

საიზიოსა და „სიუპარიზოს“ შესახებ

კულუარული ინფორმაციით, დიდი ხნის ჭოჭმანის შემდეგ პრეზიდენტმა შვევარდნაძემ მხოლოდ იმიტომ გადაწყვიტა დსთ-ის ლიდერთა სამიტში მონაწილეობა და მისსკში ჩასვლა, რომ როგორმე გადაეთქმევინებინა ვლადიმირ პუტინისთვის საქართველოსთან სავიზო რეჟიმის შემოღების გადაწყვეტილება, მაგრამ ფაქტობრივად, არაფერი გამოვიდა. მეტიც, პრეზიდენტ პუტინთან პირისპირ შეხვედრის შემდეგ, შვევარდნაძემ განაცხადა, რომ დსთ-ის ლიდერთა პლენარული სხდომის შემდეგ, ის აღარც ერთობლივ პრესკონფერენციაში მიიღებდა მონაწილეობას და არც კოლეგა ლიდერებთან ერთად გადაიღებდა სამახსოვრო სურათს, ანუ სამიტის პროგრამით გათვალისწინებულ ვადაზე ადრე დაბრუნდებოდა თბილისში! ამ განცხადებამ ათასგვარი მითქმა-მოთქმა გამოიწვია და, უწინარესად, ამის მიზეზად დასახელდა გაჟონილი ინფორმაცია, რომლის თანახმადაც, პირისპირ შეხვედრისას პუტინს, სავიზო რეჟიმის არ-შემოღების სანაცვლოდ, პირდაპირ შეუთავაზებია შვევარდნაძისათვის საქართველოს მიერთება რუსეთ-ბელორუსის კავშირთან(!)...

ყველაზე საინტერესო ის არის, რომ სამიტის დასრულებისთანავე შვევარდნაძემ რატომღაც შეცვალა გადაწყვეტილება, პრესკონფერენციაშიც მიიღო მონაწილეობა და კოლეგა ლიდერებთან ერთად სამახსოვრო სურათიც გადაიღო... პრესკონფერენციაზე კი სინაწული გამოთქვა, რომ რუსეთი საქართველოს წინააღმდეგ ახორციელებს დისკრიმინაციულ პოლიტიკას და რომ სავიზო რეჟიმის შემოღება არის უკან გადადგმული ნაბიჯი, თუმცა იქვე გამოთქვა იმედი, რომ ეს რეჟიმი დროებითი იქნება...

რუსეთის საკონსულოსთან პაპე რიკვაშია

დაიწყო რუსეთ-საქართველოს შორის სავიზო რეჟიმის შემოღებასთან დაკავშირებული მოსამზადებელი სამუშაოები. რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ ოფიციალურად გამოაცხადა, რომ 2000 წლის 5 დეკემბრიდან რუსეთის ფედერაციის ტერიტორიაზე ცხირს ვერ შეჰყოფს საქართველოს ვერც ერთი მოქალაქე, თუ მას არ ექნება თბილისში არსებული რუსეთის საკონსულოს მიერ დამოწმებული და ნებადართული ვიზა... ანუ რუსეთ-საქართველოს საზღვრის საკონტროლო-გამშვებ პუნქტებზე არ გაიცემა ვიზა, როგორც ეს დღეს თურქეთთან ხდება. რუსეთის საკონსულოსთან უკვე გაიჭიმა გრძელი რიგები! ამ ფონზე ცოტა უცნაურად გამოჩნდა თბილისში რუსეთის უშიშროების ფედერალური სამსახურის შეფის, ნიკოლაი პატრუშევის ვიზიტი, რომელმაც ვახტანგ ქუთათელაძესთან ერთად ხელი მოაწერა დოკუმენტთა პაკეტს სახელწოდებით — „ოქმი თანამშრომლობის შესახებ“ და რომელიც ზოგადი ხასიათისაა! რაც შეეხება ამ ვიზიტისას განხილულ თემებს, იგი უცნობი დარჩა და არც რუსულ, არც ქართულ მხარეებს მასზე კრინტიც არ დაუძრავთ. ცნობილი შეიქნა მხოლოდ ის, რომ პრეზიდენტი შვევარდნაე „მაგრად მიხურდა“ კარს მიღმა დიდხანს ესაუბრა რუსეთის უშიშროების შეფს... და კიდევ, მოსკოვი გვპირდება მკაცრი სავიზო რეჟიმის გავრცელებას საქართველოს ყველა კატეგორიის მოქალაქეზე, ანუ უნდა ვიფიქროთ, რომ ეს ეხება სეპარატისტებსაც!

მაშ, ასე, 2000 წლიანი თანაცხოვრების შემდეგ, რუსეთი საქართველოსთვის უცხო სახელმწიფო გახდა! რუსეთში წასასვლელი ვიზის მაქსიმალური ფასი კი — 20 დოლარი იქნება!

ჩვენი „ღინაჟო“ პას-ილ საქმთარეა განსლავა?!

ნამდვილი ფურორი გამოიწვია ქართული ფეხბურთის გულშემატკივრებსა და, საერთოდ, ქართველ საზოგადოებაში თბილისის „დინამოს“ მთავარი მწვრთნელის, რეზო არველაძის განცხადებამ, რომ 10 დეკემბრიდან „დინამო“ მისი (ანუ არველაძის) და ასევე მისი რამდენიმე მეგობრის საკუთრება გახდება! ამით შესაძლოა, კვლავ ახალი ძალით განახლდეს თბილისის „დინამოს“ ხელში ჩასაგდებად წლების მანძილზე კლანებს შორის მიმდინარე ბრძოლა, რადგან რეზო არველაძე აპირებს (მეგობრებთან ერთად) რეგისტრაციაში გაატაროს ახალი შპს, რომლის მფლობელობაშიც გადავა თბილისის „დინამო“. ჯერჯერობით, ცნობილი არ არის, თუ ვინ იქნებიან ამ შპს-ის პარტნიორი ფირმები... არველაძეს მიაჩნია, რომ სწორედ ეს გზაა ერთადერთი, რომელიც „დინამოს“ გამოიყვანს ათასგვარი კრიზისიდან და სახელსა და დიდებას დაუბრუნებს ქართულ ფეხბურთს.

არველაძის ინიციატივას, როგორც გუნდის გადარჩენისაკენ მიმართულ ძალისხმევას, მხარს უჭერენ ფედერაციის პრეზიდენტი მეჩაბე ჟორდანია და ქართული ფეხბურთის სხვა ცნობილი მესვეურნი!

ინვალიდაჲი ჟით.000 ლაკს პაპაჲე

საქართველოს ინვალიდთა ორგანიზაციები: წმინდა თამარ მეფის ორდენი, ღვთის შვილთა კავშირი და ინვალიდთა დასაქმებისა და რეაბილიტაციის ცენტრი საქართველოს პარლამენტი-სა და ხელისუფლების მიმართ საპროტესტო აქციების მოწყობით იმუქრებიან . ისინი სერიოზულ ბრალდებას უყენებენ „ინვალიდთა ლიგის“ თავმჯდომარეს გია ძნელაძეს და მის მოადგილეს გოგა კობრეიძეს — კერძოდ, ინვალიდთა ორგანიზაციებისათვის ბიუჯეტიდან გაცემული 900.000 ლარის უკანონოდ მითვისებას.

ინვალიდთა ზემოთ აღნიშნული ორგანიზაციების ხელმძღვანელები აცხადებენ: „გია ძნელაძისა და გოგა კობრეიძის უკან ხელისუფლებისა და პარლამენტის ზოგიერთი წარმომადგენელი დგას. სხვანაირად „ინვალიდთა ლიგა“ ბიუჯეტიდან ამხელა თანხის გამოტანასა და მითვისებას ვერ შეძლებდა. საპარლამენტო არჩევნების დროს ჩვენ დავაფინანსეთ პროგრამა „მივიყვანოთ ინვალიდები საარჩევნო ყუთებთან“, მხარი დაუჭირეთ მოქალაქეთა კავშირის, როგორც პრეზიდენტის პარტიას. დღეს კი მოქალაქეთა კავშირის სახით პარლამენტი იგნორირებას უკეთებს პრეზიდენტის ბრძანებულებებს, ყოველგვარ კანონს და ადამიანის უფლებებს. პარლამენტის თავმჯდომარე ზურაბ ჟვანია კი გამოაგნებულ განცხადებებს აკეთებს, თუ ინვალიდები აქციებს მოვანყობთ, თურმე პარლამენტიც გაიფიცება... ლიგას ამის უფლება არ ჰქონდა. ეს თანხა განსაზღვრული იყო საკოორდინაციო საბჭოში შემაჯალი 20 ორგანიზაციისათვის და არა მხოლოდ „ინვალიდთა ლიგისათვის“, თანაც ხაზინიდან თანხა გაიცა 2000 წლის ბიუჯეტის დამტკიცებამდე, ცხადია, ნახუცრიშვილი ამას მარტო ვერ გააკეთებდა. თავის დროზე პასუხი მოვთხოვეთ ფინანსთა მინისტრს, დავით ონოფრიშვილს, რომლის ბრძანების გარეშეც ხაზინიდან ერთი თეთრიც კი არ გაიცემოდა. მინისტრმა ინვალიდები მისალბეში ხუთი საათი გავლოდინა. თვითონ დაგვიბარა და შემდეგ არ მიგვიღო“, — ამბობს წმინდა თამარ მეფის ორდენის მაგისტრი ვახტანგ ჯორჯიკია, — პასუხს ვითხოვთ მხოლოდ 900 ათასი ლარის გაქრობის თაობაზე, რომელიც წმინდა თამარ მეფის ორდენსაც ეკუთვნოდა. დღემდე ერთად მოვდიოდით ინვალიდთა ორგანიზაციები. „ინვალიდთა ლიგის“ დანაშაულებრივმა ქმედებამ კი მასთან დაპირისპირების საბაზი მოგვცა.“

ინვალიდები დეკემბერში საპროტესტო აქციების გამართვას აპირებენ და ვარაუდობენ, რომ ამ დემონლებით მოცული 900.000 ლარის გაქრობის საქმის გახსნა დიდ სკანდალს გამოიწვევს.

ლაჲიანოგა განასლავა?!

პანკისელმა პანდიტებმა, როგორც ჩანს, ახლახან გატაცებული ესპანელი მძევლები (ესპანელი ბიზნესმენები აეროპორტისკენ მიმავალ გზაზე აიყვანეს) არ იკმარეს და 1 დეკემბერს, გამთენიისას, ახმეტის მკვიდრი, 52 წლის ვალერი სამხარაძე გაიტაცეს. მას თბილისში სატვირთო მანქანით საპარკეტე მასალა მოჰქონდა. სამხარაძის ოჯახმა კუთვნილი ავტომანქანას რამდენიმე საათის ძებნის შემდეგ მიაგნო სოფელ ქისტაურთან, ოღონდ, რა თქმა უნდა, იქ ვალერი სამხარაძის კვალიც ვერ აღმოაჩინეს. ამით აღმუშოთებული ახმეტელები დაირაზმნენ და სოფელ მატანთან, პანკისის ხეობაში შესასვლელი გზები გადაკეტეს. ისინი იმუქრებიან, თუ ჩქნენბი და ქისტები ხელს არ აიღებენ ადამიანთა და საქონლის გატაცებაზე, ან საქართველოს სამართალდამცავები არ აღკვეთენ განახლებულ ლეკიანობას, თავად გაუსწორდებიან ყველა ზანდიტსა და ქურდბაცაცას!

სტოპანდიგას ქართული სტაჲნგოგოჲი პიილაჲე

(გაჲ) ბილ და მელინდა გეითსების ფონდი და კემბრიჯის უნივერსიტეტი ქართველი სტუდენტებისათვის სტიპენდიების ახალ რაუნდს აცხადებენ. პროგრამა გრძელვადიანია და ითვალისწინებს ნიჭიერი სტუდენტების დაფინანსებას კემბრიჯის უნივერსიტეტში განათლების მისაღებად.

სტიპენდიების დაწესებით ბილ და მელინდა გეითსების ფონდი იმედოვნებს, შექმნას ახალგაზრდა ლიდერების საერთაშორისო ქსელი, რომლებიც მომავალში გამოავლენენ ახალ ხედვას და მიდგომას მშობლიური ქვეყნის მოქალაქეთა ცხოვრების გაუმჯობესების მიზნით. სტიპენდიების პროგრამა შემუშავებულია ნიჭიერი ახალგაზრდებისათვის და მისი მიღება შეუძლია ნებისმიერ სფეროში განათლების მიღების მსურველს. სტიპენდიების მიღება შეუძლიათ, ასევე, მაგისტრის ხარისხის მქონე სტუდენტებს მსოფლიოს ნებისმიერი ქვეყნიდან. სტიპენდია ფარავს ყველა ხარჯს.

ფონდი არანაკლებ 225 სტუდენტის დაფინანსებას იმედოვნებს, მათ შორის, რა თქმა უნდა, ქართველი სტუდენტებისაც.

„პაჲნეგლოგას ნინ ჯაჲაჲარი ღაჲღაჲა...“

„ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის მშენებლობას წინ აღდარაფერი დაუდგება“, — განაცხადა ლონდონში ნავთობკომპანიების ხელმძღვანელებთან გამართულ შეხვედრებიდან დაბრუნებულმა ნავთობის საერთაშორისო კორპორაციის პრეზიდენტმა გია ჭანჭტურიაშ. ძირითადი ნავთობსადენის ინვესტორთა ჯგუფის ლიდერმა კომპანიამ „ბრიტიშ პეტროლიუმმა“, ქართულ მხარესთან მიღწეული შეთანხმებების საფუძველზე, საქართველოს საერთაშორისო ნავთობკორმარაციას გადასცა ოფიციალური დოკუმენტი, რომლის მიხედვითაც, უახლოეს მომავალში დაიწყება ნავთობსადენის საინჟინრო სამუშაოები.

გია ჭანჭტურიას თქმით, ახლა მთავარია ქართულმა მხარემ ზუსტად დაიცვას ნავთობსადენის მშენებლობისთვის განსაზღვრული ვადა და დროულად შეასრულოს მასზე დაკისრებული ყველა ამოცანა!

გაგონეჟო, სლ იყავით პაჲაჲა?!

გენერალური პროკურატურა ისე, როგორც არასდროს, მუშაობის მაღალი აქტიურობის ხარისხს უჩვენებს საზოგადოებას. დაპატიმრებათა სერიალი გრძელდება და კულუარულმა ინფორმაციამ, რომ ჯამლეთ ბაბილაშვილის უწყებამ უახლოეს მომავალში შეიძლება დააპატიმროს 20-მდე მაღალი თანამდებობის პირი, გასაოცრად ამოძრავა ქართველ ჟურნალისტთა კორპუსი, რამაც აიძულა გენპროკურორის პირველი მოადგილე ანზორ ბალუაშვილი პრესკონფერენციაზე უარეყო ინფორმაცია დასაპატიმრებულ მაღალჩინოსანთა სიის არსებობის შესახებ, თუმცა ბატონმა ანზორმა მრავალმნიშვნელოვნად გვაგრძნობინა, არ არის გამორიცხული, რომ დასაპატიმრებულ ჩინოვნკთა რაოდენობა 150-ზე მეტიც იყოს. ბალუაშვილმა არც ის გამორიცხა, რომ ამ ადამიანთა შორის შეიძლება აღმოჩნდნენ საზღვარგარეთ მოღვაწე თანამდებობის პირებიც...

ითქვა ისიც, რომ დამნაშავე ქართველ ჩინოვნიკებს უცხოეთის ბანკებში ალბათ მალე ანგარიშებს გაუყრნავენ. საგულისხმოა, რომ ამ საკითხზე ქართველმა და უცხოელმა პროკურორებმა ახლახან სტრასბურგსა და სოფიაში გამართულ შეხვედრებზე იმსჯელეს. სარწმუნო კულუარული ინფორმაციით, რიგი სახელმწიფოების სამართალდამცავებმა, ქართველი კოლეგების თხოვნით, დაიწყეს ფართომასშტაბიანი მოკვლევა იმ უკანონო საბანკო გარიგებებისა და ანგარიშებისა, რასაც კორუფციაში ჩამხრჩვალი აქაური ჩინოვნიკები აწარმოებდნენ წლების მანძილზე.

ზოგიერთი მათგანის მადა, ასევე კულუარული ინფორმაციით, ევროპის ბანკებით აღარ დაკმაყოფილებულა და ჰონკონგის სახელგანთქმულ ბანკებშიც „დაუვანებიათ“ ქართველი ხალხის ძარცვით მოპოვებული „თვალ-მარგალიტი“... ახლა მასმედიაც და საზოგადოებაც ერთადერთი კითხვით მიმართავენ გენპროკურატურას და მის თანამშრომლებს — კი მაგრამ, ბატონებო, სად იყავით აქამდე?!

— ალინიჲა შიღსთან გჲყოლის საჲთაჲოჲისო ღჲა

საქართველოში, ისევე როგორც მთელ მსოფლიოში, 1 დეკემბერს აღინიშნა შიღსთან ბრძოლის საერთაშორისო დღე. საგანგებოდ გაფორმებულმა შიღის შესახებ საგანმანათლებლო-სამედიცინო ლიტერატურით დატვირთულმა უზარმაზარმა ავტობუსმა ზესტაფონი-საშური-გორი-თბილისის მარშრუტით მოიარა დასახლებული პუნქტები, სადაც უსასყიდლოდ დაარიგეს კონტრაცეპტივები და ბუკლეტები. არადა, ვითარება საქართველოში, მართლაც რომ საგანგამოა უკვე. ქვეყანაში დაფიქსირებულია შიღის ვირუსით ინფიცირებული 181 ავადმყოფი, უკვე გარდაიცვალა 26 კაცი... თავზარდამცემია ის ფაქტიც, რომ შიღსით ინფიცირებულია შორის არის 2 თვის ბათუმელი ბავშვიც, რომლის მშობლებიც დაავადებულნი არიან ამ სენით...

შიღსთან ბრძოლისა და ავადმყოფთა განკურნებისათვის საჭირო თანხების შესაგროველად, 1 დეკემბერსვე, ქართული ესტრადის ვარსკვლავებმა გამართეს საქველმოქმედო კონცერტი და შემოსული თანხა — 10 ათასამდე ლარი, შიღსით დაავადებულებს გადაურიცხეს სამკურნალოდ!

და კიდევ: შიღსის წინააღმდეგ ბრძოლის ამ დღეს მსოფლიო შეხვდა უკვე 30 მილიონი ინფიცირებული ადამიანით!

სიგნალეს სიჲღილი პოჲჲს!

ქრონიკულმა უშუქობამ რომ შიზოფრენიამდე მიიყვანა ჩვენი მოსახლეობა, ფაქტია, მაგრამ ამ წყვდიადს ეწირება ადამიანთა სიცოცხლე და ჯანმრთელობაც, გამკითხავი კი არავინაა. ეს კიდევ ერთხელ ცხადყოფს ხელისუფლებისა და ხელისუფალთა დანაშაულებრივ გულგრილობას ქვეყნისა და ადამიანთა ბედის მიმართ. თბილისში, სარაჯიშვილის ქუჩაზე, ნაქირავებ ბინაში გაზის აირით გაიგუდა ეთოოს მისიის პოლიტიკური მრჩეველი, საფრანგეთის მოქალაქე, 32 წლის იან რუბიანე, რომელმაც გაზის ღუმელი ღამით ჩართული დატოვა...

აბესაძის ქუჩაზე კი, იმავე ღამით, ერთ-ერთი კომპიუტერული ფირმის ორი ახალგაზრდა თანამშრომელი გაიგუდა, ამჯერად, გენერატორის გამონაბოლქვისგან...

აღნიშნულ ფაქტებს გამოიძება უზედური შემთხვევის კვალიფიკაციას აძლევს...

წყვდიადი კვლავაც მეფობს თბილისში და სამედიცინო დახმარებისთვის სულ უფრო ხშირად აკითხავენ საავადმყოფოებს ნავთქურებითა და სხვა გამათბობელი საშუალებებით მონამლული თბილისელები.

— კაჲლაჲოგის პეჲჲეთი პჲჲიღანეგოჲა?!

მძაფრდება სკანდალი უკრაინაში, რომელიც ამ ქვეყანაში მოღვაწე და საიდუმლო ვითარებაში მოკლული ქართველი ჟურნალისტის, გიორგი ღონლაძის ირგვლივ აგორდა და, პრაქტიკულად, პოლიტიკური ელფერი შეიძინა. გიორგი ღონლაძე, რომელიც უკიდურესად აკრიტიკებდა უკრაინის პრეზიდენტ ლეონიდ კუჩმას პოლიტიკას, 2000 წლის 16 სექტემბერს გაუჩინარდა. სამი კვირის წინ კი მისი თავმოჭრილი და დასახიჩრებული გვამი კიევის მახლობლად აღმოაჩინეს. გამოძიება პირად კონტროლზე აიყვანა თავად ლეონიდ კუჩმამ, მაგრამ ამ დღეებში უკრაინის სოციალისტური პარტიის ლიდერმა, ალექსანდრე მოროზმა მის მიერ მოპოვებული ინფორაციური მასალების შესახებ ამცნო მასმედიასა და საზოგადოებას. მოროზის თქმით, მას აქვს აუდიოჩანაწერი, სადაც დაფიქსირებულია ლეონიდ კუჩმას, უკრაინის პრეზიდენტის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელისა და შინაგან საქმეთა მინისტრის საუბრები. ეს ჩანაწერი მოწმობს, რომ ჟურნალისტის ჩამორბოვნის ინიციატორი და შემკვეთი, მოროზის თქმით, არის... პრეზიდენტი ლეონიდ კუჩმა, რომელიც პერსონალურად გასცემდა ბრძანებებს ღონლაძის შესახებ. მოროზის მტკიცებით, ეს კასეტა მას გადასცა უშიშროების სამსახურის ერთ-ერთმა ყოფილმა ოფიცერმა, რომელიც სამთავრობო რეზიდენციიდან ინფორმაციის გაჟონვის ბლოკირებას უზრუნველყოფდა.

მოროზი აღნიშნულ აუდიოკასეტას საპარლამენტო საგამოძიებო კომისიას გადასცემს, რომელიც ღონლაძის მკვლელობასა და უკანასკნელ წლებში პოლიტიკურ მოღვაწეთა წინააღმდეგ ჩადენილ დანაშაულობებს იძიებს. თუ დამტკიცდა აუდიოჩანაწერში დაფიქსირებული ფაქტებ-ის ჭეშმარიტება, კუჩმას იმპიჩმენტი ემუქრება...

მოროზის ამ განცხადებებს კი კატეგორიულად უარყოფენ კუჩმაც და მისი ადმინისტრაციაც და იქით ემუქრებიან სასამართლო პროცესით მოროზს ცილისწამებისთვის.

ჟოჲილ ღიჲგაგოგის კჲლავ ნიხჲ პეჲჲჲჲა

(გაჲ) ჩილეს დედაქალაქში ქვეყნის ყოფილ მმართველს, გენერალ აუგუსტო პინოჩეტს ოფიციალურად ნაუყენეს 70-მდე ბრალდება ადამიანთა გატაცებისა და მკვლელობების შესახებ. რეპრესიების მსხვერპლი უგზო-უკვლოდ დაიკარგნენ 1973 წელს პინოჩეტის მიერ განხორციელებული სამხედრო გადატრიალების შემდეგ.

ჩილეს ტელე და რადიოსადგურებმა შეწყვიტეს თავიანთი პროგრამები ამ ახალი ამბის გადასაცემად, რადგან მრავალი ადამიანისთვის ეს გადაწყვეტილება მოულოდნელი აღმოჩნდა.

ბრალდებები უკავშირდება ჯგუფ „სიკვდილის ქარავნის“ მოქმედებებს, რომელთაც არმიის ოფიცრები შედიოდნენ. გადატრიალების შემდეგ ეს ოფიცრები ვერტმფრენით გადაადგილდებოდნენ ქვეყნის ტერიტორიაზე და პოლიტპატიმართა სიკვდილით დასჯის განკარგულებებს იძლეოდნენ.

პეჲშიოგა პოლოგინს კაღაჲჲჲჲა

(გაჲ) პარიზში ცნობილი ბერძენი საოპერო მომღერლის, მარია კალასის პირადი ნივთების ორდლიანი აუქციონი გაიმართა. მარია კალასი 1977 წელს გარდაიცვალა, 53 წლის ასაკში.

პირველი დღის ნავაჭრმა თანხამ მთლიანად გადააჭარბა იმ თანხას, რომლის აღებასაც აუქციონის ორგანიზატორები ვარაუდობდნენ.

მომღერლის კუს ზაკისაგან გაკეთებული სათვალე 17 ათას დოლარად გაიყიდა, რამაც ნავარაუდევ თანხას ორჯერ გადააჭარბა. კალასის შინიონი კი თითქმის 11 ათას დოლარად იყიდეს. ყველაზე დიდი თანხა — 130 ათასი დოლარი გადაიხადეს მცირე ზომის ზეთით შესრულებულ ტილოზე, რომელზეც გამოსახულია „წმინდა ოჯახი“. ეს სურათი კალასს ყოველთვის თან დაჰქონდა. აუქციონზე გატანის ნივთებს შორისაა მომღერლის ნიჭის თავყენსმცემელთა წერილები, სამზარეულოს ნივთები და თეთრი წავის პალანტინი, რომელიც მარია კალასს ბერძენმა მაგნატმა, საზღვაო კომპანიების მფლობელმა არისტოტელე ონასისმა აჩუქა, ვიდრე ერთმანეთს დაშორდებოდნენ და „დიდი ბერძენი“ პრეზიდენტ ჯონ კენედის ქვრივზე, ჟაკლინ-ზე დაქორწინდებოდა.

„პილ მსოფლიო“ კჲლავ ინდოელია

ლონდონში გამართულ „მის მსოფლიო-2000“-ის კონკურსში გაიმარჯვა 18 წლის ინდოელმა გოგონამ პრიანკა ჩოპრამ. მან დედოფლის გვირგვინთან ერთად 100 ათასი დოლარიც მიიღო. საგულისხმოა, რომ ამავე კონკურსში მე-5 ადგილი დაიკავა ყაზახელმა ლამაზმანმა.

ბოლო 7 წლის მანძილზე სილაბის მსოფლიო კონკურსში ინდოელი ქალები უკვე მეოთხედ იმარჯვებენ! საუკუნის მინწურაბის მსოფლიოს ყველაზე ღამაში ქალი თავის იდეალად დედა ტერეზას ასახელებს და ამბობს, რომ ჯილდოდ მიღებულ 100 ათას დოლარს ადამიანთა კეთილდღეობას მოახმარს!

დავითოთ სახელმნიოო და ჰჰილოთ რუსეთოი ღვირო, ჰჰაჰილუჰი და მანღარინი?!

ასეთი შესავლის წერა გვიჭირს, მაგრამ ართქმაც არ ეგების... შეიძლება პირდაპირ ითქვას, რომ მინსკში გამართულმა დსთ-ის ლიდერთა სამიტმა კიდევ ერთხელ დაგვანახა (და არა მარტო ქართველებს), თანაც ჩვენი ღირსების შეურაცხმყოფელ „ფერ-ეზში“, თუ რაოდენ უსუსური და დაჰინინებულია საქართველო მისი კორუმპირებული ხელისუფლების ხელში. დსთ-ის წევრი 12 ქვეყნიდან რუსეთმა სწორედ საქართველო გამოარჩია უკვე მერამდენედ ჩასანხილად, რაც გვარინადაც გამოუვიდა და, ჩვენდა საუბედუროდ, ქვეყნის ხელმძღვანელობას იმის ელემენტარული პოლიტიკური ნება, ვაჟაცობაც არ ეყო, თუნდაც სიტყვიერი დემარშისთვის მიემართა იქვე, საჯაროდ და დსთ-ის ლიდერთა პრესკონფერენციაზე მაინც ეთქვა ის, რა სათქმელიც ბოლო ათწლეულის მანძილზე დაუგროვდა ქართველ ხალხს თავის „მეტერ-მოყვარე“ ჩრდილოელი მეზობლისადმი... დიას, არაფერზეც არ ითქვა და თანაც როდის: თუ კულუარულ ინფორმაციას ვენდობით, პუტინმა „დელოკატურად“ შესთავაზა შევარდნაძეს რუსეთ-ბელორუსის კავშირში საქართველოს შესვლა... სავიზო რეჟიმის შემოუღებლობის სანაცვლოდ(!) რა უპასუხა საქართველოს პრეზიდენტმა, სამწუხაროდ, უცნობია, მაგრამ თავის თავად ის (თუ, რა თქმა უნდა, მსგავსი შეთავაზება მართლაც იყო), რომ რუსეთი ამ კავშირში შესვლას გვთავაზობს, არა, ვიქვით, საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობის აღდგენაში დახმარებისა და ქართული არმიის მშენებლობის საქმეში თანადგომის სანაცვლოდ, არამედ სწორედ ყაბაღღებულ სავიზო რეჟიმს იყენებს საქართველოს მოსათოკად, სცდება ყოველგვარი პოლიტიკის, დიპლომატიის თუ პოლიტიკური თამაშის საზღვრებს, რასაც, ძალიან ძნელია, ქართველმა კაცმა გულზელდაკრეფილმა უსმინო და უტყვირო... ამასობაში კი, ჩვენს ნაცვლად დემარშს უთო, ვაშინგტონი აკეთებენ, აი, კონკრეტული ფაქტიც: ახლახან „როსიისკაია გაზეტაში“ გამოქვეყნებულ სტატიამო სათაურით „ბანდიტთა თავშესაფარი“ („ბანდიტთა თავშესაფარში“, რა თქმა უნდა, საქართველო იგულისხმება), ავტორი ვლადიმირ კულიკოვი შვეით თეთრზე წერს: „საქართველოში შექმნილი ვითარება უცხოეთიდან (რა თქმა უნდა, რუსეთიდან) ინტერვენციას საჭიროებს...“ ამ ერთმა წინადადებამ კი გამოიწვია ის, რომ აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტმა ოფიციალურ განცხადებაში მკვეთრად დააფიქსირა, რომ აშშ კვლავაც მხარს უჭერს საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობას, პატივს სცემს მის სუვერენიტეტს და რომ მსგავსი განცხადებები, საქართველოში უცხოეთის ქვეყნის შესაძლო ინტერვენციის შესახებ, აბსოლუტურად მიუღებელია!

აი, ასე: მღალკრი ანტიქართული პროპაგანდის ფონზე, რაც ძირითადად, ჩვენთვის მხარდაჭერაში საქართველოს დადანაშაულებით გამოიხატება, რუსული პრესა უკვე სინჯავს ნიადაგს მორიგი კამპანიის დასაწყებად, ამჯერად თემაზე — საქართველოში „უცხო“ ქვეყნის შესაძლო ინტერვენცია! შინაპრობლემებში ყელამდე ჩაფლულ საქართველოს, მის ხელისუფლებას, მოსახლეობისა და საზოგადოების ნაწილს კი, უფრო სავიზო რეჟიმი და რუსეთის ბაზრის დეკარგვა აფიქრებს, ვიდრე კარს მომდგარი აშკარა სამიშრობა... ამ და სხვა საკითხებზე ვისაუბრებთ პოლიტოლოგ **დათო ღარიბაშვილს** — ქართული პოლიტიკას მხოლოდ ერთი ნიშან-თვისება გამოარჩევს — მოვლენების უკან მიდევნება, ანუ თანმდევია პროცესებისა და არა წინმსწრები. მესმის, რომ წინსწრება ძნელია, მაგრამ პოლიტიკა იმითაა ხელოვნებაც, რომ მოვლენის პროგნოზირება შეძლო და მოეზადო მოულოდნელობებისათვის. მით უმეტეს, რომ იცი კარგს არაფერს არ უნდა ელოდ ჩრდილოელი მეზობლისგან. საერთოდ, ურთულესი პროცესია ყოფილი მეტროპოლიისა და ყოფილი კოლონიის ურთიერთობები. მით უმეტეს იმ მეტროპოლიისა, რომელიც მტკივნეულად აღიქვამს იმპერიის დაკარგვას. ბევრი იმპერია დაკარგულა, მაგრამ რელიგიანობად მოუწოდებიათ. რუსეთში კი არც ხალხს, არც მის პოლიტიკურ ელიტას ვერ მოუწელებია და ყველადერს გააუფლებს საქართველოზე გავლენის შესანარჩუნებლად. ჩვენ კი არაფრისთვის არ ვართ მზად. არ ვიცო, შეიძლება ეწოდოს დაბალანსების პოლიტიკა საქართველოს ხელისუფლების კურსს? ვაცხადებთ, დასავლეთისკენ ვისწრაფითო, მაგრამ არაფრით ვამაგრებთ ამას ქვეყნის შიგნით მიმდინარე პროცესებით. საგარეო პოლიტიკისთვის სამინაო პოლიტიკით, პრობ-

ლემების მოგვარებით ემზადებიან... ხშირად ამბობენ, ქვეყანა გაივსო უცხო აგენტურით, ფუნქციონირებს „მესუთე კოლონიაო“ და ა.შ. რა თქმა უნდა, ეს ასე იქნება, როცა საამისო ნოყიერ ნიადაგს ახვედრებ. შეიძლება ვერ მისდარი ყოველ აგენტს, მაგრამ ნიადაგი უნდა აკონტროლო. არ უნდა იყოს ისეთი გარემო, რომელიც ხელს უწყობს აგენტურის მომრავლებას; ამასთან, თვითონ ხალხში თესავს ამგვარ განწყობას — საქართველოსგან სახელმწიფო არ გამოვა და რაც მოხდება — მოხდესო. არადა, ეს ნიჰილისტური განწყობა საყოველთაოდაა გავრცელებული... — **სამიტის შემდეგ გამართულ პრესკონფერენციაზე პრეზიდენტმა განაცხადა, იმედი მაქვს, სავიზო რეჟიმი დროებით მოვლენა იქნება. მას დაეთანხმა პუტინიც, მაგრამ ისიც ითქვა, რომ სავიზო რეჟიმის საკითხს და სხვა პრობლემებს დადარეგულირებს ახალი ჩარჩო-ხელშეკრულება რუსეთ-საქართველოს შორის, რომელიც რამდენიმე თვეში უნდა გაფორმდეს. უნდა ვფარუდოთ, რომ ამ ხელშეკრულების მომზადების პროცესში რუსეთი არ შესასტებს საქართველოზე ზეწოლას და მაქო-მალურად შეცდება, დოკუმენტში საკუთარი ინტერესების დაფიქორებას. ღმერთმა დაიფაროს და, თქვენი აზრით, რამდენად მოსალოდნელია, რომ ეს ახალი ჩარჩო-ხელშეკრულება იდენტური თუ არა, მსგავსი აღმოჩნდეს რუსეთ-ბელორუსის კავშირის ხელშეკრულებისა.** — თუ ჩვენი სახელმწიფოებრიობა კრახით დასრულდა, რის ნიშნებზეც ზემოთ ვილაპარაკეთ, მაშინ არ გამოვირცხავ ასეთი სცენარიო მოვლენების განვითარებას. არადა, ასეთი სცენარიი რომ არსებობს და იგი არც ისე არარეალურია, ესეც ფაქტია. თუ ვერ მოვახერხებთ შინაპრობლემების მოგვარებას, ყაბაღღებულ კორუფციასთან ბრძოლა, ასეთი ფინალი სავარაუდოდ მაგრამ არსებობს ოპტიმისტური ალტერნატივა: მომავალში რუსეთსაც ისევე უნდა სტაბილურობა ჩვენს რეგიონში, როგორც საქართველოს. რა თქმა უნდა, მოსკოვს ურჩევნია, აქ „რუსული სტაბილურობის“ დამყარება, მაგრამ ვიტოვებ იმედს, რომ რუსეთის საზოგადოება მაინც პრაგმატიზმისა და რაციონალიზმის გზით განვითარდება. ხოლო თუ რუსეთი დარწმუნდება, რომ საქართველოში გავლენას იაფად განიშტკიცებს, ბუნებრივია, ურჩევნია ბოლომდე მიიყვანოს საქმე. საკითხავია, რა დევს სიტყვებში — სავიზო რეჟიმი დროებითია, უნდა დავდოთ ახალი ჩარჩო-ხელშეკრულება? არის ეს სვლა ორმხრივი მშვიდობისა და თანასწორუ-

რული“ არის საქართველოს ერთადერთი ხსნა? მე არ ვიცი, რა იქნება 20 წლის შემდეგ, შეიძლება ჩვენც ისევე თავში საცემი გავიხედეს ამერიკული გავლენა, როგორც ევროპის ზოგიერთ ქვეყანას, მაგრამ, ვიმეორებ — აშშ-ის გავლენა დღეს ჩვენთვის სასიცოცხლოდ აუცილებელია... მალე ახალი ადმინისტრაცია მოვა, რომელიც ახლებურად შეაფასებს გლობალურ და რეგიონალურ პოლიტიკურ პროცესებს. რამდენიმე დღეში მივემგზავრები ვაშინგტონში, სადაც გაიმართება კონფერენცია, რომელიც აშშ-ის ახალ ადმინისტრაციას მაგიდაზე დაუდებს თავისებურ შესვლულებებს, თუ რა შეიძლება მოხდეს კავკასიაში, როგორი უნდა იყოს აშშ-ის კავკასიური პოლიტიკა. იქ გაირჩევა საქართველოს, სომხეთისა და აზერბაიჯანის მდგომარეობა. ამას დიდი მნიშვნელობა აქვს, მაგრამ თუ აქ არ გატარდა რადიკალური ცვლილებები, თუ ჩვენვე არ გავანძრით ხელი, ამერიკელი ახალგაზრდები ჩვენი გულისთვის თავს არ განირაგვენ! თავის დროზე, ასევე ჰქონდა ინტერესები ამერიკას სამხრეთ ვიეტნამში, მაგრამ მრავალწლიანი ომის მიუხედავად, არაფერი გამოუვიდა, რადგან სამხრეთი ვიეტნამი სრულიად უუნარო გამოდგა, რომ თვითონაც გაენძრია ხელი. უკვე უცხოელი დიპლომატები და ექსპერტები წუხან, რომ მათი რჩევები არ სრულდება საქართველოში — არც ეკონომიკაში, არც სამხედრო სფეროში, არასდ. თუ არ ვაკეთებ ჩვენი გასაკეთებელი საქმე, დასავლეთის დახმარება ქარივით ჩაივლის. — **მინსკის სამიტის დამთავრებისთანავე საქართველოს სახელისუფლებო კულუარებში და პოლიტიკურ სექტრში დაიწყეს ლაპარაკი, თუ რა საგარეო ნაბიჯებს გადადგამს პრეზიდენტი რუსეთთან მიმართებაში. ბევრი არ გამოირცხავს, რომ ხელისუფლების შესანარჩუნებლად შევარდნაზე შეიძლება წინშეწოლიან დაიბნელებენ წავიდეს რუსეთთან, თუნდაც იმავე ახალი ჩარჩო-ხელშეკრულების ფარგლებში. უკვე იქნებენ ფოთში ბალტინის შემოსვლის პერიოდსაც.** — ყველა ქვეყანაში ხელისუფლებას ახასიათებს თვითმნიშვნელოვნება, გაიკრება საკუთარი თავისა სახელმწიფოსთან. ძალიან ხშირად ლოზუნგები — „გადავარჩინოთ სახელმწიფო“ — სინამდვილეში ნიშნავს — გადავარჩინოთ ხელისუფლება! ეს, რა თქმა უნდა, საფრთხეა. ზოგჯერ გაუტომაზობიერებლადაც ხდება ის, რაც ლუდოვიკოს დაუმართა, როცა გაიძახოდა — საფრანგეთი — ეს მე ვარ! ანუ მე უნდა გადავრჩე, საფრანგეთი რომ გადავრჩესო. ასე აღიქვამდა იგი თავის როლს სახელმწიფოში. დღეს კი ამას სჭირდება უმდიოვი კონტროლი, გაზარდება იმისა, სად მთავრდება ხელისუფლება და სად იწყება მარადიული სახელმწიფოებრივ-კორუფული ინტერესი. აქედან გამომდინარე კი, ხდება პოლიტიკის დაგეგმვა-განხორციელება. დღეს ძნელია რაიმე პროგნოზის გაკეთება, მაგრამ მუდამ უნდა გვახსოვდეს ერთი რამ — ხელისუფლებები მიდიან და მოდიან, ქვეყანა რჩება! იმავე აფხაზეთში დამარცხება, ბალტინის შემოსვლა რომ გავიხსენოთ, როცა ომის წაგების შედეგად იძულებით აღმოვჩნდით დსთ-ში, ფრთხილად უნდა ვიყოთ, რომ მსგავსი რამ ისევ არ დაგვემართოს. ოქტომბერში საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრომ დაარია ე.წ. პოლიტიკური დოკუმენტი, სადაც წერია, რომ „ჩვენი ორიენტაცია დასავლურია და რომ გრძელვადიან პერსპექტივაში საქართველოს ნატოს რიგებში აღვიქვამთ!“ კი მაგრამ, არ ვიცოდით, რომ ამას რუსეთის გაღიზიანება მოჰყვებოდა? მაშინ რატომ ვამბობდით, რა გვრჯდა? როგორც კი დაგინახეთ, რომ მოსკოვი გაღიზიანდა, ახლა რა, შეიძლება ეს სიტყვები უკანვე წავი-

ლოთ? ამასთან, ხშირად ლაპარაკობენ, როგორ გადაწყვიტოთ აფხაზეთის პრობლემა — მოლაპარაკებებით, დასავლური სტრუქტურების ჩარევით, თუ რუსული ხიშტიით? არჩევანი კი არ ჩანს. იმასაც ამბობენ, ოღონდ დავიბრუნოთ და თუნდაც რუსული ხიშტიო! მაგრამ რუსული ხიშტი ხომ უანგაროდ არ მოვა! — **მოკლევადიან პერსპექტივაში, თქვენი აზრით, რას უნდა ელოდოს ქვეყანა რუსეთთან პოლიტიკურ-ეკონომიკური ურთიერთობების თვალსაზრისით? ფაქტია, რომ საქმე უარესობისკენ მიდის. აღარც დსთ გეშეგლის და აღარც მამაზეციერი. ბოლოს და ბოლოს, რატომ არ მიემართავთ დემარშს და რატომ არ გამოფიქრებთ დსთდან, რომელსაც ბოლო დროს ე.წ. „პოლიტიკური ტრიბუნის“ კვალივცაცია მისცეს, სხვა სახელი რომ ველ არაფერი მოუგონეს.** — ნახევრად ბიზნესმენი და ნახევრად პოლიტიკოსი ადამიანები ამბობენ, რუსეთის ბაზარი არ უნდა დაკარგოთ და ამას განაპირობებს დსთ-ში საქართველოს წევრობაო. გასაგებია ეს, მაგრამ ეკონომიკა პოლიტიკის გარეშე არ არსებობს. უკვე ისეთი ურთიერთობებია რუსეთთან, რომ შეიძლება რუსეთის ბაზარზე ღვინის გასაღებას ჩვენი სახელმწიფოებრიობა შეენიროს. გვიღირს ამაღ ჩვენი დამოუკიდებლობა? რა გვირჩევნია, გაჭიკრეთ და პროდუქციის გასაღების სხვა ბაზრები ვეძებოთ, რაც ძალიან მტკივნეული იქნება, თუ დავთმოთ სახელმწიფო და ვყიდოთ რუსეთში ღვინო, ყვავილები და მანდარინი, რასაც 70 წლის მანძილზე ვაკეთებდით? რაც შეეხება იმას, თუ რატომ არ გამოდის საქართველო, უკრაინა, აზერბაიჯანი დსთ-დან, ეს ე.წ. თანამეგობრობა ჯერჯერობით რჩება რუსულ პროექტად. ამიტომ, რუსეთი დსთ-დან რეგულარულ ქვეყნის შესაძლო გასვლას აღიქვამს, როგორც რუსეთის მტრად გადაქცევის ფაქტს, სილის განწნად. ამიტომ ამ ეტაზე პრობლემა, გვიღირს თუ არა რუსეთისთვის სილის განწნა. ამის გაკეთება კუჩმასაც და ალიევსაც ეწოთიერება და შეიძლება იმის იმედიც აქეთ, რომ ოდესმე დსთ-დან რაიმე პოზიციური დივიდენდი მიიღო. მთავარი მიზეზი დსთ-ში ყოფნისა კი არის ის, რომ არც ერთ მათგანს არ აქვს იმის ძალა, რომ რუსეთს სილა გააწვას! მით უმეტეს, ამის უნარი არა გვაქვს ჩვენ. მაგრამ, მიუხედავად დსთ-ში საქართველოს დარჩენისა, მაინც ჩვენ გვანია სილას, მაშინ საპასუხო სილა ის კი არ უნდა იყოს, რომ აი, ჩვენ ჩვენთან საზღვარს გავხსნით (ან რა უნდა გავხსნათ, როცა ამ დღეებში ვნახეთ, რომ საზღვარი თურმე პანკისს ხეობის დასაწყისში ყოფილა...), არამედ მავარი სილის განწნა იქნებოდა რუსეთისთვის სწორედ დსთ-დან საქართველოს გამოსვლის საკითხის სერიოზულად დაყენება! და კიდევ, თუ თავის კავკასიურ პოლიტიკაში ამერიკამ აიყოლია ევროპაც და ერთობლივი ძალისხმევით ისეთივე უკომპრომისონი იქნებიან რუსეთის მიმართ, როგორც ბალკანეთში იყვნენ, სადაც რუსებს ბაქოუპის მეტი არაფერი შერჩათ ხელთ, მაშინ, ვფიქრობ, სამხრეთ კავკასიაშიც, კერძოდ, საქართველოში, რუსეთი დათმობას გავლენას, თუ, რა თქმა უნდა, კრემლში ვიღაც არანორმალური არ მოვიდა, რომელსაც არაფრად ედგირება მილიონობით რუსის სიცოცხლე სამიშოდ, რომ ოღონდ აქ პატარა ადგილი დაიმკვიდროს და ვაწინაში თვითმფრინავი დასვას... მოკლედ, არის იმის რეზერვები, რომ აშშ-მა რუსეთი დათმობებზე დაითანხმოს ჩვენს რეგიონში, მაგრამ აქ ერთადერთი რამ რჩება გასაკეთებელი: ჩვენი კატეგორიული ყვირილი მსოფლიოს გასაგონად, რომ საქართველო არანაირ კომპრომისზე არ წავა რუსეთთან სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობის საკითხში.

გაჩინილი გალ-ჰენახი და გაოსეჟილი ქატიჰელები...

„Если бы на Украине знали цену, по которой российские энергосистемы поставляются в Грузию, Леонид Кучма перестал бы угощать своего российского коллегу и горилкой, и салом...“

დსთ-ის სამიტზე გამართულ პრესკონფერენციაზე პრეზიდენტ პუტინს ჯერ არ ჰქონდა დამთავრებული საქართველოს დასამადლებლად წარმოთქმული ეს სიტყვები, რომ რუსეთმა იმ დღესვე „გაუგებარი“ მიზეზებით საქართველოს გაზის მიწოდება შეუწყვიტა, რითაც სრული კატასტროფის წინაშე დააყენა თბილსრესის მე-9 და მე-10 ბლოკები. მართალია, ენერგომეგობი გაიძახიან, მიღებში რამდენიმე დღის სამეფო გაზი დარჩაო, ხოლო სახელმწიფო მინისტრი გია არსენიშვილი ორშაბათს მოსკოვში გაფრინდა ამ და სხვა ეკონომიკური საკითხების „მოსაგვარებლად“, მაგრამ ფაქტი ერთია: მაშინ, როცა „ეი-ეს-თელასი“ პატიონად და დროულად უზდის რუსეთს მე-9 და მე-10 ბლოკებისთვის საჭირო გაზის საფასურს (რაც, მიუხედავად პუტინის მტკიცებისა, სულაც არ არის იაფი და შეესაბამება მსოფლიო ბაზრის ფასებს), მოსკოვი წყვეტს მის მიწოდებას, რითაც ისედაც წყვდიადით მოცულ თბილისს სამუდამო დაზნელებით ემუქრება ზამთრის პერიოდში, აქედან გამომდინარე უშშიმესი სოციალურ-პოლიტიკური შედეგებით. მოსალოდნელია, რომ თბილისელები ამას ალბათ ვე-

ლარ აიტანენ (რაც შესანიშნავად იციან მოსკოვშიც) და არის რეალური საშიშროებაც, რომ პროცესები უმართავი გახდეს...

ყოველივე ზემოთქმულს ემატება ისიც, რომ რუსეთთან სავიზო რეჟიმის შემოღება უკვე იძლევა საგალალო შედეგებს საქართველოს მოსახლეობისათვის. საკუთარ სამშობლოში უმოშვერად, უხელფასოდ და უშენსიოდ დარჩენილი ის ადამიანები, რომლებიც რუსეთში მოსავლის გაყიდვით ირჩენდნენ თავს, პანიკამ მოიცავა. ამ დღეებში მრავალკომპლექსიანი ქართვენი მიემართება საქართველოდან რუსეთისკენ და ყველა ცდილობს, 5 დეკემბრამდე მოასწროს რუსეთის ფედერაციის ტერიტორიაზე შეღწევა და მოსავლის გაყიდვა. ამ მხრივ მძიმე ვითარებაში აღმოჩნდა გორის და ქარლეს რაიონების მოსახლეობა, სადაც ვაშლის კარგი მოსავალი მიიღეს და იმის გამო, რომ ვაშლის გაყიდვას ქართულ ბაზარზე ვერ ახერხებენ პროდუქციის სჭარბის გამო, ერთადერთი იმედად რუსეთი ეგულებათ. არადა, ქართველი გლეხები ირწმუნებიან, რომ თუ მოსავალს ვეღარ გაიტანენ რუსეთში, გაჩხენ ვაშლის ხეებს(!). ეს კიდევ „არაფერი“. უკვე სერიოზულად ლაპარაკობენ იმაზეც, რომ გვარები გადაიკეთონ და ოსებად ჩაენერონ, რაც საშუალებას მისცემს გაღატაკებულ მოსახლეობას შეუფერხებლად იმორძაოს რუსეთში(!)...

საუბედუროდ, ამჟყდარმა პანიკამ ერთი საზარელი ტრაგედიაც დაატრიალა. გორელ გიორგი ბიბილაშვილს ვაშლით დატვირთული „კამაზი“ აუფეთქდა, როცა ერთერთ დეტალს აღუღებდა მანქანაზე. სიქარისგან გამოწვეულმა გაუფრთხილებლობამ ბიბილურის ორი შვილი შეიწირა, რომლებიც დაინვნენ. ექიმებს თავად ბიბილურის გადარჩენის იმედიც არა აქვთ.

გვერდი მოამზადა ზურაბ მეტეღლიშვილმა

ლეთისმშობლის გაქრად მიუხანაგის ღვასსნაული

დღესასწაული, რომელიც 4 დეკემბერს აღინიშნება, არის ღვთისმშობლის ტაძრად მიყვანება და თავისი მნიშვნელობით ღვთისმშობლის შობის დღესასწაულს შეესაბამება. ამ დღეს საფუძველი დაედო ყოველდღიურ მარიამის სულიერ შობას.

მარიამი შეძლებული მშობლების წმ. იოაკიმესა და ანას ოჯახში დაიბადა. მშობლებს თავიდანვე აღთქმა ჰქონდათ დადებული, რომ შვილს უფალს შესწირავდნენ, ამიტომ ისეთ გარემოცვაში ზრდიდნენ, რომ არავითარი ბიწი არ შეხებოდა. ღვთისმშობელი თავიდანვე არაჩვეულებრივი გამჭრიახობით გამოირჩეოდა.

სამი წლის რომ შესრულდა მარიამი, მშობლებმა და ნათესავებმა მშობლიურ ქალაქ ნაზარეთიდან ზეიმით წაიყვანეს იერუსალიმში. მესამე დღეს, გამთენიისას მიუხლოვდნენ წმინდა ქალაქს. მომლოცველებს შესახვედრად მღვდელმთავარი ზაქარია გამოეგება. ქალწულმა მარიამმა დატოვა მშობლები, თითქმის სირბილით აიარა ტაძრის უზარმაზარი კიბე და მღვდელმთავრს ანადორაზე შემოუხვია. ზაქარიამ მარიამს ხელი ჩასჭიდა და ტაძრის საკურთხეველში — წმიდა წმიდათაში შეიყვანა. ამ ფაქტმა ყველა გააოცა — წმიდა წმიდათაში

შესვლის უფლება მღვდელმთავრის გარდა არავის ჰქონდა, ისიც წელიწადში მხოლოდ ერთხელ. ამ დღიდან მარიამი ტაძრის სიახლოვეს იზრდებოდა და უმეტეს დროს წმიდა წმიდათაში ლოცვას ანდომებდა. 10 წლის მანძილზე კი გულიწას და გონების ისეთ სიმინდეს მიაღწია, რომ მისი გული ჭეშმარიტ ღვთის ტაძრად იქცა.

საეკლესიო გადმოცემებით შემონახულია ცნობები ღვთისმშობლის გარეგნობაზე. წმ. მამების თანახმად: ყოვლადწმიდა ღვთისმშობელი იყო საშუალო ტანის, ჰქონდა ოდნავ მოგრძო სახე, სწორი ცხვირი, ზეთისხილისფერი თვალები, ნაბლისფერი თმა და თხელი ზაგუები. საუბრისას აჩქარება არ სჩვეოდა და ბილწი სიტყვა არასოდეს დასცდენია. სიარულიც წელიწადში ერთხელ იცოდა და ხმამაღლა არასოდეს გაიცინებდა.

რაც არ უნდა მომხდარიყო არ აღელდებოდა და არავის განიკითხავდა. მასთან მყოფებს საოცარი სითბო ეუფლებოდათ და უჭირდათ განშორება.

მარიამი მარადის ქალწულად დარჩა, თუმცა მუცლად იღო სამყაროს მსხენელი ძე ღვთისა.

ანა ჩხეიძე

თბილისური გაზრობა: გუბინ, დღეს...

უამრავ პოეტს მიუძღვნია მისთვის აღტაცებული სტრიქონები და ჩვენც, ყოველთვის, რაღაც განსაკუთრებულთან, რომანტიკულთან ვაიგივებდით თბილისურ აისს...

იოსებ გრიშაშვილის შესანიშნავ ნიგეში — „ძველი თბილისის ლიტერატურული ბოჰემა“, თვითმხილველის მიერ შესანიშნავად არის აღწერილი დილის მწვანელი და კინტოური გადაძახილ-გადმოძახილი, დიდუბეში მტკვრის პირას მომდგარი ტივები და შემთ დატვირთული

ურმები. თითქოს დილის საარის ხმაც ჩაგვსმის კაცს და შავსამოსიანი გენიალური მხატვრის მიერ გალაშქრებული დუქნის კუთხეში უზიხარ ჭიქა არაყსა და პურჩაყრილი ხაშით პრითამდე სახე თიხის მათლავს...

თბილისი — თბილისი იყო 1500 წლის წინათაც და გრიშაშვილის დროსაც.

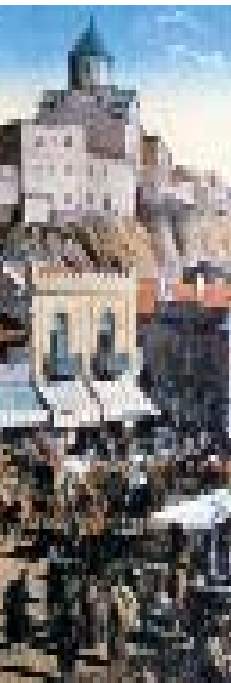
დღეს კი... დღეს თბილისი ევროპული ქალაქია და დიდუბე ტივებით კი არა ბაზრობითაა ცნობილი — თბილისური დილის „მადლიც“ სახეცვლილია. დღეს — დილიდან და წყნეთიდან ჩამოტანილი მწვანელითა და კიტრებით პირმოხმული თაბახებით მორბენალი კინტოების მაგივრად, „ფენოვან ხაჭაპურად“ წოდებულ ცომისა და მარილიანი წყლის ნაზავს მოარბენინებენ სახეზე ტანჯვა-წამებადღეჭდილი, ქაღალდადვინწყებული ქალები; დილის საარის ნაცვლად, „დარიდური“ და სხვა „პიტები“ ისმის მეტროს გამოსასვლელებსა და სხვა ხალხმრავალ ადგილებში დადგმული აუდიოკასეტების სავაჭრო ჯისურებიდან. გლდანის და დიდი დილოში, ვარკეთილი და ვაზისუბანი, გარეუბნებზე წოდებული მახინჯი საცხოვრებელი კორპუსების ერთობლიობა ვერასოდეს გახდება პოეტებისა და მხატვრების შემოქმედებითი მუზა — „ცივილიზაციის“ მსახურაღმა ხელმა ჩვენს ქალაქსაც დააბყო კვალი და, სამწუხაროდ, ყოვლად — წარუშლელიც...

დუქან-რესტორნები არც ახლა აკლია თბილისქალაქს, მაგრამ ცნობილი სომეხი მსახიობის, ფრუზიკ მერტჩიანის ნათქვამი რომ მახსენდება: — მაშაქში მიაშობოდა, მთელი კავკასია ბაქოში მუშაობდა და თბილისში ქეიფობოდაო, — მაინც სხვა მგონია მთელი კავკასიის მოქეიფეთა მასპინძელი თბილისი, ვიდრე დღეს არის...

ვისაც ადრე დილით, 6-7 საათზე გაუვლია

თბილისის იმ ადგილებში, რომლებიც ორიოდ საათის შემდეგ ათასი ჯურის ადამიანის ყაყანი იტყვება, ადვილად მიმიხედება ნოსტალგიისა და პესიმიზმის მიზეზს — ამ დროს აკაკის ძეგლიც თვით პოეტის თვითმხილველად გამოიყურება, ჯერ არ გამოუყვანიან პუტის ფეხებთან გასაყიდი კოლგოტები და საცვლები, „თბილისური ჭადრებიც“ თითქოს უფრო ლამაზები და ახოვანები ჩანან...

თბილისის ბაზრობებზე არაერთგზის დანერჩილა, როგორც ჩვენი ქალაქისათვის უცხო და მახინჯ მოვლენაზე, ბევრი მის საერთოდ აკრძალვასაც ითხოვს. თუმცა, ბაზარი, ბაზრობა ყოველთვის იყო თბილისის ორგანული ნაწილი, რომელიც არა მხოლოდ სავაჭრო-საჩარჩო ადგილს, არამედ უფრო მნიშვნელოვან როლს ასრულებდა ქალაქის ცხოვრებაში. ერთ-ერთი უდიდესი ბაზრობა თვით ახლანდელი თავისუფლების მოედანზეც ყოფილა გაშლილი, მაგრამ მხოლოდ უკმა დღეებში,

როდესაც ახლომასლო ქუჩებზე მდებარე მაღაზიების პატრონები და ჩამოსული გლეხები გარეთ, მოედანზე მასპინძლობდნენ მუშტარს... ეს ბაზრობა რუსული „იარმარკის“ ქართული ვარიანტი იყო, დაახლოებით — ვაჭრობის გარდა მოხეტიალე ცირკის, ქუჩის მუსიკოსებისა და მოცეკვავეების გამოსვლებით, მხატვრებისა და ბუკინისტების სახელდახელო გამოფენა-გაყიდვებით.

როგორც ამბობენ, ასორტიმენტი მწვანელით იწყებოდა, შემთითა და თივით გრძელდებოდა და ავეჯით, ოთხფეხითა და თვით ეტლებით თავდებოდა.

გრ ი შ ა შ ვ ი ლ ი ს თქმით — ვისაც ფული ჰქონდა, შეეძლო ცარიელ-ტარიელი მოსულიყო, ჩაეცვა, დაეს

ურა და ცხენშეკაზმული გაბრუნებულიყო. მისივე სიტყვებით, ერთ პეტერბურგელ ჟურნალისტს „ერევნის მოედნის“ ბაზრობა პეტერბურგის ბაზრისათვის ასე შეუდარებია: „პეტერბურგის ბაზარი წვეთია ზღვაში, ხოლო თბილისის ბაზარი ზღვაა წვეთში“.

ამის მიუხედავად, ეს „ზღვა“ მეორე დღესვე ცხრებოდა, წყნარდებოდა და ქალაქის მთავარი მოედანი მომავალ უქმეებამდე ისევ მთავარ მოედნად და არა — მთავარ ბაზრად იქცეოდა.

დღეს კი თვით ქალაქი, როგორც წვეთი, ისე იკარგება ბაზრობათა ზღვაში და ეს „ევროპული მეგაპოლისი“ — თბილისი, გაცილებით უფრო „აზიური“ ჩანს, ვიდრე საუკუნის წინანდელი, მართლაც აზიურ-კინტოურ-ყარაჩოხული ქალაქი.

არადა, ვფიქრობ, მართლა არაფერია შეუძლებელი ქალაქისთვის თავისი იერსახის დაბრუნების საქმეში — ცოტა საქმის ცოდნა, ცოტა მონდომება, ცოტა სიყვარული და... სოფელიც აშენდება და ქალაქიც.

ზვიად გურული

რა ზედი ზედი თბილისი ბაზრობების სახეობა ანუ შემოქმედის ზედი საჩაბოგოლოვი

რამდენად ჯანსაღ საზოგადოებაში ვცხოვრობთ, ამის შესაფასებლად ერთი ჩვეულებრივი და ამავე დროს უჩვეულო ამბავი გამოდგება: ჩვეულებრივი იმით, რომ საქმე ეხება თბილისის ერთ პრესტიჟულ უბანში, ერეკლე -ის ქ. №10-ში მდებარე ბინის მფლობელობის საკითხს — იგი სადავოდ ქცეულა. უჩვეულო კი ის გახლავთ, რომ სახლი თვლა ბატონიშვილისეულია. ხელისუფალთაგან კი დღემდე არავინ შეწუხებულა იმაზე ფიქრით, რომ სახლი თვლა ბატონიშვილის მუზეუმად ქცეულიყო.

სახლის მობინადრენი არიან მხატვრები: იდა თვარაძე (ზედა სართულზე) და მოქანდაკე ჯემალ ბეალავა (მის ოჯახს ქვედა სართული ეკავა), მოდავე მხარე კი ხალხური საკრავების მუზეუმი (დირექტორი რევაზ კოტრიკაძე), რომელსაც 1998 წლის 27 აპრილის უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებით, შენობის კანონიერი მფლობელობა დაუშტკიცდა.

მოგახსენებთ დავის მიზეზს: ქალბატონ იდა თვარაძეს 1987 წლამდე ბინა არ ჰქონია: ხან ქირით ცხოვრობდა, ხან რომელიმე მეგობართან ათევდა ღამეს. საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კურთხევით, წმირად სიონის სამრევლოშიც კი სძინებია. ჯემალ ბეალავას ოჯახი წყნეთში, ფაქტობრივად, სარდაფში ცხოვრობდა (ამჟამად ეს სარდაფიც ლტოლვილებს აქვთ დაკავებული).

1987 წლის 17 თებერვალს მინისტრთა კაბინეტის ბრძანებით, სახლის მფლობელები მხატვრები გახდნენ, თუმცა 2 თვის თავზე მთავრობამ გააუქმა გადაწყვეტილება და იგი კულტურის სამინისტროს გადასცა. ამ უკანასკნელმა კი აქ ჯერ თეატრის, კინოსა და მუსიკის მუზეუმი შეასახლა, შემდეგ კი, 1996 წლის 16 აპრილამდე ფართი კულტურის ობიექტების მშენებლობისა და ექსპლუატაციის სამმართველოს გადასცა. მოგვიანებით, სამინისტროს ბრძანებით, სახლი ხალხურ საკრავთა მუზეუმს გადაეცა. თუმცა, ამ დროისათვის აქ უკვე ცხოვრობდნენ იდა თვარაძე და ჯემალ ბეალავას ოჯახი. მათ, საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქთან შეთანხმებით, ჩაფუტრებული ჰქონდათ ამ ადგილის ერთიან მონუმენტურ მემორიალად ქცევა. კულტურის მაშინდელმა მინისტრმა ვალერი ასათიანმა შეაჩერა მობინადრეთა გამოსახლება, ახალი მინისტრი სესილი გოგიბერიძე კანონის მკაცრი დამცველი გამოდგა და მორალურ მოვალეობად მიიჩნია ხალხური საკრავების მუზეუმის გადარჩენა.

ქალბატონმა ბელა ბეალავამ გვიამბო, რომ 30 ნოემბერს კულტურის მინისტრი და მისი მოადგილეები პოლიციის თანხლებით შეიჭრნენ მის ოჯახში და ბინის დაუყოვნებლივ დატოვა ნივთები და გორგასლის ქ. №7-ში გააქანეს (იქ, სადაც ადრე ხალხური საკრავების მუზეუმი იყო). ბელა ბეალავას კი განუცხადეს, — თუ დროულად არ წაიღებთ ნივთებს, აუქციონზე გაიყიდებთ. ასეთივე ბედი ელის იდა თვარაძის ნამუშევრებს. მართალია, მავანთა განცხადებით, ქ-ნი იდა აკოფიანის ქუჩა №2-ში, სხვებზე გამოკეტილ სახელოსნოს ფლობს,

მაგრამ შეუძლია თუ არა სხვების გაუსაძლის პირობებში ორჯერ გულის ოპერაციაგადატანილ შემოქმედს ცხოვრება, ეს მათ ნაკლებად ალღელებთ. ამბობენ, ჯემალ ბეალავასაც აქვს დიდუბეში ერთი ოთახი. თუმცა, როგორ უნდა იცხოვროს 14 კვ.მ. ოთახში ბელა ბეალავამ 25 წლის ქალიშვილსა და 18 წლის ვაჟთან ერთად (მისმა ქალიშვილმა, ნინო ბეალავამ ახლახან მოაწყო პერსონალური გამოფენა საფრანგეთში, რომელსაც საკმაო წარმატება ხვდა წილად — ნტ.)? ჯემალ ბეალავა ამჟამად საფრანგეთში მოღვაწეობს. ქართულ საზოგადოებრიობას საფრანგეთში ჯემალ ბეალავას გამოფენის წარმატების შესახებ სწორედ მაშინ ეუწყა, როდესაც მისი ცოლ-შვილი ბინიდან გამოყარეს.

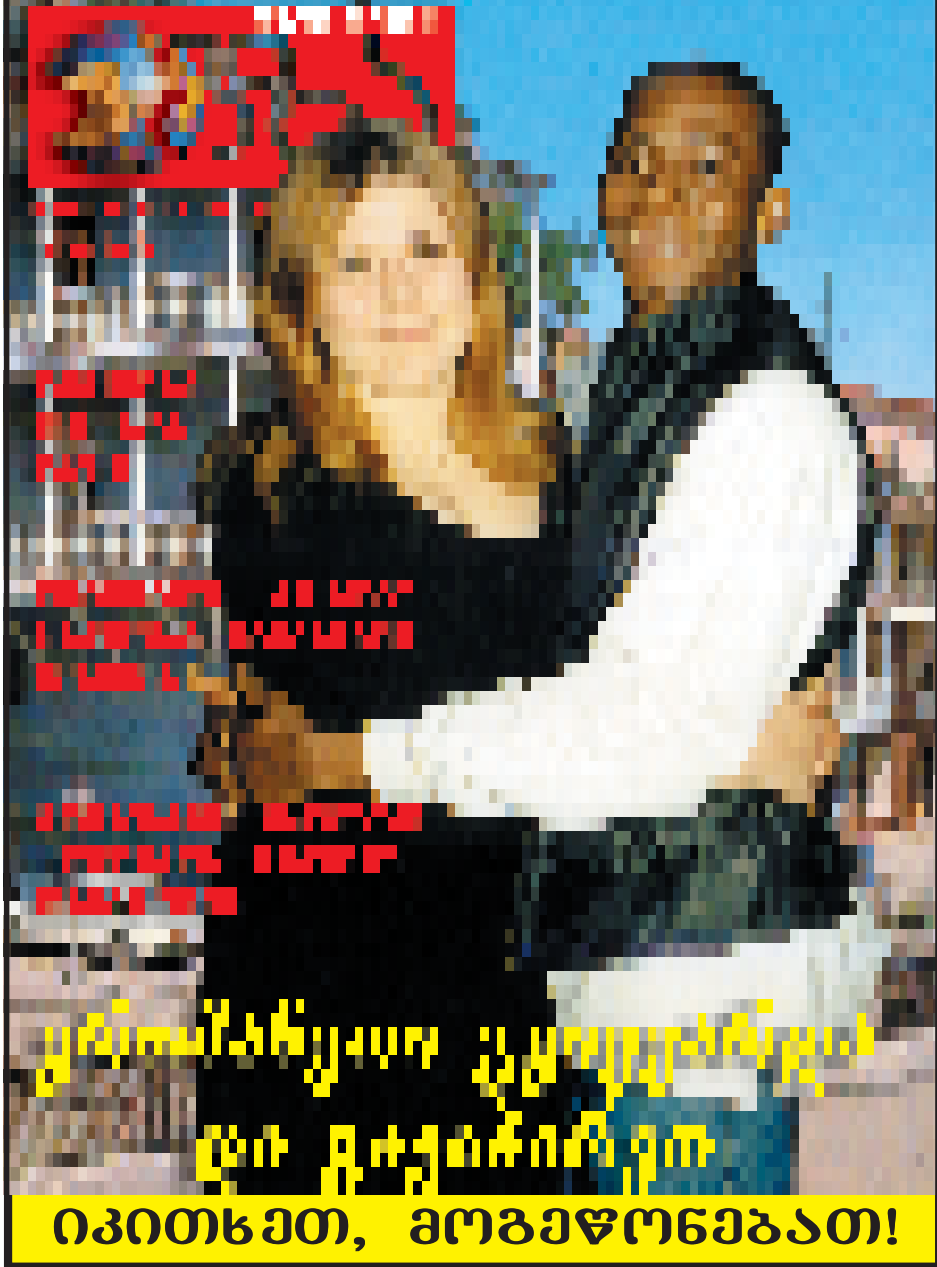
მხატვართა შორის ასეთი აზრიც გაჩნდა, — შესაძლებელია, ამ სახლის ბინადარი არც მუზეუმი აღმოჩნდეს, რადგან ეს ფართი მას არ ეყოფა და კულტურის სამინისტრო ამ ეტაპზე მისი საშუალებით ცდილობს მხატვართა გამოსახლებას. შემდგომ კი სახლს გაყიდონ ან გაასხვისებენ. ეს ხომ შესანიშნავი ადგილია კანონიერებისა და ბარებისათვის?

P.S. როგორც შევიტყვევთ, ამ ფაქტთან დაკავშირებით საქართველოს საპატრიარქოსაც გაუუეთებია შესაბამისი განცხადება: „გამორჩეული ნიჭით დაჯილდოებული ეს ადამიანები ათეული წლებია ქართულ კულტურას უანგაროდ ემსახურებიან. მათ არა აქვთ და წლების მანძილზე არ ჰქონიათ ცხოვრებისათვის ელემენტარული პირობებიც კი, მიუხედავად ამისა, ქმნიან ხელოვნების შესანიშნავ ნიმუშებს, მონაწილეობენ პერსონალურ თუ საერთო გამოფენებში როგორც საქართველოში, ისე საზღვარგარეთ. ბატონ ჯემალ ბეალავას იცნობს თითქმის მთელი ევროპა. ამჟამად იგი მინეველია ამერიკაში, მისი ოჯახი კი თბილისში უთავშესაფროდ დარჩა.

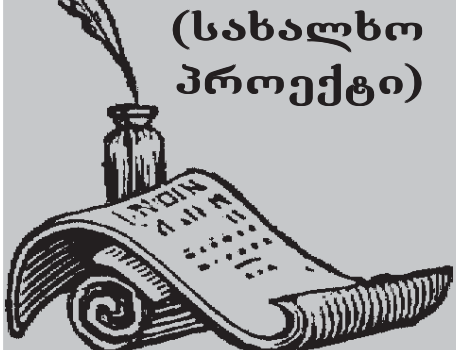
გასათვალისწინებელია ის ფაქტიც, რომ ქალბატონი იდა არის 9 აპრილს მონაწილე, ჯგუფის ინვალიდი. ამდენად, მათ მიმართ ასეთი დამოკიდებულების გამოვლენა კულტურის სამინისტროს მხრიდან, სრულიად გაუგებარია, რა იურიდიული კანონებითაც არ უნდა იყოს განპირობებული.

ფიქრობთ, აუცილებელია, გამოიძებნოს შესაბამისი სანაცვლო ფართი, სადაც ეს ხელოვანი დაიდებენ ბინას და შეძლებენ თავიანთი ნიჭის რეალიზებას, რადგან საყოველთაო გაჭირვების მიუხედავად, შემოქმედი ადამიანებისადმი ასეთი დამოკიდებულება ყოველად დაუშვებელი და მიუღებელია“.

ნინო ტარყაშვილი

„ჩემს შთამომავლობას, XXI საუკუნის მოქალაქეებს!“

‘სულით უღრუბლო და მოწმენდილო წინაპარო ჩემო, ზოგჯერ უსაფლაო და დაუტოვებლო უცხო ძეაღ შესაღაგებში!
უსაქართველოდ დარჩენილი საქართველოთი რომ ცხოვრობდი, ხმლითა და გონებით რომ იღვწოდო საქართველოსთვის მაშინაც კი, როცა სამშობლო შენი, სამეკიდრო შენი იმ ჩიტსა პგავდა, ღობეს რომ ეხევენება, ქარს ნუ გამატარნო.
დღეს შენს ნაკვალევზე დაედვიართ შენი შთამომავალნი...
*... [ჩვენს] კვალზე შედგომა ალბათ უკვე თქვენ დაგედებათ ვალად, ალბათ უკვე თქვენ უნდა იღოთ ხელად ოცდამეერთე საუკუნის ქართველებო, რომლებიც ჯერ არც კი დაბადებულხართ, – ან მხოლოდ ახლა იბადებით!
ღმერთმა უტყუარი გეში, ყისმათი და ნათელი დღენი მოგცეთ ჩვენი საუნჯის საძიებელ გზებზე ხეტიალისას. უუგუფანტოთ ყველა, ვინც წინ აღგიდგეთ:– სიბრძნით აღჭურვილი მტერიც და ბრიყვი, შეუსმინარო შინმოფოვი მოკეთეც...
კაცობრიობა იმ დროისათვის მაინც მოგება გონს, იმ დროისათვის მაინც დაცხრებიან და დაგრილდებიან მსოფლიოს ამღერეული ვნებები და კაცთა მოდგმა ალბათ უფრო მრიცხის ამგვარი წმინდა ქმედებისათვის.*

დალოცვილ იქნეს ზნემაღალი ცხოვრება და დეაწლი თქვენი, შთამომავალნო ჩვენნო, პატივდებულ და დიდებაგანფენილ საქარ-თველოში!“

რეზო თაბუკაშვილი

დიდი ქართველი მამულიშვილის ეს მიმართვა XX საუკუნის ქართველებისადმი, რითაც მთავრდება ბატონ რეზოს ერთ-ერთი შესანიშნავი ფილმი „ნაძარცვის ნაკვალევზე“, შემთხვევით არ წარუშმდღარე წინამდებარე პუბლიკაციას.

... სადაცაა მესამე ათასწლეული დადგება, დადგება ახალი საუკუნე, რომელიც ახალ ზნეობრივ კრიტერიუმებს მოიტანს, ახალ ესთეტიკურ მოთხოვნილებებს წარმოშობს, ბევრ რამეს დააფასებს და გადააფასებს. როგორ ხვდება მას საქართველო? ხომ არ დარჩება მომავალი საუკუნის ქართველ ადამიანს ისეთი შთაბეჭდილება, განგებ ვისშობდით სმენას, თვალებზე ხელს ვიფარებდით, ენას ძალუმად ვაჭყრდით კბილს, რათა არაფერი გაგვეგონა, არაფერი დაგვეგნა და არაფერი გვეთქვა და მოგვემოქმედა. ხომ არ დაებადება მას ზოგიერთი ისეთი კითხვა, რომელზე პასუხიც ჩვენსავე ეპოქაში უნდა გაგვეცა? საიდან განჩნდა მომხვეჭელობისა და აშკარად ქურდობის უშომო წყურვილი, ადამიანურ ღირსებათა დაკარგვისა და ყოველივე ზნეობრივის შეწირვის ფასად? რატომ უფრო ხშირად არ ვწერო ზნეობის პრობლემებზე, რა ძალებისა და მოვლენების წყალობით ითრგუნება და ირღვევა იგი, სად და რაში იხარჯება ჩვენი სულიერი ენერგია...

მომავალ თაობებს XX საუკუნეში ბევრი, ძალიან ბევრი კითხვა დაებადებათ და, ვეჭვობ, ისტორიკოსებმაც ამომწურავი პასუხი გასცნენ ამ კითხვებს და სწორედ იმიტომ, რომ საქართველოს ისტორია აღარ დარჩეს მხოლოდ „მეფეების ისტორიად“, და ჩვენი საზოგადოების მნიშვნელოვანმა ნაწილმა მაინც გამოთქვას თავისი მცირე, მაგრამ ალალი და პირუთენელი აზრი — როგორც პირად, ისე ზოგადად ჩვენს დღევანდელ ყოფასა და ცხოვრებაზე, ვფიქრობ, ამაში თავის მოკრიძალებულ წვლილს შეიტანს „კვირის პალიტრის“ იმ იდეის განხორციელება, რომელიც ჩვენი გაზეთის ყოველკვირეული დამატების, ჟურნალ „გზის“ რედაქტორს **გოჩა ტყეშელაშვილს** დაებადა და რომლის შესახებაც უკვე გაუწყეთ „კვირის პალიტრის“ წინა ნომრებში. მოვუსმინოთ იდეის ავტორს:

— ეს იდეა სპონტანურად არ დაბადებულა და მისი გამჟღავნების და განხორციელების დანებობს ერთ-ერთი მთავარი საფუძველი იყო ბატონ რეზო თაბუკაშვილის სწორედ ეს ფილმიც. ამასთან, ცნობილია, რომ მიხეილ ჯავახიშვილს აქვს დატოვებული ბარათი-ანდერძი თავისი შვილისთვის, ასევე პავლე ინგოროყვას და ბევრ სხვას. საერთოდ, ფაქტია, რომ ყოველ

ადამიანს აქვს ბუნებრივი სურვილი რაღაც კარგი საქმე აკეთოს და კეთილი მოსაგონარი დაუტოვოს შთამომავლობას საკუთარი ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ. ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, ნებისმიერ ადამიანს ანუხებს კითხვა: ემასხოვრებათ თუ არა იგი თავის შთამომავლებს, ვთქვათ, 50 წლის შემდეგ... კიდევ ერთი გარემოება, რამაც ეს იდეა დაბადა ჩემში, გახლდათ ის, რომ ჩემს საოჯახო ალბომში ჩემი წინაპრების ერთ-ერთ სურათში, რომელსაც მიკრული ჰქონდა მუყაოს ნაჭერი, აღმოჩნდა კიდევ ერთი ფოტო, ჩადებული სურათსა და მუყაოს შორის. ეს ფოტო საუკუნის დასაწყისშია გადაღებული და მასზე გაოსახულია იმდროინდელი საზოგადოების ელიტის წარმომადგენლები. სამწუხაროდ, დღემდე ვერ გავარკვეით, თუ ვინ არიან ისინი, რომელია ჩვენი ოჯახის ნათესავი, ან რატომ იყო ეს ფოტო ამ „სამალავში“ ათწლეულების მანძილზე? არადა, მას რომ ბარათიც ხლებოდა, ყველაფერი გასაგები გახდებოდა... მოკლედ იდეა დაიბადა, რომელიც კარგა ხნის მანძილზე არ მასვენებდა და აი, ახლახან ეს იდეა გავუზიარე „კვირის პალიტრის“ ხელმძღვანელობას, რომლებსაც მოეწონათ იგი და გააანალიზეს, თუ რამდენად განსახორციელებელი იქნებოდა. დავინწყეთ ფიქრი და განსჯა, თუ როგორი ფორმით შეგვესხა ხორცი ამ იდეისთვის და მივედით დასკვნამდე, რომ ეს იქნება ჭეშმარიტად სახალხო პროექტი, ხელმისაწვდომი ნებისმიერი მოქალაქისთვის, განურჩევლად სქესისა, ასაკისა, ეროვნებისა, სოციალური მდგომარეობისა, თანამდებობისა და არა მხოლოდ ელიტისთვის, გამოჩენილი პიროვნებებისთვის. ნებისმიერ მოქალაქეს ექნება შესაძლებლობა, დაუტოვოს თავისი ნაფიქრი, სურვილი, რჩევა, დალოცვა, განცდა, გნებავე აღსარება თავის შვილებს, შვილიშვილებს, ბადიშვილებს და საერთოდ, შთამომავლობას...

— **ანუ შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ეს იქნება ბარათი-ანდერძი, რომელსაც დღეს მცხოვრები ადამიანები დაუტოვებენ XXI საუკუნეში მოვლენილ შთამომავლებს...**

— რა თქმა უნდა, ჩვენი ჩანაფიქრით, მსურველებს საშუალება ექნებათ ბარათთან ერთად თავისი ფოტოც დაუტოვონ ადრესატებს. ამასთან, პროექტში მონაწილეობის შესაძლებლობა ექნებათ სამშობლოდან უცხოეთში გადახვეწილ ქართველებსაც, რომლებიც ლუკმაპურის საშოვნელად არიან მოწყვეტილნი საქართველოს. ახალი ათასწლეული მოდის და, ბუნებრივია, თითოეულ მათგანს სურს თავის სამშობლოსა და ოჯახში შესვდეს ამ განუმეორებელ მოკლენას. აი, რას ფიქრობენ, რას განიცდიან ისინი დღეს, რა აქვთ სათქმელი თავიანთი შთამომავლობისთვის, მათაც ექნებათ შანსი დაუტოვონ ბარათი-ანდერძი, დალოცვა საკუთარ სისხლსა და ხორცს. ჩვენ გვინდა, რომ ყველა ადამიანის დანაბარები შთამომავლობისთვის იყოს დალოცვილი, ნაკურთხი და, ვფიქრობთ, რომ საქართველოს საპატრიარქო, რომელიც უკვე ეცნობა პროექტს, მხარში ამოგვიდგება ამ კეთილშობილურ ნამოწყებაში და აკურთხებს მას!

2001 წლის 13 იანვარს მოხდება „კვირის პალიტრის“ ჩანართებისაგან მიღებული კონვერტების ღოცვა-კურთხევა, დალუქვა და შენახვა. ამ სახალხო პროექტის სახელწოდებაა „ჩემს შთამომავლობას, XX საუკუნის მოქალაქეებს“.

— **თუ გავითვალისწინებთ გლოზალიზაციის, კომპიუტერზაციისა და საერთოდ, კაცობრიობის განვითარების ტემპსა და მასშტაბებს 21-ე საუკუნეში, როგორ ფიქრობთ, რამდენად გასაგები იქნება დღეს გაგზავნილი ბარათები მომავალ თაობათა ადამიანებისთვის, ვთქვათ, 50-100 წლის შემდეგ— და კიდევ, რამდენად იქნებიან გარანტირებული ბარათების ავტორები, რომ მათ დანაბარებს, სურვილებს, მოკლედ, წერილების შინაარსს ადრესატების გარდა, არავინ გაეცნობა?**

— ადამიანის ფიქრი, განცდა, გულისნადები თუ ტკივილი არის იმდენად ინტიმური, რომ არ მგონია გლობალიზაციამ ან კომპიუტერიზაციამ მოახდინოს ზეგავლენა. ბოლოს და ბოლოს, ამ გზავნილებში შეიძლება სიყვარულის ასხნაც იყოს, რომელსაც წლების შემდეგ შეიტყობს ადრესატები. სათქმელი დღეს უამრავ ადამიანს აქვს, თბილისის ქუჩაში ლუკმაპურის მოსაპოვებლად გასულებიდან დაწყებული, უცხოეთში გადახვეწილებით დამთავრებული... რაც შეეხება გარანტიას, მოგახსენებთ შემდეგს: ეს ბარათები არსით იქნება წმინდა, პირადული. არ გამოვრიცხავ იმასაც, რომ ვინმემ, ვთქვათ, მკვლელობის აღიარებაც კი დააფიქსიროს მასში ან ისეთი ისტორია მოყვეს, რომელიც არავისთვის ცნობილი არ არის დღეს. ბუნებრივია, ბარათები საჭიროებს ზედმინვენიტ დაცვას. იმიტომ, ჩვენ ვთავაზობთ თანამშრომლობას სხვადასხვა ორგანიზაციას, უწინარესად ისეთ ბანკებს და სადაზღვევო კომპანიებს, რომლებიც მყარად დგანან ფეხზე და აქვთ იმედი და პერსპექტივა, რომ იარსებებენ და განვითარდებიან მთელი 100 წლის განმავლობაში. სწორედ ამ ორგანიზაციებში მოხდება ამ ბარათების დაცვა-შენახვა. თუ ვთქვათ, საქართველოში არ გამოჩნდა ორგანიზაცია, რომელსაც აქვს ასწლიანი არსებობის პერსპექტივა, მაშინ, არ არის გამორიცხული, რომ უცხოეთის ბანკებს მივმართოთ ამ ბარათების შენახვისთვის, რა თქმა უნდა, შესაბამისი ანაზღაურებისა და გარანტიის საფუძველზე. ამასთან, ჩვენს საზოგადოებას, თითოეულ მსურველს ვაძლევთ სრულ გარანტიას, რომ წერილები დარ-

ჩება სრულიად კონფიდენციალურ გარემოში და მას მხოლოდ ადრესატები მიიღებენ და წაიკითხავენ. წინასწარმეტყველებაც დანერონ, რასაც ხედავენ და წლების შემდეგ გამოსცადონ თავიანთი პროგნოზები.

— **ალბათ, შესაძლებელია, რომ ვთქვათ, იმავე აფხაზეთის ომის მონაწილეებმა, რომლებსაც, ვინ იცის, რამდენი აქვთ სათქმელი, მაგრამ დღეს ვერ ან არ ამბობენ, ამ ბარათების საშუალებით მაინც დაუტოვონ შთამომავლობას აფხაზეთის ტრაგედიის უცნობი ან გასაიდუმლოებული ფაქტები, მოვლენები, რომლებიც 10-25-50 წლის შემდეგ ისილავს დღის სინათლეს, სწორედ ამ ბარათების საშუალებითაც...**

— რასაკვირველია. იმედი გვაქვს, რომ აფხაზეთის ტრაგედიის ყველა ნიუანსი დროთა განმავლობაში გაიშიფრება და დარჩება არა მარტო შთამომავლობას, არამედ ეს ინფორმაცია უაღრესად მსუყე მასალა იქნება XX საუკუნის ქართველი ისტორიკოსებისთვის, რომლებიც პიროვნულ შეფასებას მისცემენ აფხაზეთის ომში ჩვენს დამარცხებასაც და, საერთოდ, ყველაფერს, რაც უკანასკნელ ათწლეულში დაატყდა თავს ქვეყანას და ქართველ ხალხს. დიახ, აფხაზეთის თემა იმთავითვე იყო ჩადებული ამ იდეაში და ვფიქრობთ, ეს ერთ-ერთი ქმედითი ფორმაა ამ ტრაგედიის სრულად გამოფერისთვის.

— **სიტყვამ მოიტანა და ჩვენს საზოგადოებას აფხაზეთის ტრაგედიასთან ერთად მართლაც უკიდურესად აწუხებს და აფიქრებს, რაც ბოლო წლებში და დღეს ხდება საქართველოში, უწინარესად, ფანტასტიკური მასშტაბის კორუფცია, შინა და საგარეო პოლიტიკური პრობლემები. ალბათ, ეს პროექტი შესანიშნავ შანსს აძლევს საქართვე-**

ლოს დღევანდელ ხელისუფალთა, რომ მათაც დაუტოვონ მიმართვა, აღსარება, გნებათ ანდერძი XXI საუკუნის საქართველოს ხელისუფალთ.

— ბუნებრივია, დღევანდელი ხელისუფლების წარმომადგენლებს, თუ, რა თქმა უნდა, ექნებათ სურვილი, აქვთ შესანიშნავი საშუალება, დაუტოვონ ბარათები არა მხოლოდ საკუთარ შთამომავლებს, არამედ 20-50-100 წლის შემდგომ ქვეყნის სათავეში მოსულ მთავრობებს და გააცნონ, თუ რა ვითარებაში უხდებოდათ მოღვაწეობა, რა უშლიდათ ხელს საქმიანობაში, რატომ ჩაედლო მთელი ხელისუფლება და საზოგადოებაც კორუფციაში. არის ამის მიზეზი საბჭოური წარსული, ჩვენი მენტალიტეტი, უპასუხისმგებლობა, ღალატი თუ რა! მათი ბარათებიც აბსოლუტურად დაცული იქნება და მას გაეცნობიან სწორედ მომავალი საუკუნის ხელისუფალნი.

— **მოდიოთ, ახლა ავხსნათ, თუ როგორ იმუშავებს ამ პროექტის მექანიზმი და შევასწავოთ მკითხველს, რომ პროექტი გათვალისწინებულია 100 წელიწადზე.**

— დავიწყეთ იმით, რომ ჩვენ დიდი და საფუძვლიანი იმედი გვაქვს — „კვირის პალიტრა“ იარსებებს 100 წლის მანძილზე და მეტიც. მაგალითად, მე, გოჩა ტყეშელაშვილმა დავუწერე ბარათი ჩემს შვილთაშვილს, რომელიც იცხოვრებს, ვთქვათ, 2050 წელს. მე საგანგებო კონვერტზე მივანიშნებ, რომ ბარათი უნდა გაიხსნას 2050 წელს და გადაეცეს ჩემს იმ შთამომავალს, რომელიც აღნიშნული დროისთვის, ვთქვათ, იქნება სრულწლოვანი. ან დავუშვათ, დღევანდელმა რომელიმე მინ-

ისტრმა დაუტოვა ბარათი თავის მომავალ კოლეგას, რომელიც ამავე პოსტზე იქნება, ვთქვათ, 2025 ან 2100 წელს... იმიტომ, თითოეულ მოქალაქეს შეუძლია შეავსოს „კვირის პალიტრის“ 2000 წლის 25 დეკემბრის, 2001 წლის 1 იანვრისა და 8 იანვრის ნომრებში ჩადებულ ჩანართში სპეციალური ადგილი საკუთარი სურვილისამერ: შთამომავლობისადმი მიმართვით, დალოცვით, ნახატით, ლექსით და ა.შ. ჩანაწერი სასურველია იყოს მკაფიო, რააა იკითხებოდეს ათწლეულების და 100 წლის შემდეგაც. ჩანართში შესაძლებელია ჩაიდოს ფოტოსურათი. ჩანართი უნდა დაიკვეოს მითითებული სპეციალური ინსტრუქციის საფუძველზე და მიეცეს კონვერტის სახე. ჩანართისაგან ამოჭრილი სპეციალური კონვერტის სპეციალურად მითითებულ ადგილზე გარკვევით უნდა დაიწეროს ბარათის, ანუ მიმართვის ავტორის გვარი, სახელი, მამის სახელი, დაბადების თარიღი და მისამართი. კონვერტზე გამოყოფილი იქნება ადგილი ადრესატისთვის. გარდა ამისა, კონვერტზე აღნიშნული იქნება წლები — 2002, ანუ დალუქვიდან ერთი წლის შემდეგ. 2005, 2010, 2025, 2050, 2100! ბარათის ავტორი სურვილისამერ გადახაზავს იმ წელს, როცა უნდა გაიხსნას ეს ბარათი. თავდაპირველად აბსოლუტურად ყველა მიღებული ბარათის აკუმულირება მოხდება „კვირის პალიტრის“ რედაქციაში, სადაც დახარისხდება იმ წლების მიხედვით, როცა უნდა გაიხსნას ბარათები. მიღებული კონვერტ-ბარათები მკითხველებმა უნდა ჩააგდონ „კვირის პალიტრის“ ყუთებში, რომლებიც განლაგებულია საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში. რედაქციაში აღნიშნული წლების მიხედვით დახარისხებული ბარათები ჩაიდება სპეციალურ ყუთებში და გაიგზავნება შესაბამის ბანკში ან ორგანიზაციაში შესანახად. და კიდევ: თუ მკითხველებს სურვილი ექნებათ, შეუძლიათ, მიმართვები გაუგზავნონ თავიანთ შთამომავლებს, ახლობლებს, ნაცნობ-მეგობრებს ცალ-ცალკე, ყველა ზემოთ აღნიშნული წლისთვის! შეიძლება ადამიანმა, ბოლოს და ბოლოს, საკუთარ თავს მისწეროს წერილი, რომელსაც, 5-10 თუ 25 წლის შემდეგ წაიკითხავს! ბარათი შეიძლება დაიწეროს ნებისმიერ ენაზე! შესაბამისი თარიღის დადგომისა და შესაბამისი ყუთის გახსნისთანავე გამოქვეყნდება გამგზავნათა და ადრესატთა სია.

— **რეზუმეს სახით, შეიძლება ვთქვათ, რომ „კვირის პალიტრის“ მკითხველებს და, საერთოდ, დღევანდელ საქართველოს ყველა მოქალაქეს ეძლევა შანსი, რომ მთელი ერთი საუკუნის მანძილზე დარჩეს შთამომავალთა სსოფნაში!**

— აბსოლუტურად მართალი! მცირეოდენი გამონაკლისის გარდა, თანამედროვე ადამიანს არ ახსოვს ან არ იცის თუნდაც საუკუნის დასაწყისში მცხოვრები თავისი წინაპრების ვინაობა, სახელი, მოღვაწეობა თუ საქმიანობა. ამასთან, ჩვენი პროექტი საშუალებას აძლევს დღევანდელ ადამიანს, ბოლოს და ბოლოს, შეადგინოს საკუთარი გვარის გენეალოგია და დაუტოვოს შთამომავლობას. ხომ იტყვიან, — ბაბუა მანამ ცოცხლობს, ვიდრე შეილიშვილია ცოცხალი ანუ ვიდრე ვინმე ჰყავს მომსენებელიო... ახლა წარმოიდგინეთ, რა მძლავრ გენე-

ალოგიურ ხეს დავტოვებთ: — სულ ცოტა ექვსი თაობით უკან (თუ წინ) ეცვოდინება XX საუკუნის მიწურულს ჩვენი გენისა და შტოს გამაგრ-ძელებელს საიდან მოდიან, ვისი გორისანი არიან... გაგვისენებენ, ფიქრით გადმოგვწვდებიან, შეგვეხმინებიან და გაცოცხლდება ჩვენი გენეალოგიური ხე... უწყვეტი გახდება სიცოცხლე... თქვენი არ ვიცი, მე კი ფიქრით და ნატვრით ბევრჯერ მდომებია მიმედევნებია თვალი ჩემი წინაპრების გვარ-ტომობისათვის. ამაზე უკეთესი რა იქნება მომავალი თაობები-სთვის, რომლებიც, თქვენი თქმისა არ იყოს, გლობალიზაციის ეპოქაში შეიძლება სრულიად სხვა მენტალიტეტის მატარებელნი გახდნენ, მით უმეტეს, რომ ამის სამწუხარო ტენდენცია უკვე შეიმჩნევა დღეს...

სასიხარულოა, რომ „კვირის პალიტრის“ წინა ნომრებში გამოქვეყნებულ ინფორმაციას აღნიშნული პროექტის შესახებ დიდი ინტერესი მოჰყვა და უკვე უამრავი მკითხველიც გამოგვეხმაურა. მათთვის საინტერესო დამატებით ინფორმაციას, ცვლილებას პროექტში, თუ სიახლეს, ოპერატიულად ვაცნობებთ ჩვენი გაზეთის და საქტელერადიო კორპორაციის საშუალებით, რომლის თავმჯდომარემ, ბატონმა ზაზა შენგელიამ ძალიან მოიწონა პროექტი და სრული საინფორმაციო მხარდაჭერა აღგვითქვა. პროექტი ხომ სრულიად საქართველოს მოიცავს. აქვე დავუშმატებ, გათვალისწინებული გვაქვს ისიც, რომ, ვთქვათ, ქართველმა მენარმეებმა ბარათთან ერთად ჩვენ მიერ გაკეთებულ საგანგებო ყუთებში ჩადონ თითო-თითო ეგზემპლარი თავიანთი პროდუქციისა, ვთქვათ ერთი ბოთლი ღვინო, ქართული ნავთობის ნიმუში, კვარციტი, მოკლედ ისეთი რამ, რომელიც 10-50-100 წელი გაძლებს. და უკვე ჩვენს შთამომავლებს მიეცემა შანსი, ილპაარაჟონ დღევანდელი პროდუქციის ხარისხზე. მოკლედ, ჩვენ მზად ვართ ნებისმიერი აზრის, იდეის, ინიციატივის გასაცნობად ამ პროექტ-

Ty-134 ტიპის თვითმფრინავს გეზი თბილისიდან ლენინგრადისკენ უნდა აეღო. რეისი არ შედგა. თვითმფრინავი აფრენიდან ცოტა ხნის შემდეგ კვლავ თბილისის აეროპორტში დაემკობა.

გეგმა კობახიძე, სოსო წერეთელი, გია ტაბიძე, პაატა ივერიელი, კახა ივერიელი, დავით მიქაბერიძე ანუ... თვითმფრინავის ბიჭები, ასე შეარქვეს მათ განვლილი 17 წლის მანძილზე.

ინფორმაციას, რომელსაც მაშინ საქინფორმში ავრცელებდნენ, უბრალოდ არაბრძოლვით ვერ უწოდებდნენ. კაცი, ქვეშაირების გაყვალბების საბჭოური მანქანა არნახული სიმძლავრით ამოქმედდა. თვითმფრინავის გამტაცებელთა გამკაცრების „თავისუფალი იმპროვიზაციები“ იქამდევი კი მივიდა, რომ ოფიციალურ კორესპონდენტებში ჯიუტად იმპროვიზებდნენ, თითქმის ბიჭები საზღვარგარეთ საროსკამოების „მშობი“ მიდიოდნენ... სასწრაფოდ დაიწყო კომპრომატების ძებნა მათ წარსულში და ასეთების არარსებობის გამო „ანტისაბჭოურ“ განწყობად რესტორნებში ხშირი სიარულის ჩვევა ჩაუთვალეს(?)

ზაზაგაბრდობის ელიტური ნაწილის წარმომადგენელთა პოლიტიკური პროტესტი ის მეტი იყო, რომელმაც მთელ საბჭოეთს გადაურა...

გასულ თვეში კიდევ ერთხელ მოვეცენ „თვითმფრინავის ბიჭები“ საზოგადოების ყურადღების ცენტრში. ამჯერად, როგორც „გენსების თაობა“. სწორედ ასე დასათარგმნელი მწერალ დავით ტურაშვილის ამბავს, რომელიც მარჯანიშვილის თეატრში არ დაიდგა... თეატრის ხელმძღვანელობამ უარი თქვა ამბავის დადგმას. შეიძლება ისინი კონკრეტული პიროვნებების განაწინებდაც მოერიდნენ. გაუგებრობა, „იპოვის“ თუ არა პიესა სხვა რომელიმე თეატრის სცენას. მანამდე კი კიდევ ერთხელ, გიგანტური ბრალდებები კონკრეტული მისამართებით უსამართლოდ დახვრტილი ბიჭების გამო...

გამოიყენეს ამ საქმის გარშემო იმპროვიზებული გენერალური პროკურორი, ანზორ ბარაბაძე ხელმძღვანელობდა, რომელმაც შემდგომში თვითმკვლელობით დაასრულა სიცოცხლე. პარალელური ვახტანგ რაზმაში მაშინ ბარაბაძის მოადგილე გახლდა...

— 1983 წელს თქვენ გენერალური პროკურორის მოადგილე იყავით. შეიძლება თუ არა თქვენი დამოკიდებულება 18 ნოემბერს მომხდარის მიმართ?

— როგორც მაშინ ვუყურებდი ამ ფაქტს, ახლაც ისე ვუყურებ.

— ანუ, როგორ?

— როგორ და... ადამიანს თავისუფლებისათვის ბრძოლაში უნდა დაუჭირო მხარე, მაგრამ თუ ის თავის თავისუფლებას რამდენიმე ადამიანის სიცოცხლეს შესწირავს, მან ამისთვის პასუხი უნდა აგოს. იმ დროს, თუ სურვილი ჰქონდა ადამიანს, საზღვარგარეთ წასვლა პრობლემა არ წარმოადგენდა. ტურისტული ორგანიზაციები

მუშაობდა და ტურისტები საზღვარგარეთ დადიოდნენ. ამ ახალგაზრდებმა გადამწყვეტი, ეს ხმაურით გაეკეთებინათ და ამით 70-ზე მეტი ადამიანის სიცოცხლე დააყენეს საფრთხის ქვეშ. იქ რამდენიმე დაიღუპა კიდევ... ჩაიდინეს უშიშროება დანაშაული, ამ საქმის გამოძიება ჩატარდა. სადავო არაფერი იყო. სხვა საქმეა განაჩენი...

„ალფას“ შტურმის შემდეგ თვითმფრინავი, როგორც თვითმხილველები ამბობდნენ, გარედან იყო დაცხრილებული. ყელში დაჭრილი სოსო წერეთელი ცდილობდა სახარება წაკითხვა, რომელიც ხელში ეჭირა... ერთ-ერთი მგზავრისთვის უთხრია, ესა და ეს ადგილი ნამიკითხეო... უსათვალოდ ჯერ კითხულობო... უბასუხია მამაკაცს. „სახარება და იარაღი ერთად ეჭირა ხელში?“ — სვამს კითხვას სოსოს მამა, კოტე წერეთელი... კითხვა კი თავისთავად რიტორიკულია...

დასკრებილი „თვითმფრინავის ბიჭები“... „იცი, რა... ძნელია ამაზე ლაპარაკი“

— განაჩენი დღეს იმაზე უფრო საუბრობენ, რამაც ეს ბიჭები სასჯელის უბაღეს ზომას არ იმასხურებდნენ.

— იცი, რა... ძნელია ამაზე ლაპარაკი. მოსამართლეზე ბევრი რამ არის დამოკიდებული. მოსამართლე კარონის ფარგლებში მოქმედებდა. მას არაფერი გადაუჭარბებია. სასჯელის ამ ზომას ითვალისწინებდა სისხლის სამართლის კოდექსის 78-ე მუხლი. თუმცა, მე რომ ვყოფილიყავი მოსამართლე, რას გავაკეთებდი, ჩემი საქმეა. დღეს ამას არ ვიტყვი.

— მაინც რას?

— მე რომ მოსამართლე ვყოფილიყავი, შეიძლება განაჩენი ცოტა სხვანაირი ყოფილიყო. იმ მოსამართლემ ასე გადამწყვიტა. სხვათა შორის, ძალიან კვალიფიციური და ძლიერი მოსამართლე იყო თემურ გერსამია.

— თქვენ მართლა თვლით, რომ გადამწყვეტილება მოსამართლემ დამოუკიდებლად მიიღო?

— მაშინ მოსამართლეები დღევანდელთან შედარებით, რა თქმა უნდა, გაცილებით დამოუკიდებლები იყვნენ...

— ეს ალბათ ნაკლებად დასაჯერებელია, ისე კი არის აზრი, რომ გადამწყვეტილების მიღება მოსკოვში მოხდა.

— ანზორ ბარაბაძეს ჰქონდა ურთიერთობა ცენტრალურ კომიტეტთან და მოსკოვთანაც. მოსკოვიდან, რა თქმა უნდა, დაინტერესება იყო, თვითმფრინავის გატაცება არ არის პატარა დანაშაული, მით უმეტეს 1983 წელს, როცა განწყობა ერთგვაროვანი იყო — საბჭოთა მოქალაქე უცხოეთში საცხოვრებლად როგორ უნდა წავიდესო!... რა თქმა უნდა, საკვებში პროკურატურის და საკვებში ცენტრალურ კომიტეტს ეს საქმე კონტროლზე ჰყავდა აყვანილი. ვერაფერი იტყვის, რომ რაიმე შეეცდებოდა იქნა დაშვებული. რაც შეეხება განაჩენის სისრულეში მოყვანას — რესპუბლიკას პროკურორი ჰყავდა. მისი მოადგილე, განსვენებული ვლადიმერ იოსელიანი გამოდიოდა პროცესზე და

— თბილისში.

ბატონი ვახტანგ რაზმაძის საუბარში ბევრი პაუზა და სახეზე ოდნავ გამკრთალი ღიმილი იყო. ეს ყოველივე კი ქმნიდა შთაბეჭდილებას, რომ ბატონმა ვახტანგმა გაცილებით მეტი იცოდა და უბრალოდ, არ სურდა საუბარი. კიდევ, თითქმის მას „ის, ძველი დრო“ ენატრებოდა. — „თუ სიმართლე გინდათ, არ მენატრება. თუმცა, ბევრ რამეში, წესრიგი, ადამიანის დასაქმება, შრომის მოყვარეობა, უფრო მონუსხრებული იყო“.

განაჩენი 1984 წლის შემოდგომაზე აღასრულეს. შეტყობინება დახვრტილთა ოჯახებს არ მიუღიათ. ბევრი მათგანი წლების მანძილზე გზავნიდა „პერედაჩკას“ სხვადასხვა მისამართზე და ატანდა ვითომდა მათი შვილების „ნაცნობებს“.

— ისედაც განაშენილი და აბუნად აგებული ხალხი მზად იყო ანონიმურ სატელეფონო ზარსა თუ შემთხვევით გამოჩენილი გადამთილის სიტყვას ჩასჭიდებოდა რამდენიმე მათგანი, ასე, იმდენ აყლილი რუსეთის ქალაქებში მიემგზავრებოდა და იქიდან განხილული ბრუნდებოდა... მხოლოდ წლები შემდეგ ხვდებოდნენ, რომ ეს ყოველივე ისევე და ისევე „გბ“-ს ტრიუკები იყო და მეტი არაფერი...

არ გახლავთ ცოცხალი იმეამინდელი გენერალური პროკურორი, სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე, ამ ქვეყანაზე აღარ არის მოსამართლე თემურ გერსამია, რომელმაც განაჩენი გამოიტანა (ცნობისათვის — სწორედ გერსამია იმ გამოუტანა განაჩენი სოლიკო ხაბიშვილსაც).

ოთარ ხატიშვილი უშიშროების კომიტეტის იმეამინდელი თავმჯდომარის, ალექსი მანუჩარის მოადგილე.

— ბატონო ოთარ, მაინც სად მოხდა გადამწყვეტილების მიღება ბიჭების დახვრტის შესახებ, თბილისში თუ მოსკოვში?

— ეს საკითხი უფრო მაღალ ემელონებში წყდებოდა. თუმცა ამ საქმესთან შეხება მეც ჰქონდა. გადამწყვეტილება თბილისში იქნა მიღებული მოსკოვთან შეთანხმებით...

ასეთი იყო პასუხი, რომელიც საჩხერიდან მომავალმა ბატონმა ოთარმა (ტელეფონით) გავცა...

— ისე კი, შეუძლებელია არ დაეთანხმო სოსო წერეთლის მამას, პროფესორ კოტე წერეთელს იმაზე, რომ ბიჭების რეაბილიტაცია უკვე მოხდა. არ გაიზიარო გეგმა კობახიძის დედის, ქალბატონ ნათელა მაჭავარიანის აზრი, რომელიც იხსობს, რომ ის ცოდვები, რომლებიც მათ მიანერეს, არ დაერსეს ამ ბიჭების კისერზე. დასული კითხვის პასუხად კი შეიძლება გამოდგეს ივერიელების მამის, 1 წლის წინ გარდაცვლილი ვაჟ ივერიელების დიდსულოდობის სიტყვები — „რაც მოხდა, ყველაფერი იმეამინდელი რეჟიმის პირობებში განაჩენი, თორემ პიროვნულად ვინ მაინცა ხელი, ამას დიდი მნიშვნელობა არ აქვს. ეს ტრაგედია უფრო ეპოქის ტრაგედია იყო...“

მაია გაბუნია

ბიჭები სელექციონი უნდა დაეკეთათ ეი-ი-ეს-თელასთან

ცნობილმა ქუჩის აქციებმა და საკმაოდ აგრესიულმა გამოსვლებმა, ხოლო შემდგომი ენერგეტიკაში შექმნილი მდგომარეობით მაღალჩინოსანთა დაინტერესებამ ზედამხედველ კიდევ ერთხელ ამოატიტოვა ხელშეკრულების პროექტი, რომელიც ეი-ი-ეს-თელასა და მოსახლეობას შორის ჯერ კიდევ ორი წლის წინ უნდა გაფორმებულიყო. ამ ხნის მანძილზე თბილისში ელექტროენერგიის გაწვანის საფუძველზე მომხდარი მარტებით ახორციელებდა მრიცხველების გარეთ გატანას, მაგრამ მოსახლეობის მიმართ საკუთარი ვალდებულებების ქალაქში დაფიქსირებას რატომღაც არ ჩქარობდა. რა იყო ამის მიზეზი? დღეს ეი-ი-ეს-თელას თამაშად ავსადებს, რომ კომპანია მომხმარებელი ელექტროენერგიის საფასურის ამოღებას თითქმის 100%-ით ახერხებს. ხელშეკრულება კი მას მხოლოდ ზედმეტ ვალდებულებებს წამოაყენებდა მუშაზე — მოსახლეობა ხომ ისედაც მშენებრად იხდის ფულს? ქუჩის აქციებიდან ზუსტად ერთ კვირამი საქართველოს ენერგეტიკის მარეგულირებელმა ეროვნულმა კომისიამ (სეკიუ) ყველა სახელმწიფო თუ არასახელმწიფო უწყებაში აღნიშნული ხელშეკრულების პროექტი გაავრცელა. მას, ალბათ, ქვეყნის პრეზიდენტიც წაიკითხება. რაც შეეხება ხელშეკრულებას, უკვე როგორც იურიდიული დოკუმენტის დამტკიცებას, მას ოსტრიციის სამინისტრო დამატკიცებს. როგორც სემეკ-ში გვითხრეს, ეს პროცესი დაახლოებით ორი კვირა გაგრძელდება და შემდგომ მოსახლეობას უკვე შესაძლებლობა ექნება საკუთარი უფლება-მოვალეობა ეი-ი-ეს-თელას მიმართ ხელშეკრულების სახით დააფიქსიროს.

აილოს, ხოლო ის არგუმენტი, რომ საქმე ენერგო მას ხარისხიანი დენით ვერ უზრუნველყოფს, მტკიცებულებად ვერ ჩაითვლება. მოსახლეობას დენი თელასის ქვესადგურების გავლით მიეწოდება და ამდენად, ძაბვის დარღვევებიდან აქაც შესაძლებელია. ამ პოზიციას იზიარებს ანტიმონოპოლიური სამსახურიც. სხვათა შორის, სემეკ-ში უკვე დღეს მათი დასკვნა ხელშეკრულების პროექტის შესახებ, საიდანაც ირკვევა, რომ პროექტი მთლიანობაში ანტიმონოპოლიური სამსახურისთვისაა მისაღები. თუ უფრო კონკრეტულად ვიყენებით, კვლავინდებურად ძალაში დარჩება ელექტროენერგიის საფასურის კეთილის ნების გადახდა, ანუ მომხმარებელი თვის პირველ რიგში მიიღებს სპეციალურ ქვითარს, სადაც დაფიქსირებული იქნება გადასახდელი თანხა. დღემდე პრობლემა რჩება ის საკითხი, რომ ეი-ი-ეს-თელასის მიერ ქალაქში დაფიქსირებული დახარჯული ელექტროენერგიის მოცულობა და მრიცხველის მონაცემები ერთმანეთს არ ემთხვევა. ამ შემთხვევაში ხელშეკრულება ითვალისწინებს, რომ თუკი მომხმარებელი დასკვნის პრეტენზია გაუჩნდება, მას შეუძლია იგი გააპროტესტოს და ამის შესახებ ეი-ი-ეს-თელასს აცნობოს. თუკი დადასტურდა, რომ ცდომილება ქვითარსა და მრიცხველს შორის 2%-ზე ნაკლებია, მაშინ მომხმარებელი ჩვეულებისამებრ იხდის თანხას, ხოლო თუკი იგი 2%-ზე მეტი იქნება, მაშინ ეი-ი-ეს-თელასი ვალდებულია დაუყოვნებლივ შეიტანოს შესწორება. რაც შეეხება მრიცხველებზე ლექსის დაზიანებას, ეი-ი-ეს-თელასს ამგვარი ფაქტის დაფიქსირებისას, მომხმარებელს 5 ლარი დაუჯარიმებს. ანტიმონოპოლიური სამსახური ამგვარი სახის სანქციის გატარების წინააღმდეგაა და ასე ეთქვამთ, უფრო მრიცხველების დამონტაჟებას მოითხოვს. რაც შეეხება თავად

მრიცხველების მოხსნისა და ენ. კაბელების ჩაჭრის საკითხს, ხელშეკრულება მომხმარებელს ავალდებულებს, ქვითარის მრიცხველი 15 დღის ვადაში გადაიხადოს მასზე დარიცხული თანხა. ყოველ გადაცემულ დღეზე მომხმარებელს საერთო თანხის 0,2% დაემატება. როდესაც ვადაში სახით გადასახდელი თანხა (ანუ 0,2%) მიაღწევს მთლიან თანხის 10%-ს, მაშინ მომხმარებელს ელექტროენერგიის მინიმალური შენახვა და არ მოხდება არც კაბელის ჩაჭრა და არც მრიცხველის მოხსნა, რაც დღემდე არაერთხელ დაფიქსირებულა. ხელახალი ჩართვისას კი მომხმარებელი მხოლოდ თვის მიერ იმ დროისათვის დახარჯული ელექტროენერგიის საფასურს გადაიხდის. მას დაემატება თელასის მომსახურებისთვის გადასახდელი 2 ლარი. ამ პროცედურის გავლის შემდეგ „ეი-ი-ეს-თელასი“ ვალდებულია, მრიცხველი დაუფუნებელი ჩართოს.

სხვათა შორის, ხელშეკრულების პროექტში გაკვირვებით არის ნახსენები მომხმარებელი ელექტროენერგიის საფასურის გადახდის დემონსტრირის სისტემის შემოღების შესახებ — ეი-ი-ეს-თელასი მომხმარებელს ორი თვის წინასწარ გადახდას სთავაზობს. სემეკ-ში ფიქრობს, რომ არ არის გამორიცხული ეს თანხები არამიზნობრივად დაიხარჯოს, რადგან ეი-ი-ეს-თელასი პროექტში არ აკონტროლებს, თუ რა სახით და როგორ მოხდება დემონსტრირის დახარჯვა. ალბათ, ეს საკითხი მწვავე განხილვის საგანი გახდება, რადგან იგი აბსოლუტურად ცუდის გადახდის სისტემას. ასეა თუ ისე, ეი-ი-ეს-თელასი სულ მალე იძულებული გახდება მომხმარებელთან საკუთარი მოვალეობები უკვე ქალაქში დააფიქსიროს. ეს კი აგრეთვე კომპანიისთვის საქართველოს ენერგობაზარზე საბოლოო დამკვიდრების საფუძველი იქნება.

ლელა ნიოლანდე

შვილი წელია, გზის სივრცე არ ვინახავს...

თენგიზ ასანიძეს, პრეზიდენტისგან შეწყვეტილ მსჯავრდებულს, აჭარის უზენაესმა სასამართლომ 2 ოქტომბრის განაჩენით პატიმრობა 2006 წლამდე გაუგრძელა. მსჯავრდებულის დამცველის ზაზა ხატიშვილის შუამდგომლობით ეს განაჩენი გასაჩივრდა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატაში. საკასაციო პალატა თანახმაა საქმის განხილვის პროცესში მონაწილეობა მიიღოს თავად განსასჯელმა.

საქმის განხილვა 21 დეკემბრისათვის დაინიშნა. სასამართლომ უარყო დაზარალებული გოგიტიძის მხარის წარმომადგენლის ვალერი გიორგაძის თხოვნა გამსვლელი სხდომის ბათუმში ჩატარების შესახებ.

საკასაციო პალატის გადამწყვეტილების შემდეგ განსასჯელი აჭარის უშიშროების სამინისტროს იზოლაციაში ინახულა. მისმა ადვოკატმა ზაზა ხატიშვილმა, რომელიც ინტერვიუზე დაგვიტანა.

— ბატონო ზაზა, როგორ შეგვატყობინებთ უზენაესი სასამართლოს საკასაციო პალატის გადაწყვეტილება?

— მე და თენგიზი ერთ პოზიციასზე ვდგავართ და მიგვაჩნია, რომ უზენაესმა სასამართლომ მიიღო კანონიერი გადაწყვეტილება. — საკასაციო ინსტანციის სასამართლომ განსასჯელის მონაწილეობის თაობაზე.

— თენგიზ ასანიძემ არაერთხელ განაცხადა, რომ მის სიცოცხლეს შესაძლებელია საფრთხე დაუქმდეს. ეს ხომ არ უკავშირდება განსასჯელის ეტაპარებას ან ამ განცხადების დამადასტურებელი რამეცნობა ხომ არ გაქვთ?

— თენგიზ ასანიძე რომ უკანონო პატიმარია, მთელმა საქართველომ იცის. დემოკრატიულმა ინსტიტუტებმა და მათ შორის სახალხო დამცველმაც კი არაერთხელ დააფიქსირეს თავისი დამოკიდებულება ასანიძის საქმესთან დაკავშირებით. პრეზიდენტის შეწყვეტილების მიუხედავად, ის არ გაუთავისუფლებიათ და ახალი საქმე შეუქმნეს. ჩემი აზრით, როცა კანონიერი გზით მოვხერხებთ ასანიძის გათავისუფლებას და აჭარის სამართალდამცველს არ მიეცემათ ახალი სისხლის სამართლის საქმის „შექმნის“ შესაძლებლობა, მას მოკლვენ. ამკარაა ისიც, რომ ავიღოთ „მისი გათავისუფლება არ აძლევს ხელს. ასანიძე უნდა მოხდეს, რომელიც არც უფლებები გააჩნია და ვერც ვერაფერი ეხმარება. 16 დეკემბრის უნდა მოხდეს მისი ეტაპირება. საქართველოს ოსტრიციის სამინისტრო და შესაძლოა სისამსახურები ვალდებული არიან, სასამართლოს ეს განაჩენი შეასრულონ. მაგრამ არ არის გამორიცხული, მოხდეს რაღაც პროექცია, რომელიც შესაძლოა სავალალოდ დამთავრდეს.

თენგიზ ასანიძე საკუთარ თავს პოლიტტუსნალდ მიიჩნევს. 7 წლის პატიმრობის შემდეგ, მან პირველად გავაცნო დაპატიმრების დეტალები.

— ასლან აბაშიძე უზენაეს საბჭოში დამიბარა კაბინეტში შესვლისთანავე შევატყვე, რომ უზენაესი სასამართლო თენგიზი საუბრისას ცდილობდა, ასლან აბაშიძის სახელი არ ეხსენებინა. შემდეგ ფანჯარასთან დადგა და ზურგი მომავალს ეს საიტელი ჩემთვის მიუღებელი და დამამცირებელია, მაგრამ თავი შევიკავე და არაფერი მითქვამს. ორთავე ვეუბნებდი. რამდენიმე წუთის შემდეგ გავიდა. მეორე ოთახში, საიდანაც უმალ გამოვივიდნენ მისი მცველები. ხელობა გადამიგრიტეს და ბორკილები დამადეს.

ადამიანს, რომელიც აპატიმრებენ უზენაეს საბჭოს თავმჯდომარის კაბინეტში, ასამართლებენ უკანონოდ, შემდეგ მას იწყებენ პრეზიდენტის, მაგრამ არ ათავისუფლებენ, როგორ ფიქრობთ, პოლიტიკური ტუსადი არის თუ არა? არაფერს ვამბობ იმაზე, რომ ჩემი დაპატიმრების შემდეგ ოჯახის ყველა წევრის, მათ შორის ქალბები და ბავშვები „კონტროლზე აიყვანეს“, ჩემს შვილებს დღესაც დევნიან, — გვითხრა თენგიზ ასანიძემ.

იგი სასჯელს აჭარის უშიშროების იზოლაციაში იხდის. საკანი 8-10 კვ.მ. აქვს ტელევიზორი, კედლებზე გაკრულია ოჯახის წევრთა უამრავი სურათი (ძალიან მენახებოდა ყველაზე) პატარა ხარკელი გარედაშლულია. შეხედრის დროს აშკარად ჩანდა, რომ ადამიანებთან ურთიერთობა ენატრება. სინამდვილეში მთლიან, — დილის ნათელ შედიო წელია, არ მინახავს, ერთხელ ვნახე მხოლოდ მთვარე. — შემდეგ უნთით ჩაფიქრდა და განაგრძო, — მასზე ლექსიც დაწერე, მაგრამ რატომღაც ვერ ვიხსენებ, ვლადიმერ...

ათენადილ გადამხაძე
ბათუმი

დღევანდელი ხელისუფლება ოპოზიციის ნაკლებობის გამო ნამდვილად ვერ დაიჩივლებს (მას ლამისაა ქვეყნის მთელი მოსახლეობა უდგას ოპოზიციას), მაგრამ ოპოზიციაც არის და ოპოზიციაც. დღევანდელ ხელისუფლებას ახალი ოპოზიციური ძალა უბრისპირდება ექსპარლამენტართა კავშირის სახით. ადამიანები, რომლებიც გუშინ იყვნენ ხელისუფლებაში, დღეს ხელისუფლების ოპოზიციასში მიდიან და თანაც საკმაოდ ომბიანი განცხადებით — ამთავან განსხვავებით, ჩვენ ღირსება არ შეგვიღალხავს ვიღაცის მშენებლობითა და საკუთარი ბიზნესის ლობირებით. 175 ყოფილი პარლამენტარის გაერთიანების, ანუ ექსპარლამენტართა კავშირის თავმჯდომარე გურამ უსტიაშვილი „კვირის პალიტრის“ სტუმარია.

გურამ უსტიაშვილი 1992-95 წლების მოწვევის პარლამენტის წევრი, სახალხო-დემოკრატიული პარტიის თავმჯდომარე

— პრობლემები, რომლებიც დღეს აქვს საქართველოს, ხელოვნურადაა შექმნილი იმ ძალების მიერ, რომლებიც მართავენ მსოფლიოს, რომელთაც დაშალეს საბჭოთა კავშირი და დაიწყეს საქართველოს დაშლაც. 1987-88 წლებში ეს პროცესი გორბაჩოვის ე.წ. გარდაქმნის პროგრამით დაიწყო. იქ იყო ერთი მუხლი „დესტალინიზაცია“, რომელიც გულისხმობდა საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევას — აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს ჩამოცილებას და პლუს ენერგოსისტემების მწყობრიდან გამოყვანას. ამის გამო დაიწყო ხუდონშესის მშენებლობის წინააღმდეგ გამოსვლები. ძირითადად მაშინ ილია ჭავჭავაძის საზოგადოებაში შემავალი პოლიტიკური ორგანიზაციები აქტიურობდნენ. მათ შორის იყვნენ ზვიად გამსახურდია, მერაბ კოსტავა და ნოდარ ნათაძეც. მათ იმ პერიოდში არც ისეთი პოლიტიკური ძალა ჰქონდათ და არც ისეთი გავლენა საზოგადოებაში, რომ ეს საკითხი გადაეწყვიტათ, მაგრამ ყველაფერი გორბაჩოვის გეგმით ხდებოდა.

— გინდათ თქვან, რომ პოლიტიკოსები, რომლებიც მაშინ აქტიურობდნენ, ვიღაცის, უფრო კონკრეტულად კი რუსეთის მითითებას ასრულებდნენ?

— ასეთი პირდაპირი ბრალდების წაყენება შეუძლებელია. ისინი ინსპირირებული არ პროვოცირებული იყვნენ, ან მითითებული ჰქონდათ რაღაც. შესაძლოა, ისიც, რომ ისინი გულუბრყვილოდ, საკუთარი ინიციატივითაც მოქმედებდნენ. მათ მზაური ატყვის, რომ ხუდონშესის მშენებლობის გამო ილუპებოდა სოფელი ცაიში, მისი კულტურული ძეგლები. და კიდევ, მინისტრის დროს თითქმის შეიქმნებოდა საფრთხე, რომ გამსკდარიყო კანზალი, რომელიც მთელ დასავლეთ საქართველოს წაღვევდა. ისინი, ვინც მაშინ ყვიროდნენ, ენერგეტიკოსები არ ყოფილან... მათ უნდა მოეთხოვათ საგანგებო ექსპერტის, რომ სპეციალისტებს ეთქვით გადაწყვეტი სიტყვა და არა ხელადებით განეცხადებინათ უარი ხუდონშესის მშენებლობაზე, რომლის ამოქმედება საქართველოსაც უზრუნველყოფდა ელექტროენერგიით და მისი ექსპორტის საშუალებასაც შექმნიდა. ჩვენთან კი რა მოხდა? საქართველოს მთავრობამ დაიწყო მოლაპარაკებები მოსკოვთან. გორბაჩოვმა ცკ-ის მდივანს (ჯუმბერ პატიაშვილს) გამოუგზავნა დეპეშა — არ გააღწიან ერთი ეროვნული მოძრაობა, მშენებლობა დროებით შეაჩერეთო. საქართველოს მთავრობამაც დახურა მისი მშენებლობა.

უდავოა, რომ ენერგეტიკული კრიზისი პოლიტიკურ ელფერს იქნეს. არ გამოვიტყავ, რომ ამას მოჰყვას საკითხი — სანდო პირი დაინიშნოს ენერგეტიკის მინისტრად ან ყველა სახის ენერგომთაბრელები რესურსი ერთ სამინისტროში გაერთიანდეს. საქართველოს ენერგეტიკას რომ ერთი მამა ჰყავდეს, არ იქნებოდა ასეთი მოუსაფარი ნაბიჭვარი... მაგრამ ის ადამიანი, რომელიც ამ სისტემის სათავეში მოვა, ძალიან ცუდ დღეში აღმოჩნდება. ხალხი ნელ-ნელა ფხიზლდება და არ გაუჭირდება საკადრისი მიუზღოს მას, ვინც საქართველო ამ დღეში ჩაგდო. ის ყველას გაუსწორდება, რა გავრისაც არ უნდა იყოს, რა თანამდებობაზეც არ უნდა მუშაობდეს და მსოფლიოს რომელი სამსახურის განსაუფრებელი ემისარიც არ უნდა იყოს.

ამ რამდენიმე წლის წინ იყო საუბარი — გადავაციოთ საქართველო ევროპის „კორიდო-რადო“. როგორ უნდა აკადრო ქვეყანას, რომ „კორიდო-რადო“ უწოდებო? სხვა, ისაუბრო ქვეყნის სატრანზიტო შესაძლებლობებზე და არა „კორიდო-რადო“. „კორიდო-რადო“ ისევ ის ხალხი გადაიტაცა, ვინც ამ თემაზე საუბრობდა. ბოლო დროს წამოიწია თემა — არშემდგარი სახელმწიფო. ესეც იდეოლოგიური პოსტულატია, ნებისით თუ უნებლიეთ ნათქვამი. ძალიან ცუდი და საშიშია ხალხს თუ იმას ჩაუწერავენ, რომ ისინი არშემდგარი სახელმწიფოს არშემდგარი მოქალაქეები არიან. ეს ჩვენი სახელმწიფოებრივი არსებობისთვის არის საშიში. რას ნიშნავს არშემდგარი სახელმწიფო? ან რატომ არის საქართველო ასეთი ქვეყანა. 3000 წლიანი სახელმწიფოებრივი ისტორიის მქონე ქვეყანა არშემდგარი სახელმწიფო?!

— ყველაფრის თავიდათა, რაზეც თქვენ საუბრობთ, ყბადღეობული კორუფციაა, რამდენიმე დღის წინ ანტიკორუფციულმა პროგრამამ ილია დღის სინათლე იქნებ ეს დოკუმენტი იქცეს რაღაც დედებობი ბიძკის მომენტად ჩვენი ქვეყნისათვის?

— დოკუმენტი, რომელიც ანტიკორუფციულმა კომისიამ შეადგინა, ადსტურებს, რომ სახელმწიფო ხელისუფლება მთლიანად (დიდრიც და პატარაც) კორუფციასშია ეჭვმიტანილი. ეს არის პირველი თვითაღიარება სახელმწიფოს

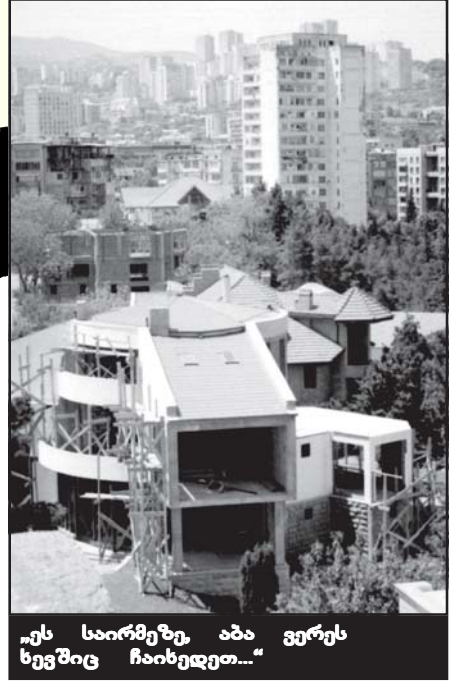
საქართველოს ენერგეტიკა რომ ერთი მამა ჰყავდეს, არ იქნებოდა ასეთი მიუსაფარი ნაბიჭვარი...

არ იქნებოდა ასეთი მიუსაფარი ნაბიჭვარი...

ელმწიფო გადაწყვეტილების მიღება. კორუმპირებული არიან ისინი, ვინც სიტუაციას ფლობენ, განკარგავენ ან იყენებენ თავისი ან თავიანთი ახლობელ-ნათესავების ინტერესებისათვის. როცა ესა თუ ის მინისტრი, პრეზიდენტი, რაიონის გამგებელი ან მერი თავის ახლობელს ასაქმებს სახელმწიფო ხელისუფლებაში, გასაქანს აძლევს ბიზნესის განვითარებაში — ეს არის კორუფცია, უფრო მეტიც, ზეკორუფცია.

ამ დოკუმენტის მთავარი ნაკლი ის არის, რომ არ აღიარებს სისტემის კორუმპირებულობას. რომ ადამიანი კი არ არის კორუმპირებული, არამედ სისტემაა ასეთი. ადამიანი, რომელიც დაუპირისპირდება ამ სისტემას, ისე გაიჭყლიტება, როგორც გაქანებული მატარებლის ბორბლებზე ჩაჯდომის შემთხვევაში. ამიტომ ამ კანონში მოცემული უნდა იყოს პუნქტი საჯარო მოსამსახურის დაცვის მექანიზმის შესახებ. მე, საჯარო მოსამსახურე თუ დაუპირისპირდი კორუფციას, კანონმა უნდა დამიცავს.

უმაღლესი სასწავლებლები საბჭოთა პერიოდში კორუფციის ბუდე იყო. ბევრი რექტორი, დეკანტი და პროფესორი დასჯილია ქრთამის აღების გამო. ამ კორუფციის ბუდეში გაზრდილი ხალხი სამსახურს ყიდულობდა და მერე ამ დახარჯული ფულის ამოგებაზე მუშაობდა. ანტიკორუფციულ პროგრამაში არაფერია ნათქვამი იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა გადაიტყვას საბჭოთა კორუმპირებული უმაღლესი სისტემა,

„ეს საირმზე, აბა ვერეს ხევიც ჩაიხედეთ...“

წევრთა ბიოგრაფიები, ქონებრივი დეკლარაციები და საერთოდ, მათი პიროვნებები უფრო გამჭვირვალე გახდეს.

— თქვენი აზრით, ისინი ეჭვს იწვევენ?

— არ მინდა პირდაპირ ამის თქმა. მაგრამ ხალხში უკვე დადის რაღაც ხმები. კითხულობენ — ვინ არიან ისინი? რა პრინციპით, რა დამსახურების ან ცოდნის გამო გახდნენ ისინი ანტიკორუფციული პროგრამის შემქმნელი? სახელმწიფო ეს დოკუმენტი უკრიტიკოდ, ახალი მესიის ქარტია მიიღო. ჩვენ კი გვაინტერესებს ამ კომისიის ზოგი წევრის წარსული.

— ეტყობა, რაღაც ინფორმაცია გაქვთ „შეიღაცას“ ზოგიერთ წევრზე.

— ფაქტების გარეშე ვერ ვილაპარაკებ. ორ პიროვნებაზე გვაქვს სერიოზული მასალები, მაგრამ ჯერჯერობით ვსწავლობთ ამ ფაქტებს.

ქართველ ქალს, რომელიც კდემამოსილებისა და პათიონების სიმბოლო იყო. ეს ჩვენი კაცების სირცხვილია, რომ ქართველი ქალები ვერ დავაფასეთ. დამნაშავენი ვართ ყველანი. სახელმწიფო იმისთვის არის, რომ ხალხს უზატრონოს. ეს ხელისუფლება კი მართო თავის თავს პატრონობს. ვიღაც მართო საირმზე კი არ შენდება. აბა, მდინარე ვერეს ხევიც ჩაიხედეთ, რა მდგომარეობაა... იქ განსაუფრებული ქალაქი აშენდა. როგორ შეიძლება ჩინოვნიკი უფრო მდიდარი იყოს, ვიდრე მენარმე. დაბოლოს, გაიკრებთ წერილით მივმართეთ პრეზიდენტს, რომ ანტიკორუფციულ კომისიის

«შპიდკაცას» თავმჯდომარეა «დაუნუნის»

თავის დროზე გარეგნული ზარ-ზემით და ტაშის გრიალით დამტკიცებულმა „შეიღაცამ“ თავისი ექსთეიანი მუშაობის „ნაყოფი“ — კორუფციის გამომწვევი მიზეზები და მასთან ბრძოლის ძირითადი პარამეტრები — პარლამენტართა სამსჯავროზე გამოიტანა.

„პომიკია“ ოპოზიციის როლი

წინასწარი ვარაუდით, საპარლამენტო ოპოზიციის ანტიკორუფციული ჯგუფის წევრებს თავზე რისხვას დაატყდა და მათ მიერ წარმოდგენილი პროგრამა ყველაზე მეტ დარტყმას სწორედ ოპოზიციისაგან მიიღებდა. მოხდა პირიქით, მართალია, მწარე-მწარე „ქათინაურები“ ლეგენდარული „შეიღაცას“ მისამართით ოპოზიციის წარმომადგენლებმაც უშურველად ადრექცეს, მაგრამ ყველაზე რადიკალური ოპოზიციონერის როლი არც მეტი, არც ნაკლები, სწორედ პარლამენტის ვიცე-სპიკერმა, მოქალაქის ერთ-ერთმა „სტაჟიანმა“ რუპორმა ელდარ შენგელაიამ შეითავსა. ჯერ იყო, ანტიკორუფციული ჯგუფის ხელმძღვანელად აღდგო ჩანტურია დაიწუნა და არც აცია და არც ახელა, უბოდიშოდ განუცხადა, — ლადო, კომისიის თავმჯდომარე შენ არ უნდა ყოფილიყავი. ბატონმა შენგელაიამ ესეც არ იგმარა და პირდაპირ შევარდნაძე დაადანაშაულა — პრეზიდენტმა დიდი შეცდომა დაუშვა, როცა ჯგუფის ხელმძღვანელად შენ დაგინიშნა. მერე კი დაიწყო „თითის ქნევა“ ქვეყნის დამტყვევთა, ხელფასებისა და პენსიების დამკვიანებელთა და ხალხის უკიდურეს გაჭირვებაში ჩამგდებთა მისამართით. მის გამოსვლას თან ახლდა მღელვარე პათოსი და ისეთი გულისამაუფლებელი ფრაზები, როგორიცაა: „ხალხო, ილუპება საქართველო“, „ეს არ არის სახელმწიფო“, „მოადით, ერთმანეთს ვუთხრათ სიმართლე, რომ ძალიან მძიმე და საფალლო მდგომარეობაში ვიმყოფებით“ და ა.შ. ამ სიტყვებზე დარბაზში ყველას ღიმღიმი მოუვინა პირზე — თვით პარლამენტის თავმჯდომარესაც კი. არ ელიებოდა მხოლოდ „შეიღაცას“, „დაუნუნს“ თავმჯდომარეს ლადო ჩანტურია, რომელმაც შენგელაიას გამოსვლას საპროტესტო რეპლიკით უპასუხა: ბარემ ისიც თქვით, ვინც ჩააგდო ქვეყანა ამ

მდგომარეობაში. მე სულ 3 წელია, რაც ხელისუფლებაში ვარ, თქვენ კი უკვე — 10 წელია, სხვებზე რომ ლაპარაკობთ, თქვენი თავიც არ დაგავიწყდეთო. ბოლოს კი დაამატა — თუ ასეთი ტონით გაგრძელდება საუბარი, ჩემი „ამლიანავე“ აქაურობას დაგვტოვებო. ამას კი შედეგად ჩანტურიასი არა, მაგრამ თავად ელდარ შენგელაის მიერ დარბაზის დემონსტრაციული დატოვება მოჰყვა, — აბა, კარგად იყავით, ხელს არ შეგიშლით, ღმერთმა ხელი მოგამართოთ.

რაც შეეხებათ სხვა დეპუტატებს, მათ შედარებით ნელთბილად მიმოიხილეს აღნიშნული პროექტი და ასევე ნელთბილად შეაფასეს.

ვისაც გვევრა, გავგაგარეთ!

რომ აღარაფერი ეთქვათ ანტიკორუფციული პროგრამის ღირსება-ნაყოფიანებებზე, რომელთა შესახებაც ასევე ხანგრძლივი დებატები გამართეს ჩვენმა დეპუტატებმა, უწინდელი მწარე გამოცდილებიდან გამომდინარე, გაჩნდა ერთი სრულიად საფუძვლიანი ეჭვი: აღნიშნული პროგრამა რეალურად განხორციელდება, თუ, ისიც თავისი წინამორბედების ბედს გაიზიარებს? დეპუტატებში ამ მხრივ აზრთა დიდი სხვადასხვაობაა — ზოგს სჯერა, ზოგს — არა. „ახალი ფრაქციის“ წევრმა ლევან გაქეილაძემ კომისიის თავმჯდომარეს რიტორიკულად უპასუხა: — დიხს, მჯერა. ყოველ შემთხვევაში, მინდა რომ მჯეროდეს! ჩანტურის მსგავსად სჯერა (თანაც, როგორ!) პარლამენტის თავმჯდომარეს — ზურაბ ჟვინიასაც, რომელმაც პროგრამას „უნიკალური“ უწოდა და მასზე დიდი იმედები დაჰმარა. ერთი სიტყვით, საბოლოო ჯამში, სიტუაცია ასეთია: ვისაც გვევრა, გავგაგარეთ!

საქართველოში კორუფცია

ერთადერთი კაცის ბრალია და იმასაც მალე ციხეში ჩასვავენ დეპუტატმა კობა დავითაშვილმა, რომელმაც ამ ბოლო დროს მასმედიაში ძალოვნებთან დაპირისპირებით გაითქვა სახელი, სხდომაზე ღამის რეჟიმულაცია მოახდინა. თავდაპირველად,

პუბლიკას აღფრთოვანებული გამოუტყდა: ამდენი ხანია კორუფციას ვებრძვი და გამიხარდა, როცა გავიგე, რომ ბრძოლა სხვებსაც დაუწყიათ და უფრო დიდი წარმატებისთვისაც მიულენვიათო. მერე კი მოულოდნელად განაცხადა: ნუ გეშინიათ, ცოტაც მოითმინეთ, მალე ყველაფერი მოგვარდება, იმიტომ რომ საქართველოში კორუფცია ერთი კაცის ბრალია და იმასაც მალე ციხეში ჩასვავენო. დარბაზს კინაღამ სული შეეხუთა. ადვილი მისახვედრია, იმ „ერთ კაცში“ ვისაც იგულისხმებდა იქ მსხდომთა უმრავლესობა, თუმცა დავითაშვილმა დროზე „შეიბრალა“ კოლეგებიც და ჟურნალისტებიც და, ბოლოს და ბოლოს, „კარტები გასსწა“. საზოგადოებამ შევებით ამოისუნთქა, როცა შეიტყო, რომ თურმე ის „ერთი კაცი“ თავად კობა დავითაშვილი ყოფილა. საქმე ენებოდა მასსა და პროკურატურას შორის არსებულ დაპირისპირებას, რომელიც ახალ ფაზაში

შედის და თანდათან მწვავე ფორმებს იძენს. ისე, კორუფციასთან ბრძოლისა რა მოგახსენოთ, მაგრამ ძალოვნებისა და მოქალაქეთა კავშირის ურთიერთდაპირისპირება დღითი დღე ნამდვილ, ხელჩართულ ბრძოლას ემსგავსება.

პოსტკრიპტუმის მაგიერ

ილუზია, რომ ამ კანონით საქართველოში კორუფცია საერთოდ აღმოიფხვრება, არც ჩვენ გვაქვს და არც თავად ჯგუფის წევრებს, მაგრამ... თვით ის ფაქტი, რომ ანტიკორუფციული პროგრამის შემქმნაველები ჯგუფის წევრები მიზანშეწონილად არ მიიჩნევენ სპეციალური ანტიკორუფციული კომისიის შექმნას იმ მოტივით, ვით, მის დასაყოველთაოდ არაკორუმპირებული ხალხი ვერ ვიპოვოთო, უკვე ძალიან ცუდ რამეზე მეტყველებს.

ხათუნა ყვირაღაშვილი

შევიარჩევთ მხოლოდ საუკეთესოს!!!

საჯაროთა რესტრუქტურიზაციისა და მენეჯმენტის დახმარების ცენტრი (CERMA) აცხადებს კონკურსს ფინანსებისა და საბუღალტრო აღრიცხვის სფეროში კონსულტანტის თანამდებობაზე

კონსულტანტები შეირჩევიან ტესტირებისა და ინტერვიუების საფუძველზე. კონკურსში გამარჯვებულები გამოცდილ უცხოელ და ადგილობრივ ექსპერტებთან ერთად იმუშავენ ქართულ საწარმოებში.

მოთხოვნები: კონკურსში მონაწილე უნდა გამოირჩეოდეს ფინანსებისა და საბუღალტრო აღრიცხვის სფეროს საფუძვლიანი ცოდნით, უნდა ჰქონდეს ამ სფეროში პრაქტიკული მუშაობის გამოცდილება, ფლობდეს ინგლისურ ენას, იყოს კომპიუტერული და ჰქონდეს ანალიტიკური აზროვნების უნარი, უნდა შეეძლოს კომპიუტერის სრულყოფილად გამოყენება (Excel, Word, PowerPoint).

დაინტერესებულმა პირებმა უნდა წარმოადგინონ თავიანთი CV ინგლისურ ენაზე ა/ნ 15 დეკემბრამდე შემდეგ მისამართზე:

თბილისი, ალ. ჯაფარიძის 42, საჯაროთა რესტრუქტურიზაციისა და მენეჯმენტის დახმარების ცენტრი (CERMA).

ტელ: 30-77-01/5/6. ფაქსი: 30-77-03

ელ-ფოსტა: mailbox@cerma.ge

მდინარე და მასზე გამავალი საავტომობილო ხიდის თავი და ბოლო ბუტონის ფილებითაა ჩახერგული, იქვე რუსი „ცისფერჩაფხუტიანების“ საკონტროლო გამშვები პუნქტებია გახსნილი „MC“ ნარჩენებით. ხიდზე ღარიბულად ჩაცმული, ეტყობა, ადგილობრივი მოსახლეობა, პროდუქტებით დატვირთულ ურიკებს მიაგორებს...

სურათი ბევრი ჩვენგანისთვის კარგად ნაცნობია — სწორედ ასე გამოიყურება ხიდი მდ. ენგურზე, რომლის იქით აფხაზეთია.

თუმცა, ამჯერად საუბარი გვექნება არა საქართველოზე, არამედ მოლდოვაზე, ის ზემოხსენებული ხიდი ენგურზე კი არა, დნესტრზეა გადებული და კიშინიუს (ასე ეძახიან თავად მოლდაველები თავიანთ დედაქალაქს) სეპარატისტული დნესტრისპირეთის რესპუბლიკასთან აკავშირებს, უფრო ზუსტად კი, გამოყოფს.

დუმბასარი, ბენდერი, ტირასპოლი — ამ სახელებს 1992 წლის გაზაფხულზე ხშირად ახსენებდნენ მსოფლიო საინფორმაციო საშუალებები, თუმცა, მაშინ საქართველოს თავისი საშინაო პრობლემებიც (სისხლის ღვრა თბილისში, ბრძოლები ცხინვალთან, შეიარაღებული შეტაკებები დასავლეთ საქართველოში) ყელამდე ჰქონდა. ამიტომაც ჩვენში შედარებით ნაკლები ყურადღება ექცეოდა კიდევ ერთ პოსტსაბჭოთა რესპუბლიკაში მიმდინარე კონფლიქტს. და შეიძლება ითქვას, რომ ძალიანაც ცუდი იყო, რადგან დნესტრისპირეთის კონფლიქტს ძალზე ბევრი საერთო ჰქონდა (და ახლაც აქვს) სამაჩაბლოს ბრძოლებთან და შემდგომში კი აფხაზეთის მომთა. ჩვენთან რომ გარკვეული დასკვნები გამოეკრათ ამ მსგავსებებიდან, შეიძლება აფხაზეთში ომი არც დაწყებულიყო, ან სულაც სხვა სახით წარმართულიყო.

ამბობენ, ჭკვიანი სხვის შეცდომებზე სწავლობს, სულელი კი თავისაზეც ვერაო. როგორც უკვე ტრადიციად დამკვიდრდა, მაშინ (და ახლაც) ოფიციალურმა ქართულმა ხელისუფლებამ ამ ანდაზის მეორე ნახევარი უფრო გაიზიარა.

პირდაპირ გასაოცარია, თუ როგორ ერთნაირი ხელნერით სრულდება დღესაც ბენზინის, სიგარეტისა თუ სხვა ფართო მოხმარების ტვირთების კონტრაბანდული შეტანა სეპარატისტული დნესტრისპირეთიდან მოლდოვაში, ისევე როგორც სეპარატისტული აფხაზეთიდან — დანარჩენ საქართველოში.

მოლდოვაში იმაშიც არიან დარწმუნებულნი, რომ ამ კონტრაბანდული ფულის (სხვათა შორის, ბევრად უფრო შთამბეჭდავ ფარგლებში, ვიდრე ეს ენგურის გაყოლებით იმოქმედებს) საკმაოდ დიდი ნაწილი თავად კიშინიუსში ხვდება, ოღონდ არა ქვეყნის ბიუჯეტში, არამედ მაღალჩინოსანი მოლდოველი სახელმწიფო მოხელეების ხელში.

ყოველ შემთხვევაში, მაღალჩინოსანთა კორუფცია მოლდოვაში ისეთივე ჩვეულებრივი მოვლენაა, როგორიც ჩვენთან. ასევე უკვე ჩვეულებრივად აღიქმება უდენობის გამო შუა ქუჩაში უშნოდ გაჩხერილი ტროლეიბუსები და ავად ჩაბნელებული კორპუსები, ხოლო მოულოდნელად დანეხებულმა ყინვებმა უგაზოდ დარჩენილი მოსახლეობის დიდი ნაწილი ახალი პრობლემების წინაშე დააყენა. ერთი ეგ არის, ზოგიერთი თბილისელივით, კიშინიუსელებს ქუჩები არ გადაუკეტავთ — ან ჯერ ვერ მოიფიქრეს, ანდა ძველი საბურავები არ ჰყოფნიან.

1-ელ დეკემბერს საბერძნეთში არჩენები კინალამ ჩაიშალა — დეპუტატებს შორის დიდი განხევ-გამოწევა ატყდა და პრეზიდენტობის ვერც ერთმა კანდიდატმა საჭირო ხმების რაოდენობა ვერ დააკროვა. თუკი ორი კვირის მანძილზე პარლამენტი განხილვებითი კენჭისყრითაც ვერ აირჩევს ახალ პრეზიდენტს, მაშინ ძველ პრეზიდენტს თავად პარლამენტი... დათხოვნა შეუძლია. როგორც იტყვიან, მოლდოვის სახელისუფლებო სტრუქტურებში სამკვედრო-სასიცოცხლო ბრძოლა მიმდინარეობს. იმას, რომ მოსკოვს უზარმაზარი გავლენა აქვს

სეპარატისტულ დნესტრისპირეთზე, დღეს აღარავინ მალავს. მოლდოვის უშიშროების სამსახურები ამტკიცებენ, სეპარატისტულ დნესტრისპირეთში მალალი თანამდებობების 90% რუსეთის მოქალაქეებს უკავიათო. ამასთან, ტრადიციულად დნესტრის მარცხე-

მიკასოლი სეპარატისტების პეჩალ იესა

ნა სანაპირო უხვად იყო „მოფენილი“ საბჭოთა სამხედრო-სამრეწველო კომპლექსის სანარჩობით და აქედან გამომდინარე, იქ პრორუსული განწყობილება დომინირებს. მაგრამ, როგორც თავად მოლდოველ პოლიტიკოსთა უმეტეს ნაწილს მიაჩნია, დნესტრისპირელი სეპარატისტების წარმატებებში (შედარებით მცირე ტერიტორიაზე 600 ათასზე მეტი ადამიანი ცხოვრობს და განვილი 8 ნელში სახელმწიფო სტრუქტურების თითქმის ყველა რგოლი შექმნეს) მარტო რუსებს არ მიუძღვით წვლილი, თურმე მეზობელ უკრაინას თავისი ინტერესები ამოძრავებს, რომელიც ძალზე ხშირად არ ემთხვევა თავად მოლდოვის ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის სტრატეგიულ ინტერესს.

საკუთარი მიზნების დასაბრუნებლად კი მოლდოველებს ძალზე მოკრძალებული სამხედრო ძალა გააჩნიათ, შეიძლება ითქვას, რომ თავად ქართულ არმიამაც ნაკლებიც კი.

მოლდოვა მსოფლიოში ერთადერთი ქვეყანა უნდა იყოს, რომლის არმიის შეიარაღებაში ერთი ტანკიც კი არ ირიცხება. შეიარაღებული ძალების საერთო რაოდენობა 10 ათასს უახლოვდება (ქვეყნის მოსახლეობა 4 მლნ 400 ათასს აჭარბებს). აქედან 6 ათასი კაცი 4 ბრიგადშია გაერთიანებული, 1.100 — ავიაკავშირის მსახურებს, ხოლო 2.500 კი სხვადასხვა ცარაბინერები, მესაზღვრეები, „ოპონი“ უწყებაშია გაერთიანებული. არმია აღჭურვილია 209 ჯავშანმანქანით (მათ შორისაა რუმინეთში ნაყიდი TAB-71-ები) და 153 ერთეული საარტილერიო დანადგარით. აქედან 14 ცალი ზალკური ცეცხლის რეაქტიული სისტემა 9P140 „ურაგანია“, რომელიც შორ მანძილზე ისვრის და წესით, მოლდოველი სამხედროების მთავარ მრისხანე ძალას უნდა წარმოადგენდეს; თუმცა, როგორც „კვირის პალიტრამ“ გაარკვია, ისინი „ურაგანების“ გაყიდვას აპირებენ. ალბათ ისევე, როგორც ორიოდ წლის წინ, საბჭოთა ავიაციისგან დარჩენილი 21 ცალი მიგ-29 გამანადგურებელი თვითმფრინავი პენტაგონს მიჰყვება. მაშინ, როგორც ჩანს, აშშ-ის ცენტრალურმა სადაზვერუო სამმართველომ „იყოჩაღა“ და დროზე დააფიქსირა, რომ ირანი ამ მოლდოველი მიგ-ების ყიდვით მეტად იყო დაინტერესებული. ცსს-ს ინფორმაციით „თეთრმა სახლმა“ 40 მლნ-მდე დოლარი არ დაიშურა 21 ერთეული მიგ-ის ხელში ჩასაგდებად, მიუხედავად იმისა, რომ ზოგიერთი მათგანი მწყობრიდან იყო გამოსული.

სხვათა შორის, აქაც არის საერთო მოლდოვასა და საქართველოს შორის. საქართველოში წარმოებული მოიხრითიგე Cy-25-ებით აღფრთოვანებული ოფიციალური თეირანი თბილისის საავიაციო ქარხანაში რამდენიმე ასეთი თვითმფრინავი ყიდვას აპირებდა, თუმცა ცსს-მ აქაც იმარჯვა — საქართველოში სასწრაფოდ მოავლინეს საქვეყნოდ ცნობილი გენერალი შალიკაშვილი: ოფიციალ-

ური ვერსიის თანახმად, კახეთში მამაპაპისეული სახლ-კარის მოსახლეობლად, არაოფიციალურად კი — საქართველოს უმაღლესი ხელისუფლებისთვის „სასარგებლო რჩევის“ მისაცემად — ირანს Cy-ები არ მიჰყიდოთო (თუმცა მოლდოველი მიგ-ებისგან განსხვავებით, ქართული Cy-ები აშშ-ს დღემდე არ შეუძენია!) მოლდოველები კვლავ აპირებენ ამერიკელების აფორიაქებას — მათ კიდევ 6 ერთეული მიგ-29 დარჩათ, რომლის მყიდველებსაც ისევ „თეთრი სახლის“ „მეგობრებში“ ეძებენ.

სეპარატისტი დნესტრისპირელების შეიარაღებული ძალა თითქმის შეესატყვისება მოლდოვერისას — იგი 9.500 კაცს მოითვლის და თავის განკარგულებაში აქვს 18 ტანკი, 50 ჯავშანმანქანა და 85-მდე საარტილერიო დანადგარი. შეიძლება სწორედ სეპარატისტების ამ საარტილერიო შეიარაღებმა ითამაშა გადამწყვეტი როლი, როდესაც საბრძოლო მოქმედებები დნესტრის გასწვრივ სულ ზუთიოდე თვეში დამთავრდა და ამასთანავე, არც მოლდოვამ გამოიყენა თავისი მრისხანე „ურაგანები“. საქმე იმაშია, რომ სეპარატისტები კიშინიუსმდე სულ რაღაც 25-30 კმ-ში იმყოფებიან და მოლდოვის დედაქალაქის საარტილერიო დამოხება არ გაუჭირდებოდათ. ამ რეგიონში ძირითად სამხედრო ძალას კვლავ ყოფილი საბჭოთა მე-14 არმიის დარჩენილი დანაყოფები წარმოადგენენ, რომლებიც ამჯერად ОГРВ-ად (რუსეთის ჯარების ოპერატიული ჯგუფი) იწოდებიან.

2.300 მებრძოლი, 108 ტანკი, 131 ჯავშანმანქანა, 125 საარტილერიო დანადგარი და, რაც მთავარია, ტყვია-წამლის აურაცხელი მარაგი, რუს სამხედროებს საშუალებას აძლევს, მეტად ანგარიშგასაწევ ძალად დარჩენენ მოლდოვაში.

თუმცა, ზუსტად ერთი წლის წინ, სტამბოლის სამიტზე, მიღწეულ იქნა შეთანხმება 2001 წლის ბოლომდე მძიმე ტექნიკის, ხოლო 2002 წლისთვის — მთლიანად რუსეთის შეიარაღების გატანის შესახებ.

„კვირის პალიტრის“ მოლდოვაში ყოფნის დროს რუსული ტექნიკით (ძირითადად არასაბრძოლო) დატვირთული ერთი ეშლონი უკრაინისკენ დაიძრა, მაგრამ შუა გზაში გაიჭედა, რადგან ძლიერმა ყინვებმა რკინიგზის ელექტრომომარაგების სისტემა მწყობრიდან გამოიყვანა.

ფაქტობრივად, მოლდოვის სახელმწიფო სტრუქტურები ვერ აკონტროლებენ რუსული ტექნიკის გაყვანის ამ პროცესს, ეტყობა, ანალოგიური პრობლემები ჩვეიც მალე გავგინდდება გუდაუთის სამხედრო ბაზის საბოლოო ლიკვიდირებასთან დაკავშირებით.

დაბოლოს, სეპარატისტული ტირასპოლი ნელ-ნელა იქცევა ერთგვარ ცენტრად, სადაც თავს იყრიან მთიანი ყარაბაღის, ცხინვალისა და სოხუმის წარმომადგენლები (ამ თვითალარებული წარმონაქმნების საგარეო უწყებათა ხელმძღვანელები ორიოდ კვირის წინ უკვე შეიკრიბნენ ტირასპოლში). მათი საერთო მიზანია, გაერომ და ევროსტრუქტურებმა ისინი დე იურედ აღიარონ.

სეციილურად პალიტრისთვის“ მოლდოვიდან კიშინიუს-დნესტრისპირეთი

გათხოვთ განგვიმარტოთ, შეუძლია თუ არა დიხელის წყალქვეშა ნავმა ისროლოს ატომური (ბირთვული) ქობინი?
პატივისცემით
მერაბ ყიფიანი, კახაბერ ლიკლიკაძე, გოჩა ლიკლიკაძე, დათო გაბრიჩიძე და ჯონი ნიკოლაძე

წყალქვეშა ნავების შეიარაღება მრავალფეროვანია — ტორპედოები, ფრთოსანი, ბალისტიკური და საზენიტო რაკეტები, საზღვაო ნაღები, ანტიდირვერსიული და დირვერსიული საშუალებები და ა.შ.

ატომურქობინიანი ტორპედოებით წყალქვეშა ნავების აღჭურვა ჯერ კიდევ მაშინ დაიწყო, როდესაც მათ მხოლოდ დიხელის ძრავები ჰქონდათ. პირველი პროექტები აშშ-სა და საბჭოთა კავშირშიც დაახლოებით ერთდროულად — 50-იანი წლების დასაწყისში დამუშავდა. სტალინი ძალზე დაინტერესებული იყო, რომ საბჭოთა წყალქვეშა ნავებს მალულად მიეღწიათ ჩრდილო ამერიკის სანაპიროებამდე და ატომურქობინიანი ტორპედოებით დამუქრებოდნენ

გეოგრაფიული თვალსაზრისით კარგად დაცულ ამერიკელებს (მაშინ ბალისტიკური რაკეტები ჯერ კიდევ ჩასახვის პერიოდში იყო).

შემდგომში, უკვე, როდესაც წყალქვეშა ნავები ბირთვულქობინიანი ფრთოსანი და ბალისტიკური რაკეტებით შეიარაღდნენ, მათიქოს ტორპედოებმა დაკარგეს უმთავრესი ფუნქცია, მაგრამ ეს ერთი შეხედვით. ამერიკელების უზარმაზარი ავიაშიდების ჩასაძირად 8-12 ჩვეულებრივი ფრთოსანი რაკეტის მოხვედრაა საჭირო, მაშინ, როდესაც ერთი ატომურქობინიანი ტორპედო ამ „მცურავ კუნძულს“ ფერ-ფლად აქცევს.

დიხელისძრავიანი წყალქვეშა ნავების აღჭურვა ატომურქობინიანი იარაღით, განსაკუთრებით აქტუალური იყო შავი ზღვის აკვატორისთვის, რადგან აქ, საერთაშორისო კონვენციის თანახმად, აკრძალულია ატომურძრავიანი მცურავი საშუალებების (გინდ სამხედრო, გინდაც სამოქალაქო) ცურვა. სტატიის ავტორის მოსაზრებით, ამ ოციოდე წლის წინ საბჭოთა შავი ზღვის ფლოტმა ზღვაში (საქართველოს სანაპიროდან არცთუ ისე შორს) სწორედ ატომურქობინიანი რაკეტა დაკარგა.

„კურსკის“ ტრაგედიამ საკმაოდ აქტუალური გახადა წყალქვეშა ნავების თემა არა მარტო ჩვენთან, არამედ მთელ მსოფლიოში. ისინი მრავალი ადამიანის დაინტერესების საგანს წარმოადგენენ, რადგან თვითმფრინავით თითქმის ყველას უფრენია, ხოლო წყალქვეშ გასეირნება ერთეულთა ხვედრია.

ეტყობა, სწორედ ამიტომაც შეუკვეთა მოსკოვის მერიამ ერთ-ერთ ქარხანას რუსული დიხელისძრავიანი წყალქვეშა ნავი, რომელსაც მდინარე მოსკოვის შუაგულში დააყენებენ. დიდის ავტორებს დიდი იმედი აქვთ, რომ დამთავალიერებულთა რაოდენობა არასდროს მოიკლებს, ისევე როგორც შემოსავალი.

საერთაშორისო სკანდალი — მოსკოვი ვაშინგტონს ბრალს სდებს...

რამდენიმე დღის წინ რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროდან, როგორც ეტყობა, მიზანმიმართულად გაიჟონა საიდუმლო მასალები — რუსეთი აშშ-ს ბრალს დებს აკრძალული ტიპის რაკეტების გამოცდაში. თუკი კრემლი მოახერხებს ამ ბრალდების საბოლოოდ დადასტურებას, მაშინ თეთრი სახლი საკმაოდ რთულ მდგომარეობაში აღმოჩნდება, რადგან მისი მხრიდან დაირღვევა 1987 წლის ორმხრივი ხელშეკრულება საშუალო და ნაკლები სიშორის რაკეტების ლიკვიდაციის შესახებ.

მკითხველისთვის რომ უფრო ნათელი გახდეს, თუ რა დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა მთელი მსოფლიოსთვის ამ ხელშეკრულებას, გადავხედოთ უახლოეს ისტორიას.

1987 წლის 8 დეკემბერს გორბაჩოვმა და ბუშმა ხელი მოაწერეს დოკუმენტს, რომლის თანახმადაც, ორივე მხარეს უნდა გაენადგურებინა 500-დან 5000-მდე კმ მოქმედების რადიუსის ბალისტიკური რაკეტები. მიუხედავად იმისა, რომ საბჭოთა კავშირის ამ ხელშეკრულების მიხედვით ბევრად უფრო მეტი რაკეტის ლიკვიდირება მოუწია, იგი მოსკოვისთვის მაინც მომგებიანი იყო, რადგან პენტაგონმა ევროპიდან გაიტანა და განადგურა „პერშინგ“-ის ტიპის საშუალო სიშორის ბირთვული ბალისტიკური რაკეტები. მათ დასავლეთ გერმანიიდან მოსკოვამდე მისაღწევად სულ რაღაც 8-12 წუთი სჭირდებოდათ, რითაც თავად კრემლის ბინადართაც კი, ბუნებრივ ჩასვლის დროს არ უტოვებდა (უზარალო ადამიანების გადარჩენაზე ხომ არც უფიქრიათ).

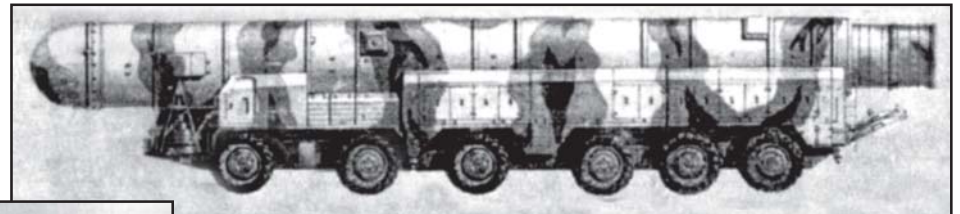
ამერიკელებმა 80-იანი წლების შუა ხანებში იმიტირ დაიწყეს დასავლეთ ევროპაში „პერშინგების“ განთავსება, რომ მათამდე, რამდენიმე წლით ადრე, აღმოსავლეთ ევროპის ტყეებში, საიდუმლო პოზიციებზე, გამოჩნდნენ საბჭოთა „პიონერები“.

მიუხედავად ასეთი მშვიდობიანი სახელისა („პიონერი“) ეს РСД-10 ტიპის მობილური სარაკეტო კომპლექსები მრისხანე ბირთვულ ხელკეტს წარმოადგენდა კრემლისთვის, რომლის საშუალებითაც, მას მთელი ევროპის ბირთვული შანტაჟირება შეეძლო.

თუმცა, „პიონერები“, რომელთა ფრენის მაქსიმალური სიშორე 5 ათას კმ-ს არ აღემატებოდა, ჩრდილო ამერიკის კონტინენტამდე ვერ მიაღწევდნენ, სამაგიეროდ, ვაშინგტონს „პერშინგებით“ საბჭოთა კავშირის მთელი ევროპული ნაწილი (მათ შორის საქართველოს ტერიტორია) მიზანში ჰყავდა ამოღებული.

როგორც ამბობენ, საშუალო და ნაკლები სიშორის ქორე რაკეტების ლიკვიდაციის პროცესში უდიდესი როლი ითამაშა იმ დროს საბჭოთა კავშირის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ედუარდ შევარდნაძემ, რასაც, სხვათა შორის, მას დღემდე არ ჰპატიობენ რუსი გენერლები და ხშირად თავიანთი გულისწყრომა საქართველოზე გადმოაქვთ.

არც ის არის დასაინწყებელი, რომ 650 განადგურებული „პიონერის“ (NATO-ს კლასიფიკაციით — SS-20) ავტორი ასევე ჩვენი თანამემამულე,

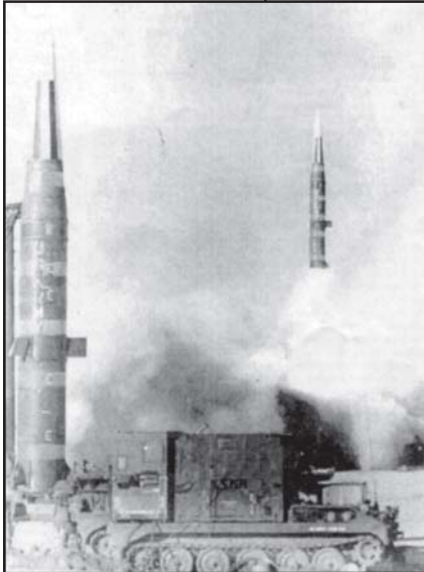

ნადირაძისეული „პიონერების“ (ზემოთ) მზე დიდი ხანა ჩაესვენა, სამაგიეროდ, ამერიკული „გერები“ (მარცხნა) იღებენ სტარტს

აკადემიკოსი ალექსანდრე ნადირაძე გახლდათ, რომლის გულმაც ვერ გაუძლო საყვარელი „შვილობილების“ ასე პირ-წმინდად განადგურებას და იმავე, 1987 წელს გარდაიცვალა. როგორც იტყვიან, ერთი ქართველის ქმნილება მეორე ქართველმა გაანადგურა, თუმცა მაშინ, სიმართლე რომ ითქვას, წინდა ქართულ ინტერესებს არც ერთი არ ემსახურებოდა — ორივე დიდი იმპერიის შვილი იყო.

თუმცა, დავებურუნდეთ დღევანდულობას. ბოლო სამი წლის მანძილზე პენტაგონმა ბალისტიკური რაკეტის „გერას“ ათზე მეტი საცდელი გაფრენა განახორციელა. რუსები სწორედ „გერას“ მიიჩნევენ „პერშინგის“ გაუმჯობესებულ ვარიანტად. მისი ფრენის რადიუსი 1000 კმ-ს აღემატება და ავტომატურად ხვდება 1987 წლის ხელშეკრულებით აკრძალული რაკეტების სიაში.

მაგრამ თავად პენტაგონი სულ სხვა აზრისაა. იგი ბალისტიკურ სამიზნედ თვლის „გერას“, რომელმაც საბჭოთა СКАД-ის იმიტაცია უნდა განახორციელოს. მის ჩამოსაგდებად ამერიკელე-

„მე ვარ „იგროკი“, ორმოცნობიანი სტაჟით. იმდენი რამ ვიცი, ყველაფერი რომ მოგვეცე, საქართველოში რეგულაციის მოხდენა“ — ამბობს ჩვენი რუბრიკის დღევანდელი რედაქტორი, თუმცა იქვე გვთანხმდება, „ცრტა რამ“ მაინც მოგვითხროს... მაშ ასე — ბიოგრაფიის მასტანდარტი კვარაცხელია, 73 წლის, თბილისელი, უცოლშვილო, პატიმრობაში არასოდეს ყოფილა, თუმცა, როგორც თავად აცხადებს, მთელი ცხოვრება ბენეის სიღზე სიარულში გაატარა:

— კარტის თამაში ფულზე, როგორც ჩემთვის ცნობილია, საქართველოში ძალზე პოპულარული ყოფილა XX საუკუნესა და XX ს-ის დასაწყისში. სტალინის მმართველობის ეპოქაში, ფაქტობრივად, უკვე აღარ თამაშობდნენ, რადგან მოსახლეობას საამისო ფული არ ჰქონდა. შემდეგ, 60-იან წლებში, შეძლებული ფენა კვლავ გაჩნდა და კარტიც მაშინვე გაიხსენეს. იმხანად სისხლის სამართლის კოდექსი მსგავს თამაშებს არ კრძალავდა და „იგროკებიც“ მშვენივრად იყენებდნენ ამ გარემოებას. 60-70-80-იან წლებში საქართველოში მცხოვრები მდიდარი ადამიანების უსაყვარლესი გართობა სწორედ ეს ქალაქის თამაში იყო, თუმცა მოსახლეობის დიდმა ნაწილმა ეს, რა თქმა უნდა, არ იცოდა. ორთაქალაში მდებარეობდა რამდენიმე კერძო ბინა, სადაც ყოველდღე იკრიბებოდნენ მოთამაშეები, ძირითადად, ებრაელები. მილიცია, როგორც წესი, მათ ხელს არ ახლებდა, სამაგიეროდ, ბინის მფლობელთაგან გვარიან თანხას იღებდა. მსგავსი, კონსპირაციული კაზინოები არსებობდა პლესანოვზე, ვაკეში, დიდუბესა და ნახალოვკაშიც. აქ გვულისხმობ მუდმივი თავმჯდომარის ადგილებს, სადაც, ასე ვთქვათ, პროფესიონალები თამაშობდნენ.

განსაკუთრებით აზარტულ „იგროკად“ ითვლებოდა ოცამდე ცნობილი საზოგადო მოღვაწე, მწერალი, მსახიობი და პოეტი. კარტზე არანაკლებ ისინი კამათლის თამაშით იყენებდნენ. პატარა ბიჭები და თავიანთ თავს „იგროკთა“ ელიტას უწოდებდნენ, სინამდვილეში კი არიფი და უნესო ხალხი იყო, რომელთათვისაც ღირსება და სიტყვა არაფერს წარმოადგენდა. პატრონის მოთამაშეები მუდამ ერიდებოდნენ ასეთ ტიპებთან ურთიერთობას, რადგან იცოდნენ, რომ უთუოდ პრობლემები შეექმნებოდათ. ცნობილი ამბავია: ერთმა კაცმა ჩვენს სახელგანთქმულ პოეტს 2 თუ 3 ათასი მოუგო. თამაში წესების დაცვით, ყოველგვარი აფერის გარეშე მიმდინარეობდა, მაგრამ პოეტი მაინც დაიბოროდა და მეორე დღეს ის კაცი სამსახურიდან გაათავისუფლებინა. სხვათა შორის, ამ „ელიტარების“ რამდენიმე წარმომადგენელი დღემდე აქტიური „ყომარაზია“. ყველა სახის ფოკუსი და კომბინაცია ათნელეულების მანძილზე მათ იმდენად კარგად შეისწავლეს, რომ ამ სფეროში არანაკლები წარმატებები აქვთ, ვიდრე ლეგალურ ასპარეზზე.

ინტელიგენციის წარმომადგენლების გარდა თამაშობდნენ სამართალდამცვეები, მედიკნეები და რაიკომის მდივნებიც. ერთი სიტყვით, ისინი, ვისაც დიდი ფული ჰქონდათ.

არცთუ იშვიათი იყო კონფლიქტური სიტუაციები. ასეთი შემთხვევაც მახსოვს: ერთ-ერთი რაიონის მილიციის უფროსმა, პოლკოვნიკმა, იმხანად პოპულარულ ჟურნალისტს 27 ათასი მანეთი მოუგო, მაგრამ ამ უკანასკნელმა ვერაფრით შეაგროვა საჭირო თანხა და მოგებულს ორი თვით გადავადება სთხოვა. არაო, გაჯიუტდა მილიციელი, ვალი მაქვს და ფული დროულად უნდა ჩამაბარო. ჟურნალისტი დაფაცურდა, მანქანა და ცოლის სამკაულები გაყიდა, მაგრამ მხოლოდ ნახევარი თანხის შეგროვება შეძლო და პოლკოვნიკს დაუწოქა — აგერ, აილე ეს და მალე მეორე ნახევარსაც მოგართმევო. მაინც ვერ მორიგდნენ და მილიციელმა საქმეში კანონიერი ქურდი ჩართო — ჟურნალისტი შეაშინე, ფული წაართვი და 5 ათასი მანეთი შენი წილი იყოსო. ქურდიც ესტუმრა ნაგებულს და ის უზედური იძულებული გახდა პროცენტიანი, „ურისის“ ვალი აეღო, რომელსაც მერე რამდენიმე წელი ისტუმრებდა. ამბავი კი ამით არ დასრულებულა. მას შემდეგ, რაც 22 ათასი ჩაიჯიბა, პოლკოვნიკი დააწინაურეს და საუშუაოდ თბილისში გადმოიყვანეს. მან ის ქურდი მაშინვე დაიჭირა და ათი იმდენი წაპვლია, რაც თავის დროზე წილად მისცა — პოლკოვნიკ კაცს მაშინ ფული როგორ გამომართვი, ისედაც უნდა დამხმარებოდიო...

რადგან ქურდებზე ჩამოვარდა საუბარი, ერთსაც ვიტყვი. ზემოთ კერძო კაზინოები ვახსენე და თითქმის ყოველ ასეთ ადგილს თავისი არბიტრი ჰყავდა — კანონიერი ქურდის სახით. ის სათამაშო მაგიდის მახლობლად ჯდებოდა და თვალს ადევნებდა, რომ „იგროკებს“ არ ეთაღლიათ. თამაშის მსვლელობისას წარმოქმნილ ნაირ-ნაირ გაუგებრობას თუ კონფლიქტის ის არეგულირებდა და ამისთვის, ცხადია, თავის წილს (გათამაშებული თანხის ათ პროცენტს) იღებდა. ერთ-ერთი ასეთი არბიტრი, ამჟამად უკვე ასაკოვანი ქურდი, რომელსაც საქართველოში ერთგვარი სასმლის სახელთი იცნობენ, დღემდე ინტენსიურად მსაჯობს და ამ საქმის ყველაზე სტაჟიან და უბადლო ოსტატად ითვლება.

ბევრს მიაჩნია, რომ „იგროკის“ ძირითადი იარაღი კარტის ჩანაყობაა, ჩემი აზრით კი, მთავარია არიფი პარტნიორის პოვნა. ასეთ ადამიანებს ზოგჯერ „ლოხებსაც“ ვეძახით. აქვე

აუცილებლად მინდა აღვნიშნო, რომ არიფების უდიდესი ნაწილი ძალიან კარგი ადამიანია. მათ სამართლიანობის სჯერათ. გულუბრყვილო, ალალი ხალხია და სწორედ ამიტომაც აგებენ. პრინციპში კი ყოველი ჩვენგანიც „ლოხია“ — არ მეგულება მოთამაშე, რამდენჯერმე მაინც მწარედ რომ არ წაეგოს. ასეთია ცხოვრება: დღეს ერთს გააცურებ, ხვალ კი მეორე გაგაარიფებს...

იყო, მაგალითად, თბილისში ერთი პიროვნება, თავში ნაღდად კომპიუტერი ედგა. მასთან თამაშს აზრი არ ჰქონდა. მოთამაშეებმა ეს კარგად ვიცოდით და არასოდეს ვეპაქრებოდით. ისიც „ლოხებს“ პოულობდა და მათ ატყავებდა. ერთხელაც, მორიგმა არიფმა შავი დღე აყარა და იმხელა თანხა მოუგო, რომ ჩვენი „კომპიუტერი“ კარგა ხნის ვერ ჯდებოდა სათა-

„ფულზე ბინძურ თამაშს არს ციკას მდივნები თაკილობდნენ“

მაშოდ — შიში დასჩემდა.

სხვა მაგალითების მოყვანაც შემიძლია. ითვლება, რომ პროფესიონალი ილუზიონისტი, ცირკში რომ გამოდის და ხალხს კარტით აბრიყვებს, მაგარი მოთამაშეც უნდა იყოს. მართლაც საოცარი საცქერია „ფოკუსნიკის“ მანიპულაციები, კარტი თითქოს შენ თვალწინ ქრებაო. აბა, ამისთანა „ჯადოქარი“ ქალაქის თამაშში როგორ უნდა დაჯიბო? მაგრამ არც მთლად ეგერა საქმე. ილუზიონისტ არუთინ აკოპიანის (ამჟამად პოპულარული „ფოკუსნიკის“ ამიაკ აკოპიანის მამა) სახელი თავის დროზე ლამის მთელმა მსოფლიომ იცოდა. ჰოდა, ამ აღიარებულ „ჯადოქარს“ ერთმა ქართველმა ებრაელმა გაგრაში პრეფერანსში 30 ათასი მანეთი (იმ დროს 6 ახალი „ვოლგის“ ოფიციალური ფასი) მოუგო. მეგობრებისგან ვიცი, რომ აკოპიანზე არანაკლებ ცნობილი იყო კიოც არაერთხელ გაუარისფრებიათ. ეგვეც თქვენი მსოფლიო დონის ილუზიონისტიმ! მჯობნის მჯობნი მართლაც რომ არ დაიღუპა.

კარტის დანიშვნა ცალკე საუბრის საგანია, თუმცა აქვე განვმარტავ — დანიშნული ქალაქიდან მხოლოდ არიფს თუ მოატყუებ. ნამდვილ „იგროკს“ მახვილი თვალი აქვს და მსგავს აფერას უმალ ამჩნევს. საქართველოში და მთელ საბჭოთა კავშირშიც ყველაზე გავრცელებული მეთოდი იყო „ტრეშოტკა“, ანუ კარტის კიდევების დამუშავება. ჩვეულებრივი „ბრიტვიით“ კიდევებზე პატარა ღარებს აკეთებდნენ. ერთ ქალაქს მეორის კიდევზე რომ გადაუსვამდნენ, დამუშავებული კარტი გარკვეულ ხმას გამოსცემდა, რომელიც მხოლოდ სმენაგამძაფრებულ მოთამაშეებზე აღწევდა... არსებობდა ასეთი მეთოდიც: ქალაქის გარე მხარეს ლამპის საშუალებით მსუბუქ ტონს ადებდნენ ანუ ოდნავ შესამჩნევად ამუქებდნენ (ან კიდევ დასტიდან ამოღებულ რამდენიმე კარტს მზეზე აწყობდნენ და ახუნებდნენ). დილექტანტი მოთამაშისთვის, როგორც წესი, ასეთი ტონები ძნელი გასარჩევი იყო... რაც შეეხება კარტის ჩანაყობის მექანიზმებს, მისი თეორიულად ახსნა შეუძლებელია. სრულყოფას ამ საქმეში მხოლოდ დიდი ხნის (ზოგჯერ მრავალწლიანი) პრაქტიკულ მეცადინეობების შედეგად აღწევენ. აქ ნებისყოფაა მთავარი.

„ლოხი“, შესაძლოა, დაეჭვებულიყო, თუ სათამაშო ქალაქის დასტას პირდაპირ გულის ჯიბიდან დავაძრობდი, ამიტომ იგი მალაზიაში მიმყავდა და კარტის რამდენიმე ახალ შეკვრას ერთად ვყიდულობდით. ამ დასტებს ის თავის ჯიბეებში იტენიდა და სათამაშოდ თამაშად მომყვებოდა. „ლოხი“, რა თქმა უნდა, ვერც კი წარმოიდგენდა, რომ გამყიდველი ჩემთან გახლდათ „შეკრული“, ის ვითომდაც ახალი შეკვრები კი ჩემი ერთი „პადელნიკის“ მიერ წინასწარ დანიშნული კარტი იყო.

70-იან წლებში მსგავსი ოპერაცია მრავალჯერ ჩამიტარებია ბორჯომში. იქ, თბილისისგან განსხვავებით, კარტი თითქმის ყველა მალაზიაში იყიდებოდა. სამ მათგანში ჩემი გამყიდველი მყავდა. მივადგებოდნენ ხოლმე, არიფთან ერთად და გავუღიმებდი: „ქალბატონო, სამი „კოლოდა“ კარტი გვინდა“. ისიც მოგვართმევდა ლენინგრადის ფაბრიკაში დამზადებულ და შემდეგ ოსტატურად დამუშავებულ „ახალთახალ“ ქალაქად... თითო ასეთი დასტისთვის გამყიდველს მოგვიანებით ხუთ თუმანს ვუხდით.

ბორჯომში მაშინ მთელი სსრკ-ის „იაზენიკები“ — კუჭის წყლულით დაავადებულები — იკრიბებოდნენ. მდიდარი არიფების ამორჩევა მაინცდამაინც რთულ საქმეს არ წარმოადგენდა. სქემა მარტივი იყო: ვხედავ, მაგალითად, ბორჯომ-პარკში შუახნის მამაკაცი მოსიერნობს, სახე გარუჯული არა აქვს. ე.ი. ახალი ჩამოსულია და ფულიც ჯერ არ დაუხარჯავს. ხელში მინერალური წყლის დასაღებად განკუთვნილი „ტრუბკიანი“ ქიქა უჭირავს. ტანსაცმელსა და მისრა-მოსრაზე ეტყობა, მუშაა თუ დირექტორი. თუ დირექტორია, კვალში ვუდგები. წყლის ონკანთან მუდმივად რიგია. შერ-

ჩეული მსხვერპლის გასაცნობად ეს საუკეთესო ადგილია. იმავე საღამოს ობიექტს სოკოს რესტორანში ვპატივებ და იქვე ვარკვევ, გამომადგენლა თუ არა პარტნიორად კარტის თამაშში.

ჩემი „ლოხები“, ძირითადად, ციმბირიდან ჩამობრძანებული ფულიანი „შიშვები“ ან შუაზიელები იყვნენ. ბევრს მიაჩნია, რომ საბჭოთა კავშირში ყველაზე შეძლებული ხალხი ქართველები ვიყავით. ამ აზრს ვეთანხმები. მთლიანობაში მართლაც ასე იყო, მაგრამ მრავალი ციმბირელი თანამდებობის პირი და უზბეკი „ცეხავიკი“ გაცილებით მეტ ფულს მოულობდა, ვიდრე, ვთქვათ, რომელიმე ცნობილი ქართველი მეღვინე ან ცეკას მდივანი. პირადად ვიცნობდი ასეთ სტუმრებს. გაზაფხულზე, ზამთარსა და შემოდგომაზე ზოგიერთი მათგანი ბორჯომს სტუმრობდა ხოლმე, ზაფხულში კი ზღვის კურორტებს არჩევდნენ და ჩემნაირი ხალხიც იქით მიეშურებოდა.

შეგებულებაში მყოფ არიფებს მაინცდამაინც დიდი თანხები არ ჩამოჰქონდათ, მაგრამ იმდენი ყოველთვის ედოთ ჯიბეში, მე რომ მყოფნოდა... კარტის თამაშზე, როგორც წესი, უმალ მთანხმდებოდნენ. ეტყობოდა, რომ სათამაშო ქალაქად თავიანთ სამშობლოშიც ერთობოდნენ ხოლმე. ჰოდა, მეც მეტი არაფერი დამრჩენოდა და მათ საფულეებს ვაცარიელებდი... ნაგებულის გამო სულაც არ დარდობდნენ. ზოგჯერ სახლში დემუშავსაც გზავნიდნენ, ამდენი და ამდენი თანხა გამომიგზავნეთო. მერე კვლავ დამიჯდებოდნენ და, რა თქმა უნდა, აგებდნენ.

მე, ასე ვთქვათ, „ადინოჩა“ ვიყავი და უმეტეს შემთხვევაში მარტო ვმუშაობდი, განსხვავებით ჩემივე კოლეგებისგან, რომლებიც „პარაში“ ანუ „ნაპარნიკთან“ — დამხმარე მოთამაშესთან ერთად ასუფთავებდნენ „ლოხებს“. როცა სამი კაციდან ორი „შეკრული“, წარმატებაც მუდამ მათ მხარესაა, მაგრამ, მეორე მხრივ, ორ უცნობ ადამიანთან მსხვერპლიც უფრო ფრთხ-

ილად იქცევა, ვიდრე ერთთან... ამიტომაც სჯობდა „ადინოჩკობა“.

1972 წელს ბათუმში ერთი ხანში შესული არიფი „შევბა“ — ვინმე გრიგორი პავლოვი-შოთო. ამ თამაშში სუსტი ვიყავი, მაგრამ ვიფიქრე, მაინც მოვუგებ-მეთქი. საღამოს ტურბაზაში ვუახელი და თამაშს მისივე ქალაქიდან (დაუნიშნავი იყო) შევუდექით. თავიდანვე შევატყვე, რომ პოკერის აზრზეც არ იყო. ქვსასი მანეთი იმ იმედით მოვაგებინე, რომ მეორე დღეს, სულ ცოტა, სამ ადენს ავართმევდი.

მეორე საღამოს კვლავ ვესტუმრე, მაგრამ იმ ოხერმა ათასი მანეთი სუფთად მომიგო. არ თაღლითობდა, ისე გამანადგურა, შემდეგ ნამოდგა და მეუბნება, მორჩა, აღარ მინდა თამაში! კარგი, ხვალ ისევ მოვალ-მეთქი, მაგრამ გაჯიუტდა — შენს გზაზე წადი, მე თავი დამანებეო. ტყუილია, რომ ამბობდნენ, კარტის სათამაშოდ ხალხს ძალიან სვამდა და სანამ ბოლომდე არ „გამოწურავენ“, არ ეშვებინაო. ადამიანს ნებისმიერ დროს შეუძლია შეწყვიტოს თამაში. გრიგორი პავლოვიჩიც ასე მოიქცა. რაღას ვიზამდი, ქუდი დავიხურე და პირში

ჩალაგამოვლებული წამოვედი. მერეღა შევიტყვე, რომ ის მოხუცი კაცი ცნობილი ხერსონელი მოთამაშე, მეტსახელად „მატროსი“ ყოფილა. კიდევ კარგად გადარჩი, შენწარებს უფრო მაგრადაც ატყავებსო, — მითხრეს ნაცნობმა მოთამაშეებმა.

ერთ ამბავსაც მოგიტხრობთ: ბრენევის ეპოქაში მუშტაიდის პარკში საბილიარდო იყო (მოგვიანებით, იმ შენობაში ყვანია დასახლდა, თავისი „მწვანებით“), სადაც საქართველოს თითქმის ყველა ცნობილი „იგროკი“ და ქურდი იკრიბებოდა. იქ ბილიარდის თამაშით ვერთობოდით და თან ერთმანეთს ათასგვარ ახალ ამბავსაც ვუამბობდით.

ერთი სომეხი „ყომარაზი“ მეგობარი მყავდა — რობერტა. „ზარის“ თამაშში სუპერპროფესიონალი იყო, მაგრამ რამდენჯერაც ბილიარდი ითამაშა, იმდენჯერ სოლიდური თანხაც იქვე დატოვა. მასსოვს, ერთხელ გვერდზე გამიყვანა და მეუბნება, ცეკას მდივანი რომ არის, ესა და ეს კაცი, სათამაშოდ მეპატიჟება, მაგრამ მარტო წასვლა არ მინდა და გეგბ, შენ გამომყევო. — შემეშვი, შარია და თანაც რომელი „ზარისტი“ მე მნახე-მეთქი. მაგრამ რობერტა არ მეშვებოდა. გოგი-ჯან, ოლონდ წამოყე და „მალარიჩი“ ჩემზე იყოსო. დავთანხმდი.

თუ გასოვთ, მაშინ დენი მუდმივად გვექონდა და თამაშზე „სტრელი“ ლამის პირველი საათისთვის იყო დანიშნული. ნახალოვკაში, ჯავის ქუჩაზე მდებარე ორსართულიან სახლს (ალბათ, კონსპირაციულს) მივადექით. კარი ვიღაც დარბაზისკენ გარეგნობის მამაკაცმა გაგვიღო და შინ შეგვიპატიჟა. ცეკას მდივანი მეორე სართულზე, მდიდრულად განწყობილ ოთახში გველოდებოდა. რომ შევედით, მოგვესალმა და თითი ჩემვენ გამოიშვირა — სანდო კაციო? — იკითხა. რობერტა თავი დაუქნია, — დიას, ბატონოო. რა, აქეთ მოდიოდი და ოვალურ, მაუდგადაკრული მაგიდისკენ მიგვიტოთა.

— ეს კამათლები დღეს უნივერსალში ვაყიდვინე, — დიჯად წარმოთქვა მასპინძელმა და რამდენიმე „ზარი“ მაგიდაზე დაყარა, — აბა, რობერტ, შეამონმე. თუ ყველაფერი წესრიგშია, დროზე დავიწყეთ, თორემ დილის ათ საათზე უკვე ბიუროს სდომამზე უნდა ვიყო...

ჩემს მეგობარს სახეზე უმეყოფილება შევატყვე, თუცა ხმა არ ამოუღია და მაგიდას მორჩილად მიუჯდა. მეც იქვე მოვთავსდი.

თამაშმა სულ ნახევარ საათს გასტანა. რობერტამ, თუ არ ცვდები, ათას ორასი მანეთი წააგო და შემდეგ ცეკას მდივანს ბოდიში მოუხადა, მეტის თავი აღარ მაქვს და თუ ნებას მომცემ, დაგტოვებო. მასპინძელსაც თავი აღარ გამოუფიცა, გინდა თუ არა, დარჩითო. ისედაც კმაყოფილი იყო, ამხელა თანხა რომ ჩაიჯიბა. ღიმილით გამოგვაცილა და კიდევ მესტუმრეთო, — მოგვამახა.

ჩემი მეგობარი ასეთი გამწარებული არასოდეს მინახავს, იმ კაცს სულ დედის სულს უტრიალებდა. ოქტომბრის ქუჩაზე, თავის ბინაში ამიყვანა, უჯრიდან ორი ჩვეულებრივი კამათელი ამოიღო და მეუბნება:

— ნახე, გოგი-ჯან, ასეთი „ზარები“ მომიგო იმ უნაშუსომ!

როგორც ჩანს, შემატყო, რომ ვერაფერს მიუხვდი. რობერტამ მაგიდაზე ბრტყელი მაგნიტი დადო და ის კამათლები ზემოდან დაყარა. კამათლები, თითქოს ჯადოსნურიყო, მაშინვე ამოტრიალდნენ და „მამზე“ დაჯდნენ. ამის შემდეგ რობერტამ მაგნიტი ამოაბრუნა და კამათლები კვლავ ზედ დაყარა. ისინი ამჯერად „იაქმზე“ დასკუმდნენ.

— ნახე, ბიჭო, როგორ მომიგო? — ყვიროდა „ყომარაზი“, — ასეთი „სიაფანდი“ კამათლები ჩემი გამოგონილია! იმ დამპალს მაგნიტები მაგიდის ქვეშ, კუთხეებში ჰქონდა დამალული. შიგადაშიგ „ზარს“ იქით აგორებდა და რასაც უნდოდა, იმას აჯენდა!

— კი მაგრამ, თუ ხვდებოდი, ვერ ამოიღე ხმა?

— რას ამოვიღებდი... შინაგან საქმეთა მინისტრი მაგის „პრიაშიო“ ძმაცაცა და ხვალდე დამიჭერდნენ! იძულებული ვიყავი, თავი მომესულებინა და ის ფულიც მიმეშვებინა...

დარწმუნებული ვარ, ფულზე გოგვითვის ითამაშებდა — ამის მიზეზი ადამიანის სისარბეა. თამაში ჩვეულებრივი ავადმყოფობაა, მეორე მხრივ კი, მთელი ჩვენი ცხოვრებაც ხომ თამაშია.

კაზინოები, უკანასკნელ პერიოდში ასე რომ მომრავლდა ჩვენში, არ მიყვარს. კარგა ხანია, არც კარტს ვეპარები. ისე კი, არალეგალური თამაში დღესაც გრძელდება, თუმცა „იგროკების“ დონე მკვეთრად დაეცა და ის ინტერესი აღარ არის, უნდა რომ იყო.

დასასრულ, ახალგაზრდებს ერთი რჩევა მივცე: ფულზე არავითარ შემთხვევაში არ ითამაშოთ! რაც არ უნდა ბევრი მოიგო, საბოლოოდ მაინც წაგებულნი დარჩები. ეს, როგორც იტყვიან, ოქროს წესია.

გვერდი მოამზადა მისიელი ჩერტოზიამ

ცხოვრებისეული კურიოზები

მამის ღარიბება

ჩემმა გურულმა ნათესავმა თავისი წვევამდელი ვაჟი დაარსა:
— სამედიცინო კომისიაზე რომ შეხვალ, თქვი, ჭამის მადა არ მაქვს,

სმა არ შემოძლია, ღამით ძილი არ მეკარება-თქვა... დაღუპული და გამხდარ-გაჩხიკინებული ქე ხარ, ხოდა, „დაგ-ბრაკვენ“ და ჯარში სამსახურს გადარჩები...

ყურებჩამოყრილი გამოვიდა ბიჭი საკონტროლო ოთახიდან და მამას უსაყვედურა:

— სულ ტყვილა მათქმევინე ამდენი ტყვილი.

— რა მოხდა, რავა, არ დაგინუნეს?

— გაიკვირვა ჩემმა ნათესავმა.

— კომისიამ ერთხელ მომინა. თქვეს, შენისთანა ბიჭები გვჭირდება ახლა ჩვენ, ხარჯიც ცოტა გვექნება და ჯარშიც ფხიზელი ჯარისკაცები გვეყოლება.

ანა მზემთვარიშვილი

მამოსლაზა

მეზობელი მყავს ერთი, გვარს არ ვასახელებ, ჩემი ძმაცაა და, მომკლავს.

ფილოლოგიურზე აბარებდა და მამამისმა ოთხი შეწვარი გოჭი, თავისი „ყველაფერი“ მიართვა საგამოცდო კომისიის თავმჯდომარეს და საქმე ჩააწყო.

— ისეთი შეკითხვა მიეცით, შენი ჭირიმე, რო ადვილად უპასუხოს ამ რეკვენმა (შვილზე).

მოვიდა გამოცდის დღე... ელოდებოდა ალღუვებულ მშობლები ბიჭს.

გავიდა ნახევარი საათი. ბიჭი „დაამარებული“ გამოდის აუდიტორიიდან.

— რა ქენი, ბიჭო? — ეცნენ მშობლები.

— ჩამჭრეს... მაგენს გოჭები კი არა, ჭირი უნდა მიუტანო!

— რაო? აიტ! — გადაიჩრია მამა... რაო, რა გკითხა მაგ ოჯახ-

ამონყვეტილმა მაინც?

— დუტუ მეგრელი ვინ იყო?

— მეგრე მაგის პასუხს რა უნდა, შე შტერო?

— კაი, ახლა, მამაჩემო, ისე ვარ გაბრაზებული, შენ გამოგჭრი ყელს იმ გოჭებზე.

— ა, ეცი ახლა ამ მუტრუკს პატივი!

კი მაგრამ, ბიჭო- ყველაფერში უნიათო რავა უნდა იყო შენ?

სულ ხელით როდემდე გათრიო მე შენ?

მაგას როგორ ვერ უპასუხე?! მაგაზე ადვილი რა უნდა ეკითხათ, ბიჭო?

— ხო... ხო...

მითხარი თუ მაგრად იცი, ვინ იყო?

— დუტუ, შვილო, — ანი მაინც დეიმახსოვრე — მეგრელი იყო, მეგრელი, გიგე?

— მასე ვუპასუხე მეც და გამომაგდეს გარეთ. შედი ახლა, წამილე ი გოჭები... ცოდნას გვიკარგავენ...

ის „ბიჭი“ დღეს დიდ თანამდებობაზე მუშაობს.

მურმან მერკელიშვილი

— სიდედრო დედიიი!..

გორის გამოჩენილ კოლორიტს — ჯიბოს წვეულება ჰქონდა.

სტუმრებმა შენიშნეს, რომ ჯიბო დედას სახელით მიმართავდა, ხოლო სიდედრს დედას ეძახდა.

ერთმა სტუმარმა, ვერ მოითმინა და ჯიბოს უსაყვედურა:

— შე დალოცვილო, ან ორივეს დედა დაუძახე, ან ორივეს სახელით მიმართე... რას პგავს შენი საცხელი?!
ჯიბომ ჩაიცინა და სტუმარს აუხსნა:

— ხომ მოგესხენება, ვაჭრობის მუშაკებს დედის გინება წესად გვაქვს და მე ამით გინებას მისამართს ვუცვლი.

დავით ბერიანიძე, გორი

გოჩიდან ახ ჯობდა?

გორის „დილას“ ფეხბურთელთა გუნდს გასულითი მატჩი ჰქონდა ლანჩხუთის „გურასთან“.

„დილას“ გამოცდილმა ლიდერმა მოედნის ცენტრთან მიიღო ბურთი, რამდენიმე მეტრი გაიბრინა და, მოულოდნელად შორი მანძილიდან დაარტყა კარის მიმართულებით.

ეტყობა, ბურთი კარგად „მოაჯდა“ ფეხზე, მონინალმდევის მეკარემ განძრევა ვერ მოახსნო, რომ ტყვიასავით გავარდნილმა ბურთმა კინაღამ გახია კარის ბადე.

მოედანზე უჩვეულო, უხერხული სიჩუმე ჩამოიწვა, რომელიც ერთი გურული გულშემატკივრის წამოძახილმა დაარღვია:

— შენი დედა... შენი... აქ რაღას მოდიოდი, ბარელამ პრდაპრ გორიდან დაგერტყა.

დავით ბერიანიძე

ურწმუნო თომა

ის პერიოდი, ამერიკელი ასტრონავტები მთვარეზე რომ დაფრინდნენ.

მე და 90 წლის ბაბუაჩემი რაჭაში, კაკლის ხის ძირას ჩამოვსხედით და არაყს ვწრუპავთ.

სალამო ხანია. მთვარე დაეკიდა საჭოროის მინდორს და მეც პოეტურ-მეცნიერულ გუნებაზე დავდექ:

— ნახე ბაბუ, ჩვენ აქ ვლილინებთ, იქ მთვარეზე კი ხალხია ასული და ისე დადიან, როგორც ჩვენ ამ ჩვენს ეზოში.

— მაგი დედაშენს მოატყუე. იქ რომ კაცს ფეხი დაუცდეს, ჩვენს კაკლამდე სული არ დაყოება, — შემომიბღვირა ბაბუამ.

ჯანო ონიანი, ქუთაისი

მეიოხველის საყვარელი ანეკდოცი

ერთი თავგატეხილი კაცი ექიმთან მივიდა, უმკურნალა ექიმმა.
— რამდენი მოგართვათ? — ჰკითხა ექიმს კლიენტმა.
— 50 ლარი.
— ექიმო, იცით, თავი რატომ მექონდა გატეხილი? მეზობლის ვალი მაქვს — 30 ლარი და ვერ მივეცი.

ჯანო ონიანი

ზარი ექსტრასენსთან:
— გამარჯობათ, ექსტრასენსი ბრძანდებით?
— დიას.
— შეიძლება, თქვენთან მიღებაზე ჩაწერა ოთხ-შაბათისთვის?
— არა!
— რატომ?
— სამშაბათს ფეხს მოიტყბთ.

„სობ-33“

კლიენტი, რომელსაც თავზე ღერი თამაც არა აქვს, შედის საპროკმახეროში და თმაქო-ჩორა დალაქს ეუბნება:

— თუ შენნაირ პრიფოსკას გამიკეთებ, 1000 დოლარს მოგცემ.

დალაქმა მაშინვე გადაიპარსა თავი.

გიორგი სომასურიძე, თბილისი

ბარდლა თავის მეგობარ მიტუას ეწვია სტუმრად კახეთში. მალე კახური ღვინით შეჭიკჭიკდა და მეგობრის მამას შაქროს უხსნის:

— მე, ჩემო ბატონო, ჭამაზე უფრო კახური ღვინის პროცესი მაინტერესებს, სმაზე უფრო კი ღვინის დაყენების პროცესი.

— ახალგაზრდობაში მეც აგრე ინტერესიანი ვიყავი, ჯო, მაგალითად, ე ჩემ მუტრუკ მიტუაზე უფრო მაგი შაქმის პროცესი მაინტერესებდა — უპასუხა შაქრომ.

დალი ნარსია, სენაკი

აკვანში მწოლიარე ბავშვი ტირის.
— ადე, მიხოო... ბავშვს აკვანი დაურწიე, ნახევარი ზო შენიცაა? — ექაჩება მარო მზრუნველ მამას.

— თავად ადექ და შენი ნახევარი დაარწიე, — უპასუხა მისომ და გადაბრუნდა.

ნოდარ კოჭლაშვილი, თბილისი

— რა კარგი ცუგა გყავს, ჭიჭიკა, შეიძლება მივუახლოვდე?
— რა თქმა უნდა, აბა, ისე როგორ გიკებენ?

გივი ქარქაშაძე, რუსთავი

— უკვე მეორე დღეა, ვტრიალებ ამ კარუსელზე — ჩამოსძახა ჭიჭიკიამ შალიკიას.

— ასე მოგენატრა ბავშვობა?

— მომენატრა, არა, ის არ გინდა? ამ კარუსელის პატრონს ვალი აქვს ჩემი და ვუქვითავ.

გივი ქარქაშაძე

ბატონო მკითხველო, რედაქცია კვლავ ელის თქვენგან კურიოზებსა და ანეკდოტებს. გამოგვიგზავნეთ „კვირის პალიტრის“ საფოსტო ყუთების საშუალებით. ყუთების მისამართი იხილეთ ბოლო გვერდზე.

საქართველო, რომელსაც პაპი პაპი დროებით და შესაძლოა, საუბაროდაც

სულ მალე ჩვენი სამშობლოს სამხრეთი საზღვარი ბოქლომით ჩაიკეტება. 5 დეკემბრიდან რუსეთის საავიზო რეჟიმის შემოღების თანამეგობრობის პარტნიორ საქართველოსთან. როგორც ოფიციალური რუსეთი აცხადებს, საავიზო რეჟიმის შემოღება უკავშირდება რუსეთის ტერიტორიაზე ჩეჩენი ბოვეიკების შემოჭრის საშიშროებას. იმისათვის, რომ ამ არგუმენტის მთელი სეროზულობა აღვიქვათ, წარმოიდგინეთ ასეთი სურათი: დეკემბერი, დიდი კავკასიონის მთავარი ქედი, რომლის სიმაღლეს სამი ათასი მეტრია. მთის თოვლიან და ქარიან კალთაზე ნელ-ნელა მიემართება „არაბული, თურქული ან ავღანური ეროვნების“ ახალგაზრდა ახალგაზრდა მამაკაცთა ჯგუფი. მიმე ზურგჩანთებით მიაქვთ მათ „სტინგერის“ ტიპის გადასატანი რაკეტები, კატაშნიკოვის ავტომატები და რუსული წარმოების საიდუმლო სნაიპერული შაშხანები, ისეთი, როგორიც ჯერ კიდევ არა აქვს რუსეთის არმიას. დაქანცულ და განამებულ ჯგუფს მწვერვალზე რუსი მესაზღვრეები ხვდებიან და პასპორტებს და ვიზებს სთხოვენ...

როგორია? დამაჯერებელი სურათია! არაოფიციალური საუბრებისას რუსი პოლიტიკოსები უფრო გულახდილნი არიან. მოსკოვში, ქართული დიასპორის „მრგვალ მაგიდასთან“ შეხვედრაზე სახელმწიფო დუმის დეპუტატმა ბორის პასტუხოვმა შეკრებილთ აუწყა, რომ საავიზო რეჟიმის შემოღება რუსეთის მხრიდან საპასუხო ქმედებაა საქართველოს ხელისუფლების არაკეთილმოხურნე პოლიტიკის მიმართ. არაკეთილმოხურნეობაში იგულისხმება საქართველოს მისწრაფება, დაუახლოვდეს დასავლეთს, ნატოს, ანუ პატარა ქვეყნის ბუნებრივი სურვილი, მისწრაფოდეს ნორმალური ცხოვრების სტანდარტებისკენ და როგორცაც დაიცვას თავი არასაიმედო მეზობლისგან, რომლის ახალი ხელმძღვანელობაც ანდროპოვის სადღეგრძელოს სვამს და აპირებს, აღადგინოს ბოლშევიკური იმპერიის პიშინი. ასე რომ, საავიზო რეჟიმის შემოღება სადამსჯელო აქციაა საქართველოს წინააღმდეგ. ამჟამად რუსეთის ტერიტორიაზე 500-დან 700 ათასამდე ქართველი ცხოვრობს და

მუშაობს. ისინი ეხმარებიან სამშობლოში დარჩენილ ნათესავებს. ასეთი „ინტესტიციები“ ყოველწლიურად დაახლოებით მილიარდ დოლარს შეადგენს. ეს, რასაკვირველია, არ შეედრება იმ დახმარებას, რასაც დასავლეთის ქვეყნები უწევენ საქართველოს ხელისუფლებას, მაგრამ მაინც საგრძნობი თანხაა. განსაკუთრებით, ე.წ. უბრალო ხალხისთვის. საქართველოს მოქალაქეთა უმრავლესობა ვერ მოასწრებს სამ თვეში ლეგალიზაციას და იძულებული გახდებიან, სამშობლოში დაბრუნდნენ. ამით კი შეავსებენ ქართველ უმუშევართა რიგებს. რასაკვირველია, ეს პროცესი დამატებით პრობლემებს შეუქმნის ქართველ ხელისუფალთ. მაგრამ, ალბათ სერიოზულ სოციალურ აფეთქებამდე საქმე მაინც არ მივა. რუსეთის ხელისუფლების რევანშისტულად განწყობილ ნაწილს ხომ სწორედ ამის იმედი აქვს. არ უყვარს შევარდნაზე რუსეთის გენერალიტეტს და მორჩა! ხოლო გენერალიტეტი დღეს, ფაქტობრივად, ქვეყნის მესაჭეა და რატომაც არ ასწავლოს ჭკუა მეზობელი სახელმწიფოს საძულველ ხელმძღვანელს? თან რატომ არ დაიკმაყოფილოს თავმოყვარეობა? ეს პოზიცია გამოსატანად დეპუტატმა — კომუნისტმა ანატოლი ჩხოვმა, როცა განაცხადა, რომ საავიზო რეჟიმის შემოღება საქართველოში არეულობას გამოიწვევს და შევარდნაბის ხელისუფლებას დაემხოვს. მაგრამ დღეს საქართველო ის აღარ არის, რაც იყო ათი წლის წინათ. დღეს საქართველოს ელიტაში არ არის არც ერთი სერიოზული ადამიანი, რომელიც გაცვლის დემოკრატიისა და თავისუფლების ფასეულობებს, კაცმა არ იცის, რა ღირებულებებზე. ამიტომაც ძალზე ცინიკურად გამოიყურება რუსი პოლიტიკოსების განცხადება, რომ საავიზო რეჟიმი არ არის მიმართული ჩვეულებრივი ადამიანების წინააღმდეგ. სწორედ ისინი დახარალებენ ყველაზე მეტად, ხოლო რუსეთში არსებულ ქართულ კრიმინალიტეტზე ეს არ აისახება, რადგან კრიმინალიტეტი აქ დიდი ხანია ლეგალიზებულია. ბოლოს მოგებულები დარჩებიან ორივე მხარის საკონსულტო თანამშრომლები, რომლებიც დამატებით თანხას მიიღებენ. ისინი არ

დააყოვნებენ, ახალ-ახალი პრობლემები შეუქმნან „უბრალო ადამიანებს“ და სწორედ ამ დროს, როგორც რუსეთის ცნობილმა მეცნიერმა, აკადემიკოსმა ივერი ფრანგიშვილმა აღნიშნა, „ხალხთა შორის მეგობრობა სრულიად შესაძლებელია შეცვალოს მტრობამ“. რეჟიმის შემოღების შედეგად საქართველო არ გაქრება მსოფლიო რუკიდან, როგორც არ გაქრება გრიბოდოვის საფლავი ქართული მიწიდან.

ათი წლის შემდეგ ქართველ ხალხს არავითარი სიმწლე არ შეაშინებს. ხოლო „მადლიერების გრძნობა“ ჩრდილოელი მეზობლის მიმართ ასეთი „მეგობრული“ ნაბიჯისთვის კარგა ხანს შერჩება ქართველთა სხოვნას. ამ პოლიტიკური აქციის რეალური შედეგი ის იქნება, რომ საქართველო კიდევ უფრო დაზოგდება რუსეთს და ძალიან დიდი ხნით. იქნებ ვინმეს ჰგონია, რომ რუსეთიდან „შავების“ გაძევების შემდეგ ქვეყანაში სასწაული მოხდება: შემცირდება დანაშაულობა, აშუშდება ეკონომიკა, ჩინოვნიკები აღარ მოიპარავენ და ხალხი სმას დაანებებს თავს.

სასწაული არ მოხდება. სანამ ხალხს ჩვენში ყოფენ სუფთა და ბინძურ ადამიანებად, თავისიანებად და უცხოებად, მანამდე მოგვიხდება გაშვებოთ მესამე რომი, ვიარსებოთ მეოთხე განზოილებებში და მივაბათ ეგლს მესხე ბორბალი... იძულებული ვიქნებით, ვეძებოთ ჩვენი განსაკუთრებული, ყველასთვის უცნობი და რაც მთავარია, ყველასთვის უსარგებლო გზა... არც შევარდნაზე და მით უმეტეს, დანარჩენი ქართველები აქ არაფერ შუაში არ არიან.

ნოვე იზვესტია №218

რუსეთის პაპსა საქართველოში საავიზო რეჟიმის შესახებ...

საქართველო მთელი მსოფლიოს გასაგონად „იყვირებს“

თბილისი საგვებთ სამართლიანად არის გაღიზიანებული იმით, რომ რუსეთის მხარე ცალსახად იტოვებს უფლებას, აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის სახელმწიფო საზღვარზე შემოიღოს შეღავათიანი ვიზა. გარდა ამისა, რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს საკონსულტო სამსახურის დეპარტამენტის დირექტორმა განაცხადა, რომ „სავიზო რეჟიმთან დაკავშირებით რუსეთის პოზიცია ამიერიდან აღარ განიხილება“.

საქართველოს პარლამენტმა განსახილველად წამოაყენა „შურისძიების აქტი“, რომელიც ქართველ დეპუტატთა უსაზღვრო ფანტაზიაზე მეტყველებს. ეს არის დენონსაცია ხელშეკრულებისა, მეგობრობისა და ურთიერთთანამშრომლობის შესახებ“, რომელიც რუსეთის სახელმწიფო დუმას არც კი მიუღია.

საქართველოს პარლამენტართა განცხადებით, თუ რუსეთი შემოიღებს შეღავათიან სავი-

ზო რეჟიმს ზოგიერთ სასაზღვრო ტერიტორიაზე, ეს განიხილება, როგორც „რუსეთის მიერ საქართველოს ტერიტორიების ანექსია“. სპიკერი ზურაბ ჟვანია იმუქრება კიდევ: „საქართველო მთელი მსოფლიოს გასაგონად იყვირებს და დახმარებისათვის მიმართავს საერთაშორისო საზოგადოებრიობას“. ფაქტობრივად, ეს მუქარა შესრულდა კიდევ — საქართველოს საგარეო საქმეთა უწყებებმა გაეროს და ეუთოს სთხოვეს, შეაფასონ ტირასპოლში აულირებული აფხაზეთის, სამხრეთ ოსეთის, მთიანი ყარაბაღისა და დნესტრისპირეთის წარმომადგენელთა შეხვედრა. ქართველმა დიპლომატებმა ეს მოლაპარაკება შეაფასეს, როგორც „სეპარატისტთა მცდელობა, მოეპოვონ გამოსავალი პოლიტიკური, ეკონომიკური და სოციალური ჩიხიდან, რომელშიც მოაქციეს მათ ზემოდასახელებული რეგიონების მოსახლეობა“.

პასუხი ჯერ არც ნიუ-იორკს და არც ვენას არ გაუცია. სამაგიეროდ, მოულოდნელად გააქტიურდა პარიზი. ამ დღეებში ფრანგმა სპეციალისტებმა მოაწყვეს გუდაუთაში არსებული რუსული სამხედრო ბაზის შეიარაღებისა და ტექნიკის ინსპექტირება.

კავკასია

რუსეთის პატრიარქალის ეკლესია სომხეთსა და აზერბაიჯანს შეაჩივებს

ყოველთა სომეხთა კათალიკოსი გარეგინ II სტუმრად რომის პაპთან

რუსეთის მართლმადიდებელი ეკლესიის მეთაურის, მოსკოვისა და სრულიად რუსეთის პატრიარქის ალექსი -ის ინიციატივითა და შუამდგომლობით მოსკოვში შედგა მოლაპარაკება ყოველთა სომეხთა კათალიკოსი გარეგინ -სა და აზერბაიჯანის სულიერ ლიდერს შეის ულ-ისლამ ალაჰ-შოჟიურ ფაშა-ხადეს შორის. მთიანი ყარაბაღის კონფლიქტის მშვიდობიანი დარეგულირების სამხრეთი დიალოგის მონაწილენი მიიღო რუსეთის პრეზიდენტმა ვლადიმერ პუტინმა. შეხვედრის შემდეგ სომხეთის სამოციქულო ეკლესიის უმაღლესმა პატრიარქმა — კათალიკოსმა გარეგინ II-მ ინტერვიუ მისცა „ნგ“-ს კორესპონდენტს.

— როგორია დიალოგის შედეგები?

— მოლაპარაკების შემდეგ ხელი მოვაწერეთ შესაბამის შეთანხმებას და გაცვალეთ

სიამ ცნო და დაგმო თურქეთში მომხდარი 1915 წლის სომეხთა გენოციდი. როგორია მოცემულ ეტაპზე სომხური ეკლესიის ურთიერთდამოკიდებულება რომის კათოლიკურ და რუსეთის მართლმადიდებელ ეკლესიებთან?

— ძალზე მოხარული ვართ, რომ რომის პაპმა იოანე პავლე II პირველად მისცა ასეთი ფორმულირება სომხეთის ტრაგედიას. მოხარული ვართ, რომ სომხეთის სამოციქულო, რომის კათოლიკური და რუსეთის მართლმადიდებელი ეკლესიების ურთიერთობა ნორმალურად მიმდინარეობს.

იბეჭედა შემოკლებით ნეზავისიზაია გაზეთი №226

სწოვაში ჩაჩნათიდან

ჩაჩნათის საქმეთა მინისტრი

ამიერიდან ამბოხებული რეგიონის ფინანსებს მოსკოვიდან განაგებენ.

ვლადიმერ პუტინმა ჩეჩნეთის საქმეთა მინისტრად ვლადიმერ ელაგინი დანიშნა. ელაგინი „განთავისუფლებული“ მინისტრია. ფაქტობრივად, იგი ხდება „ჩეჩნეთის მეთაური“, რადგან სწორედ მან უნდა მართოს ფინანსების დინება ამ რეგიონში.

სეგოდნა №267

მასხადოვი „ეროვნულ მოღალატეებს“ ემუქრება

ასლან მასხადოვმა ულტიმატუმი წაუყენა მმართველობის ახალ ორგანოებში მომუშავე ჩეჩენ მოხელეებს და მოითხოვა, რომ მათ 24 საათში დაეტოვებინათ თავიანთი პოსტები. ვინც დამორჩილებაზე უარი განაცხადა, ბოვეიკები განადგურებენ დაემუქრნენ.

ჩეჩენ მოხელეებს ომის დაწყებამდეც ემუქრებოდნენ. ბოვეიკები მათ „ეროვნულ მოღალატეებს“ უწოდებდნენ და ომის გამძაღველ რუს პოლიტიკოსებსა და ჯარისკაცებზე მეტად სძულდნენ. ჩეჩნეთის ნომრ პირველ მოღალატედ ბოვეიკები მიიჩნევენ აჰმად კადიროვს, რომელიც, სხვათა შორის, არცთუ ისე დიდი ხნის წინ პრეზიდენტ მასხადოვის უახლოესი თანამებრძოლი იყო.

კომერსანტი №223

რას გვეცვი, მამაო?

როგორ უნდა ვამხილოთ

— არსებობს სამი მიზეზი, რომელიც ამართლებს მხილებას ქრისტიანული პოზიციიდან. პირველი ორი დამყარებულია მოვალეობასა და პასუხისმგებლობაზე. ყოველი საზოგადოება წარმოადგენს სტრუქტურათა შესაყრებელს — ოჯახიდან სახელმწიფომდე. ყოველი სტრუქტურა ემორჩილება იერარქიულ წესრიგს. ამგვარ სტრუქტურაში პასუხისმგებელ ადამიანს აქვს იმათი მხილების უფლება, ვინც იმყოფება მის დაქვემდებარებაში; ეს არის ხელმძღვანელი პირის უფლება. მხილების მეორე სახეობა, მოვალეობასა და პასუხისმგებლობაზე დამყარებული — გახლავთ მშობლის ვალი შვილების აღზრდაში, სადაც მხილება წარმოადგენს პედაგოგიკის ერთ-ერთ მეთოდს. აქვე უნდა აღინიშნოს აგრეთვე მღვდელმსახურთა მოვალეობისა და პასუხისმგებლობის შესახებაც, მრევლის ცოდებების სამხილებლად. მხილების სხვა სახეობა თვისებრივად განსხვავდება უკვე განხილულთაგან, ეს არის მხური მხილება, რომელიც ემყარება არა იმდენად მოვალეობის გრძნობას, რამდენადაც სინდისისმიერ შინაგან მოთხოვნილებას. ეს უკანასკნელი სახეობა დაფუძნებულია მხოლოდ ზნეობრივ ფაქტორზე და მოკლებულია ძალაუფლებისა და იურიდიული სამართლის გარეგნულ ნიშნებს.

სამწესხოდ, მხილება ნაკლებად ეფექტური გახდა იმის გამო, რომ უმეტეს შემთხვევაში ეფუძნება არა სიყვარულის გრძნობას, მონოდებულს თვით პიროვნების გამოსასწორებლად (და არა მარტო ბოროტების დასათრგუნად), არამედ პირად ემოციებსა და განწყობილებებს. ძალიან ხშირად სხვათა მამხილებელი პიროვნება ამ გზით ახდენს საკუთარი ვნებების რეალიზებას: ქედმაღლობის, პატივმოყვარეობის, სიამყის და ზოგჯერ მრისხანებისა და შურისას კი. ამიტომ მხილებამდე თავდაპირველად ადამიანმა უნდა ჩაიხედოს საკუთარ გულში, ხომ არ ბუდობს იქ რაიმე ვნება ან შელახული თავმოყვარეობა? წმინდა მამები კრძალავენ მხილებასა და დასჯას მრისხანების ჟამს. უხეში და ავი სიტყვა ან თუნდაც გარეგნულად სამართლიანი შეგონება, მაგრამ სიმკაცრითა და ბოროტებით ნათქვამი, ერთგვარი უარყოფითი ენერგიათი არის ავსილი და სხვა ადამიანის გული მისგან თავდასაცავ ზღუდვებს აღმართავს. თუ გადავხედოთ ჩვენს საკუთარ ცხოვრებას, განსაკუთრებით ბავშვობის პერიოდს, გავისწავლოთ, რომ ჩვენთვის მიუღებელი იყო ყოველივე ის, რასაც ყვირილით, გაღიზიანებით ან ანეული ტონით გვაკეთებინებდნენ; სათქმელს არ დავამთავრებინებდით, ისე უარყოფითი წინასწარი იმ სიტყვებს, რომლის მოსმენაც სულ ცოტა ხანში გვიწევდა. მეორე პირობა: ვინც ამხილებს, მან უნდა შეამოწმოს საკუთარი სული — ხომ არ მოუცვას იგი ისეთსავე მანკიერებებს, რომელთა მხილებაც მას გადაუწყვეტია? ეს თუ ასეა, მხილება არ იქნება შინაგანად დამაჯერებელი — მხილებული და მამხილებელი იმყოფებიან ერთი და იმავე ვნების სამოქმედო არეში.

წმინდა მამები გვიჩვენებ, მაშინვე კი არ ვამხილოთ ადამიანი, რაჟამს ცოდვიან საქციელს ჩაიდენს, არამედ დავიცადოთ, ვიდრე ემოციები ჩანყნარდებოდნენ და გამოფხიზლდებოდა გონება, მხოლოდ ამის შემდეგ მშვიდად უნდა ითქვას სათქმელი. მით უფრო, თუ ეს ენება დასჯას. ეს საკითხი განსაკუთრებით მწვავედ დგას თანამედროვე ოჯახში. როგორც წესი, მამხილებელი დარწმუნებულია, რომ ის არის სწორედ სიამოვნებისა და სიკეთის ერთადერთი მატარებელი, ხოლო მხილებული მიიჩნევს, რომ მასზე ხორციელდება გამამართლებელი ძალმოძირობა. ამიტომ მშობელი ან აღმზრდელი თვით უნდა ჩამოყალიბდეს ისეთ პიროვნებად, როგორადაც მას სურს იხილოს თავისი შვილები და აღსაზრდელნი. რაც შეეხება მხურ მხილებას, აქ საერთოდ გაუმართლებელია პროკურორისა თუ მოსამართლის ტონი — შეიძლება საქმარისი იყოს მიუღებელი ქვეყნის ახსნა-განმარტება და მათი დამლუჟებელი შედეგების მითითება. ამასთანავე, მამხილებელმა საკუთარი თავიც არ უნდა გამოირიცხოს გამოსასწორებელთა სიიდან. მორწმუნე ადამიანმა, ვიდრე ის სხვა ადამიანებს ამხილებდეს, უნდა სთხოვოს უფალს, რათა მან მიანიჭოს ცოდვით დაცემულის მიმართ სიყვარული და გულის კარი გაუღოს ამ უკანასკნელის მისი სიტყვების მოსასმენად. აქ ალბათ ზედმეტი არ იქნება გავისხენოთ ჰიპოკრატეს წესი: „უპირველესად არ ავნო, ხოლო შემდეგ — დაესმარე“.

— სურვილი მაქვს ჩემი საცხოვრებელი სახლის ერთ ოთახს გავუეთო კარი, რომელიც იქნება ერთი მართლმადიდებლური ქრისტიანული მოქმედი ეკლესიის კარის იდენტური ან მსგავსი. სოი არ ჩამოვლდებოდა ასეთი საქციელი ცოდვად?

— ქრისტიანისთვის ტაძრის ელემენტების შერთვა საკუთარი სახლის არქიტექტურასა და ინტერიერში მკრესელობაა და აკრძალულია! რამეთუ ქრისტიანული ტაძარი უნდა განსხვავდებოდეს ჩვეულებრივი, რიგითი საცხოვრებელი სახლებისგან. ტაძარი — ეს არის ხატი მინისა და ზეცისა.

თქვენთვის საინტერესო კითხვები მოგაწოდეთ „კვირის პალიტრის“ ყუთების საშუალებით. მათი განლაგების შესახებ იხ. გვ. 32

თქვენს შეკითხვებს პასუხობს არქიმანდრიტი მამა რაფაელი

ქვირის პალიზრა და ჩვენი პატარები! მადლობა, კვლავ მივიღეთ თქვენი წერილები. მადლობა, რომ ასე აქტიურად გვეხმარებით და მოგწონთ თქვენი გეგმები. თითოეულ პარასკევს ვინახავთ და შევუდგებით, მათ შორის საუკეთესოები მომდევნო ნომრებში შემოგთავაზოთ.

პატარები გვინახებენ

4 წლის კოტიკო ეპიკა-
შვილს ტანსაცმელს ვუსწორებ და შარვალი ჩავუწივ.

გაბრაზებული მეუბნება:
— რატომ ჩამხადე, ამხადე ახლავე!

4 წლის მადონა დილით გაიღვიძა და თავის დაიკოს, 5 წლის ხატიას ეჩხუბება:

— გოგო, რა გინდოდა სიზმარში, რას მეუბნებოდი, ხმაშემალი ვერ მითხარი, რომ ვერ გავიგე?

— მე შენს სიზმარში სულაც არ ვყოფილვარ, მე მამიკოს სიზმარში ვიყავი და „ბუშტაეთის“ ბაღში წამიყვანა, — პასუხობს გაკვირვებული ხატია.

გიორგი ძაბთარაძე უყურებს ტელესერიალს „ძილის წინ“ და მერე იძინებს.

თენდება დილა და მამიკო პატარა გიორგის კოცნის. გიორგი შენედავს მამას და ეუბნება:

— ო, ლა სექსუალური თავი გაქვს, მამიკო!

6 წლის ვივიკო დოლი-
ჯავშნილა თავის დას, თავის ხელი ატკინა. დედა გაუწყრა:

— რატომ ატკინე ხელი დას?

მიმიკომ უპასუხა:

— არა უშავს.

დედა უფრო გაუბრაზდა:

— რას ნიშნავს, არა უშავს, ბავშვს კინაღამ ხელი მოსტეხე?

მიმიკომ უპასუხა:

— მაშინ უშავს.

6 წლის ილია კურტანიძე დედა უამბობს დავით აღმაშენებელზე, რომ დავითი ძლიერი მეფე იყო, საქართველო გააერთიანა, უამრავ კეთილ საქმეს აკეთებდა საქართველოსათვის და ხალხი ძალიან უყვარდა.

ილიამ უსმინა დედას და ეკითხება:

— დედიკო, დავით მეფის დროს საქართველოში შუქი სულ იყო?

რებუსი

1

გამაფარადა ფარადი ფანქარებით

გამოიცანით, რომელი საჭურავი, ტყის რომელ პინდარს ეკუთვნის

მთხზომი-გამტყანა

ერთ-ერთ საავიაციო ქვედანაყოფში მსახურობს ხუთი მეგობარი: პეტრიაშვილი, შონია, სიხარულიძე, კახიძე და სამადაძე. თითოეული მათგანის პროფესია: მფრინავი, შტურმანი, ბორტმექანიკოსი, რადისტა და სინოპტიკოსი. მათ შესახებ აგრეთვე, ცნობილია შემდეგი: 1) შონიამ და კახიძემ არ იციან თვითმფრინავის მართვა; 2) შონია და სამადაძე ცხოვრობენ საერთო საცხოვრებელში რადისტთან ერთად; 3) სიხარულიძე და შონია გასულ წელს, სინოპტიკოსის ვაჟიშვილთან ერთად ქობულეთში ისვენებდნენ; 4) პეტრიაშვილი და შონია თავისუფალ დროს ჭადრაკს თამაშობენ ბორტმექანიკოსთან ერთად; 5) კახიძე, სიხარულიძე და სინოპტიკოსი გატაცებული არიან კრივით; 6. რადისტს კრივი არ უყვარს.

თქვენი ამოცანაა, გამოიცნოთ, ვინ ვინ არის.

(პასუხი გამოგვიგზავნეთ წერილობით)

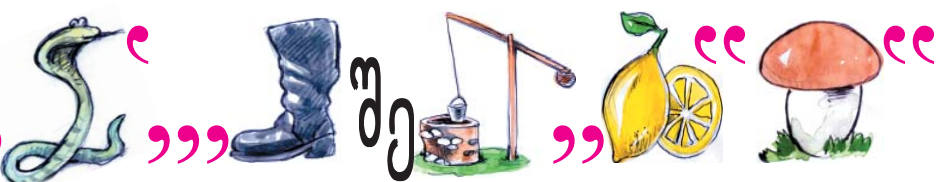
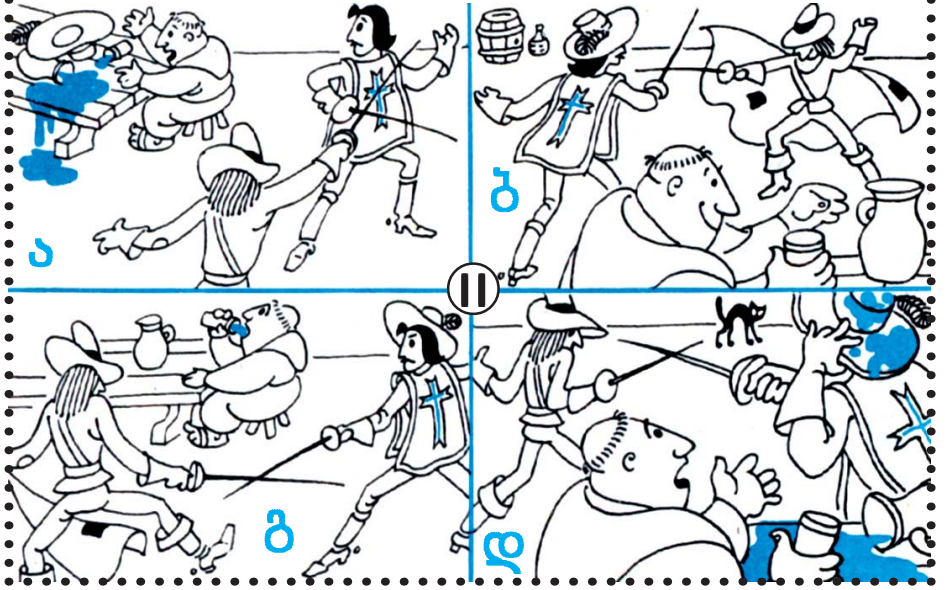
წინა ნომერში შემოთავაზებული მოთხრობა-გამოცანის სწორი პასუხები გამოგვიგზავნეს: ნათია და გიორგი დაბრუნდაშვილებმა, ლეკა ოჩხიკიძემ, ლიკა ლელაძემ, ცოტნე და შოთიკო ქარქაშაძეებმა, კოტე და ლევან ბირკაძეებმა, სოფიკო გძელიშვილმა, ნინო და დათო კვავასიძეებმა, სოსო კუპრაშვილმა, ინგა და თორნიკე ჭილაშვილებმა, ანა ჩხენკელმა, საბა, სინარი, გიორგი და ნანა მეზონიძეებმა, გიორგი მოისინრაფიშვილმა, თეონა გოგაძემ, რეზიკო, ნინო და ნათია დავითაშვილებმა, თორნიკე გაგნიძემ, დავით ლომაშვილმა, გიორგი ოზბეთელაშვილმა, ლექსო დათუნაშვილმა, ელენა მარგალიტაშვილმა, გვანცა ფურცელაძემ, კახა მიქელაძემ, ჯაბა წურწუშიამ, რევაზ უვანიამ, გოგა ძიმცეიშვილმა, გვანცა და შოთიკო ნემსინვერიძეებმა, ნინო ჭითანავამ, გვანცა რატიანმა, დიმიტრი სვანიძემ და მერი ლარიაშვილმა.

სწორი პასუხი კი ასეთი გახლავთ: მართალი იყო გია, ხოლო ფანჯარა გატეხა ლევანმა.

იპოვეთ 15 განსხვავება

დაალაგეთ სურათები თანამიმდევრულად

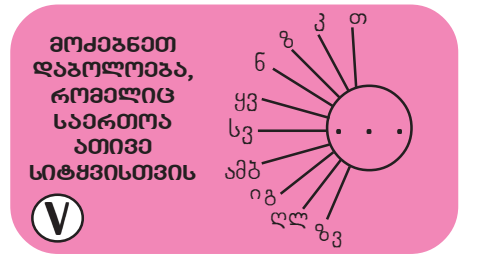
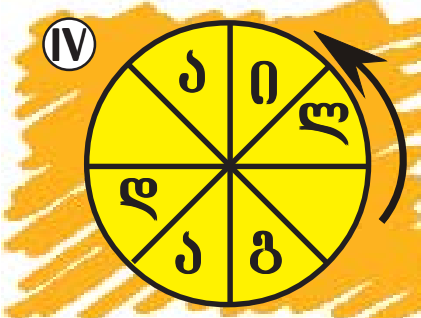
ქროსვორდი

შვებულად: 1. ქრისტეფორ ვრუნგელის საზღვაო წოდება; 2. რომელი მულტფილმა, სადაც ჟღერს შემდეგი ფრაზა: „აქეთ მზე, იქით მთვარე, უკან კიდევ ვარსკვლავები“. 4. „საიდუმლო კუნძულის“ ავტორი; 5. ეკლესია თბილისში; 7. განთიადი ანუ...; 8. საპყრობილე, სატუსალო...; 10. ახალი წლის ფეხბედნიერი სტუმარი; 13. ის, რასაც თავყვანი არ უნდა სცე (ათი მცნებიდან ერთ-ერთი).

თარგუმულად: 3. რქისგან დამზადებული სასმისი; 6. ტომის მეტოქე (მულტფი); 9. დღის შემცვლელი; 11. მულტფილის პროპელერის პერსონაჟი; 12. გამაგრებული სასმელი; 13. მცენარე, რომლისგანაც მზადდება შოკოლადი; 14. მიუნჰაუზენის წოდება; 15. მაიმუნის ერთ-ერთი სახეობა; 16. მოლაპარაკე ფრინველი.

გამოიცანით გამოგვიგზავნი ასოები და წაიკითხეთ ისინი შიგნითგან

ეპოცანები ვკინეულჭე

- 5** სიმბოლოა მშვიდობისა, სათნო და მეტად მშვიდი, ზოგჯერ, როგორც ფოსტის შვირის, სარგებლობა მოაქვს დიდი.
- 6** ფრინველია მეტად ავი, ხორციდან ერთად ძვლის მცლაპავი.
- 8** არის ფრთხალი ფრინველი ერთი, თევზიჭამია, თოვლივით თეთრი.

ქვირის პალიზრა გთხოვთ „ქვირის პალიზრა“ ყუთების საშუალებით გამოგვიგზავნოთ თქვენი პატარების ბრძნული გამოწონებები და კურიოზული ამბები. ჩვენ კი მათ გამოქვეყნებას გპირდებით. გთხოვთ მიუთითოთ რუბრიკა „საბავშვო-საჯანსაღო“

პასუხი იხილეთ 25-ე გვერდზე

მადლიანი ცოდვა

ანუ — პირდაპირი პიროვნება „შეიშლილი“ გლეხი

ყველას კარგად მოეხსენება, თუ რა მკაცრად დადგენილი წესი და რიგი აქვს ეკლესიაში ჩატარებულ ნებისმიერ რელიგიურ რიტუალს. მღვდელმსახურის ჩაცმულობაც ამ წესსა და რიგს მკაცრად ემორჩილება, — კვირარაობით, საკვირაო წირვისას, ანაფორაზე გადაცემული ბრწყინვალა და ძვირფასი ოქრომკედით მოსირმული ფილონითა და სხვა საჭირო ატრიბუტებით უძღვება წირვას. მხოლოდ წელიწადში რამდენჯერმე — ვნების კვირის ბოლოს, ღვთისმშობლის მიძინების დღეს, იოანე ნათლისმცემლის თავის მოკვეთის აღსანიშნავ დღესა და სხვა ამგვარ, მთელი ქრისტიანული სამყაროსათვის უმნიშვნელოვანეს დღეებში აუცილებლად უნდა გამოეყნოს შავი, სამგლოვიარო ფილონ-შესამოსელში, სხვა დროს შავი ფილონის ტარება აკრძალულია, მაგრამ... 1915 წლის თებერვლის ერთ ჩვეულებრივ, საეკლესიო კალენდრით არაფრით გამოჩნულ კვირა დღეს, იმერეთის ერთი პატარა სოფლის, დისახოს მღვდელმა თეოფანე ნადირაძემ არაჩვეულებრივი და მანამდე არნახული საქმე ჩაიდინა: ეკლესიაში წირვაზე შეკრებილ მრევლს შავით მოსილი წარუდგა და მოოქრული ჯვრით ხელში ამბიონზე შემდგარმა აუწყა — ძმანო ქრისტიანო! მოაწია რა უწყალომან სიკვდილმან, ღვთივ გარდაცვლა ჩვენი დიდებული აკაკი, ღვთისმსგავსი და ღვთისწიერი დიდი პოეტი, ერის მამა, პატრონი და სიკეთის ღვთი. ჩაესვენა მზე და მიგვეფარა თვალთაგან ნათელი ამა სოფლისა... აკაკისთან ერთად ილიაც ახსენა, რომელიც სვეტი ნათლისა იყო ამქვეყნად! — ეს უცნაური ამბავი კი ასე დასრულდა. მამა თეოფანეს შავი ფილონით შემოსვის ამბავი ვიღაც „ღვთისწიერმა“ მაშინვე აღწერა ქუთაისში იმერეთის მაშინდელ ეპისკოპოსს — გენათელს, გიორგი ალადაშვილს, ძალზე სათნო და ლბობიერ კაცს, ქართული მწერლობის დიდელ მოყვარულ პიროვნებას. თეოფანე დაიბარეს ქუთაისში, ამჯერად აპატიეს, მკაცრად კი გააფრთხილეს, ასეთი რამ თუ ოდესმე განმეორდა, მრევლს ჩამოგართმევთ და მღვდლობასაც დაკარგავთ.

განმეორდა. ექვსი თვის შემდეგ ვაჟა-ფშაველა გამოიგლოვო თავის პატარა ეკლესიაში მამა თეოფანეს. წირვის შემდეგ კი შინ აღარ მიბრუნდა, უხეში ტილოს თეთრი ანაფორა გადაიცვა და ქუთაისის გაუმურა. უკვე ბინდებოდა, ეპისკოპოსის სახლის კარი რომ შეადლო, აცაცხაბებული დაეშწო მის ფერხთა წი-

ნაშე, შავი აბრეშუმის ანაფორის კალთებს მოწინებით ნაეპოტინა და პატიება ითხოვდა. შემცოდვე მღვდლისადმი ეპისკოპოსის მსჯავრი ამგვარი აღმოჩნდა:

— წამოდექე შეილო! არა ხარ ღირსი და არც გეკადრება ჩემს წინაშე იყო ასე პირდაპირი. უკვე დაგასწრეს. ყოველივე მეუწყა შენვე ადრიან. ეს-ეს არის, აქედან გავიდა ის ღვთისგარეგანი, ვინაც დაგასმინა მამაშინაც და ახლაც. ნუ იშეშები. არ მაქვს ნება დაგასჯო. პირიქით, ვაქებ შენს სიკეთით აღსავსე ვაჟაკურ გულს... ილიას, აკაკისა და ვაჟა-ფშაველას შემდეგ დიდხანს აღარ გვეყოლებიან მათი მსგავსნი და ამიერიდან არც სამგლოვიარო სამოსელის ჩასაცმელად გაგვკვებდნა საქმე ვინმეს გამო. წარვედ, შენს მრევლს მიჰყავდე და ეპატრონე. სხვა მე მომანდე. ამჯერად პირადად მიპატიებია, დანარჩენი შენ და შენმა ღმერთმა იცოდეთ... მე რა ხელი მაქვს!..

ილიასეული „განათლებული რწმენა“ ედო საფუძვლად ამ მიძინე, მაგრამ მაინც მადლიან ცოდვას, რომელიც საკუთარი ქვეყნის და მისი მოქირანხალე შვილების სიყვარულმა და თავიანთსცემამ ჩაადგინა სოფლის ერთ უბრალო მღვდელს, ეპისკოპოსის კი უფლება არ მისცა, დაესაჯა „შემცოდვე“ მღვდელი.

ლადო იოსებაძე

„შეიშლილი იკარგეზიან“

დიდი ქართველი მწერლის — ნიკოლორთქიფანიძის საყოველთაოდ ცნობილი ნოველა „თავსაფრთხიანი დედაკაცი“ მძაფრი ემოციური დატვირთვისა და ადამიანური ტრაგედიის დიდოსტატური აღწერის გარდა, თვით მთავარი გმირის ორიგინალური შერჩევითაც განსაკუთრებულია — ბოლომდე უცნობი რჩება მისი სახელი და სწორედ ის არის საზგასმული, რომ უბრალო ადამიანის უბრალო ცხოვრებაზე შეიძლება დიდებული იყოს.

ამბოხს კიდევ ავტორი ნოველის ეპიგრაფი: „არ შემიძლია გრძნობა-გონება შევაჩერო დიდ პიროვნებებზე... ისინი აშლიან სულის შემსუთავ სურათებს... შემდეგ, ოდესმე, მათ აღმოუჩნდებათ მოციქული ვინმე მარკოზი ან იოანე.“

მე ვწერ თავსაფრთხიან დედაკაცზე.“ თვით ნოველა კი ამ სტრიქონით მთავრდება: „დიდებული ადამიანები უმეტესად იკარგებიან“.

ღმერთმა დამიფაროს, დიდ მწერალს შევადარო, მაგრამ ვისი ამბავიც უნდა მოგიითხროთ, მისი სახელიც ვიცი და გვარიც და მიუხედავად ამისა, უპირანი გონია, რომ უკეთესია უსახელო დავტოვოთ, რადგან მისი აღსასრული ზოგადქართული ხასიათის, შშობილიური მონისა და სახლის თანდაყოლილი სიყვარულის გამოსახატულება.

30-იანი წლების საბჭოთა იმპერიის სისხლიანი ტერორი გურიის ერთ პატარა სოფელსაც მისწვდა. დასმენები, დაპატიმრებები, გადასახლება-დაკარგვა და დახვრეტები ყოველდღიურ ამბად იქცა. იმ სოფელიდანაც წაიყვანეს ოცამდე კაცი — ზოგი 1924 წლის აჯანყებისას ჩადენილი „ცოდვების“, ზოგი „გრძელი ენის“ გამო და ზოგიც უბრალოდ — „პროფილაქტიკის“ მიზნით მოაშორეს ოჯახსა და სამშობლოს.

ჩემი წერილის გმირს ყველა ეს მიზეზი მიესადაგებოდა. „სამეულის“ გადანაცვტილებით შორეული აღმოსავლეთის გზას გაუყვნეს და, ცხადია, მასაც და მის ცოლ-შვილსაც საშუადად უნდა გადართოდათ ერთმანეთის ნახვის იმედი — მაშინდელ პირობებში ათწლიანი პატიმრობა ხომ სიკვდილის ტოლფასი იყო.

სოფლურ სახლში დარჩენილი, ბოლშევიკების მიერ ჩამორთმეული მინის წარჩენზე მოწეული სიმინდის იმედად მყოფი ახალგაზრდა ცოლი და შვილები, რომელთათვისაც არათუ დახმარების გაწევა, არამედ სალმის მიცემაც ეშინოდათ მეზობლებს, უკაცო ოჯახის დუხჭირი ცხოვრებით ცხოვრობდნენ... თუმცა, ალბათ, კვლავ ერთად შეყრის, საკუთარი თავისთვისაც გაუმხელელი იმედის ნაერწყა-

ლი მაინც ზუტყავდა აქაც — პატარა ქართული სოფლის ღარიბულ სახლშიც და იქაც — შორეული აღმოსავლეთის უსიერ ტყის შუაგულში მოწყობილ პატიმართა ჭუჭყიან ბარაკშიც.

რამდენიმე წელი გავიდა, თითოეული საუკუნეს ჰგავდა... ახალგაზრდა, ჯანმრთელი და ზოგადად აღნაგობის კაცი უდროოდ დაბერდა, დაავადდა და დაჩივდა. მიხვდა, რომ ცოტაც და, უცხო მინას შეერეოდა მისი ტანჯული ძვლები და „წამალიც“ გაახსენდა — სიცოცხლის ხსნის თუ არა, ლამაზად და მშვიდად სიკვდილის მაინც და... გამოიქცა — ფხვით, უსაგზოდ და უთბილტანსაცმო-

არც არავინ დადევნებია, რადგან იგი არც პირველი იყო და არც უკანასკნელი, ვინც სასონარკვეთილი გაურბოდა ტყვეობას და იქ სიცოცხლეს სუფთა ჰაერზე სიკვდილს არჩევდა...

შვიდი თვის შემდეგ, ზამთრისპირის სუსხიან ღამით, ბუხრის ცეცხლით მკრთალად განათებულ იატაკს ადამიანის ფიგურის ჩრდილი გადაეფარა. დაბალ სკამზე, ბავშვის ნახევრად შეკერილი პერანგით ხელში ჩაძინებულმა ქალმა თავი ასწია და თმა-წვერმოშვებული, ჩამოკონკილი, მაგრამ სიამაყითა და სიხარულით სავსე თვალებით მოღიმარი კაცი დაინახა...

თვეების განმავლობაში გამოვლილმა სიცვიმ, შიმშილმა და ყოველ წუთს დაჭერის მოლოდინმა, ჭაობში სიარულმა და ათეულ კილომეტრებით საბარგო ვაგონის ძირზე აკრულმა „მგზავრობამ“ თავისი გაიტანა — გზაზე ყველაფერს გაუშლო, რადგან იცოდა, რომ სახლამდე უნდა ჩამოეღწია, აქ ჩამოშულს კი ერთად უნია ყველაფერმა...

კეთილი ექიმიც გამოჩნდა და გულშემატიკვარი მეზობელ-მოკეთებებიც, ზოგი სინდისის ქენჯნით შეწუხებული და ზოგიც მისი ვაჟკაცობით აღტაცებული...

სამი დღე იცოცხლა და... ბედნიერი გარდაიცვალა!

იქ, ტყვეობაში, ალბათ, ორიოდ წლით მეტს იცოცხლებდა, იცოდა ეს, მაგრამ ისიც უწყოდა, რომ ზოგჯერ სამი დღე გადწონის სამ ათეულ წელიწადს. თუმცა არა უბრალოდ სამი დღე, არამედ სამი დღე და შემდეგ საშუადად განსვენება წინაპართა საძვალეში და საკუთარი სისხლისა და ხორცის ალალი ცრემლი.

P.S. ცოტა ხნის შემდეგ, „ხალხის მტერთან“ ვიზიტისათვის (ჰიპოკრატეს ფიცით არა გუმენტირებამ არ გაჭრა), ის „კეთილი ექიმიც“ მოუსაველეთში გაგზავნეს.

ზვიად გურული

უნივერსიტეტის ეზოში მუდამ სიმრავლეა სტუდენტებისა. იმ აპრილს მაინც სულ სხვა გამოცოცხლება იგრძნობოდა.

ცივი ზამთრის მერე მარტმაც დიდხანს იჭირვეულა, მაგრამ აპრილის პირველივე დღიდან უცებ დათბა, დაიბერა კვირტებიც და ირგვლივ სააბო სურნელი დაატრიალა. ჩიტებს ახალგაზრდებთან ერთად რია-რია აეტყხათ.

ყველა ფაკულტეტს თავისი „ხელოვანი“ ჰყავს და ამიტომაც „გამორჩეულმა“ სტუდენტმა მოსამზადებელი ეტაპი უნდა გაიაროს საგაზაფხულო ფესტივალის დაწყებამდე.

შეზინდებული იყო, როცა ერთ-ერთი მორიგი რეპეტიციიდან ფილოლოგიური ფაკულტეტის ორი სტუდენტი ბიჭი მასლათით გამოვიდა.

— ისეთ გუნებაზე ვარ, ქვეყანა ჩემი მგონია, ყველაფერი მიხარია და მინდა სიყვარულში გამოვუტყდე ყველას! — თქვა გიომ და მეგობარს ხელი გადასხვია.

— ასე იცის გაზაფხულმა, ჩემი გიომ! — გაელმია დათოს.

— მოდი, რა, დღეს ხომ ავიღეთ სტიპენდია, ფხვით ჩავყვეთ ვარაზისხევეს და მერე თითო-თითო კათხა ლუდი მივაყოლოთ ხინკალს. რას იტყვი? — შესთავაზა გიომ.

დათომ უყოყმანოდ მიიღო ეს წინადადება და არაერთხელ გატკეპნილ გზას, ვინ იცის, მერამდენედ გაუყვნენ.

— ამ ზაფხულს, სამცხე-ჯავახეთში მონასტრების აღდგენითი სამუშაოების მერე ზღაზე შევეზურეთ. ამხელა კაცი ვარ და ვერსად ვამხელ, ცურვა რომ არ ვიცი, — ზაფხულიც „დაგეგმა“ გიომ.

— კი მაგრამ, იმ შენს ხარაგაულში ღლეე მაინც არ ჩამოედინება, ცურვა რომ გესწავლა? — მართლა გაუყვირდა დათოს.

— რაღა არ ჩამოედინება, მარა, იმის მერე, რაც ჩემი დეიდაშვილი დაიხრწო, სანყალი ალექო, დედაჩემი წყალთან ახლოს არ მიშვებს. მუდამ ისე წერვიულობდა და მაფიცებდა, მდინარეს არ გაეკარო, რომ მეცოდებოდა დედა, მეც ყოველთვის ვუსრულებდი თხოვნას და ასე მოვედი აქამდე.

— აბა, ანა აღარ შეუსრულებ დედაშენს თხოვნას?

— იცი, რა, დათო? ზღვა მიყვარს უსაზღვროდ. პატარაობაში რამდენჯერმე ჩამიყვანეს ქობულეთში და ახლაც მამოდებს მასზე. ზოგჯერ, შუა ზამთარშიც კი ისე მომენატრება მისი უკიდევანობა, ზღვის მარილიანი სუნე და მლაშე გემო, რომ გამაჟროვებს. ამ ზაფხულს, როგორც კი ცურვას „გაგებდავ“, გავალ შორს, შორს და მერე, შეყვარებული ბიჭივით ჩუმად სიყვარულს ავუხსნი...

— ვის?..

— რა კარგად მკითხე — „ვის?“ მართლაც,

ზღვაო, მე მალე მოვალ შენთან!

სულიერი არსება მგონია ზღვა, ხან გულ-ჩათხრობილი, ხან მობუზუნე, ხან კიდევ ცუდ ადამიანებზე განრისხებული და ამიტომაც აქაუბნებში და მღელვარე.

— მაგარი ხარ, გიომ! მაინც როდის წამაკითხებ შენს ლექსებს?

— ზღვას რომ სიყვარულს ავუხსნი, მერე. ბიჭები ცირკს გასცდნენ. კვლავ ნელ-ნელა მიუყვებოდნენ გზას. უცებ ზურგზე ტომარ-ამოკიდებულმა კაცმა მიიქცია მათი ყურადღება. ტომარში რაღაც მოძრაობდა. ნაბიჯს მოუჭერეს და ტომარიდან წამოტყუნიც მოესმათ.

— ძიაკაცო, რა გაქვს მაგ ტომარაში? — ჰკითხა გიომ.

კაცი რუსი გამოდგა, მაგრამ ქართულს „კარგად“ ამტკრევდა.

— ჩვენმა ძალმა — დაშამ ლეკვები გააჩინა. ჩემი ცოლი თქვა: რად გინდა ლეკვები, წამოვიყვანე რო კურაში (მტკვარში) გადავყარო.

ბიჭები გაოგნდნენ. — შე კაკაცო, ან გაგეყიდა, ან მეზობლებისთვის მიგეცა, ასე როგორ იმეტებ სულიერ არსებებს? — აღშფოთდა გიომ.

— ვერ გავეყიდე და რა კენა? მეზობლებს კი არ უნდათ. მოდი და შენ იყიდე. — ერთი შენი სახელი მარუქე, ძია! — ვალოდია კაპუსტინი! — გაიჯგინა რუსი. — მაჩვენე ლეკვები! — თითქმის ერთხმად უბრძანეს.

კაცმა ტომარას პირი მოხსნა. იქიდან სამი ერთმანეთზე უკეთესი თეთრი და ფუმფულა ლეკვი კუდის ქიცინით ამოძვრა.

— შეგარცხენია ღმერთმა! — ამოიძახა გიომ.

— მართლა კაპუსტინია ეს ოხერი! — ვერ მოითმინა დათომაც.

— რამდენად ყიდდი მაგ ლეკვებს? — ჩაეკითხა კვლავ გიომ.

— თითო 5 მანეთი, რა!

— აბა, კაპუსტინი, 15 ლარი. აჭამე, ასეი და სოფელში რომ წავალ სააღდგომოდ, მოგაკითხავ და სამივეს წავიყვან. თანახმა ხარ? მე სტუდენტთა საერთო საცხოვრებელში ვცხოვრობ და ამ ლეკვებით არ შემიშვებ.

— Хорошо, идет! — ხელები მოიფშვნიტა ვალოდიამ.

ბიჭებმა მისი მისამართი ჩაიწერეს, ლეკვებს მოეფერნენ, გაეთამაშნენ და კაპუსტინს

ოციოდ დღის მერე მისვლას დაჰპირდნენ. ვალოდიამ სიხარულით თავი დაუკანტურა და უკან გაბრუნდა.

გიომ და დათო მეორე მხარეს გადავიდნენ და ჩელუსკინელების ხიდზე (ახლანდელი თამარ მეფის ხიდი) კარგა ხნით შეჩერდნენ. ადიდებული მდინარე სწრაფად მოედინებოდა.

— როგორ ამშვიდებს წყალი თვალს, გონებას, სულს და განწყობას. კარგად მესმის ტატოსი! — თქვა გიომ და სწორედ ამ დროს თვალი მოჰკრა ნაცნობ ტომარას.

უკან გაიხედეს და ხელცარიელ, ჩქარი ნაბიჯებით მიმავალ კაპუსტინს მოჰკრეს თვალი.

— შეხე, ბიჭო, რა ქნა იმ ოხერმა, ვინ იცის, ეს მისამართიც არ არის მისი, — წამოიძახა დათომ.

გიომ უცებ მოსწყდა ადგილს. დათომ ბოლომდე ვერ გააცნობიერა გიოს გადანაცვტილება, მაგრამ გულმა ცუდი უგრძნო და სირბილთვე გაჰყვა მეგობარს, რომელიც მდინარის დინების მიმართულებით სანაპიროსკენ მიქროდა. როგორც კი მტკვრის ჯვების მიუახლოვდა, თვალის დასამხამებაში ზედ მოექცა და ლამაზად გადახტა. „ვაიიმე, გაგეყდა! დაიხრწოდა, მან ხომ ცურვა არ იცის!“ — გაუელვა დათოს და სირბილს მოუშტა, თან თვალს არ აშორებდა გიოს თავს. მან სწრაფად წავლო ხელი ტომარას და ნაპირისაკენ შემოხრუნდა. რესტორად „არაკვთან“ ჯვბირი გახსნილი იყო, სადაც ქვევისკან კიბეები გაკეთებინათ მოყვარულ მეთევზეებს. როცა დათო აუქონებელი მივირდა ამ ადგილას, გიომ შეხუტებამდე იდგა წყალში, ტომარა ხელში ეჭირა და ყურებამდე იღიმებოდა.

— გადაირიე, ბიჭო? ცურვა არ ვიციო და ლეკვების გულისთვის თავს იხრწობდი, თუ გამაბითურე მე სულელი? რას იცინი, ლამის გული გამისკდა!

— აუ, დათო, დაიხედე, რას ჰგავხარ! — სიცილი აუტყდა გიოს.

დათომ დაიხედა, თურმე მას გზადაგზა შარვალი ჩაუხსნია, რათა ნაპირზე დროზე გაეხადა და ისე გადახტარიყო, მაგრამ წყლიდან ამოსული საღ-სალამათი გიოს დანახვისას, სულ დაავიწყდა, რომ შარვალჩამძვარი იდგა და ნითვლკოპლებიანი თეთრი ტრუსი მოუჩანდა. დაბრკოლებამაღდალხულ ბიჭებს ხარხარი აუტყდათ. ლეკვები დახრწობას გადაჩენილიყვნენ და საცოდავად კანკალებდნენ. გიომ აღტაცებული იყო თავისი ახალი „აღმოჩენით“:

— თურმე, მთავარი შიშის დაძლევა ყოფილა... რაც აქამდე ყველაზე რთული მეგონა, უადვილესი აღმოჩნდა, ადამიანი ხომ დაბადებიდან ფლობს ცურვის ინსტინქტს. საკმარისი გახდა კულმინაციური სიტუაცია, რომ ჩემშიც უმაღლესი იდგოდა ამ ინსტინქტმა.

ასე რომ, ზღვაო, მე მალე მოვალ შენთან!

აღდგომამდე დათომ ითავა ლეკვების მოვლა-პატრონობა. აღდგომის მერე კი გიომ ხარაგაულში წაიყვანა სამივენი. როგორც კაპუსტინი ამტკიცებდა, კაცკასიური ნაგავის ჯიშისა არ გამოდგნენ, მაგრამ პატრონისადმი დიდ სიყვარულსა და ერთგულებას კი აშკარად გამოხატავდნენ.

ეს ისტორია ახლახან მიამბო დიდი ხნის უნახავმა ჩემმა უნივერსიტეტელმა ამხანაგმა დათო გედევანიშვილმა და მითხრა, თქვენი გაზეთის რუბრიკისათვის — „ჩვენ — ქართველები“ შედგამოჭრილია გიო კაპანაძის ამბავი. სიამოვნებით მოვისმინე და მერე გიოს აშუამინდელი ცხოვრებაც მოვიკითხე.

— განა, არაფერი გაგვგია გიოზე?

— არა, რა მოუვიდა?

— გიოს კუჭის წყლული ანუხებდა ბოლო დროს. დედაც და ცოლიც ძალიან უწყობდნენ ხელს... აფხაზეთის ომი რომ დაიწყო, ოჯახი მოატყუა, სამსახურის საქმეზე ქუთაისში უნდა წავიდეთ და სოხუმისაკენ აიღო გეზი. ზუსტად არ ვიცი, მონი „თეთრი არწივის“ რაზმში ჩაენერა. ერთხელ გაუსკდა კუჭის წყლული. არაფრით არ დაბრუნდა. რაღაც პალახებით იმპურნალა. ნაცნობებმა მიამბეს, თურმე, ერთ „მშვიდ“ დილას, ზღვას რომ ახლობელივით მიავითხა და იცურავა, ნაპირზე ამოსული სნაიპერის ტყვიამ იქვე მოკლა. ახლაც თვალწინ მედგას მისი ნათელი და ღიმილიანი სახე.

მართლაც, რამდენი გიოსნაირი შეინირა აფხაზეთის ომმა; რამდენი მეოცნებე და იმედით სავსე თვალები ჩაქრა, ვინ იცის?

მარინა პაპუნაშვილი

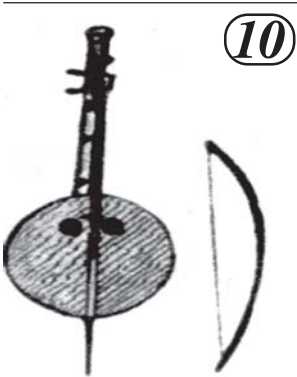
თარაზულად:

კოსტიუმირებული ზეიმი

გვარი, რომელიც მთელი სიცოცხლის მანძილზე ატარა ბერეას ვაჟი შვილმა

ქართული ხალხური საკრავი

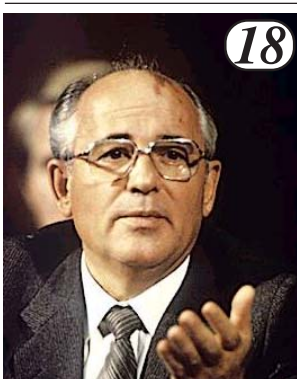
შენობის წინა ხედი

მასხარა

საღიგებო ოთახი უმაღლესი სასწავლებელში

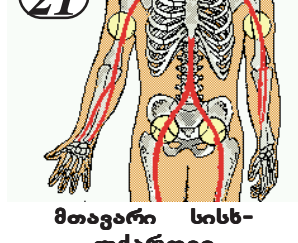
დიდხანს და უაზროდ მოლაპარაკე

ძაბვის ერთეული

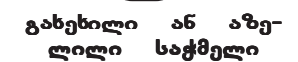
სხვის ბინაში იჯარით მცხოვრები

მთავარი სისხლძარღვი

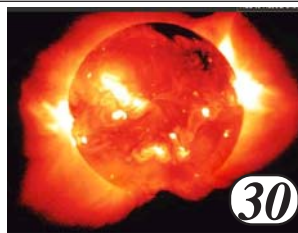
სახელმწიფოებრიობის სიმბოლო

გახეხილი ან აზერული საჭმელი

ხელოვანი, რომლის შემოქმედება ალი-არეზულია და მიჩნეულია სანიშნოდ (ზოგადად)

აგრეგატული მდგომარეობა, რომელშიც იმყოფება მზე

საუკეთესო საათი შევიცარია, სუნამო — საფრანგეთი, მანქანა — გერმანია, კოსტიუმი — ?

მოსანიშნი ფლომასტერი

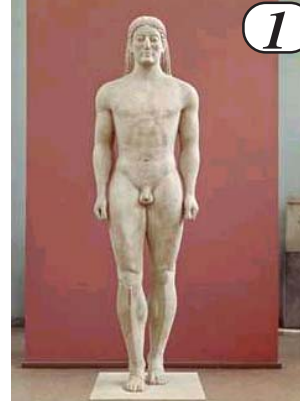

უმაღლესი სასწავლებელი

სახელმწიფო სესხის ბილეთი

შვეულად:

ხელოვნების ნაწარმოები

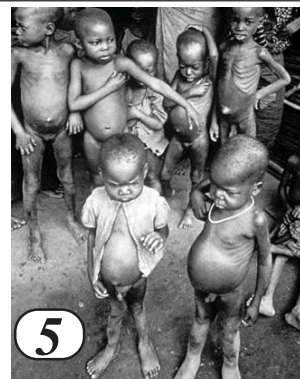
ავეჯის ნაირსახეობა

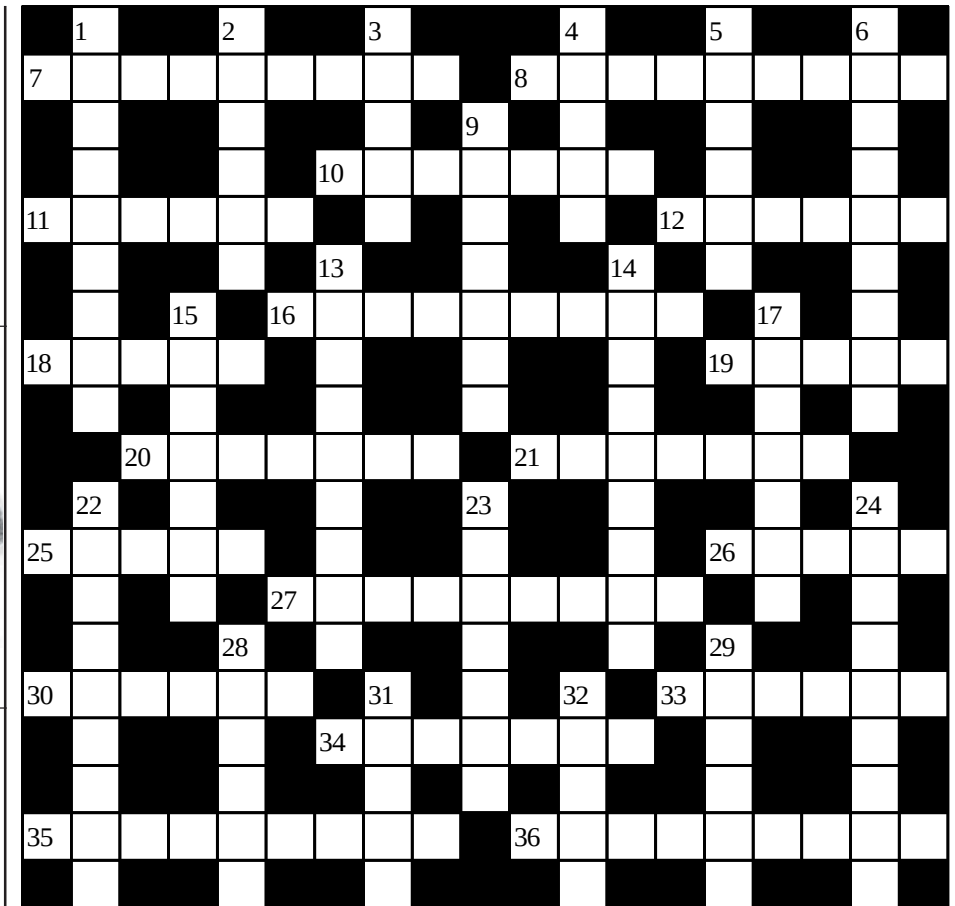
სარიტუალო მეგრული სიმღერა

ხშირი და უღრანი ტყე

ჭამასთან მწვრალად მყოფი

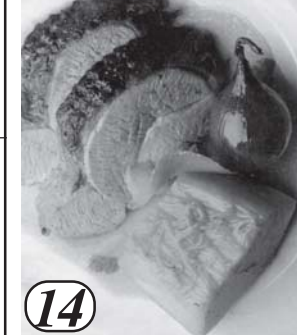
ინსტრუმენტზე დამკვრელი

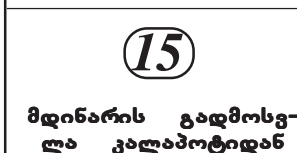
ძვირფასბუნებრივი მღრღნელი

მერქნის ანათალი

ძროხის ხორცის დაბეგვილი და შემწვარი ნაჭერი

მდინარის გადმოსვლა კალაპოტიდან

ნებისმიერი დგომი ბალეტში

ზრდილი ადამიანი, რომლის ჩამოყალიბებას, ინგლისელებს აზრით, სამი თაობა სჭირდება

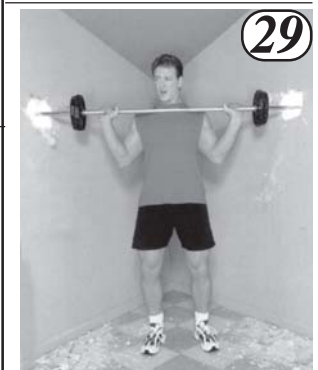
საავადმყოფო, სადაც მეკურნალობასთან ერთად წარმოებს სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობა

დედაქალაქს ან მსხვილ კულტურულ ცენტრს დაშორებული დასახლებული ადგილი

ადამიანის გრძნობა, განცდა

სპორტული იარაღი

რაინდთა ორდენის კუნძული

ორგანიზაციის წევრთა თავმოყრა რაიმე საკითხის გადასაწყვეტად

კროსპორდი შეადგინა რამაზ ალანიამ

„კვირის პალიტრა“ №48 კროსპორდის პასუხები: თარაზულად: 7. მუსტანგი; 8. ბარიკადი; 9. ფუტი; 10. ფშაველა; 11. აზია; 12. ძმარი; 13. დათვი; 14. თესლი; 15. წყვილი; 16. კრემლი; 17. ნეონი; 18. აზოტი; 19. კეპი; 20. ბეჭედი; 21. ბოლო; 22. ბეჭედი; 23. დრეზდენი; 24. კეპი; 25. ედემი; 26. ბუდა; 27. კეპი; 28. ედემი; 29. ედემი; 30. ედემი; 31. ედემი; 32. ბუდა; 33. მთავრობა; 34. წმინდანი.

შვეულად: 1. ჩუქურთმა; 2. ეტილი; 3. ვაშლი; 4. ჭკუა; 5. ადამიანი; 6. ადამიანი; 7. ზვირთი; 8. ყროყინი; 9. რეკლამა; 10. დელტა; 11. იორკი; 12. ბეჭედი; 13. ბოლო; 14. დრეზდენი; 15. კეპი; 16. ედემი; 17. ედემი; 18. ედემი; 19. ედემი; 20. ედემი; 21. ედემი; 22. ედემი; 23. ედემი; 24. ედემი; 25. ედემი; 26. ედემი; 27. ედემი; 28. ედემი; 29. ედემი; 30. ედემი; 31. ედემი; 32. ედემი; 33. ედემი; 34. ედემი.

ჩეჩრთე ღე პოიბე...

16.X-30.XII.2000

18+30=48

SIM ბეჩათი

ხეხენი

ჩეჩრთე

სეყოფეხეოვრეხო ტეჩენიქე
SIEMENS

ღესეენებე სეფეეეეეეე

ეეეეეეეეეეე

250-877

წემახელისეებელ ვიქტორინეში მონეწილეობის მისელებელ სეკმარისეე გეხდეთ ეეოსელის აბონენტი
ღე 21 ოქტომბრიღან ეოველ შებათს 21.00. სეათზე სტუღიე „მეესტროს“ ბლოკში, პირღეპირ ეთერში
ღეელოღოთ იღბელს.

ამ ღროს თქენი ტელეფონი აუცილებელად ჩართული უნღე იეოს! პირველ გეთამეშეებეში მონეწილეობეს
ღებულობენ ის აბონენტები, რომლებიც ჩეერთვენ ეეოსელის ქსელში 16-ღან 20 ოქტომბრის ჩათვლით.
28 ოქტომბრის გეთამეშეებეში მონეწილეობეს მიიღებენ ის აბონენტები, რომლებიც ჩეერთვებეიან ეეოსელ-
ის ქსელში 21- ღან 27 ოქტომბრის ჩათვლით ღე ა.შ.

- წემახელისეებელ ვიქტორინეში მონეწილეობეს არ ღებულობენ ეეოსელის თენამშრომლები,
ღიღერები ღე მათი ოეეახის წევრები;

ჭეოლენი
GSM

კოლიეუდის ვარსკვლავს და პროდიუსერს მაიკლ დუგლასს 55 წლის ასაკში კიდევ ერთი ვაჟი-ვილი შეეძინა და ახალშობილის დედა ცოლად შეირთო. ყველაფერია ცნობილი მაიკლ დუგლასის შესახებ, თუ კიდევ ისარჩა რაიმე საიდუმლო? — ისურვებდით, რომ თქვენ მიერ განსახიერებულ გმირთაგან რომელიმე ცხოვრებაში შეგხვედროდა?

იგი ერთხანს დუგლასს თითქმის სასურველი, ამაღლებული მაიკლის თემიდან „პროზაულ“ კინოზე გადასვლა უჭირს.

ვილით ავირჩიო როლი. ვითამაშო ის, რაც მინდა და არა ის, რასაც მყურებელი ელის.

1972 წლამდე დუგლასი თეატრის სცენაზე თამაშობდა. მერე კი სატელევიზიო სერიალში „სან-ფრანსისკოს ქუჩები“ ინსპექტორის როლი შეასრულა. მაგრამ ამ გაქიანურებული სერიალის დამთავრებამდე გაბედა და 1975 წელს დააფინანსა მილომ ფორმანის ფილმი „ვილა-კამ გუგულის ბუდე“ გადაუჭრია“. ეს კინონაწარმოები 5 ოსკარით

უცნობი მაიკლ დუგლასი

— მ, ძნელია. არა, არ ვისურვებ. მაგრამ, იცით, რამ გამოიწვია „უოლ-სტრიტის“ გამოხვედრის შემდეგ ძალიან ბევრმა მოთხოვა, ბირჟაზე მინდა წასვლა, რათა გავხდე ისეთი, როგორც არის გორდონ გეკო. მე კი გორდონთან მხოლოდ გარეგანი მსგავსებით ვარნაირებული ვარ. რეალურად, ნამდვილი თაღლითი და არ შეიძლება იგი იდეალად გაიხადოს-მეთქი. მერე კი მიხვდით: ადამიანებს კინო-თაღლითები უყვართ, რადგან ისინი იმ საზღვრებს ძლევენ, რომლის გადალახვასაც ჩვეულებრივი ობიექტული ვერ მოახერხებდა.

და მაინც, ძნელი სათქმელია, 24 კინოგმირიდან რომელია ნამდვილი მაიკლი, რადგან ის პოლიეუდის ისეთი ვარსკვლავია, რომელიც ევრანსა და რეალურ ცხოვრებაში ერთნაირად გამოიყურება.

ბოლო ფილმში, „მოხეტიალე ბიჭები“, დუგლასი ცოცხალია, აუქციონზე, თვითმფრინოზე, ტანსაცმელი და ქალებზე იმედგაცრუებული.

— ვითამაშებ პროდიუსერს, რომელსაც მშვენიერი როლის შემდეგ, 7 ნე-ლია, წიგნი აღარ დაუწერია. ცოლიც გეყვება, თავისი მამათაშვილი გეჩივრებს, მუქარით ახალ წიგნს სთხოვს, ხოლო მისი საუკეთესო სტუდენტი თავის მოკვლის მანიით არის შეპყრობილი და იძულებულია, იგი შეიფაროს... ეს იყო დიდებული როლი და იცით, რატომ? რეჟისორი კურტის ბენსონი სრულ თავისუფლებას მძლევდა, — ამბობს იგი და უმატებს, — მე ვარ მსახიობი, რომელმაც გარკვეული გზა გაიარა და იმის უფლება მოვიპოვე, რომ ჩემი სურ-

დავიღოვო. ასე რომ, მსახიობობა, პოლიეუდი და ნარმატივები იყო და არის მაიკლის ხელობა. „გუგულის“ პოპულარობით იგი მამას, კერძოდ, დუგლასს გაუტოლა და მერე კი „უოლ-სტრიტში“ მამაკაცის საუკეთესო როლისთვის აღებული „ოსკარით“ მშობელი უკან ჩამოიჭრა. მოხუცი კერძო ხომ „ოსკარს“ ვერ ეღირსა.

მაიკლ დუგლასი დღემდე პოლიეუდში მოღვაწეობს. იგი მეტად ცნობილი ადამიანია და ამიტომაც მასზე ბევრს ლაპარაკობენ. 1993 წელს მოგარბებული სექსუალური მოთხოვნებიდან ბისგან თავის დასაღწევად იმერნალა, რათა აბის გამო ხმაურიანი სკანდალები არ შექონოდა.

— მამამ დამარიგა, — არ გინდა აურზაური, იყავი თავდაბალი გარსკვალავი. მეც უკრად ვიღე მშობლის რჩევა და ვცდილობ, ჩემი თავგადასავლებით საზოგადოება არ შევანხო, — ამბობს მსახიობი.

გოეთმე თქვა, — ვინც მხოლოდ საკუთარ თავს თამაშობს, მსახიობი არ არისო. მაიკლ დუგლასი ამ მოსაზრების საპირისპირო მსახიობია. იგი არამცხოვრებულ ევრანულ სამყაროში თამაშობს, არამედ რეალურ ცხოვრებაშიც.

„მოხეტიალე ბიჭები“ მისი მსახიობური ოსტატობა ზენიტს აღწევს. იგი აქ თითქმის თავისი თაობის მამაკაცს განასახიერებს, ამიტომაც იმდება ზღვარი პერსონაჟსა და მის შესრულებულ შორის და იმით, რომ ერთგვარად ირონიულად უყურებს მის მიერ განსახიერებულ გმირს, საკუთარ რეალურ ცხოვრებასაც დასცინის და აქარწყლებს

მისი ფეროვლი წყნარ ოფისში მიმოივანცეს...

ლაროელი, ტელევიზორების შემკეთებელი, სატელევიზიო მანქანის მძღოლი, დოკერი, გამყიდველი... ისეთი ჯურღმულებიდან წამოვიდა, რომ აუცილებლად სულ მაღალ-მაღალ უნდა ევლო. ასეც მოხდა.

ნიუ-იორკში თეატრალურ სტუდიაში ჩაწერა. 1955 წელს შეხვდა ბროდუის მომღერალსა და მოცეკვავს ნეილ ადამსს. ერთი ნახვით შეუყვარდათ ერთმანეთი. ოთხი თვის შემდეგ ჯვარი დაიწერეს. ცოლ-ქმარი ნახვით შეუყვარდნენ.

1956 წელს პირველი როლი მიიღო ფილმში „ზიზლით დაღდაპული“. თამაშობდა პოლ ნიუმანთან ერთად. იმ წელს დაიწყო ცივი სამხედრო დადგა. გადაღებებს შორის მსახიობები ოდნავ გამოტარდნენ ოთახში იკრიბებოდნენ. ნიუმანი უკვე ვარსკვლავი იყო, ჰყავდა ღიმილი, იმ, მძღოლი, მდივანი... სანამ გადაღებაზე მოუხმობდნენ, თავის მანქანაში ტელევიზორს უყურებდა. სტივი შორიდან აკვირდებოდა. ტყავიდან ძვრებოდა, რომ მისნაირი სახელი მოხვდებოდა.

სერიალმა „კანონის სახელით“ ფული და სახელი მოუტანა. ეგებ დათხევდა, მაგრამ მისი გმირები ხშირად მტრულ გარემოში ცდილობენ დამკვიდრებას.

სტივს არ უყვარდა ავტოგრაფების დარიგება, ინტერვიუების მიცემა, „მაღალ“ საზოგადოებაში ტრიალი. ადამიანებზე მეტად საგნებს ეფუძნოდა. 210 მოტოციკლეტი, 55 მანქანა და 5 თვითმფრინავი ჰყავდა. საწოლიც კი დაადგმევინა აეროპორტის ანგარში, რათა თავის „სათამაშოებთან“ ახლოს ყოფილიყო. ქალებსაც ვერ იყინებდა. სიბერეს ვერ ეგუებოდა და თავი რომ დერწმუნებინა, ჯერ კიდევ მომხიბვლებელი ვარო, ყველა ქალს ეარმეცებოდა. ერთხელ, მისი მექალაქეობით გაბნეულმა ცოლმა მიახალა, — მაქსიმელიან შელისთან პატარა ფლირტი მოქონდაო. კინაღამ გაგიჟდა და ლამის მოკლა.

ფილმებში დუბლიორები არასოდეს პყლია. გადაღებებზე მხოლოდ კასკადიორებთან მეგობრობდა. კინომსახიობი რომ არ გამხდარიყო, ალბათ ფორმულა №1-ის მსოფლიო ჩემპიონი იქნებოდა. ან ვინ იცის, იქნებ უბრალო მექანიკოსად დარჩენილიყო.

ეს უცნაური კაცი, რომელიც დემონიკით ბობოქრობდა ხოლმე, ევრანზე გამოჩენისთანავე ანდამატივით იზიდავდა ყველას.

სტივი მაკ-გუინს იმდენი უბედურება ჰქონდა გამოცდილი, რომ ხანდახან უჭირდა კიდევ გარდასახვა. ფილმში, „ჯოჯოხეთი გმირებისთვის“, რეჟისორი დონ სიგალი იძულებული გახდა, სტივისთვის ასატირებლად სილა გაენა.

ბევრმა სცადა მისთვის მიეხადა, მაგრამ არაფერი გამოუვიდა.

...ექვსი თვის იყო, მამამ რომ მიატოვა. მერე მთელი სიცოცხლე ეძებდა მას. როგორც იქნა, მიაკვლია, მაგრამ სამი თვის მკვდარი დახვდა. დედამისი, გამოუსწორებელი ღოთი, 50 წლისა იყო, ტვინში სისხლის ჩაქცევით რომ გარდაიცვალა. 12 წლამდე მისურული ფრმერი ზრდიდა. ერთ დღეს, არავინ იცის, რატომ, დედა მოაკითხა და ლოს-ანჯელესში წაიყვანა, მაგრამ ყველაფერი იმ ხელი მოეუკრა. სტივის სკოლა ქუჩა იყო. მერე მოზარდთა კოლონიაში აღმოჩნდა. მოგვიანებით დედა მოინახულა და 200 ათასი დოლარი აჩუქა.

სიყვარული, რომელიც ყმაწილს ასე აკლდა, გვიან, მილიონობით თაყვანისმცემლის გულში მოკა.

16 წლისა გვიით კუბაში გაემგზავრა და იქ დარჩა. მოგვიანებით დომინიკანელთა რესპუბლიკაში ამოყო თავი. სამი წელი იმსახურა ფლოტიში. ურჩობისთვის 41 დღე კარცერი იჯდა. დანაშაული მოგვიანებით გამოისყიდა — არქტიკაში, სასწავლო ოპერაციის დროს. ზღვაში გადაეშვა ხუთი მზღვაურის გადასარჩენად და მაშინვე გმირად იქცა.

17 წლისა ყველაფერი ნახა და გამოსცადა. თავის გადასარჩენად უამრავი ხელობა მოისწავა. იყო შემისმქრელი, მა-

საყველთაოდ გაგრძელებულ აზრს — დუგლასი ის მამაკაცია, რომელიც მინაზე მყარად დგასო.

მსახიობი სიამოვნებით ლაპარაკობს ქალებზე, რომელმაც მას სულ ახლახან გაეყვილი აჩუქა და 55 წლისა მამობის სიტყვი კიდევ-ერთხელ განაცხადებინა, — ქეთრინის სახით ჩემი ცხოვრების ქალი ვიპოვე. მყავს ვაჟივილი, რომელიც ახალგაზრდული ენერგიით მასებს და ჩემი წარსული ცხოვრების კიდევ ერთხელ გადასინჯვას მაიძულებს.

ჟურნალისტებმა გამომამხუერეს მაიკლ დუგლასის და ქეთრინ ზეტა-ჯონსის საქორწინო კონტრაქტის დეტალები: საერთაშორისო განქორწინების შემთხვევაში ქალი ვალდებულია, მათი ერთად ცხოვრების შესახებ არაფერი თქვას. ხოლო თუ დუგლასი ცოლს უღალატებს, ვალდებულია, ყოველი ღალატისთვის ცოლს 5 მილიონი დოლარი გადაუხადოს.

დუგლასი ამ თემაზე საუბარს თავს არიდებს, ხოლო რაც შეეხება მის ხელოვნებას, იგი ამაზე გულღიად საუბრობს და მაშინ წარმოჩინდება მსახიობის შინაგანი სამყარო: ამბობს, რომ უმყაროვლია გლენ კლოზის „საბედისწერო აფერაზი“ თამაში, უფრო მოსწონს და უყვარს „ძირითად ინსტინქტში“ განსახიერებული როლი „და იცით, რატომ? უკეთესად ვერძნობ თავს, როცა დამოუკიდებლად მოქმედებ, არ მიკრძალავენ. როცა როლზე მუშაობისას რეჟისორი ყველა ნიუანსს არ მკარნახობს და სრულ თავისუფლებას მაძლევს“.

შტერი №45

მაქსიმელიან შელი სილატაეში ღადავს სულს

რიგის ფესტივალზე — „ბალტიკის მარგალიტი“, 69 წლის ცნობილი კინორეჟისორი და მსახიობი მაქსიმელიან შელი ათასწლეულის მსახიობად აღიარეს. მსგავსი წარმატება მას 1961 წელს, „ოსკარის“ მიღებისას ხვდა წილად.

სამწუხაროდ, როცა კლაუს-მარია ბრანდაუერი დაფნის გვირგვინს თავს ადგამდა, მაქსი ცუდად გახდა. მსახიობი სასწრაფოდ მოათავსეს რიგის კლინიკის სარეანიმაციო განყოფილებაში, ხოლო შემდეგ საგანგებო რეისით მიუხეხნში გაამგზავრეს. 3 კვირის შემდეგ შელიმ დატოვა კლინიკა და მშობლიურ მაშულს მიაშურა ავსტრიაში, კარინტოს მთებში, სადაც სულს ღადავს სილარიბეში.

ბოლო დროს მაქსიმელიანის ოჯახს ბევრი უსიამოვნება შეხვდა. უფროსი და, ოდესღაც პოპულარული მსახიობი მარია შელი გაკოტრდა, გალოთდა და თავის მოკვლაც კი სცადა. მაქსიმელიანმა ისხნა — გადაიხადა მისი ვალები. ასლა 74 წლის მოხუცი ძმასთან ერთად ცხოვრობს.

გალატაკებული მაქსიმელიანი ფილმებს დღეს ოცნებაში იღებს, ვინაიდან სპონსორებს ვეღარ მოულობს.

ოდესღაც მათ ოჯახში ყველაფერს დედა — მარგარეტ შელი მართავდა. მისი გარდაცვალების შემდეგ მემკვიდრეთა შორის დიდი დავა დაიწყო ქონების გასაყოფად. დიდ სახლში მარია დაბინავდა, მაქსიმელიანს მონადირის ქოხი ხვდა წილად, მამა — კარლა კი, სოფელში ცხოვრება არ ისურვა და თავის წილად ფული მოითხოვა. მას დღემდე არ მიუღია კუთვნილი 650 ათასი მარკა, მაგრამ უკვე არაფერს იხოვს. ხმა გაჟარდა, მაქსიმელიანის მეუღლე, მსახიობი ნატალია ანდრეიენკო, მაზლს რუსული მათვით დაემუქრა და

შეშინებულ კარლს ინფარქტმა დაარტყაო.

და-მამათაგან ყველაზე ბედნიერია მარია. მობალახე ძროხებითა და თხებით მოვწინილ ველ-მინდერებში დასეირნობს და ჰგონია, უკვე სამოთხეშია.

უკეთილშობილესი მაქსიმელიანი პრესისთვის მიცემულ ინტერვიუში არ ახსენებს არც ცოლს და არც მის

ადგილსამყოფელს. მისი ერთადერთი სიხარულია შვილები — 11 წლის ქალიშვილი ნატალია, რომელიც ნატალია ანდრეიენკოსთან შეეძინა და ნაშვილები — 17 წლის დიმიტრი. ისინი მამასთან ცხოვრობენ და ეჭვადაც არ იციან, თუ როგორ სულიერ ტრაგედიას განიცდის ის...

ბუნტი №38

აბა, ვინ ვარ...

- ◆ ხომ გითხარით, გაგიჭირდებათ ჩემი ცნობა-მეთქი...
- ◆ არადა, ყველა შესანიშნავად მიცნობდით... თუ არ მეშლება, გიყვარდით კიდევ, გიყვარდათ ჩვენი განუყრელი სამეფო: იური ნიკულინი, გიორგი ვიცინი და მე ფენია მორგუნოვი.

Beauty

ბიქინი

წინო ჩქარულის რეკლამისთვის ისტორიული

600.000\$ შიდაზღაპრის...
33, 25

სიამოვნება — სხვა სხვაობაა
33, 27

რამდენივეა აბიჯი...
33, 34

რამდენივეა თბილისური...
33, 36

რამდენივეა მამაკაცები...
33, 38

ყოველ ოთხგზათს ვადავრავი გიორგის ვინაა

უახლოესი მთავრობის სხდომაზე შემოსავლების მინისტრი მიხეილ მაჭავარიანი სკანდალური განცხადების გაკეთებას აპირებს. იგი აღმასრულებელ ხელისუფლებას „აი-თი-ესთან“ ხელშეკრულების გაუქმებას მოსთხოვს. ამის მიზეზი კი „საქართველოს სახელმწიფოსა და კომპანია „აი-თი-ესს“ შორის დადებული ხელშეკრულების პირობების შესრულების მმართველი კომიტეტის“ თავმჯდომარის თამაზ ხუხუნაშვილის დასკვნაა, რომელიც თვალნათლივ აჩვენებს, რომ „აი-თი-ესის“ საქართველოში შემოსვლით არც შემოსავლები გაზრდილა და არც კონტრაბანდა შემცირებულა.

არადა, თავის დროზე, „აი-თი-ესმა“ ტენდერში სხვა უცხოურ კომპანიებს იმით აჯობა, რომ იგი სახელმწიფოს წინაშე კისრულობდა ანტიკონტრაბანდული ღონისძიებებისა და საბაჟო რეგულირების ვალდებულებას. გარდა ამ ვალდებულებებისა, ის ქვეყანას მისი შემოსვლიდან პირველ წელს შემოსავლების 50%-ით, მეორე და მესამე წელსაც — 50-50%-ით გაზრდას პირდებოდა. არც ერთი ეს პირობა არ შესრულებულა.

კურიოზული ის არის, რომ, როგორც ერთ-ერთმა კომპეტენტურმა წყარომ გაგვიზილა, როცა ამ ფირმამ ჩვენში ანტიკონტრაბანდული ღონისძიების გატარება იკისრა, ეს თავიდანვე სიცრუის ტოლფასი იყო, რამდენადც მისი სათავე ოფისის კომპეტენციაში ეს ვალდებულება არ შედიოდა. კულუარული ინფორმაციით, დაინტერესებულმა მხარემ ურჩია „აი-თი-ესს“, ტენდერში უპირატესობის მისაპოვებლად, ზემოაღნიშნული ვალდებულებების შეთავაზება ქართული მხარისთვის.

ბოროტი ენები ამბობდნენ, რომ მაშინ „აი-თი-ესის“ გამარჯვებაში სატენდერო კომისიის ზოგიერთმა წევრმა ქრთამად ორი მილიონი დოლარი აიღო, მაგრამ ჩვენ ხომ არ ვიცით, მართლაც ორ მილიონად იყიდა კონტრაქტი „აი-თი-ესმა“ თუ არა? მაგრამ, სამაგიეროდ, ვიცით, რომ მას ბევრი მომდურავი ჰყავს იმპორტიორებშიც და მთავრობაშიც. „კვირის პალიტრა“ ამ საკითხთან დაკავშირებით ესაუბრება „საქართველოს სახელმწიფოსა და კომპანია „აი-თი-ესს“ შორის დადებული ხელშეკრულების პირობების შესრულების მმართველი კომიტეტის“ თავმჯდომარის **თამაზ ხუხუნაშვილის** — **ბატონო თამაზ, ძირითადად რა პრეტენზიები გაქვთ „აი-თი-ესთან“?**

— არ ვალდებულებებიც აიღო, ვერ შეასრულა. პრაქტიკულად, რაც 1999 წელს საბაჟოზე თვეში საშუალოდ შემოდიოდა, დაახლოებით იგივეა დღესაც — ანუ გამოდის 11 მილიონი დოლარი. წელიწადში ეს 132 მილიონი დოლარის ტოლფასია. არადა მისი ვალდებულების მიხედვით 2000 წელს საშუალოდ 260 მილიონი დოლარი უნდა ყოფილიყო, 2001 წელს — 312 მილიონი. „აი-თი-ესი“ კი დღემდე გვგმის შესრულებას 50%-ით თუ ახერხებს.

— **ამ საკითხთან დაკავშირებით რა პოზიცია უკავია თავად „აი-თი-ესს“?**

— 1999 წლის გვემაც რომ ვერ შეასრულა, მაისის თვეში მის წინაშე ეს საკითხი დაისვა. პრეტენზია წამოაყენეს, რომ ამის მიზეზი 5000 დოლარის ზღურბლი იყო („აი-თი-ესი“ 5000 დოლარისა და ზევით ღირებულების საქონელს უტარებდა ინსპექტირებას — მ.მ.). მათი განცხადებით, დიდი რაოდენობის ტვირთების ფარული დანაწევრების წყალობით, მათი ქვეყანაში შემოტანა „აი-თი-ესის“ გვერდის ავლით ხდებოდა. ჩვენ ეს პრეტენზია გაეცთვალისწინეთ და ზღურბლი 2500 დოლარამდე ჩამოვიტანეთ. ამაზეც ჩავატარეთ ანალიზი და აღმოჩნდა, რომ ზღურბლის დანევამ შედეგი არ მოგვცა. განსხვავება მხოლოდ რაღაც 1% მივიღეთ. რაც შეეხება მომსახურების ხარისხს: ყველაზე მთავარი იმპორტიორისთვის ვადებია, ანუ რა ვადაში მიიღებს „იკვემს“ (განმარტებისათვის აუცილებელ სერტიფიკატს). სახელმწიფოს ტვირთების წინასწარი ინსპექტირება იმიტომ აძლევდა ხელს, რომ როდესაც საქონელი შემოდიოდა ჩვენს საზღვარზე, ქართველ იმპორტიორსა და ქართველ მებაჟეს შორის ხდებოდა გარიგება — ფასების შემცირება, რაოდენობის და გადასახადების დამალვა. ამჯერად კი, როგორც ხდება: დაფუძვით, უნდა შემოვიტანო წამლები გერმანიიდან. მაქვს ხელშეკრულება და წამლების წამოღებას ვაპირებ 10 დეკემბერს. ერთი კვირით ადრე ვნერ „აი-თი-ესის“ სახელზე განაცხადს, შემდეგ ჩემს ექსპორტიორს ვაუწყებ — შენ დაგიკავშირდებიან კომპანია „აი-თი-ესიდან“ და გთხოვ, ინფორმაცია მისცე-მეთქი. ამის შემდეგ კომპანია „აი-თი-ესის“ ჰამბურგის ოფისი ექსპორტიორს უთანხმოებს ინსპექტირების ვადებს, ჰამბურგის ოფისის თანამშრომლები აკეთებენ საქონლის ინსპექტირებას და დგინდება საქონლის ფასი, კოდი, დარიცხებული გადასახადები. გამოწერს სერტიფიკატს და კომპიუტერული ქსელით გამოავაზნის თბილისში, „აი-თი-ესსში“ იმპორტიორი აიღებს ამ მოწმობას და დახვდება თავის ტვირთს. მებაჟეც, ამ მოწმობის საფუძველზე გამოწერს საბაჟო დეკლარაციას. თუმცა ხელშეკრულება აქაც დარღვეულია. ხელშეკრულების მიხედვით განაცხადის შეტანიდან ერთი ოქტომბრის 7-11 საშუალო დღეში უნდა ჩაეტოვებინა, რეალურად კი ერთ თვემდე ჭიანჭურდება. გარდა

ამისა, არც ხარისხი მოწმდება. მხოლოდ იდენტიფიკაციის და რაოდენობის ამოწმებენ. მაგ. შემოდის ბენზინი. წერენ, რომ ეს არის ბენზინი და არ ამოწმებენ მის შემადგენლობას.

— **თავის დროზე „აი-თი-ესმა“ ანტიკონტრაბანდული ღონისძიებების გატარებაც იკისრა. ამა წლის ივლისიდან კი მას ეს უფლება ჩამოერთვა რატომ?**

— ვერ ასრულებდა. 2000 წლის ანტიკონტრაბანდული ღონისძიებებით სახელმწიფოს სახარგებლოდ 6 თვეში მხოლოდ 6 ათასი დოლარი ამოიღეს. იმიტომ გადაწყდა, რომ კომპანია

ზინხ გაღიხლის, ის იმუშავებს

„აი-თი-ესს“ საქართველოდან აძევებენ?

„აი-თი-ესს“ ეცოლებოდა მხოლოდ ერთი მრჩეველი ანტიკონტრაბანდულ საკითხებში საბაჟოზე, ლეიონთან და ამასთან ერთად, 400 ათას დოლარს გადაუხდიდა სახელმწიფოს. ამ ფულით დაფინანსდება სახელმწიფო სტრუქტურები და ისინი ჩაატარებენ ანტიკონტრაბანდულ ღონისძიებებს.

— **თქვენი აზრით, რატომ ვერ ასრულებს „აი-თი-ესი“ თავის მოვალეობას?**

— საბაჟო რეფორმას და იმავე ანტიკონტრაბანდულ ღონისძიებას განახორციელებს მხოლოდ სახელმწიფო. როგორ უნდა გააკეთოს ეს კერძო ფირმა, როცა მას ტვირთის დაჭერის უფლება არ აქვს და ხელშეკრულებაში უნერია, რომ ის იძლევა მხოლოდ რეკომენდაციებს!

— **შემოსავლების სამინისტროს თქვენ ურჩიით, რომ ხელშეკრულება გაუქმდეს „აი-თი-ესს“ „აი-თი-ესი“ რა აზრისაა ამ საკითხზე?**

— „აი-თი-ესის“ მხარემ გვთხოვა, ამ ხელშეკრულების კიდევ ერთი წლით გაგრძელება.

— **რა ინტერესი აქვს მას აქ დაარჩენის პრესიამ გაგრძელებული ინფორმაციით, მას ამ ხელშეკრულებით თურმე ერთი თეთრი მოგება არ მიუღია...**

— ნებისმიერ კომპანიას აქვს ფინანსური ინტერესი. სადაც მოგებას არ ნახულობენ, ვადის გაგრძელებას არ ითხოვენ. მე არ ვიცი, რამდენი მოიგო, მაგრამ იმპორტიორებისგან ინსპექტირებისათვის გადასახადების სახით დაახლოებით 6-8 მილიონი დოლარი მიიღო.

შემოსავლების მინისტრი მიხეილ მაჭავარიანი, მმართველი კომიტეტის მიერ ჩატარებული ახალიზებით ემყაროვლია და მიიჩნევს, რომ თამაზ ხუხუნაშვილის და მისი ჯგუფის მიერ წარმოდგენილი დასკვნა ფაქტებითა და ციფრებით არის გამყარებული. პროცედურის მიხედვით ეს დოკუმენტი განსახილველად კვირის ბოლოს უკვე მთავრობის წევრებს გადაეცა, რომლებიც მთავრობის სხდომაზე თავის პოზიციასაც დააფიქსირებენ. თუმცა მთავარი სიტყვა მაინც პრეზიდენტს ეკუთვნის.

— **ბატონო მიშა, როგორ ფიქრობთ, როდესაც მთავრობის სხდომაზე დადგება ეს საკითხი, პრეზიდენტი მმართველი კომიტეტის ამ დასკვნას მხარს დაუჭერს?**

— ... პრეზიდენტი დაუჭერს მხარს იმ არგუმენტებს, რასაც მოისმენს. ჩვენ არა მარტო დასკვნას წარვუდგენთ, არამედ ვუტყვიტ რას ფიქრობთ. ამის შემდეგ მიიღებს იგი გადაწყვეტილებას, როგორი უნდა იყოს კონტრაქტის მომავალი... სხვათა შორის, დასკვნაში საკმაოდ თვალნათლივ არის ნაჩვენები 1999 წლის იმპორტი, შემოსავლები, ასევე 2000 წლის იმპორტი.

— **თქვენი საუბროდან გამომდინარე, უახლოეს მომავალში ახალ ტენდერს უნდა ეწეოდნენ?**

— ვერ მივიღოთ გადაწყვეტილება. მათ კონტრაქტი აქვთ 2001 წლის ბოლომდე. იმ შემთხვევაში, თუ მათ კონტრაქტი გაუგრძელდათ, მაშინ პირობები აუცილებლად უნდა შეიცვალოს. ვერ

განხორციელდა საბაჟო რეფორმა, ვერ ხორციელდება საბაჟო გადასახადების ზრდა, მაშინ საქართველომ კომპენსაცია უნდა მიიღოს. ანტიკონტრაბანდული ვალდებულების გაუქმების შემდეგ ჩვენ უკვე კომპენსაციას ვღებულობთ „აი-თი-ესიდან“ — ყოველთვიურად დაახლოებით 33 ათას დოლარს. ყოველ შემთხვევაში, მე გავაკეთებ ყველაფერს, რომ ორი წლის შემდეგ, ვინც იქნება ჩემს ადგილზე, ან ფინანსთა მინისტრის ადგილზე, ვინმემ უხეში სიტყვებით არ მომხსენიოს — როგორი არასწორი გადაწყვეტილება მიიღო მაჭავარიანმაო.

— **ბატონო მიშა, „აი-თი-ესს“ აქვს საგადაღებო მომსახურების ექსკლუზიური უფლება როგორ ფიქრობთ, როდესაც მას ეს პრიორიტეტი მიენიჭა, იყო თუ არა ანტიმონოპოლიური კანონის დარღვევა?**

— ეს გახლდათ საგადაღებო წინასწარი ინსპექტირება გარკვეული თანხის ზემოთ. მე როგორც ვიცი, ეს ყველა შესაბამის სამსახურთან არის შეთანხმებული. მე სხვა რამეზე ვდავობ. ჩვენი იურისტებიც კი ვერ მაძლევენ მკაცრ განმარტებას. მენარჩევი ამბობენ, რომ ამ კონტრაქტით არ შეიძლება გადასახადის დაწესება. გადასახადი 1,27% უნდა დადგეს.

ინდეს ან საბაჟო კოდექსით, ან საგადასახადო კოდექსით, ან საერთაშორისო ხელშეკრულებით, რომელიც პარლამენტშია რატიფიცირებული. ამ შემთხვევაში არც ერთი, არც მეორე და არც მესამე. ეს არის სადავო, მაგრამ ეს კონტრაქტის შემდგენლებს უნდა ვკითხოთ და არა მე... საინტერესო, იცით რა არის? ასეთი ტენდერების შემდეგ რატომღაც საქართველო უფრო ხშირად ნაგებული გამოდის ხოლმე, ვიდრე მოგებული.

— **დღეს უკვე მუსიარებს აზრი, რომ გარკვეულ ფირმებს ერთი სული აქვთ, როდის დაიკავებენ „აი-თი-ესის“ ადგილს...**

— ილაპარაკონ. ერთი ის ვიცი, რომ ვინც არ უნდა გაიმარჯვოს, საქართველოს ფული უნდა გადაუხადოს და არა პირიქით. მართალი გითხრათ, ნაკლებად ვარ დაინტერესებული, რომელი ფირმა გაიმარჯვებს. მთავარია თანხა მივიღოთ.

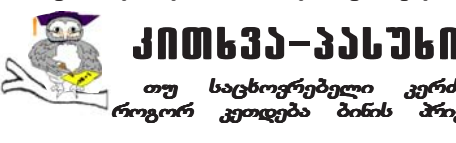
— **რამდენს მოსთხოვთ?**

— ტენდერის პირობებზეა დამოკიდებული. ჩვენ ფაქტობრივად, მათ ვაძლევთ საშუალებას, რომ ფული იშოვონ. ისინი ამაში ფულს აკეთებენ, ასე რომ, საბაჟო რეფორმას რომ გამოადგეს, იმდენი ეღირება.

— **მმართველი კომიტეტის დასკვნადან გამომდინარე, „აი-თი-ესს“ ვერ შეასრულა ვერც ერთი ვალდებულება. გვაქვს იმის გარანტია, რომ ახალი ფირმა რომ შემოვიდეს, ანალოგიური აღარ განმეორდება?**

— გარანტია არავრის არა გვაქვს.

— **საზოგადოებაში მუსიარებს აზრი — რატომ აყენებთ ამ საკითხს მაინცდამაინც ახლა და ორი წლის განმავლობაში?**

კითხვა-პასუხი
თუ საცხოვრებელი კერძო ბინა პრივატიზებული არ არის, როგორ კეთდება ბინის პრივატიზაცია და რა ჯდება?

კერძო ბინას პრივატიზება არ სჭირდება. სახელმწიფო ბინის პრივატიზებისთვის კი უნდა მიმართოთ სერვისული მომსახურების ცენტრს, სადაც კომუნალური გადასახადების დაფარვის შემდეგ აიღებთ ფორმა №1-ს. ამ ცნობას წარადგენთ ნოტარიუსში, სადაც გაფორმდება პრივატიზაციის ხელშეკრულება, რაც 15 ლარი ღირს. ნოტარიუსის შემდეგ კი რეგისტრაციას გაიცვლით საჯარო რეესტრში (26 ლარი), საბოლოოდ კი სახლმმართველობაში მიიტანთ ყველა საბუღალს.

მთანმშენდის რ-ნის სერვისული მომსახურების ცენტრი

იქნებ გვიპასუხოთ, როდის მოხდება შეტანილი ანაბრების ანაზღაურება?

შეტანილ ანაბრებზე თანხის გაცემა დაიწყო 1998 წლიდან და იგი ეხებოდა მხოლოდ I ჯგუფის ინვალიდებს, თანხის გაცემა კი ხდებოდა შემდეგი ოდენობით: პირველ ათას მანეთზე — 100 ლარი, დახარჩენ 1000 მანეთზე — 10-10 ლარი. თანხის გაცემა 2000 წლის 1 იანვრიდან შეჩერებულია და, სამწუხაროდ, არც 2001 წლის ბიუჯეტში იქნება გათვალისწინებული.

ფინანსთა სამინისტრო

საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა	
2 დეკემბრიდან დაადგინა ლარის მიმართ	
უცხოური ვალუტის შემდეგი კურსი:	
აშშ დოლარი	1,9800
გერმანული მარკა	0,8853
ინგლ. გირვანქა სტერლინგი	2.8276
ევრო	1,7315
რუსული რუბლი	0,0710
თურქული ლირა	0,0291
(10.000)	

ბაში, როცა პრაქტიკულად ფირმამ საქართველოს ვერაფერი გაუკეთა, ახლა დგება ეს საკითხი?

— ადამიანი პირველ წელს რომ დაიწყებს მუშაობას, უთხრა — შენ ვერ აკეთებ ვერაფერს და წაიდა აქედანო, ხომ უნდა აცადო, არა?! ჩვენ მას ვაცადეთ. აბა, 2001 წლის ბოლოს რომ დამეწყნებინა ეს საკითხი, არ მეტყვოდნენ — აქამდე სად იყავიო?! აი, დღეს გუუბნებით: ჩვენ უკვე ავანთეთ ყვეთელი და ვთქვით, რომ ის ნაკისრი ვალდებულებები არ შესრულდა.

— **ფაქტია, რომ ამ ფირმის შემოსვლით შეიძლება ითქვას, რომ სახელმწიფომ თავის ქვეყანას ვერ მოუტანა „პატრონი“ და იმის ნაცვლად, რომ ორი წლის განმავლობაში უზარმაზარი შემოსავლები უნდა შემოსულიყო, არ შემოსულა. იმასაც ამბობენ, „აი-თი-ესს“ ტენდერში გამარჯვებისათვის 2 მილიონი გადაიხადა. დაიძვრა ვინმეს პასუხისმგებლობის საკითხი?**

— თუ ვინმეს 2 მილიონი გადაუხადა, ეს გამოჩნდება. დეპორტის შემთხვევაში ხომ მიაღებდა იმით, ვისაც ეს ფული მისცა?! სიმართლე გითხრათ, ქრთამის აღებაში ეჭვი მეპარება.

— **იმ პერიოდში, როცა ეს ტენდერი ჩატარდა, თქვენ მოქალაქეთა ცენტრის განცხადებით, მმართველი პარტიის წარმომადგენელი იყო სატენდერო კომისიის თავმჯდომარე ონოფრიშვილი...**

— მოიცათ, მოიცათ, რომელია არამმართველი პარტიის წარმომადგენელი მთავრობაში?

— **სწორედ მეც ამას ვგულისხმობ, ხომ არ იყო სწორედ მმართველი პარტიის შეცდომა „აი-თი-ესის“ შემოყვანა საქართველოში?**

— პრინციპი არის სწორი, მაგრამ როგორ გაკეთდა, ეს მეორეა. თუ „აი-თი-ესმა“ 2 მილიონი გადაიხადა, მაშინ ისიც უნდა თქვან, ვის გადაუხადა.

თავის მხრივ „კვირის პალიტრა“ „აი-თი-ესის“ თბილისის ოფისის დირექტორთან, ნევილ მისმა თანაც სცადა დაკავშირება. თუმცა როგორც მისმა საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის უფროსმა განცვიცხადა, მისი ფიზიკური მოხელეება არცთუ ისე იოლი იყო და სულ ისე დარჩენას კითხვების დატოვება შეგვთავაზა. ასეც მოვიქცეთ, მაგრამ მთელი სამი დღის განმავლობაში უშედეგოდ ველოდით პასუხს.

რაც შეეხება სახელმწიფო პოლიტიკას გადასახადების სფეროში, უდავოა, რომ კიდევ ერთი ფიასკო განიცადა. კონტრაბანდისტებთან და ხელისუფლებასთან შეკრულ მავიოზ ბიუჯეტისმჭამელებთან მრავალგზის დამარცხებულ სახელმწიფოს ვერც ინგლისელებმა უშველეს. თუმცა მეცდომა იქნებოდა, ეს მარტო უცხოელისთვის დაგვებრალებინა. თავიდათავი ისევ ჩვენი სახელმწიფოებრივი უსუსურობა და ხელისუფლების წარმომადგენელთა არასახელმწიფოებრივი აზროვნება, რომლებიც ყოველი უცხოელის საქართველოში შემოსვლას, ყოველ ტენდერს მხოლოდ და მხოლოდ თავიანთი გამორჩენისთვის იყენებენ. კარგად ნაკვები ინგლისელები მგონი მიდიან. რომელ ახალ „მქამელს“ მოგვივლენს ხელისუფლება?!

მარინა მამისაშვილი

მონრო ამორტიზატორები
ნაბისმიერი მარკის
ავტომობილისათვის, მათ შორის ჯიპის, პოლგის და შიბულისათვის, მართვლიანი გარანტიით.
☎ 95-11-69; 899-54-21-66

ვაკუარნალობა
ქრონიკულ პროსტატიტს
— ექსპრეს-დიაგნოსტიკა 15-20 წუთში;
— ექსპრეს-დიაგნოსტიკა, თანამედროვე იაპონური აპარატურით;
— კომპლექსური მკურნალობა დღე-ღამის არსებული ყველაზე თანამედროვე მეთოდებით და ანაბრებით, მათ შორის, პროფ. გუსტავის მეთოდით, რომელსაც ეფუძრება მათი ანალოგი არ აქვს.
მეცნიერებათა აკადემიის სპეც. პოლიკლინიკა, კაბ. №20 (სპორტის სახაზლის უკან) 10-14 სთ.

ფირმა «გარანტი»
აწარმოებს ბრტყელი სახურავების, ღია აივნების, ჰიდროსაიზოლაციო სამუშაოებს იმპორტული მასალით, საუკეთესო ხარისხით.
გარანტია — 10 წელი
მის: ნაბათლის გაზ. №142, „სამთო ქიშილი“ შენობა, პ-3 სართ, ოთახი 78
☎ 63-05-26; 99-06-09; 38-37-09; 877-43-05-69

გთამაგებინ და ფირმების რეკონსტრუქცია
პროექტირება, მშენებლობა, რეკონსტრუქცია, რემონტი
რუსთაველის 22
☎ 99-86-09; 38-37-89

აპერიკის პრეზიდენტის გელს სასაპარტოლო გაღანყვამ

აშშ-ის მატინიში ამერიკიდან ახალი ფურცელი ჩაიწერება. არ მოსწონება ქვეყნის ისტორიას, პრეზიდენტობის კანდიდატებს თეთრ სახლში სასამართლოს გზით შეჭრა მოენდომებინოთ. როგორც მოსალოდნელი იყო, ფლორიდის არჩევნებში დამარცხებულმა ალბერტ გორმა უგულვებელყო კენჭისყრის შედეგები. მან თავის სიცოცხლეში ყველაზე მნიშვნელოვანი პოლიტიკური სიტყვა წარმოთქვა: ბროქლას განვარდობა არა ანგარიშის გამო, არამედ მხოლოდ და მხოლოდ დემოკრატიის გამარჯვებისთვის... არა აქვს მნიშვნელობა შედეგს, მთავარია, გათვალისწინებული იქნეს ხალხის აზრი.

ბუშის ბანაკმა გორის საქციელი მოკლედ შეაფასა — „ფარისველი“ ტეხასის გუბერნატორის თანამოაზრედ დიკ ჩეინმა გორი გაიკიხა:

ვიქირავე კუთხის ევროკორპუსში

ბერლინში გამართულ ევროფორუმზე რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ი. ივანოვმა სენსაციური განცხადება გააკეთა — მოსკოვი, საგვებით ბუნებრივად მიიჩნევს ევროპელთა სწრაფვას, საკუთარი ძალებით უზრუნველყონ საკუთარი უსაფრთხოება და მზად არის, ევროკავშირთან კონსტრუქციული ურთიერთქმედებისთვის. საუბარია იმაზე, რომ რუსეთს სურს, შეუერთდეს ევროკორპუსს, რომლის ფორმირება 2003 წლისთვის არის დაგეგმილი.

უსაფრთხოების ევროპულ ძალთა შექმნის იდეა ახალი არ არის. იგი ემყარება ნამყვანი ევროპული სახელმწიფოების სწრაფვას, შეამცირონ კონტინენტზე ამერიკელთა გავლენა. პროცესმა ახალი იმპულსი მიიღო კოსოვოში ნატოს ოპერაციის შემდეგ. ამ ფონზე ჩრდილო ატლანტიკურ კავშირში გაძლიერდა ფინანსური

„გარჩევები“; ამერიკა ამტკიცებს, რომ ევროპელები ძალიან მცირე თანხას დებენ ნატოს თავდაცვისუნარიანობაში. ევროპელთა ვარაუდით, ამერიკელთა ამბიციები კონტინენტზე მეტისმეტად დიდია. ევროპელებს კი მეტი დამოუკიდებლობა სურთ. რფ თავდაცვის სამინისტროს საერთაშორისო სამხედრო თანამშრომლობის მთავარი სამმართველოს უფროსი — გენერალი ლ. ივანოვი არ მალავს, რომ ევროკორპუსის შექმნას რუსეთის სამხედრო უწყებაში განიხილავენ, როგორც ნატოსგან ევროპის დისტანცირების პროცესის დასაწყისს.

ალიანსის შტაბბინაში შეუმჩნეველი არ დარჩენილი ი. ივანოვის გამონათქვამი, მაგრამ აქ მშვიდად არიან, რადგან უახლოეს ხანში „ევროპის მოტაცებას“ რუსეთი ვერ შეძლებს. ევროკორპუსის კონსტრუქციები კი, მიუხედავად ყველაფრისა, უკვე მოხაზულია და მის შექმნას მხარი დიდმა ბრიტანეთმა დაუჭირა, რომელიც ევროპაში ამერიკის ყველაზე ერთგულ მოკავშირედ ითვლება. ბრიტანეთი ვარაუდობს, რომ 60 ათასიან ევროკორპუსში იგი გაგზავნის თავის 12,5 ათას სამხედრო მოსამსახურეს, 18 სამხედრო გემსა და 72 თვითმფრინავს. ბრიტანეთის ოპოზიციამ აღნიშნა, მოსკოვი და ოფიციალური ლონდონი საცხადოდ შეთანხმებულად ისწრაფვიან უსაფრთხოების კონტინენტური ძალების შესაქმნელად, რაც ტონი ბლერისა და ვლ. პუტინის მოსკოვის რესტორანში „საიდუმლო სერობის“ შემდეგ გაცხადდა.

სეგოდნია №265

კომპიუტერის ტონს იცვლის

დასავლეთისა და იუგოსლავიის პრეზიდენტის ვიზიტზე კომპიუტერის „თაფლობის თევზი“, როგორც ჩანს, მთავრდება. ეს სულაც არ არის საკვირველი. საოცარი უფრო ის არის, რომ იგი ასე გაჩიანურდა. კოსოვოს სიტუაციის მიმართ დასავლეთისა და ბელგრადის განსხვავებული მიდგომა, რა თქმა უნდა, ადრე თუ გვიან, თავს იჩენდა და, იჩინა კიდევ. იუგოსლავიის პრეზიდენტი მირეველად დაუღაპარავა ნატოს ულტიმატუმის ენაზე: მან კოსოვოში დაბანაკებულ ალბანელთა რაზმების ტერორისტული საქმიანობის აღკვეთა მოითხოვა. თუ მშვიდობისმყოფელები არ ისურვებენ, ან ვერ შეძლებენ წესრიგის დამყარებას, კომპიუტერსა ჯარს გაგზავნის „დემოკრატიზებული ზონაში“, რომელიც კოსოვოსა და საკუთრივ სერბეთს შორის ადმინისტრაციული საზღვრის გასწვრივ მდებარეობს.

ნატოსა და იუგოსლავიის შორის დადებული შეთანხმების თანახმად, სერბეთის ჯარის ნაწილებს უფლება არა აქვთ იმოქმედონ „დემოკრატიზებული ზონის“ შიგნით. იქ მხოლოდ სატაბელო იარაღიან პოლიციელებს შეუძლიათ შესვლა, მაგრამ კოსოვოდან შემო-

სულ ალბანელთა მიმართ, რომლებიც მხოლოდ სატაბელო იარაღით არ არიან აღჭურვილნი, პოლიციელები უმწიფონი არიან. გასულ კვირას 4 პოლიციელი მოკლეს, სწორედ ამათ გამოიწვია სერბეთში დიდი აღშფოთება და კომპიუტერის მოთმინების ფილა აუვსო.

რა თქმა უნდა, კომპიუტერისა მუქარისა დასავლეთში არაფის ემინია. თუ სლობოდან მილოშვიჩმა ვერ გაბედა პირდაპირ შეჯახება ნატოს ძალებს, „დემოკრატი და პაციფისტი“ კომპიუტერს ამათ ვერ იზამს. სერბებს დღეს არც ძალა აქვთ და, რაც მთავარია, არც სურვილი ჩრდილოატლანტიკურ ალიანსთან შეჯახებისა. ასე რომ, კომპიუტერის ნათქვამი ულტიმატუმი კი არა, უფრო „მოკური თერაპია“, უშედეგო მცდელობა იმისა, რომ გავლენა მოახდინოს ნატოს ხელმძღვანელობაზე. არაფისთვის საიდუმლო არ არის, რომ კოსოვოს განთავისუფლების არმია ფორმალურად დაშლილია, მაგრამ, ფაქტობრივად, აგრძელებს არსებობას. შენარჩუნებული აქვს სტრუქტურა და ამბიციური მიზნები — ოკუპირებული ალბანური მიწების გათავისუფლება.

იზვესტია №224

ფუხიმორი იატაქვემეთიდან გამოვიდა

პერუს ყოფილი პრეზიდენტი ალბერტო ფუხიმორი ამჟამად იაპონიაში, კანაგავას პრეფექტურის საკურორტო ქალაქ მიურაში ცხოვრობს.

თავის გამოსვლებაში მან მკაფიოდ აღნიშნა, — იაპონიის ხელისუფლებისათვის პოლიტიკური თავშესაფარი არ მითხოვიაო. ეს განცხადება, ფუხიმორი კვლავ აპირებს განაცხადოს ულზე საპარლამენტო არჩევნებში თავისი კანდიდატურის წაყენებას და პოლიტიკური ქვეშევრდომის სტატუსის მქონე ლტოლვილს, ცხადია, პერუში მხარს არავინ დაუჭერს. ჯერჯერობით, ფუხიმორი აცხადებს, — მინდა ცოტა ხანი ჩემი წინაპრების სამშობლოში გავეტარო, იმის თქმა კი ავიწყდება, რომ პერუს გარდა, ის იაპონიის მოქალაქეცაა (ეს იაპონიის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ განაცხადა), რაც ავტომატურად გამოირიცხავს პერუს არჩევნებში ფუხიმორის მონაწილეობას.

მოკლედ

საინფორმაციო სააგენტოების ცნობით, წლეულს პალესტინის ქალაქ ბეთლემში არ ჩატარდება სამოხაო დღესასწაულთან დაკავშირებული დონისძიებები. ხელისუფლებამ ეს გადაწყვეტილება მიიღო პალესტინა-ისრაელის ურთიერთობის გამწვავებასთან დაკავშირებით.

რომის მახლობლად, ეკლესიაში აღმოჩენილ იქნა ალორძინების ეპოქის უდიდესი მოქანდაკის მიქელანჯელოს ბუონაროტის მიერ შექმნილი ქრისტეს ქანდაკება.

სიდნეის კანალიზაციაში ცოცხალი იოვჯი უზარმაზარი, იშვიათი ჯიშის კუ. სპეციალისტების გაკვირვებას საზღვარი არ ჰქონდა, როდესაც მასში ამოიყენეს 21 წლის წინ, სიდნეის ზოოპარკიდან მოპარული კუ, სახელად ლეონარდო.

ნოვოი იზვესტია №217

ისრაელის პარლამენტმა ძალიან ვაჟაკური გადაწყვეტილება მიიღო: დეპუტატთა უმრავლესობამ მხარი დაუჭირა კანონპროექტს ქნესეთის დათხოვნისა და ვადამდელი არჩევნების დანიშვნის შესახებ. ვადამდელი არჩევნები გსურთ? — კი, ბატონო! — ასეთი იყო პრემიერ ეჭუდ ბარაქის ქნესეთში გამოსვლის იდეა. როცა ის მიხვდა, დეპუტატებს ხელს ვერ

ვადამდელი არჩევნები? კი, ბატონო!

შეუშლიდა, ბატონმა ბარაქმა, თანამოაზრეებთან მოუთათბირებლად, მოულოდნელი გადაწყვეტილება მიიღო. განაცხადა: რაკი უმეტესობა ამას ითხოვს, მეც ვადამდელ არჩევნებს ვემხრობი, თუმცა მიმანია, რომ ომის პირობებში არჩევნები უბასუხისმგებლობაა, თვითმკვლელობის ტოლფასია. არაფაშმა თავისას მიაღწია, მან ისრაელის საზოგადოება გახლიჩაო. პრემიერს არ დაეთანხმა ოპოზიციის ლიდერი არიელ შარონი, — რაკი ბატონმა ბარაქმა ქვეყანა კრიზისამდე მიიყვანა და არ ძალუშს მისი შველა, იგი უნდა გადადგესო. ბატონი შარონის გამოსვლას დეპუტატები მოწონებით შეხვდნენ.

კანონპროექტი, ვადამდელი არჩევნების შესახებ, პირველი წაკითხვით, უბრძოლველად მიიღეს, მაგრამ მეორე და მესამე წაკითხვას 2-3 კვირა დასჭირდება, რის შემდეგაც მმართველი პარტია „აჟოდა“ და ოპოზიციური პარტია „ლიკუდი“ დაიწყებენ მოლაპარაკებას არჩევნების თარიღის დასადგენად. ქნესეთში ვარაუდობენ, რომ არჩევნები გაიმართება პირველ ან სამ მაისს.

ბარაქმა სატელევიზიო გამოსვლაში განაცხადა, რომ არჩევნებში თავისი კანდიდატურას წარადგენს, დარჩენილ დროში კი შეეცდება, ხელი მოაწეროს ისაირ არაფატთან სამშვიდობო შეთანხმებას.

კომერსანტი №225

ივლიმინტი ფილიპინურად

ფილიპინების პრეზიდენტმა ჯოზეფ ესტრადამ ბრუნეში გამართული სამიტის დამთავრების შემდეგ თავს ნება მისცა, განცხრომას მისცემოდა ბრუნეის სულთნის აპარტამენტებში და რას იფიქრებდა, რომ სწორედ იმ წუთებში ფილიპინებში მისი პრეზიდენტობა სათუო გახდებოდა. ეს საქმე ჩაიდინა მისმა მეგობარმა, ქვეყნის წარმომადგენლობითი სახლის (პარლამენტის) სპიკერმა მანუელ ვილარმა. ესტრადა ფილიპინებში დანაშაულები სკანდალის ეპიცენტრში მოექცა. მას 9 მილიონი დოლარის ქრთამის ალბაში ადანაშაულებენ. როგორც კი ქრთამი ახსენეს, ვილარი მაშინვე ოპოზიციონერთა ბანაკში გადააბარგა, თუმცა ამის შესახებ, პარლამენტის სხდომის გასწვრივ არავინ არაფერი იცოდა. ვილარმა სხდომის გასწვრივ პარლამენტარებს აუწყა, — უამრავი მთხოვნის აზრის გათვალისწინებით, ისტორიულ განცხადებას ვაკეთებო. დარბაზში ყველა — მთავრობის მომხრეცა და მოწინააღმდეგეც — გაირინდა.

სპიკერი შეუდგა რეზოლუციის კითხვას, რომელიც პრეზიდენტ ესტრადას იმპიჩმენტის პროცედურის დაწყებას იწვევბოდა.

აქამდე გარიგებული დარბაზი რამდენიმე წამში რინგს დაემსგავსა. ორივე ბანაკი (მთავრო-

ბელორუსიაში გადრები არაფერს ფყვებენ

ბელორუსიის ხელისუფლების უმაღლეს ემელონებში, კარგა ხანია, ამგვარი ვნებათა ღელვა არ ყოფილა. ალექსანდრ ლუკაშენკომ გადააყენა კგბ-ს თავმჯდომარე ვლ. მაცკევიჩი, უშიშროების საბჭოს სახელმწიფო მდივანი ვ. შეიშინი, გენერალური პროკურორი ო. ბოუელ-კო. თუმცა ძალოვან სტრუქტურათა ხელმძღვანელების სავარძლები დიდხანს არ ყოფილა ცარიელი — საგარეო პოლიტიკური უწყების ყოფილი მეთაური უშიშროების საბჭოს სახელმწიფო მდივანი გახდა, პრეზიდენტის დაცვის უფროსი ლ. ერინი — კგბ-ს თავმჯდომარე.

დამოუკიდებელი მეთვალყურეების აზრით, ეს საკადრო ცვლილებები ალ. ლუკაშენკოს სჭირდებოდა თავის სამართლებლად, ცნობილი პოლიტიკური ფიგურების — ვ. გონჩარის, ი. ზახარუცკოსა და ორტ-ს ოპერატორის დ. ზავადსკის საიდუმლო გაქრობის გამო.

უკრაინის კგბ-ს ყოფილმა მაღალჩინოსანმა, რომელმაც გვარის დასახელება არ ისურვა, „იზვესტიას“ განუცხადა: „მათ გაქრობას ასეთი ფართო საერთაშორისო რეზონანსი რომ არ მოჰყოლოდა, ძალებისთვის თავიანთ ადგილებზე

პაიროსა და მონაკოს დაიპირსიკება

შეუდგა თუ არა საფრანგეთი ევროკავშირის თავმჯდომარეობას, პირველ რიგში ხელი მოჰკიდა ფინანსური სფეროს მონეტრიგებას. პირველად, „დარტყმა“ მონაკოს სამთავრომ მიიღო, მას „სარეცხი მანქანაც“ კი უწოდეს, რადგან მსოფლიოს ყველა კუთხიდან წამოსული ჭუჭყიანი ფული სწორედ იქ ჩამოირეცხება. მონაკოში ჩასულმა საფრანგეთის ასამბლეის დეპუტატთა ჯგუფმა დაადასტურა ეს დანაშაული. ფინანსთა და იუსტიციის სამინისტროებმა სამთავროს წაუყენეს ულტიმატუმი — გარდაქმნას მთელი ფინანსურ-ეკონომიკური სისტემა. წინააღმდეგ შემთხვევაში, მკაცრი სანქციებით დაემუქრნენ. მონაკოს მონარქმა თავადმა რენიე —მ ღირსეული პაუზის შემდეგ საფრანგეთის სიცრუეში ამხილა — მის ბრალდებას არავითარი დამამტკიცებელი საბუთი არა აქვსო. უნდა ითქვას, რომ მონაკოს ამ საქმეში მხოლოდ საფრანგეთი ადანაშაულებს. როგორც მონარქმა განაცხადა, მონაკოს მთელ საბანკო და იურიდიულ სისტემას საფრანგეთი აკონტროლებს. თუ რაიმე დარღვევას აქვს ადგილი, აქამდე რას უყურებდნენ ფრანგები? — ბრძანა მონარქმა.

დარჩებოდნენ. მათი გადაყენება პოპულისტური ნაბიჯია. ვფიქრობ, ახალი ხელმძღვანელობა უფრო მოქმედის დაკარგულებას.

უშიშროების საბჭოს ექსმეთაურის შეიშინის გადაყენება, სულ სხვა მიზნით იყო განპირობებული. გაისად ქვეყანაში ახალი საპრეზიდენტო კამპანია დაიწყება. 1994 წელს შეიშინის იმით შორის იყო, ვინც ძალზე გაიასრჯა ლუკაშენკოს გასამარჯვებლად. ასე რომ, შეიშინი ალბათ ისევ საარჩევნო კამპანიის მომზადებაში ჩაირთვება.

კამპანია კი, როგორც ჩანს, უკვე დაიწყო — ალ. ლუკაშენკო „სისლს აახლებს“ — სხვადასხვა სტრუქტურაში თავის ერთგულ ხალხს ნიშნავს.

იზვესტია №224

დაბოლოს, რენიე —მ მართლაც სენსაციური განაცხადი გააკეთა: მონაკოს სამთავრომ, ბოლოს და ბოლოს, ნამდვილი დამოუკიდებლობა უნდა მოიპოვოს და საფრანგეთთან არსებულ ძველისძველ ხელშეკრულებას ბოლო მოუდოსო. „ამჟამად არსებული კანონის მიხედვით, ჩემი ხელისუფლების მეთაურად პარიზის მიერ შემოთავაზებული სამი მაღალჩინოსანი ფრანგი მოხელიდან ერთ-ერთი უნდა დამენიშნა. ასეთი რამ სუვერენიტეტისთვის მიუღებელია — თქვა რენიე —მ.

და მართლაც, პირველი მინისტრი, იუსტიციის, პოლიციის, შინაგან საქმეთა მინისტრები და სასამართლო აღმასრულებელთა ორი მესამედი საფრანგეთის რესპუბლიკის მოქალაქეები უნდა იყვნენ. ტყყობა, მონარქის რისკზე მიდის; იგი საპასუხო რეპრესიებსაც არ უშინდება, რადგან მონაკო გაეროს და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების წევრია და საჭირო შემთხვევაში, მიუხედავად თავისი მინიატურული ზომებისა, დასახმარებლად მათ მიმართავს.

ნეზავისიზია გაზეტა №226

ჯახა-ქეიშის ჩიქვები

— გულის ტკივლს შე-
ლის 6 სკ კუნთის ნაყოფსა და 6 სკ
შავალასს დაასხით 7 წკ მდულარე წყ-
ალი, თბილად შეფუთეთ და ასე გააჩ-
ერეთ 1 ღმე-ღამე. შემდეგ განურეთ,
ჩაასხით შინის ბოთლში და შედგით მა-
ცივარში. მიიღეთ 1 წკ დაუმტკბარი წყ-
ენი 3-ჯერ დღეში.

— ნაღლის ბუშტის ნების-
მერ დაფადებას შელის 1/2 წკ
კონახურის ქერქს ან ნაყოფს დაასხით 1
წკ მდულარე წყალი და ადულეთ კიდევ
30 წუთი, გააჩერეთ 30 წუთი და შემდეგ
განურეთ. მიიღეთ 1-2 სკ 2-3-ჯერ დღე-

ში. ასევე მზადდება კონახურის ნაყოფის-
აგან ნაღველმდენი წყენი: 2 წკ ნაყოფი
დანაყეთ, დაასხით 1 წკ მდულარე წყალი.
გააჩერეთ 1 საათი, შემდეგ განურეთ. მი-
იღეთ 1-2 სკ 3-4-ჯერ დღეში.

— საშარდე ბუშტისა და
შარდსადენი გზების დაფადე-
ბებს შელის 50 გ მსლის ფოთლებ-
სა და ღეროებს დაასხით 1/2 ლ 40%-იანი
სპირტი, გააჩერეთ 2 კვირა ოთახის ტემ-
პერატურაზე ბნელ ადგილას. შემდეგ გა-
ფილტრეთ და შეინახეთ მუქი ფერის შინის
ჭურჭელში. მიიღეთ 30-40 წვეთი 3-ჯერ
დღეში.

ფეჭრესია და გენეტიკა

დექრესია, ნეკროზი, ფსიქოზი, პოსტ-ტრესული, ტრავმული აშლი-ლოზანი, პეს-იმბი, ტუბერკუ-ლოზი, ინფარქტი, ქეტი, მუნი — აი, არასრული სია დემოკრატიული საჩუქრებისა, რაც საქართველოს მმართველმა ძალამ უნაგაროდ მოუღღ-ნა საკუთარ ხალხს.

ბაა, რომლის დროსაც მუდმივად ქვეით-დება გუნება-განწყობის ფონი. ადამი-ანი დაღვრემილი, გასაცოდავებული და სასონარკვეთილია. დეპრესიას წინ უძღვის შიში, უიმედობა, რეალობის შეგრძნების დაქვეითება.

წისლიანი ალბიონის მეცნიერ-გე-ნეტიკოსებმა (სადაც სტატისტიკურად ყველაზე მაღალია დეპრესიის მაჩვენე-

ბელი), ხანგრძლივი დავიერების შედეგად დაადგინეს, რომ დეპრესია უფრო ხშირად ეუფლება ისეთ ადამიანებს, რომელთაც არაერთი საჩვენებელთიზე გრძელი აქვთ. ყოველივე ეს კი ჩანასახშივე ვითარდება, სადაც თითუ-ბისა და სასქესო ჯირკვლების ჩამოყ-ალიბებს ერთი და იგივე გენი აკონ-ტროლებს. გრძელი არაერთი, უმეტე-სად, ტესტოსტერონის მომატების ხარ-ჯზეა. მისი ჰიპერდოზირება კი მთელ რიგ ფიზიოლოგიურ ცვლილებებს იწვევს. მათ შორის დეპრესიისადმი მი-დრეკილებასაც.

ამ ფაქტით, ისრაელელი გენეტიკო-სებიც დაინტერესდნენ, რადგან დეპრე-სია, მათი მოქალაქეების ხშირი სტუ-მარიცაა (რაც, არცთუ იშვიათად თვით-მკვლელობით მთავრდება). ინგლისელ სწაველულთა ვარაუდი გამართლდა, დეპრესიულ ავადმყოფთა 85%-ს გრძე-ლი არათითი აქვს.

ასე რომ, რას ვერჩით ჩვენს მთავრობას, თურმე ყველა „ჭირი“ გენე-ტიკური ყოფილა.

ნაირა კოკიელი

სიასლა მაღისინაში

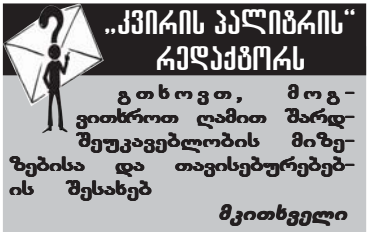
ღვიძლი ორ კვირაში გაიზარდა. ამერიკელმა სწავლულებმა სენსაციური აღმოჩენა გააკეთეს: თუ ღვიძლს ნაწილს ჩამოეჭაჩრეთ, იგი ორი კვირის შემდეგ სრულიად აღდგე-ბა. ექიმები იმედოვნებენ, რომ ეს დაქმნარება იმ პაციენტებს, რომელთაც ღვიძლის გადანერგვა სჭირდებათ (მხოლოდ ამერიკაში ასეთი დაახლოე-ბით 15.000 კაცია) — მათთვის უფრო იოლი იქნება ცოცხალი დონორის მოძიება.

მათის გულიონი წააღი

ყოფილა. ნებრასკას შტატის უნივერ-სიტეტის სამედიცინო ცენტრის მეც-ნიერებმა ქათმის ბულიონის მარგე-ბლიანობის საიდუმლო ამოხსნეს.

როგორც გაირკვა, ბულიონში უა-მრავი ანთებსანიზალმდეგ ნივთიერე-ბა შედის. ორგანიზმში მოხვედრისას (ბულიონთან ერთად), ნივთიერებები იმ სისხლის უჯრედების მოძრაობას ანელებენ, რომლებიც ლორწოს წარ-მოქმნიან, რაც ხველებასა და სურდოს იწვევს.

სოხესდენიკი №43

ენურები ბერძნულად სითხის გამოყოფას ნიშნავს. დაავადების შესახ-ებ ჯერ კიდევ ჩვ. წ. აღ-მდე 1550 წელს წერდნენ ძველი ბერძნები.

ენურები შესაძლოა დღისა ან ღა-მის იყოს, ზოგჯერ ორივე ერთად, აგრეთვე პირველადი და მეორადი. გარკვეულ ეტაპზე პათოლოგიას ექიმები „ფიზიოლოგიურად“ მიიჩნევენ და აქტიური ჩარევისაგან თავის შეკავე-ბას გვირგვინ. ეს, ძირითადად, 5 წლამდე ასაკის ბავშვებს ეხება. საქმე ის გახლავთ, რომ პატარე-ში შარდ-სასქესო სისტემა და, პირველ რიგში, შარდის ბუშტი სხვა ორგანოებთან შედარებით გვიან მწიფდება. მისი რეგულირება, ფაქტო-ბრივად, 5 წლის ასაკში მთავრდება. ამიტომ ენურები 5 წლამდე არც ისე სერიოზულ „გადახრად“ მიიჩნევა. მით უფრო, თუ გენეტიკური წარმოშობა, მექვიდრობითი ხაზი შეინიშნება (ერთ ოჯახში 2 ან მეტი ენურებით შეპყრო-ბილი პატარა), მაგრამ თუ შარდშუე-კავებლობა 5 წლის შემდეგ გრძელდება, სიმშვიდეს არ გირჩევიდით! ნუ იფ-იქრებთ, რომ ყველაფერი თავისით გაივ-ლის. წლების მატებასთან ერთად დის-კომფორტისა და უარყოფითი ფსიქოლოგიური გავლენის გარდა, პა-თოლოგიაც „დამიძმდება“ და მასთან ბრძოლა მნიშვნელოვნად გაჭირდება.

პირველადი ენურები — პირვე-ლად წარმოშობილი პათოლოგიაა (როდესაც არ არის ჩამოყალიბებული შარდგამოყოფის შეკავების ფიზი-ოლოგიური რეფლექსი). **მეორადი ენურები** შესახებ მაშინ საუბრობენ, როდესაც პათოლოგიური შემდეგ ნორ-მალური შარდგამოყოფა 3-6 თვიდან რამ-დენიმე წლამდე აღინიშნება და ენურები ამ „მშრალი პერიოდის“ შემდეგ დგე-ბა. პირველადი და მეორადი ენურების გამომწვევი მიზეზები სხვადასხვაა.

დღისით შარდშუეკავებლობა — საწყის ასაკში 50%-ს, ხოლო 4 წლის ასაკ-ში 90%-ს აღენიშნება. ღამით კი 3 წლამ-დე — 70%-ს, 5 წლამდე კი — 80%-ს აღერიცხება. ენურები ბიჭუნებში უფრო ხშირია, თანაც ღამისა სჭარბობს დღი-სას. ენურების მიზეზებზე მსჯელობი-

სას ექიმები მივიდნენ დასკვნამდე, რომ პათოლოგია მექვიდრობითია (უმეტე-სად, მამრობითი ხაზით გადადის).

ენურების ჩამოყალიბება აღინიშნე-ბა გართულებული მშობიარობებისა და ორსულობის შედეგად. მუცლადყოფნის პერიოდში შექმნილი პრობლემები მნიშ-ვნელოვნად არღვევს ნაყოფის ნორ-მალური განვითარების პირობებს. **პა-თოლოგიის არსებობის პირ-ველ რიგში უროლოგს უნდა მიმართო!**

უროლოგიური პათოლოგიის გამოიციხვის შემდეგ მიზანშეწონილია ნევროპათოლოგიის კონსულტაცია, რად-განაც ენურები ხშირად ნევროლოგიური ხასიათისაა. ის ფსიქოლოგიური კონ-ფლიქტის, სტრესების, უსიამოვნებებისა და, თქვენ წარმოიდგინეთ, ზოგჯერ „დან-აშულისათვის“ მკაცრი დასჯის შედე-

ენურები — ყველას ახალის პათოლოგია

გია. აღსანიშნავია, რომ იმ ოჯახებში, სადაც საცხოვრებლად არადაპყაყ-ოფილებული პირობებია, პატარები უფრო ხშირად „ავადმყოფობენ“ ენურე-ბით.

ენურების ჩამოყალიბებაში მნიშ-ვნელობას ძილის ხასიათსაც ანიჭებენ. კერძოდ, მიიჩნევა, რომ ღრმა ძილი პა-თოლოგიის განვითარების ხელშემწყო-ბი პირობაა. ზოგჯერ ისეც ხდება, რომ პატარა შარდის ბუშტს მთლიანად არ ათავისუფლებს და მასში ე.წ. წარჩენი შარდი რჩება, რასაც ღამით შარდშუე-კავებლობა ემატება. გადახრა აღენიშ-ნებათ ახალშობილის ნეცეფალოპათიით შეპყრობილ პატარებსაც, რომელნიც მკურნალობას ხანგრძლივად (4 წლამდე მაინც) საჭიროებენ.

მშობელთა საყურადღებოდ! არასოდეს დასავით პატარა სველი ზე-წრის გამო. მასთან დიდი ტაქტი და მოთმინება გამოთვით, რათა ოპტიმიზმი და საკუთარი თავის რწმენა ჩაუნერგოთ. ანარმოეთ დღიური ბავშვთან ერთად, რომელიც პატარამ თავად უნდა შეა-სოს. აღნიშნოს მასში თითოეული „მშრა-ლი“ და „სველი“ დღე. „მშრალი“ დღეე-ბი გამო შეაქეთ ან დაასაჩუქრეთ. ეს დღიური საუკეთესოა ენურების სიხ-შირის, ზრდისა თუ შეცირების ტენ-დენციის გამოსავლენად. ცვადაც, ბავშ-ვს სასე შარდის ბუშტის შერძინების ჩამოყალიბებაში დაეხმაროთ. ამისთვის შედეგი საყარჯიშოა მონოდებული: ყოველდღიურად სთხოვეთ, რაც შეი-

ძლება დიდხანს შეიკავოს მოშარდვის სურვილი. 2 კვირიანი ვარჯიშის შემ-დეგ ამოცანა გაართულებთ. ხანგრძლივი შეკავების მერე, მოშარდვის უფლება მიეცით, ოღონდ მაშინვე შეკავებინეთ ნაკადი და ასე რამდენჯერმე გაიმეო-რეთ. ზოგჯერ ასეთი მცდელობებიც საკ-მარისი ხდება პრობლემის აღმოსაფხ-ვრელად.

მეორადი ენურები ხშირად შარდ-სასქესო სისტემის ინფექციის თანდართ-ვის დროს აღინიშნება. ენურები ვი-თარდება მცირე მოცულობის შარდის ბუშტის, ჰორმონ ვაზომპრეცინის ნაკლე-ბობის ფონზე.

პირველადი ენურები კეთილთვისე-ბიანი მიმდინარეობით ხასიათდება და მკურნალობასაც უფრო ადვილად ემორ-ჩილება. კეთილსაიმედოა პროგნოზი, თუკი „სველი“ დღეების რიცხვი მცირდ-

ება, დროის შუალედი კი იზრდება.

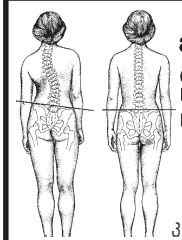
მკურნალობა: მედიკამენტური მკურნალობის საკითხი ექიმმა უნდა გადა-წყვიტოს. გამოიყენება: ადაპტოგენები, ანტიდებრესანტები. კარგ შედეგს იძლე-ვა ჰორმონული პრეპარატი — ადიურ-ტინი ანუ დესმოპრესინი (ცხვირში ჩასაწვეთებლად). ის გამოყოფილი შარ-დის რაოდენობას ამცირებს იმ ზღვრამ-დე, რომ შარდის ბუშტმა დილაზე „გა-ძლოს“. მისი მიღება მხოლოდ ექიმის რეკომენდაციით არის მიზანშეწონილი. გამოიყენება აგრეთვე პარაფინის და ნაფტალინის აბლიკაციები შარდის ბუშტზე. რეკომენდებულია არატრადი-ციული მეთოდებიც — ფიტო და მანუ-ალური თერაპია, აკუპუნქტურა, ისეთ შემთხვევაში თუ უროლოგიური და ნევროპათოლოგიური მიზეზები გამოი-რცება. ხანში შესულ და მოზრდილ ასაკ-ში განვითარებული ენურებიც უროლო-გიური ან ნევროპათოლოგიური პრობ-ლემაა. კონკრეტულ შემთხვევაში კონსულ-ტაციას ექიმთან გირჩევიდით. ხშირად კარ-გი შედეგი აქვს ფსიქოლოგებთან საუბარ-საც (თუკი ორგანული პათოლოგია გამ-ოირიცხება).

მაია მუხიგული

ქეიში კოპოპატი
განგაურნავთ ნებისმიერი
დაავადებისგან
სწრაფად და იაფად,
გარანტიით!
ააადამიის პოლიკლინიკა
(სპორტის სასახლასთან)
კაბ. №16. 10-15 სთ-მდე

**მაქურნალობა უახლესი
აპარატურით**
ალერგიის კომპიუტერული დიაგ-
ნოსტიკა და მკურნალობა, პიპერ-
ტონიის (წნევა), ნევროზის,
ლოკონვერზიის (ენაბლუბა) მკურ-
ნალობა უახლესი აპარატურით.
მის: პაპა-ფაქაქას კაპა. №16, კაპაქილიპაქი-
ის ხანაქი, 22-6 სართ. გიორგოწანასული თქარ-
აქიის კაპაქიში, ქეიში უახლესი სარეაქტილი
ქ. 33-01-12 (საქს) 10-15სთ. 33-50-77 (გონა)

**რადიკულიტები, ოსტეოპოზროზები (მარილები),
სოქოლიოზები, კიფოზები (ხარხამლის გამრუდება),
თავის ტკივილები, თავზარუსხვევა, მინაფისეაზური და
მათისეაზური გულმკერდი.**

**ამ დაავადებებს მრავალი წლის გან-
მავლობაში დიდი წარმატებით მკურნალობს
ცნობილი მანუალური თერაპევტი, ექიმი
სოსო ფორცხალაიშვილი, რუსეთისა და
საზღვარგარეთ დამუშავებული მეთოდით.**
მოზრდანიდით 11სთ-დან 20 სთ-მდე აღმაშენებლის
60-ში, კატასტროფების საავადმყოფოში (ყოფილი
მიხაილოვის), I სართ. მანუალური და ფიზიოთერაპიის
კაბინეტი. ტელ: 75-06-14; 877-44-01-08

SGS — მსოფლიო სექსოლოგთა ასოციაციის და ევროპის
სექსოლოგთა ფედერაციის წევრი
SGS — თანამედროვე ტექნიკური ბაზა
SGS — მაღალკვალიფიკური ექიმი-სექსოლოგები და ფსიქოლოგები
SGS — განკურნების მაქსიმალური გარანტია
SGS — აბსოლუტური ანონიმურობა

**ჩვენი პროფესიონალიზმი თქვენი
თვითდაჯერების გარანტიაა!!!**

**ექიმი-სექსოლოგები, ფსიქოლოგები და ფსიქოთერაპევტები მზად არიან
დაეგეხმარონ ყველა სახის სექსუალური დარღვევის, ნევროზული სიმ-
პტომების დიაგნოსტიკასა და მკურნალობაში.**

1. სექსობრევი აქტის ჩატარების გასიფლება ან შეუძლებლობა, მათ შორის:
„პირველი საქორწინო ღამის“ პრობლემები.
2. სექსობრევი აქტის გახანგრძლივება ან ნადრევი დაბოლოება.
3. ამპოტენციის ქირურგიული მკურნალობა, ასოს ზომების მომატება.
4. კონფლიქტები ოჯახში და მის გარეთ.
5. დეპრესია, ძილის დარღვევა, აკაიატება და ენერგეტიკული დაქვეითება.
6. კონტაქტის შიში და ურთიერთობის პრობლემები.

ფსიქოლოგიური და სექსოლოგიური სამსახური SGS
თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზ. №5 (ყოფილი „დეკამიანისა“),
მე-2 სართ. კაბ. 21-22-23-24. ტელ: 29-34-39. მიღება 10-19 სთ-მდე

საახლელეო ფასდაკლება
სამედიცინო ცენტრში
მედი
ლაზერული ეპილაცია
■ სხეულის ნებისმიერ მონაკვეთზე
■ ჩხვლქტის გარეშე
■ უმტკივნეულოდ
■ სწრაფად
■ გარანტირებული ეფექტით

აქიჩაქაქასიანი პრეპარატი
**ალექსანდრიის ლაზერის უახლესი
სისტემის აპარატით**
ი.ჭავჭავაძის გამზ. N70 25-02-02 22-50-43

„HERBAL V“ „პერბალ ვი“
**სამსუალური აქტივობის გაუმჯობესების აბსოლუტურად
უსაფრთხო, მაღალეფექტური მინარეული საშუალება**

HERBAL V Y — მაქაქასაქისათვის. — აბსოლუტურად უსაფრთხო მათთვისაც კი, ვინც
დაავადებულია ძალიან წნევი, გულის ან სხვა დაავადებით; — აუტოპრესებს ლიბიდოს, ასტიმულირებს
ნევრო-სექსუალურ ფუნქციას, როგორც ფიზიკურ, ასევე ფსიქოლოგიურ ასპექტში; — წარმატებით ხსნის
სექსუალური დარღვევებით გამოწვეულ ტკივილებს წელისა და მუცლის არეშე, მატებს ენერგიას და
სიცოცხლის ხალისს; — რთული, ორგანული მიზეზებით განვითარებული იმპოტენციის დროს, აუცილებე-
ლი სერიოზული მედიკამენტოზური სამკურნალო კურსის განსაზღვრულ ეტაპზე „პერბალ ვი“ ქნის
შესანიშნავ ფონს და ახანგრძლივებს მათ ეფექტს; — „პერბალ ვი“-ს უკომპლექსოდ იყენებენ აბსოლუ-
ტურად ჯანმრთელი მამაკაცებიც, რომლებსაც ნერვული დაძაბულობისა და გადაღლილობის გამო
დროდადრო დაქვეითებული აქვთ სექსუალური აქტიურობა.

HERBAL VX — ქალბისათვის. — სექსუალური პრობლემები მავნე ზემოქმედებას ახდენს როგორც
მამაკაცის, ასევე ქალის მთელ ორგანიზმზე და იწვევს ნევროზებს. რიგ სერიოზულ დაავადებებს. „პერბალ ვი“-
ს ქალების გარდანტი აძლიერებს სექსუალურ ლტოლვას, აქტიურებს სასიცოცხლო ძალებს, ამცირებს წინამენ-
სტრუალურ და პრეკლიმაქსურ დაძაბულობას და მატებს ენერგიას.

HERBAL VY — მაქაქაქებისა და ქალებისათვის — „ვიაგრას“ უაღრესად პოპულარული
მცენარეული ალტერნატივა მთელ მსოფლიოში! ინგლისურ-შვეიცარული კომპანია „სეისპელის“ ნაწარმი.
აიღეთ ცხოვრებისგან სავსებით სი
მოიკითხეთ სააფთიაქო ბაზებსა და აფთიაქებში.
„სეისპელის“ ესპლუქიური ლიზრეაქტივი კომპანია „ფლოქაქი“ ტ: 99-87-37

ვალერიან მამუკელაშვილი

დაბურულ ტყეში ციდან ჩამოვარდნილი ღრუბლებივით აქა-იქ მოჩანს ზედადგარებიდან ამოსული კვამლის დახვეული ქულები. სახელდახელოდ გაშლილ სუფრას შემოსვეული ქალი და კაცი, დიდი თუ პატარა არად აგდებს ხეთა ფოთლებიდან ჩამოცვენილ წუხანდელ წვიმის წვეთებს, თავწალუნულნი მისევიან მწვანეზე გაფენილ მუშამბაზე დახვევებულ ხორავს: ხაშლამასა თუ ხაჭაპურს, ხაბიზგინებსა თუ ფხლოვანებს. პაერი გაჟღენთილია მადის აღმძვრელი მწვანის სურნელით, რომელსაც ფარდაგივით ხის ძირებში გაფენილი ნემსომპალის სუნი ერევა.

ისმის ხორხოცი, სიმღერა, ხმამაღალი ლაპარაკი, სადღეგრძელოები და ზოგჯერაც უნამაური შეძახილები.

ჩემი სტუმარი, თურქეთიდან ჩამოსული ბეჩირბეი მორჩილად მომდევს და გაკვირვებული უყურებს ამ უჩვეულო სურათს, რომელიც ფოთალურ ხანაზე გადაღებულ კინოსურათის ემიზონებს უფრო ჰგავს, ვიდრე თანამედროვე ყოველდღიურობას, ცივილიზებულ სამყაროს მიერ ახალ შემოღებულ ადამ-წესებს.

— ოთარ! ოთარ! აქეთ მობრძანდით, აქეთ! — მეძახის ვილაც უცნობი და ჩემკენ გამობრბის, გულში მიკრავს და ხაშლამით გამოხილ ტუჩებს ჩემს უღვამზეზე იწმენდს.

— გამარჯობა, ძმაო, ველარ მიცანი? ნოდარი ვარ, ნოდარი. რასა იქ, როგორა ხარ?

— ვარ რა, ისე, როგორც სხვები არიან. აი, სტუმარი ჩამომივიდა თურქეთიდან...

— აბა, აქეთ მობრძანდით!..

— ვერა, ძმაო, ჩემი ბიძაშვილი ნასყიდა გველოდებს, აქვეა სადაღც და ვერ მიგვიგნია.

— შენი ბიძაშვილი მერე, აბა ჭიქები! — პირთაღდე გავსებულ სასმისებს ორივეს ხელებში გვჩრიან. ბეჩირბეი თვალებით მეკითხება, როგორ მოვიქცეო და ლიბლიბა სასმელს ეჭვინად დაჰყურებს.

— გიორგობის მაღლი შეგენით, ღმერთი გწყალობდეთ! — ვამბობ ხმამაღლა და ღვინოს პირზე ვიყუდებ.

— ჭიქაში წვეთი არ უნდა დარჩეს... — ვილაც ჯმუხი გულგაღილილი ჯიქურ მიყურებს და მკაცრი რევიზორივით თვალს არ მამორებს. ორივენი ვცლით ჭიქებს და ფეხზე ვდგებით.

— არავითარ შემთხვევაში, მე შენს სტუმართან ვახტანგური მინდა დავლიო, — მომძახის სუფრის თამადა და ბარბაცით ჩვენკენ მოემართება. ჩემი დამტყრეული თურქულით ვუხსნი, ლხინის უზენაესი განმკარგულების სურვილს და უხერხულად ვიმშუშნები. ხელჩაბვეულების ტუჩების მოძრაობას პიკნიკის ყველა მონაწილე მისჩერებია და კოცინთ წარმოქმნილ ბოლო წრუტუნს წამსიკვრით აჯილდოებენ.

— ახლა კი წავალით, ჩემო ნოდარ, ხომ იცი, რა ძნელია ლოდინი, — ვედრეივები ჩვენს მასპინძელს და ფიცრის გრძელ სკამს აჩქარებულ ვალაჯებს.

— ყოფილიყავით ჩვენთან, რა ბიძაშვილი აგიტყდა, აგერ მწვადებიც მოაქეთ, — არ მემუვება უცნობი და ილიაში ხელგამოდებულს მაცილებს.

— მეგობარო, მეგობარო! ერთი წუთით თუ შეიძლება!.. — მუხობელი სუფრიდან ვილაც ახალგაზრდა წინ მელობება.

— ერთი ჭიქით უნდა დაგვლოცოთ. ხომ იცით, გიორგობაა და დაულოცავად, რა ვქნა, ვერ გაგიშვებთ. — კიდევ სამ სუფრასთან გვიწვევენ, გვთხოვენ, გვაძალბენ, ჭიქებს ჭიქებზე ვცლით და ვგრძნობ, ფეხი როგორ მერევა. ბეჩირბეის აღარ სჭირდება ხვეწნა-მოუდარა, ხალხის მოემატა, ყველა სადღეგრძელოზე იცინის, თავს უქნევს, შეუსვენებელი ლაპარაკობს და ჭიქას ჭიქაზე უჭახუნებს.

— როგორ დავიჯერო, ეფენდი ოთარ, რომ ყველა ისინი, ვინც დღეს გაგვიმასპინძლდნენ, თქვენი ახლობლები არიან.

— ასეა, ბეჩირბეი, ზოგი ახლობელია და ზოგიც...

— არა, პირდაპირ მითხარი, იცნობდით თუ არა? — არ მემუვება ლაპარაკის საღერდელაშვილი სტუმარი და თვალბში შემცქერის.

— ოთარ, გამარჯობა! — ხელს მართმევს

დაბალი, ჩოფურა, ორმოციოდე წლის ხელბედაპინებული, წელზე თეთრხალათ შემოჭერილი უცნობი და ჯვარდინად მკოცნის. მთელი ძალით ვძაბავ გონებას. რა ნაცნობი სახეა, რა დაუფიქრარი ღიმილი. ის არის, ის, ნამდვილად ბებიას მებობელი კოკრუჭა. სახელი რა ჰქვია, ღმერთო, გამახსენე! პო, პო, ვანო. რა თქმა უნდა, ვანო. ყველა არდადეგებზე სოფელში ჩამოსულს ხბოსავით რომ დამდედა უკან.

— გამარჯობა, ვანო, როგორა ხარ, ბიჭო, როგორ?

— კარგად, ჩემო, ოთარბეგ, არა მიშავს.

— ბეჩირს ოთარბეგი საამოდ ჩაესმის ყურში და ვანოს ნაცნობივით უღიმის.

— სახლში როგორა ხარ, ოჯახში.

— არა გვიშავს რა, შენ კი დაგვეკარგე, აღარ გვეკარგები.

— რა ვქნა, ჩემო ვანო, ეს უმაღლესიო, ეს ასპირანტურაო, ეს თურქეთიო, ბებიაჩემიც ცოცხალი აღარ არის...

— ჩვენ ხომ ვართ, შენი ბიძაშვილები ხომ არიან...

— ხო და, ამიტომაც ჩამოვედი სტუმართან ერთად.

— აქეთ მობრძანდი, ჩემო ოთარ, ჯერ სანთლები დაანთეთ, ეს რამდენიმე დღეა დეკანოზად დამნიშნეს.

სანთლებს ვანთებ, გრძელ შანდალს ბეჩირბეის ვუდებ ხელში, მუსულმანს ეუხერხულება ქრისტიანული წეს-ჩვეულების აღსრულება, მაგრამ უარს ვერ მეუბნება. ცრემლივით ჩამონადენი წვეთები ყვითლად აჩნდება დანგრეული საყდრის ხაფსიანი კვადრის მწვანე ზედაპირს. — შენი ხელით ანანთები წმინდა გიორგისა იყოს, ჩემო ოთარ, იმის მაღლი შეგენიოს, მისი ძალა შეგმატებოდეს... აბა, ჭიქა გამომართეთ.

— მე კი დავლევ, მაგრამ ამ ჩემს სტუმარს ნუ დააძალბებ, მეშინია ცუდად არ გახდეს. ეგეც არ იყოს, მუსულმანია და ალაში ღვინის სმას უკმაძალავთ...

— იქ არი მუსულმანი, აქ კი არა, აბა, ეფენდი, გადაუშვი, უარი არ იყოს... — თურქი ჭიქას იმარჯვებს და ერთი აკვრით ცლის.

— ეს ჩვენი ბავშვობის მოგონებია იყოს, ჩემო ოთარ, რომ არ დავლიოთ, ღმერთი გვიწყენს, მერე სხვა იქნება.

— ვერა, ძმაო, კარგად იყავი, ეგეც რომ დავლიო, გზას ველარ გავიგნებ, მომკლავს ჩემი ბიძაშვილი ნასყიდა.

— გაიგნებ, როგორ ვერ გაიგნებ, აგერ იქ დოლ-გარმონის ხმა რომ ისმის, წელან იქ იყო, შენი ამბავი რომ ვიცი, ფეხი არ შეგეშლება — ჰაიპარად ვსვამთ ბოლო ჭიქას და თითქმის სირფლით ვტოვებთ ბატკნებისა და ხბოს ტყავებით ამოვსებულ დეკანოზის სამფლობელოს.

ბეჩირბეი, რომელიც ბაიათს ღიღინებს და ჩემს მხარზე ჩამოკიდებული, ფეხებით რეიანებს ხაზავს. საკმაოდ დიდ სუფრას ოცამდე მენიახე შემოსხდომია და არის ერთი ჟივლიზივლი. წვერგაუპარსავი, კიბეხავით აყუდებული მედოლე ყუაზე დასულ სიგარეტს ექაჩება და თვალბმინდელი ცეცხლზე შეხურებული თხის ტყავს გამეტებით ურტყამს თითებს.

განა ღირს კი ამ მოვრალ ხალხში უცხო ქვეყნიდან ჩამოსული სტუმრის მიყვანა. მაგრამ უკვე გვიანია, გარშემო გვეხვევიან, გადაქცეულ ხეზე ადგილს გვითმობენ და ცხვრის ხაშლამას გვანვდინან. ფეხზე ვდგებით და შექვიფიანებულ სუფრის წვერებს გაეძახი:

— გაიცნით ჩემი სტუმარი. სტამბოლის უნივერსიტეტის პრინა დოცენტი ბეჩირბეი თურქი.

„სტუმარს გაუმარჯოს“, „სტუმარი ღვთისაა“, — გაისმა შეძახილები.

— ხომ არის სტამბოლის კაჟივით? — მე-

კითხება ვილაც ჩოფურა და თურქს ბეჭებზე ხელს უტყავუნებს.

— ცეკვა ქართული, შენ დაუჯა! — გასძახის დამკვერელებს ჯინსებში გამოწყობილი ახალგაზრდა ქალბატონი და ჩემს სტუმარს საცეკვაოდ იწვევს. ხდება საოცრება. მსუქანი, ძონძროხა სტამბოლელი ქეშვიკ ქმუტუნ-ქმუტუნით ძლივს რომ მოვიყვანე ბოლო სუფრასთან, ცქცქტად წყდება ადგილიდან და ძუნძულით, სკუპ-სკუპით, როკვა-როკვით მიჰყვება მანდილოსანს. ტამის ხმა აყრუებს იქაურობას, სიცილით, შეძახილებით ამხნევენ აცუნდრუკებულ, აქლომინებულ კავალერს და არის ერთი ხორხოცი. მე თვალბებით ვეძებ ჩემს ბიძაშვილს და მგონია, რომ არეული თვალბებისა და ბახუსის გამო ვერ ვპოულობ.

— ჩვენებურო, მოდი აქ! — მავთულივით განვრილებული, ჭაღარაშერეული კარგად შექვიფიანებული მამაკაცი იდევნებ ხელსა მკიდებს და გვერდზე გავყავარ.

— რაშია საქმე, მეგობარო? — ვეკითხები

შენიან წმინდა გიორგი

გაკვირვებული.

— მითხარი, თუ კაცი ხარ, ეგ სქელი მართლა თურქია?

— ნამდვილად.

— გიორგი სააკაძეს იცნობს?

— ვისა?

— გიორგი სააკაძეს.

— სააკაძეს არა, მაგრამ გიორგი შევარდნაძეს კი...

— შევარდნაძე არ მინდა. ერთი თხოვნა უნდა შემისრულო!..

— გისმენთ...

— უნდა მაჭიდაო.

— რაო? — ყურებს არ ვუჯერებ.

— უნდა მაჭიდაო...

— როგორ თუ გაჭიდაო?

— ისე, აგერ იქ მწვანე მდელიზე გავალთ და...

— რომელი მოჭიდავე ეგ ნახე.

— არც მე ვარ არსენა მეკოიშვილი, მაგრამ მაინც უნდა დავეჭიდაო.

— მაგის მაგივრად მე რომ გეჭიდაო?

— არა, ეგ უნდა მეჭიდაოს...

— რომ წავაქციოს?

— ვერ წამაქცევს.

— წონაც სხვადასხვა გაქეთ, შენ მჩატე, ის ქვეშიმე...

— მაინც წავაქცევ. ბაში-აწუიკი მჩატე წონაში გამოდიოდა, მაგრამ მაინც ხომ დასცა აბდუშაჰილი.

— კარგი, ცეკვას მორჩება და გეტყვი.

— მაი, სადა ხარ, წამოდი, დედა გეძახის!

— ვილაც ბრგე, დევივით ახალგაზრდამ დასტაცა ხელი ფალავანს და როგორც ფუჩქის კონა, ისე ამოიჩარა ილიაში.

მიმყავს მანქანის მიმართულებით ჩემი სტუმარი, კარგად შემთვრალი ბეჩირბეი. ნასყიდა ვერ ვიპოვე, გელოდნენ და ნავიდნენ. თურქი მორჩილად მომყვება და თანაც დუდლუნა ხმით მსაყვედურობს:

— სახლში რად მივდივართ?

— ალბათ ახლა იქ გველოდებიან.

— ყოფილიყავით ცოტა ხანსაც, სახლში რა უნდა გავაკეთოთ?.. — ვერაფერს ვუბნები, ვცდილობ არ შევიმჩნიო ის შიში, „მოჭიდავის“ სურვილით რომ მომყვება, იქით ვიყურები, სადაც ჭიდაობას მონადინებული ფალავანი ჩვენკენ თითს იშვერს და ცდილობს შეილის მკლავებიდან დასხლტომას.

გაცვილიდით გიორგობის მაღლით მირონცხებულ მასპინძლებს, ნათესავებს, მეგობრებს, ახალგაზრდობილ მენიხებს. უკან დაგვრჩა ფარდაგებზე გაშლილი ხაშლამა, ჩაქაფული, შოთის პურები, მწვანელი, მრავალნაირი ხორავი და აბოლებული მწვანე ველი. მიმყავს საკმაოდ მეტად შექვიფიანებული სტუმარი და ვატყობ, რომ ღვინო თანდათან ეკიდება. უეცრად საეჭვოდ დაიძაგრა, მუხლები მოუბოზდა და მხარზე მძიმე ტომარასავით ჩამოშვეიდა:

— ბეჩირბეი, ბეჩირბეი! — ჩაეძახი ყურში, მაგრამ აღარაფერი ესმის, ხმას არ იღებს, საეჭვოდ იღიმება და თავისთვის ლულულღებს. მძიმეა, ველარ ვერევი, მწვანეზე ვანვენ და აქეთ-იქით ვიყურები. რა ვქნა, რა მოვიმოქმედო, ღმერთო, წმინდა გიორგი, შენ მიშველე. გადმოხვედ წყალობის თვალბით! წყაროსკენ გავრბივარ, ცხვირსახოცს ვასველებ და უკან ვბრუნდები. ვილაცა მომდევს.

მესმის ზურგის მხრიდან აჩქარებული ფეხის ხმა. პიჯაკის კალთაზე მეჯავჯატრება და თავისკენ მენწევა. მოვიხდე და ჭიდაობის მოსურნე შემრჩა ხელში.

— რა უყავ, სად დამალე? — მეკითხება გაბრაზებული. ვიბოღმები, მინდა რაღაც მწარე ვუთხრა, მაგრამ ყელი შემეკრა და ველარაფერს ვამბობ.

— სად არის-მეთქი, გეკითხები?

— აქ არის, აგერ წევს,

ცუდად გახდა.

— როგორ თუ ცუდად?

— ისე...

— რა მოუვიდა?

— არ ვიცი — ორივენი გულალმა გამოტოლ სტუმარს დაყურებთ, სველ ცხვირსახოცს შუბლზე ვადებ და საკინძეს ვუხსნი.

— იქნებ გულაო?

— არ ვიცი... ვალიდოლი იქნებოდა კარგი, მაგრამ აქ სად ვიშოვო? — ყოველი შემთხვევისთვის ბორჯომიც მოუხდებოდა...

— რა?

— ვალიდოლი.

— ქალაღზე დამინერე...

გულის ჯიბიდან კალამს ვიღებ და ვწერ. საკვირველია, ღმერთმანი, ჩემს სტუმარს სახიდან ღიმი მაინც არ შორდება: „ბეჩირბეი“, „ბეჩირბეი“, ჩაეძახი. დუმს, გადის ხანი, მხართფოზე წამოწოლილს უკეთესობისას ვერაფერს ვამჩნევ.

— აი მოვიტანე... მეუბნება „ფალავანი“ და თეთრ აბებსა და ბორჯომის ბოთლს მანვდის.

— როგორმე პირი უნდა გავაღებინოთ...

— ახლავე, — მხრებში ხელი ძალუმაღ ჩაავლო და ფეხზე წამოაყენა.

— ბეჩირბეი, პირი გააღე!

— ხისიი სადღეგრძელოა?

— რაო, რა თქვა?

— ვისი სადღეგრძელოაო, — ორივეს გველიმება. შევბით ამოვისუნთქე. პირისაზე კიდევ ერთხელ სველი ცხვირსახოცით დაფუზილე და ქუდა თავზე დავახურე.

— მანქანამდე უნდა მიმავყვანიო...

— მაშ როგორ, მე მარჯვნიდან შევუდგები, შენ მარცხნიდან და გინდა ტრაპუნამდე ვატარებო, — მანქანის უკანა სკამზე ხელიელ გადახვეული სხედან ორივენი. ბეჩირბეის ისევ ღიმილით აქვს სახე განათებული, ბოლო მოჭიდავე ფრთხილობს ხელიდან არ დაუსხლტეს სტუმარი და ცხვირით კარებს არ მიეხეთქოს.

შეწიოთ, არა, უკვე ნამდვილად შეწიოთ წმინდა გიორგი.

ლაგაზი ფიგურა? - მიუღწევლი აკაფიკია!

სამედიცინო ცენტრში **“მედი”** დაინერგა და წარმატებით ხორციელდება ფიგურის კორექციის უნიკალური მეთოდი - **ულტრაბგერითი ლიპოსაქტია**. ეს უახლესი მიღწევაა კოსმეტიკურ ქირურგიაში და ფართოდ გამოიყენება მსოფლიოს მოწინავე კლინიკებში. **ულტრაბგერითი ლიპოსაქტია** დროს, ცხიმოვანი ქსოვილი, ულტრაბგერის ზემოქმედებით იშლება, გადაეცემა ემულგირებული მდგომარეობაში და ერთდროულად ხდება მისი ამო-

ტუმბვა. აღნიშნული ოპერაცია, სხვა ანალოგიური მეთოდებისგან განსხვავებით, გაცილებით დამზოგველია. არ აზიანებს სისხლძარღვებს, ლიმფურ სისტემას და ნერვულ ბოჭკოებს, რის გამოც მას გართულებები პრაქტიკულად არ ახლავს. ოპერაცია მიმდინარეობს ადგილობრივ გაზრდილობით, ნარკოზის გარეშე და პაციენტი იმავე დროს უბრუნდება ცხოვრების ჩვეულ რიტმს. ერთადერთი, რამაც შეიძლება დისკომფორტი შეუქმნას პაციენტს, კომპრესიული ბანდაჟის ტარებაა, რაც აუცილებელია ოპერაციის შემდეგ ერთი-ორი კვირის განმავლობაში.

მნიშვნელოვანია, რომ, ულტრაბგერითი ლიპოსაქტიის დახმარებით, ერთხელ მოშორებული ცხიმოვანი უჯრედები, მომავალში აღარ ვითარდება და სხეულის სასურველი ფორმა უცვლელი რჩება წლების მანძილზე. ამასთან ერთად, ოპერაციის დროს, ცხიმების დაშ-

ლის გარდა, გამოყენებულია ულტრაბგერის კიდევ ერთი თვისება - კანი, მისი ზემოქმედების შემდეგ ელასტიურობას აღიდგენს და თვითონვე უბრუნდება პირვანდელ სახეს. შესაბამისად, არ ვითარდება ნაკეცები, რომელთაც მოშორება ან მოკვეთა სჭირდება.

როდესაც ადამიანი იღებს გადაწყვეტილებას, შეცვალოს თავისი გარეგნობა ქირურგიის საშუალებით, მან აუცილებლად უნდა გაითვალისწინოს, რომ მხოლოდ უმაღლესი კატეგორიის სოლიდური სამედიცინო ცენტრი, მაღალკვალიფიციური და გამოცდილი სპეციალისტია მაქსიმალური შედეგის და წარმატების გარანტია.

“მედი” კოსმეტიკური ქირურგიის მხოლოდ მოწინავე სამედიცინო ტექნოლოგიებს გთავაზობთ.

აპარატურის უმეტესობას, რომელიც აქ გამოიყენება, ანალოგი არ გააჩნია ამიერკავკასიაში.

მყუდრო და კომფორტული გარემო, პერსონალის მაღალი კვალიფიკაცია და გულისხმიერება, თქვენ შეგიძლიათ მკურნალობისთვის იდეალურ ატმოსფეროს.

სამედიცინო ცენტრი “მედი”

ი. ჯანჯავაძის ბაზო. №70

ტელ: 25-02-02; 22-42-73

ფასაკლავის ქაონი უჭარბავით ლიპოსაქტია

კუპონის წარმოდგენის შემთხვევაში მიიღებ შესაბამის ფასაკლავას

15 %

გთავაზობთ შედეგს

სულიერი მოძღვახი

მინდა, მას თქვენც იცნობდეთ...

ოჯახზე ზრუნვით დაქანცული მოყვარული მამის დარდიანი გამომეტყველება... მარტოობა და სევდის ნიალიდან ერთდერით ნათელ სხივად გამოზრუნული იგავიუწვდომელი სვეტიცხოველი, რომლის დიდებულ სილუეტს ყმანვილი ყოველ წუთს უმზერდა თავისი სახლის აივნიდან და ისეთი გრძნობა ეუფლებოდა, თითქოს ვიღაცის უხილავ ხელს ამ ტაძრიდან გამოზრუნული ნათლის სვეტი გაედო ხილად მასა და შავ-ბნელ სამყაროს შორის არსებულ უფსკრულზე.

საღლაც მიუძღოდა ეს ხიდი, მაგრამ საით? ეს ჯერ არ იცოდა და არც შეიძლებოდა სცოდნოდა. მისი ბავშვური წარმოსახვა უღრან ტყეში დაკარგულიყო ცეცებოდა გაურკვევლობის ქაოსში და გახს ეძებდა. ვის მიჰყვებოდა, სად ეპოვა სითბო და თანაგრძნობა?! გოგონა რომ ყოფილიყო, ჯადოსნური ქვეყნიდან მოვლენილ ზღაპრულ უფლისწულს დაუცდიდა, მაგრამ ის მხოლოდ ერთი ჯაფანდარა, მეოცნებე ბიჭი იყო და ჯერ წარმოდგენაც არ ჰქონდა იმაზე, რომ მართლაც უფლისწული იყო, მაგრამ ჩვეულებრივი მეფის შვილი კი არა, ძე მეფეთ მეფისა, დასაბამიდან რომ განაგებს თავისივე დაარსებულ სამყაროს და ყოველ უნუგემოს ნუგეზად და მფარველად ევლინება.

მამინ ყმანვილმა ეს არ იცოდა, მაგრამ სევდით მფეთქავი მისი პატარა გული მაინც სვეტიცხოვლის ტაძრისკენ ილტვოდა.

გალავანს მიღმა ლმობიერი დიდებულებით ყელყელაობდა ქრისტეს კვართის შუქით გაზრუნული ტაძარი, უღამაზესი გუმბათით რომ გაერღვია თეთრი ღრუბლების მაქმანით მოხატული ლურჯი ლაჟვარდი. მის კედლებში რამდენჯერ უტირია უტყემლოდ! სასოშიხდილი თითქმის ყოველთვის აქ აფარებდა თავს, აქ პოულობდა ჯერ გაუცნობიერებელ ნუგეზსა და იმედს, იდუმალი ალღოთი გრძნობდა, რომ ამ სამყაროსთან რაღაც უფრო დიდი და მნიშვნელოვანი აკავშირებდა, ვიდრე რიგითი მლოცველის ნადილი იყო. რა იყო ეს? იქნებ ღვთის იდუმალი მოწოდება, რომლის სიღრმეში წვდომასა და ნამდვილი არსის მიგნებას ის არც ცდილობდა და ეს არც შეეძლო. ეკლესიიდან მიღებულ სიმშვიდეს, მის გულში ყოველგვარ რისხვას რომ ახშობდა, იგი ჯერჯერობით ოდენ ნუგემის საგზალად იზოგავდა და ხარბად ეტანებოდა ნიგნების სამყაროს, სტრიქონებს მიღმა ეძიებდა ცხოვრების ნამდვილ აზრსა და შინაარსს. დაამთავრა საშუალო სკოლა, უმაღლესი სასწავლებელი, ზედმინეწით დაუფულა გერმანულ და უნგრულ ენებს, დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია. იყო მასწავლებელიც, მეცნიერ-მკვლევარიც, შესანიშნავი მთარგმნელიც, რომლის გაკეთებულ ლექსის პნკარედებს ხშირად მარტო გართიმვალა აკლდა, ისევ ლექსად რომ ქცეულიყო, ოღონდ — სხვა ენაზე ოსტატურად აჟღერებულ ლექსად.

მაგრამ მთელ ამ ღირებულ შრომას იდუმალ ფონად მაინც გასდევდა სულ სხვა მოწოდება, რომლის ნამდვილი არსი მალაღმა ღმერთმა რამდენიმე უმძიმესი განსაცდელით შეამცნა.

განგებოს ძალაა თუ დამთხვევა?!

ბავშვობაში ძალიან ცელქი ვიყავი. ერთი უტიწრო მათემატიკის მასწავლებელი გყავდა მე-5 კლასში. ამოცანას რომ ვერ ამოხსნიდა, — დანარჩენი შინ დაამთავრეთო, — გვეტყოდა. ერთი ასეთი შემთხვევისას წამოვხტი და კლასს მასწავლებლის საყვარელი სიტყვებით მივმართე. იმანაც კინწისკვრით გამომისტუმრა გარეთ, თან მომასახა, — მშობლის გარეშე არ დაგინახო მოსულოო.

მივდივარ, ფეხები უკან მრჩება და ამ დროს რას ვხედავ, დირექტორი მოდის. რომ არ შევენიშნე, იქვე, მხოლობლად, ეკლესიის შენობას ამოვფეარე. შიშისგან მუხლები მიკანკალეს. ამ დროს შიგნიდან ხმაური შემომესმა და ეკლესიის კარის ჭჭურუტანაში შევიჭყიტე. საფლავის ქვის ნატყებში 5 კაცი იჯდა და კარტს თამაშობდა, გვერდით ღვინის ცარიელი ბოთლები და ნაჟუსრევი ვყარა. კოლმურენობის საწყობად ქვეულ ეკლესიას ახლა კაზინოს ფუნქციაც დამატებოდა...

...დირექტორმა ჩემი გაკვეთილებიდან გაგდების მიზეზი რომ გაიგო, ბევრი იცინა და მშობლის მოყვანასაც გადავჩინე...

მაგრამ დიდხანს არ მასვენებდა დარდი იმის

ბევრჯერ იწვა თითქმის განუტურნებელი სენით შეპყრობილი და მხოლოდ მაშინ ეზი-არა თავის ნამდვილ დანიშნულებას, როცა სხეულზე ზრუნვა ძველი ტანსაცმელივით შემოიძარცვა და ღვთით ჩაბერილი სული მიიჩნია ერთადერთ და უცვლელ სინამდვილედ.

ძნელი იყო ეს გზა... წარმავლიდან მარადიულისაკენ... თანდათან უკან რჩებოდა და გაურკვეველობის ბურუსში იძირებოდა ნიგნებიც, მეცნიერული სამუშაოც, სამომავლო მიზნებიც. ყოველგვარ მნიშვნელობას კარგავდა პრაქტიკული კეთილდღეობა, ადამიანები სულსწრაფი თავგამოდებით რომ ზრუნავდნენ და დამფოფინებდნენ...

ვიწრო იყო მტკიცე, ურყევი რწმენის მძიმე ჭიშკარი, მაგრამ ღვთის ნებით მაინც განიხვნა იგი საამისოდ მოწოდებული კაცის წინაშე და მანამდე ჯუშბერ გაგნიძედ ცნობილი ღვთის შვილი 1992 წლის 14 ოქტომბერს, მირიანობა დღეს, მამა მირიანად იქცა.

მამა მირიანი — ქაშუეთის ეკლესიის მოძღვარი, კაფანდარი, თითქმის უსხეულო, მარტოოდენ სულად ქცეული მოძღვარი, ამბოიერიდან რაღაცნაირი ღვთაებრივი ხმით ქადაგებს და მრევლს მოუწოდებს მრავალტანჯული და დღესაც უდიდესი განსაცდელის წინაშე მდგარი სამშობლოს სამსახურისკენ, სიწმინდის, სიმაღლის, რწმენის განმტკიცებისაკენ, რამეთუ კარგად უწყის, რომ ამქვეყნად ყოფნა ოდენ ძნელი გამოცდაა მარადისობისაკენ მიმავალ გზაზე, სადაც იქნებ ბევრჯერ წაიბოძოკო კიდევ, მაგრამ მოწანიება, აღსარება და უზენაესისათვის პატივების თხოვნა უნდა შეგეძლოს.

მისი ქადაგებიდან ზოგჯერ ნაკადულივით მოჩქეფს შეგონება, ზოგჯერ კი მეწყერივით გრგვინავს ღვთის რისხვის მუქარა იმათ მიმართ, ვინც საკუთარი კეთილდღეობისათვის ურცხვად იმეტებს სამშობლოს, მოძმეს, ახლობელს მხოლოდ იმ მიზნით, რომ ამ წარმავალ წუთისოფელში თავად ბედნიერების ტალღებზე იტივტივოს.

მისი ღრმა და მართებული რწმენით, ღმერთმა ჩვენი გამოცდის ასპარეზად მამული, ეროვნული ტრადიციები, მოძმის სიყვარული და მაღალი ზნეობრიობა გვიძღვნა. ამ სიწმინდეთა შელახვით კაცი იმ ძლიერ ვერავის ავნებს, როგორც საკუთარ თავს, რომელსაც ის სამუდამო სატანჯველისათვის წირავს. მოძღვარი მთელი არსებით ცდილობს, სწორედ ეს ჭეშმარიტება შეგონოს თითოეულს.

შთამბეჭდავია მამა მირიანის ყოველი სიტყვა, რადგან ეს სიტყვა ზერეულ ნაკითხობაზე კი არა, მყარ, სტაბილურ ცოდნაზეა დამკვიდრებული;

ემოციურია მამა მირიანის შეგონება, რადგან ამ შეგონებას ღრმა ფსიქოლოგიური ალღო ასაზრდოებს;

მშვიდი და მუსიკალურია მამა მირიანის ხმა, რადგან ეს ხმა გულის შორეული სიღრმიდან მოდის;

უანგაროა მამა მირიანის ყოველი ქმედება, რადგან ამ ქმედებას მრევლისადმი თავდაუზოგავი სამსახური უდგის საფუძვლად.

არადა, რარიგ გვეჭრებდა დღეს ამგვარი სულიერი მოძღვარი! ხომ ცხადია, რომ თითოეული ჩვენგანის რწმენაც, ბუნებაც და საქციელიც თითქმის მთლიანად არის დამოკიდებული იმაზე, თუ ვინ დგას შუამავლად ჩვენსა და უფალს შორის. მამა მირიანი, სწორედამც, გამორჩეული მოძღვარია, რადგან მას ყველას სატიკვარი სტიკვა და ნუგეშიც ყველასათვის ემეტება. რამდენისათვის იქცა იგი ღრმა სულიერი ჭრილობის უებარ მალამოდ, მძიმე მწუხარების შეებად და ნუგეზად! მეც სწორედ ერთი იმათგანი ვარ.

ნათელა ონაშვილი

შესახებ, რომ ჩემი სოფლის ეკლესიის ეზო და თვით ეკლესიაც არაკაცებმა დაისაკუთრეს. „განგების ძალა ყველას თავისას მიუზღავსო“, — ხომ

გაგიგონიათ და მართლაც ასე მოხდა. ის მოთამაშები, ეკლესია რომ გაძარცვეს, შემდეგ კი სათარეშოდ და სანაგვედ აქციეს, ყველანი დაისაჯნენ. არც ერთს სიბერემდე არ მიუღწევია.

საწყობის გამგეს ერთი ვაჭი 18 წლისა დაეღუპა ავტოკატასტროფაში, მეორედ ახალგაზრდა გარდაეცვალა ცივედ კარგი, თვითონ მის სიკვდილს მაინც არ მოესწრო;

ეკლესიის ეზო ვინც მისაკუთრა, ჯერ ახალგაზრდა მეუღლე გარდაეცვალა, შემდეგ შვილი მოჰყვა ავარიამი, ბოლოს კი, ამდენი უბედურებით გაგაყებულმა 57 წლის კაცმა ტყვია დაიხალა შუბლში.

ეკლესიის ზარის გამტაცებლებმაც დიდხანს ვერ იცოცხლეს. საშინელი ავადმყოფობით დაასრულეს თავიანთი წუთისოფელი.

არ ვიცი, რა დავარქვა ამ მოვლენათა უცნაურ ჯაჭვს. განგების ძალას ნინ ვერაფერი დაუდგება!

შეგინდოს უფალმა!

სიმონ ფხაკაძე ქუთაისი

გაუთარჯოს ბარაბას, ჯვარს ახვით ქრისტე!

მე ამის თქმა მინდა ყველასთვის და ამ ჩემს ერთი ღამის „აღსარებას“ ვანდობ ჩემს „კვირის პალიტრას“ — ვიცი, ის მიიტანს ყველასთან.

ვისაც ხვალინდელი დღისა ეშინია, ობიექტური ვერ იქნება, მას ხედვა უკვე აღარ გააჩნია. სიბრძნე შინაგან სიმშვიდეშია. წინააღმდეგობა უფლისგან იმით-ომ კი არ მოგვეცემა, რომ დავფრთხეთ.

მცირე თუ დიდად მოგვეჩვენა, უფრო დიდს შეგვაძლევს, რათა მივხედეთ, თუ რა მცირე იყო ის, რაზეც ასეთი აურზაური ავტყხეთ. ასე გაგრძელდება მანამ, ვიდრე არ გავერსოვდებით, ან არ დავიღუპებით.

ჩვენი უბედურება მაშინ დაიწყო, როდესაც მხსნელად ჯერ ლენინი და სტალინი, ხოლო შემდეგ ცკ-ის მდივნები ვიგულვეთ. ჩვენი ერის ერთმა ნაწილმა გზის მაჩვენებლად ზვიად გამსახურდია მიიჩნია, მეორემ — ედუარდ შევარდნაძე.

ხსნა მხოლოდ უფალშია და არა — ადამიანში. თუ უფალს სთხოვ შევლას, იგი გიგზავნის ადამიანს, რომელიც ასრულებს მთხოვნელის სურვილს. მაგრამ ადამიანებიც უნდა აღსარულებდნენ უფლის ნებას — ათ მცნებას. როდესაც ქვეყნისათვის ითხოვ, მთხოვნელი უნდა იყოს მთელი ერი და არა ნაწილი.

„ითხოვე და მოგეცემა, დააკაუენ და გაგელევა“ — გვახსენავს სხარება.

ვითხოვთო ყველამ ერთხმად ერთი სათხოვა-რი.

როდესაც ერთ სახელმწიფოში ვცხოვრობთ, ყველა ერის წარმომადგენელს ერთი მიზანი, ერთი მიმართულება უნდა ჰქონდეს, მაშინ შეისმენს უფალი ჩვენს თხოვნას. ვიყოთ კონკრეტული თხოვნაში და ფრთხილი — სიტყვაში, თორემ როგორც ვითხოვთ, ისე მოგვეცემა.

ვიდრე იყვირებენ — „ზვიადი — საქართველო“, ვიდრე ისტერიულად ავივლებული დედაკაცები პრეზიდენტს კისერზე ჩამოვკიდებიან სიტყვებით, — ბატონო ედუარდ, თქვენა ხართ ჩვენი მხსნელი, ვიდრე შიშნლით გონებადამლუნგებული პენსიონერები პრეზიდენტს დაუჩოქებენ, ვიდრე მონობაში გაზრდილი კერპთაყვანისმცემელი არ ნავლენ ამ ქვეყნიდან, ქვეყანას არაფერი ეშველება.

— არ შექმნა კერპი უფლის გარდა, — გავფრთხილებს უფალი.

კაცობრიობის უბედურების მთავარი მიზეზი 2000 წლის წინ მოხდა რადიკალური დანაშაულები უნდა ვეძებოთ — ბრბომ საკუთარი ხსნა, — ქრისტე უარყო და ჯვარზე გააკრა, ხოლო მათ-ნაირი ქურდი და ავაზაკი ბარაბა — იხსნა.

აგერ უკვე 2000 წელია, ვირჩევთ ბარაბას და უარყვოფთ ქრისტეს.

ასე გაგრძელდება მანამ, ვიდრე კაცობრიობა თავისი ცხოვრების წესით არ დაიშასხურებს ქრისტეს მეორედ მოსვლას. რა დაშავა ქრისტემ? მას ხომ სიკეთის მეტი არაფერი გაუკეთებია. გვიხ-

ეს ამბავი დედაჩემს გადახდა თავს.

ჩემს ძმაზე ყოფილა ფეხმძიმედ და ძალიან ავად გამხდარა. ვისთვის არ მიუშარათვთ, მაგრამ ვერ განუტურნავთ. დღითი დღე სულ უარესად ხდებოდა თურმე და სიკვდილზე ფიქრიც დაუწყია.

აი, რა მიაბმო დედამ:

სნა წყურვილისგან, შიშშილისგან, სნეულებათაგან, სიკვდილისგან, თანაც უანგაროდ.

მაინც გაწირეს.

რატომ?

ადამიანი სხვაში ხედვს მხოლოდ იმას, რაც მასშია, ყველა საკუთარი საზომით ზომავს და უანგარო სიკეთეს ვერ დაინახავ, თუ ეს შენში არ არის.

ბოროტებას ვერ დაინახავ, თუ შენში არ დევს მისი ნაწილი. სიბრძნურეს ვერ იგონებ, თუ ეს არ შეგხვებია. თავისუფალ აზროვნებას ვერ ისწავლი, თუ დაბადებიდან მონა ხარ, დამოუკიდებელი ვერ გახდები, თუ მთელი ცხოვრება სხვის ნებას ემორჩილები.

მოსეს ორმოცწლიანი მოგზაურობა მონებთან, ეს არის საუკუნეში ერთხელ დადგმული განახლებული სპექტაკლი უფლის მიერ. ის ახლაც იწყება, ამ საუკუნეში და ასე გაგრძელდება დაუსრულებლად, ვიდრე კაცობრიობა არ დაიშასხურებს ქრისტეს მეორედ მოსვლას.

ქრისტე რომ დაინახო, თავისუფალი სულიერი ხედვა უნდა გქონდეს და რომ იგრძნო, უნდა იყო სულიერად ამაღლებული და განათლებული.

საქართველო გაბრწყინდება, საქართველო აყვავდება — ჩვენი მოუთმენლად ველოდებით ამ დღეს და თუ ამ წინასწარმეტყველების შედეგს ვერ ვხედავთ, სასოწარკვეთილები ვვარდებით.

აღთქმული ქვეყანა შეიძლება გავიგოთ პირდაპირი ან არაპირდაპირი მნიშვნელობით.

ჩვენი აღთქმული ქვეყანა ის, რომელზედაც ვოცნებობთ: სულიერად თავისუფალი, მორწმუნე, ძლიერი, ბედნიერი საქართველო. ჩვენ ასეთ ქვეყანაში შესვლა არ გვინერია; ჩვენ მონობაში დაბადებული კერპთაყვანისმცემელი ვართ. ასეთ საქართველოში შესვლა 90-იანი წლების შემდეგ დაბადებულთა ხვედრია.

ვევდროთ უფალს, რომ ჩვენმა მომავალმა თაობებმა ასეთ ქვეყანაში ცხოვრების უფლება მოიპოვონ.

საქართველო გაბრწყინდება, საქართველო აყვავდება მხოლოდ 40-50 წლის შემდეგ.

მანამდე კი — გაუთარჯოს ბარაბას, ჯვარს ახვით ქრისტეს!

ეძებთ ხსნა უფალში!

მე უნდა მეთქვა ეს!..

თამარ ქავთარაძე თბილისი

რედაქციისგან: ვისაც ჩვენი გაზეთიდან „პატარა ბავშვების“ უცნაური, მისტიკური ამბავი ასსულს, მაშინ თბილისიდან, სწორედ ქალბატონი თამარი ვინაყეთ საღათას ძილს მიცემული ბიჭის „მაჯის შემტყობრად“...

ფტოტსანნი ქალი ქითულ პატასკეფს მოთტინდა

— ბრწყინვალე აღდგომის კვირა მოახლოვდა. წითელ პარასკევს წვიმდა. თითქმის უკანასკნელ დღეში ვიყავი. შუადღისას ძლიერძლივობით მოვახერხე საწოლზე წამოჯდომა. სიკვდილზე ვფიქრობდი. წარმოვიდგინე, ვინ მოვიდოდა ჩემს დაკრძალვაზე... ჩამეძინა. უცებ შხუილი და შრიალი მომესმა. რას ვხედავ! ჩემი საწოლის თავზე უზარმაზარი შავი ფრინველი დაფრინდა. დაფრინდა თუ არა, მაშინვე ყმანვილ ქალად იქცა და მითხრა, — ახლავე ადგე. შენი ეზოს შემოსასვლელში, მუხის ქვეშ (ეზოში რამდენიმე მუხა გვიდგას), მოაგროვე ფესვებიანი ნერგები და ერთ ადგილას დაწვი. თუ ასე არ მოიქცევი, მოკვდები, ხოლო თუ აკრეფ და დაწვავ, იცოცხლებ და კარგადაც იქნები.

ატყატახებულს გამომეღვიძა. არ ვიცი, რა ძალამ წამომადგო მომავკვდები. მართლაც მოვძებნე მუხის ნორჩი ნერგები, ბუხარში დავწვი და რამდენიმე წუთში გამოვჭკობინდი.

მას აქეთ აგერ ცხრამეტი წელი გავიდა და ვერაფრით ამიხსნია იმ ცით მოვლენილი უცნაური ამბის საიდუმლო.

ანა კლდიაშვილი თერჯოლა, ქვედა სიმონეთი

„საშალლო-სალალო“

I. რაბაუსი
თხა თხაზე ნაკლები, მგელმა შეჭამოსო.

II. 1 — ბ; 2 — გ; 3 — დ; 4 — ა.

III. კროსკოროდი
შეუღლად: 1. კაბიტანი; 2. სიზმარა; 4. ვერნი; 5. სიონი; 7. ალიონი; 8. დილეგი; 10. მეკვლე; 13. კერპი.

გვერდის პასუხები

თარაზულად: 3. ყანწი; 6. ჯერი; 9. ღამე; 11. კარლოსონი; 12. ფანტა; 13. კაკაო; 14. ბარონი; 15. გორილა; 16. თუთიყუში.

IV. ლიანდაგი.

V. „აგი“

VI. ა) მტრედი; ბ) სვავი; გ) თოლია.

რუსუდან ფეცვიაშვილის ნახატების ნახვის შემდეგ საოცარი სისხვის გრძნობა გეუფლება. უამრავი ერთმანეთში გადაჯაჭვული ზღაპრული ფიგურა თითქოს ირეალური სამყაროს კარს სწის, დაახლოებით ისე სასიამოვნოდ გაბნევენ და გაოცებენ, როგორც მირიადი ვარსკვლავით მოჭედული უსარულო ცა... და მართლაც, სადაც ფიგურების არსებობა მთავრდება და მხოლოდ ფონი რჩება, იქაც არის რაღაც უსასრულო სიღრმის განცდა.

და მერე, როცა ამ სურათების მხატვარს — რუსუდან ფეცვიაშვილს შეხვდავ, კიდევ უფრო გაოცდები: ასეთი სიღრმისა და ასეთი უბრალოების, იშვიათი ნიჭისა და ბავშვური გულუბრველო სისუფთავის მხატვრული ადამიანი მხოლოდ ერთ საკითხზე დაგაფიქრებს, ერთი ადგილისათვის განგანყოფნა: ყველაზე დიდი ხელოვნება მაინც ის არის, რომ დარჩე ადამიანად, ისეთად, როგორიც გაგაჩინა ღმერთმა.

ის ცხოვრობს და ხატავს, სულის სიღრმიდან აღმოცენდა სახეები, სიუჟეტები ისეთი ადრეული ასაკიდან, რომ თვითონ ვერც იხსენებს: ჯერ ლაპარაკი ისწავლა, თუ ხატვა... თუმცა ფანქრით საუბრობდა ყოველთვის.

— პირველი პორტრეტი წლისა და 10 თვისამ დაეხატე. ჩემი მომდევნო ძმა რომ დაიბადა, გასართობად მომცეს ფანქრები და ფურცელი, რომ გაეჩერებულეყავი, დედისათვის ხელი არ შემეშალა ჩვილის მოვლაში. სულ პირველი ნახატი ჩემი ძმის — გიორგის პორტრეტი იყო. სამი წლიდან უკვე ძალიან ბევრ ფიგურას ვხატავდი.

— თქვენ ასე ადრე გამოფენილი ნიჭი არ განაცვიფრებდა ოჯახს?

— არა, ეს ძალიან ბუნებრივად მიიღეს. ჩვენი ოჯახისათვის ხატვა ჩვეულებრივი რამ არის. მამაჩემი მოქანდაკეა, დედა, მართალია, ფილოლოგია, მაგრამ ისიც კარგად ხატავდა, აკადემიაშიც კი სურდა სწავლის გაგრძელება თურმე... ჩემი ერთი ძმა — დიმიტრიც მოქანდაკეა, მომდევნო დას — მარიამს კი ქსოვილები აქვს დამთავრებული, უმცროსი — სალომე — მოდელირებაზე სწავლობს. მხოლოდ ერთი ძმა (გიორგი) ეკონომისტი... ასე რომ, ჩვენს ოჯახს ხატვის უნარი ვერ გააკვირვებდა.

— თქვეთვის, როგორც მხატვრისათვის, მნიშვნელობა აქვს ფერს, საგნის ფორმას...

— საგნებს ჩემთვის დიდი მნიშვნელობა არ აქვს... ძალიან მიყვარს და დიდი მნიშვნელობაც აქვს ხის ფოთლების ფერს. უსაზღვროდ მიყვარს ოქროსფერი ფოთლები ლურჯი ცის ფონზე, როცა მათ მზე ყვითელ ათინას გამოცემენ. ეს არის ჩემთვის ყველაზე ლამაზი რამ ამ ქვეყანაზე... თუმცა კი ჩემს ნახატებში ფერს არ ენიჭება იმხელა მნიშვნელობა, როგორიც ხაზს. ნაწყვანია ხაზი, რომელსაც ფერები ემორჩილება, შინაგონი. წინასწარ არასოდეს არ ვიცი, რას დაეხატავ. არც ბავშვობაში მქონია ეს განსაზღვრული. ხატვას მოუშვადებლად ვინყებ და ამ პროცესში ვფიქრობ, მაშინ იქმნება კომპოზიცია, როცა დიდ ნახატს ვქმნი, შორს გამოვდივარ და როგორც სხვის დახატულს, ისე ვათვალიერებ.

— თქვენს სურათებს აღმოსავლური ელფერი აქვს...

— ისეთი პატარა ასაკიდან ვხატავ, შეუძლებელია რომელიმე სამყაროს შეცნობის შემდეგ მოსულიყო... ეს ჩემთვის საოცრად ბუნებრივია...

— ჯერ კიდევ სკოლაში სწავლობდით, „ვეფხისტყაოსანი“ რომ დაასურათეთ.

— ვიდრე „ვეფხისტყაოსნის“ ილუსტრირებას შემომთავაზებდნენ, V კლასში, ფაქტობრივად, ზეპირად ვიცოდი მთელი პოემა. ძალიან ძვირფასი იყო ჩემთვის, როცა საფრანგეთმა შემომთავაზა გამეფორმებინა ფრანგულად ნათარგ-

მისებმა ის სამყარო. მაგალითად, ლაო ძის „დაო დე ძინი“ ყოველთვის მახსოვს, მიუხედავად იმისა, რომ ზეპირად არ ვიცი, შეიძლება ერთი სიტყვაც არ მახსენდებოდეს იქიდან, ის განწყობა, ის მსოფლმხედველობა მახსოვს. „ვეფხისტყაოსანი“ კი ან მთლიანად მომიცავს, ან მთლიანად გასულა ჩემგან...

— სახარებაზე მუშაობისას როგორ გრძნობა გქონდათ?

— სახარებაზე მუშაობა დაიწყო 10 წლის წინ, საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, უნ-მინდესი და უნეტარესი ილია -ის ლოცვა-კურთხევით. ოთხთავზე ძალიან ბევრნი მუშაობდნენ. ის სახარება 160 სმ-იან პერგა-

დედაჩინა სიყვარულს ეყრდნობა...

„ადამიანები გაცილებით მეტად მიყვარს, ვიდრე ჩემი ნახატები“ — რუსუდან ფეცვიაშვილი

მენტზეა დანერვილი. მე ძალიან მცირე წვლილი მიმიღღის იმ დიდ სამუშაოებში, რაც ჩატარდა... ვიდრე ამ სამუშაოს შემომთავაზებდნენ, 2 წლით ადრე, ისე მოხდა, რომ მხოლოდ ბიბლიას ვკითხულობდი. ისეთი შეგრძნება მქონდა, რომ სხვა წინის ნაკითხვად დროის დაკარგვა იქნებოდა. მოციქულთა საქმეები თითქმის ზეპირად ვიცოდი. ჩემთვის ვხატავდი სურათებს სახარებიდან, მაგრამ ვგრძნობდი, რაღაც ისე არ იყო. მიწოდდა, ჩემს ნებაზე კი არ მესატყა,

კანონი მეგრძნო. ამიტომაც, როცა უნ-მინდესმა შემომთავაზა ეს დიდი მისია, გამახსენდა, როგორ მინდებოდა სახარების დასურათება. ომის შემდგომი პერიოდი იყო. აღარაფერს აღარ ჰქონდა აზრი ჩემთვის. ვეღარ ვხედვოდით, რისთვის შეიძლება ადამიანს ჰქონდეს ცხოვრების იმეტი. მიწოდდა, ჩემი თავი დამეგრძნებინა, რომ არის რაღაც კიდევ და აი, ღმერთმა მიწყალობა ამისი დანახვა. საპატრიარქოში ვმუშაობდი, ვესწავლობდი ნიჭიერებს. მთლიანად იმ სამყაროში ვიყავი შესული. რაც კი შემიძლო, იმის

მაქსიმუმი გავაკეთე. შევისწავლე ბიზანტიური მინიატურები, სეციალური ნიგნები ხატწერის შესახებ... დაღლის გრძნობა არ მქონია, უბრალოდ, მოწინებებს ვგრძნობდი. მაღლობელი ვარ, რომ სახარების მინიატურების შექმნის სამუალება მომეცა.

— შემოქმედისათვის მთავარი რა არის?

— მთავარია გულწრფელობა. ის უნდა გააკეთო, რაც გულიდან მოდის, გონების კონტროლის გარეშე. ის უნდა ხატო. რაც გეხატება, ეს არის გულწრფელობა, უბრალოება.

— თქვენ გიყვართ ადამიანებთან ურთიერთობა, ახლობლების გარეშე ვერ წარმოგიდგენიათ სიცოცხლე... ხელოვნან მარტოობა უყვარსო, ამასაც ამბობენ...

— როცა ვხატავ, ყოველთვის მართო ვარ. ყველა ასეა... თუ არ ვხატავ, მარტოობას ვერ ვიტან.

— მარტოობა დაუძლეველია...

— ნამდვილად ასეა. პატრიარქმა ბრძანა: ღვთის წინაშე ყველანი მარტონი ვართო. ყველაზე დიდი საშინელებაა, როცა სიკვდილი მოგიახლოვდება, მიდიხარ და გრძნობ, რომ გვინაია უკვე შეცდომების გამოსწორება... „უკვე გვინა“ — აი ეს არის საშინელება. ამიტომ „თავს სინანული სჯობია, ბოლოყამ დანანებასა“...

— თავს ყველაზე კარგად მაინც სად გგრძნობთ?

— ყველაზე კარგად ქალაქგარეთ ვარ. დიდი სივრცეები მიყვარს. ძალიან მიყვარს ჯვრის მონასტერი, როცა კარგი ამინდია, იქადავ კავასიონიც ჩანს, ყაზბეგიც. ყველაზე კარგი ხედი მაინც ზედა-

ზნიდან არის... ზღვა მიყვარს ძალიან — ზაფხულშიც, ზამთარშიც. საერთოდ, სულ ერთია, სად გავალ, ოღონდ ხეები იყოს, ბალახი, მინა.

— ცხოველებიც გიყვართ?

— ცხოველებიც ყველას გიყვარს ოჯახში. ჩვენ კერძო სახლი გვაქვს. ერთხელ, მახსოვს პატარა ჩოჩორი მოგვიყვანეს ცხვირგატეხილი, თქვენს ეზოში ადგილია და იყოსო... თურმე ბავშვები ურტყამდნენ უპატრონოდ მიგდებულს. ჩოჩორი ჩვენთან იზრდებოდა. მერე მუშობლებმა გვიჩვიეს: ყროყინებს და გვანუხებსო. ჩვენც იძულებული გახდით, მემანვინისათვის გვეჩვიებინა. გაუკვირდა, არ მიჰყავდა: ალბათ ავად-მოფთვიაო...

— მეზობლებზე არ გაბრაზდით?

— არა... ბავშვებს ეშინოდათ, მეგლი ეგონათ... მართლა ხმახმა ყროყინებდა დილა-სალამოს, თანაც, ვიცოდით, იმ თათარ მე-მანვინესთან უკეთ იცხოვრებდა ფართო ეზოში. ჩვენ სანახავად დავდიოდით... რაც უბანში უპატრონო კატა იყო, ყველა ჩვენს ეზოში იყრიდა თავს. ჩემს ძმას ხშირად ძალღებაც მოჰყავდა... მივხვდი, რომ ყველას: ადამიანს, ცხოველს, დიდს, პატარას — ერთნაირი შეგრძნება აქვს. თუ უჭირთ, ერთნაირად უჭირთ, თუ ულხინთ, ერთნაირად ულხინთ.

— სასწარვეთილი არასოდეს ყოფილხართ?

— ომის დროს ისეთი სასწარვეთილი ვიყავი, არც მეგონა, თუ გამოვიდოდი ამ მდგომარეობიდან... მე და ჩემი მეუღლე მიგვიჩვიეს კანადაში, ამერიკაში. არ ნავედით. ჩვენი ბევრი ახლობელი აქ რჩებოდა გაჭირვებაში, მთელი ომი ჩვენც აქ გავატარეთ სამიწელ უფულობაში, უშუქობაში... მამაჩემი ღამეებს ათენებდა პურის რიგში. ისეთი საშინელი სიცივე იყო, ერთხელ პალტოთი დავიხივე. რომ გამომედიქა, სიცვიისაგან კრუნჩხვა დამემართა, ძალიან ცუდად გავხდი, გავიფიქრე: რა ეშველება ჩემიანებს, რა უნდა ქნან. მანქანაში ბენზინი არ ჰქონდათ, სიბნელები, უტელეფონობაში, რით უნდა ეშველათ ჩემთვის? შეგეცოდა, რომ წარმოვიდგინე, არ ელოდათ ჩემი ცუდად ყოფნის გამო. დავატანე თავს ძალა და კარგად გავხდი. თუ მოინდომებ, ბევრი რამ შეიძლება დაძლიო.

ჩემი ძმები, მათი მეგობრები აფხაზეთში იყვნენ. სულ ვლოცულობდი, ვიცოდი, გადარჩებოდნენ, მაგრამ მაინც ხომ ვნერვიულობდი. ქვეყანაში საშინელება ტრიალებდა. თითქოს ცა იყო ჩამოწოლილი. მივხვდი, რომ არ დამეხატა, მოკვდებოდი. ფუნჯი რომ მეჭირა, ხელი მეკრუნჩხებოდა. პატარა ტილოებსაც ვერ ვხატავდი, ხელი ისე მიკანკალებდა. დიდ ტილოზე ვმუშაობდი.

მაინც ვერ ნავედი საზღვარგარეთ. ვილაც ჩემ გარშემო დარჩებოდა უბედური. მეხვეწებოდნენ: ნადი, იქიდან დაგვეხმარეო. ვერ შევძელი. ვილაც რომ მიდიოდა, გული მწყდებოდა ხოლმე და მე რომ ნაესტლიყავი, ხომ დასწყდებოდათ გული ჩემს ახლობლებს?

— ესე იგი, თქვენ ემიგრაციაში არასოდეს წახვალთ...

— არა, არასოდეს. კანადაში გალერეას მიხსნიდნენ. ოღონდ მოქალაქეობა მიიღე და ერთ წელიწადში ოფიციალური მილიონერი გახდებო. მხეხვენებოდნენ, დამერღვია კონტრაქტი ამერიკელ ქალთან, რომელსაც ჩემი სურათები ჰქონდა წაღებული, მეჩვილა მისთვის და ახალი ხელშეკრულება გამეფორმებინა სხვასთან... ბოლოს, როგორც აღმოჩნდა, ის ქალი მართლაც მატყუებდა. მაინც არ ვუჩივლე... არც კანადაში ნავედი... არ შემეძლო სხვაგვარად მოქცევა.

— მამასთან როგორი ურთიერთობა გაქვთ, როგორც ხელოვნან ხელოვნთან?

— მამაჩემის აზრს ყველაზე დიდ მნიშვნელობას ვანიჭებ. ჩემი შემოქმედების ყველაზე დიდი კრიტიკოსი ის არის. ყოველთვის ყველაფერს ამჩნევს. თუ მოეწონა სურათი, მჯერა, მართლაც კარგი გამოსვლია. თუ დამინუნა, გული მტკივა, რომ სურათი უკვე დამთავრებული მაქვს და გვიან არის გამოსწორება. ხატვის პროცესში ის არაფერს მეუბნება...

— დედისაგან არ დაგყვით მეტეფიერებით ლიტერატურის სიყვარული?

— პოეზია მიყვარს ძალიან. ზეპირად ვიცი გალექტიონის უამრავი ლექსი, „ვეფხისტყაოსნის“ თავები, ვაჟას ზოგიერთი პოემა... დედაჩემი ძალიან კარგ ლექსებს წერდა. მეც მიწოდდა დამეწერა: არ გამომდიოდა, მაინც ვწერდი ხოლმე. ახლა რომ ვკითხულობ, მეცინება.

— კიდევ რა გიყვართ ხატვის, პოეზიის გარდა?

— მუსიკა მიყვარს ძალიან. ყველა ჩემი ნახატი, განსაკუთრებით ძველები, კლასიკური მუსიკის მოსმენისას მაქვს დახატული. მე გემო, მუსიკა ყველაზე მთავარი ხელოვნებაა. მერე ფერწერა მოსდევს, მერე ქანდაკება... ეს ჩემს წარმოდგენაშია ასე.

— ძალიან გიყვართ თქვენი სურათები?

— ნახატები უბრალოდ მიყვარს იმდენად, რამდენადაც რაღაც განწყობას მაგონებს. ადამიანები გაცილებით მეტად მიყვარს, ვიდრე ჩემი ნახატები.

— ადამიანში ყველაზე დიდი და მთავარი თვისება რა არის?

— მე მაინც ვთვლი, რომ მთავარი სიყვარულია. თუ სიყვარული გაქვს, სიკეთეც გექნება, თანაგრძნობა. თუ გული გაცივდება, ინდიფერენტული გახდება, ადამიანი ძალიან იტანჯება. სიყვარულის დაკლება — საშინელება. მხოლოდ ამ გრძნობით სავსე კაცი გრძნობს თავს ბედნიერად. საერთოდ, სიყვარულს ყვდნობა დედაჩინა: ახლობლების, ადამიანების, სამშობლოს და კიდევ უფრო დიდ სიყვარულს. სიყვარულზე დგას ეს ქვეყანა. მხოლოდ და მხოლოდ სიყვარულზე...

ლელა ჯიყაშვილი

„ქართული სამოთხე“

90-იანი წლებში ბევრი ჩვენი თანამემამულე ნავიდა საცხოვრებლად საზღვარგარეთის ქვეყნებში. ერთ-ერთი მათგანია ქართველი მხატვარი ზაზა თუშმალიშვილი, რომელიც ამჟამად მეუღლესთან ერთად გერმანიაში ცხოვრობს. და აქტიურ შემოქმედებით მოღვაწეობას ეწევა. როგორც პოპულარული გერმანული ჟურნალი „არტ პროფილი“ გვაცნობინებს, ზაზა ხშირად მართავს გამოფენებს გერმანიაში, შვეიცარიაში, ბელგიაში და მის შემოქმედებას ყველგან დიდი გულსიყვრით ხვდებიან. 2000 წელს გერმანიაში დაიბეჭდა ცნობები მისი ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ, რაც აგრეთვე ზაზას აღიარებაზე მეტყველებს (სხვათა შორის, ამ ჟურნალის გარეკანი მთლიანად ზაზას ქვემოთ წარმოდგენილ ნახატს „ქართულ სამოთხეს“ უჭირავს).

გთავაზობთ ჟურნალ „არტ პროფილი“ დაბეჭდილ სტატიას, რომელიც მხატვარ ზაზა თუშმალიშვილის შემოქმედებას ეძღვნება.

— საქართველო, რომლის შესახებაც ინფორმაცია უმეტესად კავკასიის რეგიონში წარმოებული ომების შედეგად გექვს, მხატვარ ზაზა თუშმალიშვილის სამშობლოა. იგი 1960 წელს დაბადებულია ამ ქვეყნის ერთ პატარა ქალაქ გორში.

საქართველო ბუნებით ლამაზი და კულტურით მდიდარი ქვეყანაა. იგი წარმოადგენს აღმოსავლური და დასავლური კულტურების ნახავს. ანტიკურ ხანაში დასავლეთ საქართველო კოლხეთის სახელით იყო ცნობილი. მას უკავშირდება ცნობილი ლეგენდა არგონავტებზე, რომლის მიხედვითაც, იასონი არგონავტებთან ერთად საქართველოში გამოემგზავრა ოქროს სანძისის მოძიების მიზნით. საუკუნეების მანძილზე ამ პატარა ქვეყანას იმყრობდნენ სპარსელები, ბიზანტიელები, არაბები, მონღოლები, რუსები. ყველა მათგანმა გარკვეული კვალი დატოვა

მის მდიდარ ეროვნულ კულტურაზე.

საქართველოში „ოქროს ხანად“ წოდებულ პერიოდში, რომელიც X-X საუკუნეებს მოიცავს, აყვავდა ქრისტიანული ხელოვნება. ეკლესია-მონასტრები მოიხატა შესანიშნავი ფრესკებით, შეიქმნა ხატები, მოზაიკა. გარდა ბიზანტიისა, ქართველთა ქვეყანას ჰქონდა დამოუკიდებელი კავშირები მსოფლიოს უძველეს აღმოსავლურ ქრისტიანულ ცენტრებთან — ანტიოქიასა და იერუსალიმთან, აგრეთვე არაქრისტიანულ სპარსეთთან.

მხატვარი ზაზა თუშმალიშვილი კარგად იცნობს თავისი ქვეყნის კულტურულ ფესვებს. თბილისის სამხატვრო აკადემიაში სწავლისას და ფრესკების აღდგენაზე მუშაობის დროს მან საკმაო გამოცდილება შეიძინა. როგორც ზაზა ამბობს, მის შემოქმედებით სტილზე დიდი ზეგავლენა მოუხდენია X-X საუკუნეების დავითგარეჯის სამონასტრო კომპლექსს. მსგავს კოლორიტულ წითელ, ყვითელ, მწვანე და ლურჯ ფერებს მრავლად შეხვდებით ზაზას შემოქმედებაში. თავის მასწავლებლად კი ზაზა პირველ რიგში ნიკო ფიროსიმანს დაგვისასელებს, რომელსაც ჰქონდა საგნების საკუთარი ხედვა და შეუდარებლად აღწერდა ქართულ ყოფას.

1989 წელს, როდესაც გორბაჩოვის პოლიტიკის წყალობით გაიკვამა ჩახვრეტილი გზა საზღვარგარეთის ქვეყნებთან, ზაზა თავის 20 ნახატთან ერთად გაემგზავრა ბერლინში. მაშინ დამყარდა პირველი კონტაქტები გერმანული კულტურის მოღვაწეებთან, რამაც მხატვარს საბოლოოდ გერმანიაში ცხოვრება გადაწყვიტა. ზაზა თუშმალიშვილის ნახატებში მნიშვნელოვანია სახეები, რომლებიც არასოდეს იცინიან და სადღაც შორს, ქვევით, გარემოცველ სამყაროში იმზირებიან. ხანდახან ისინი ერთმანეთში გადადიან და წარმოიქმნება გაორებული სახეები, რომელთაც ჩვენ ალბათ მხოლოდ სიზმრებში თუ ვხვდებით. საერთოდ, მხატვრის შემოქმედებაში სიზმრისა და ფანტაზიის თემატიკას დიდი ადგილი უჭირავს.

მის „ქართულ სამოთხეს“ იცავს ანგელოზი, რომელსაც ჩვენ მარცხაღმოსავლურ მივამსგავსებდით. თუშმალიშვილის ნახატების თვალწინებისას ცხადად ჩავხვდებით ქართული პოლიფონიური მუსიკა. თუშმალიშვილის ნახატებში იგრძნობა ის სითბო და სიყვარული, რომლითაც იგი თავის სამშობლოს ხატავს.

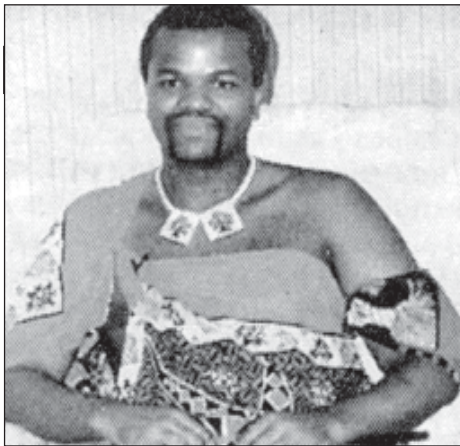
ქუმარიტად ბრძანებს პრიგიატა შრადე (ხელოვნებათმცოდნე, იგი ამჟამად საქართველოში მოღვაწეობს სვანური ფრესკების რესტავრირებაზე. — ნ.ტ.). — „მისი შემოქმედება სარეალური სილამაზისა და სამყარო, რომელსაც ის ხედავს, ეს არის პატარა საოცრება. პატარა საოცრებაა ისიც, რომ ასეთი სურათები არსებობენ... და მეორიან სიყვარულზე, მშვენიერებაზე, ადამიანისა და ბუნების, დედაჩინისა და ცის ჰარმონიაზე“.

ნინო ტარვაშვილი

ანტიკურ ხანაში ახალი საგნების შექმნა არც პროფესია იყო და არც პოზი. ბერძნები და რომაელები ადამიანის ღირსეულ საქმიანობად თავისუფალ დროს ბუნების ჭერებს მიიჩნევდნენ. ასეთი ატმოსფერო, რასაკვირველია, ხელს არ შეუწყობდა ტექნიკისა და ექსპერიმენტული მეცნიერების განვითარებას. შემდეგ მდგომარეობა შეიცვალა. ადამიანის დამოკიდებულება სამყაროს მიმართ უფრო საქმიანი გახდა. ცხოვრებასთან ურთიერთობის ამ კულტურულმა ნიუანსმა ინჟინერიის შექმნას დაუდო სათავე. ამ დროიდან გამომოგონებლობა საპატიო საქმიანობად გადაიქცა; მასზე, ღვთისმეტყველნიც არ ამბობდნენ უარს... მაგალითად, როგორ ბევრმა X საუკუნეში ინინასწარმეტყველა, რომ მომავალში ხომალდებს, წყალქვეშა ნავებს და „ჰაერში მოცურავე“ მანქანებს შექმნიდნენ. სწორედ იმ

გონჯანათლობოლი ათასწლოელი

დროს განვუთვნება ვიიარ დე გონჯურის სახერხი მექანიზმებისა და მყვინთავის კოსტიუმების შექმნა. როგორც კი საზოგადოების სიახლეებისადმი მოთხოვნილება იგრძნეს, ინჟინერებმა ხელები დაიკაპინეს და 1268 წელს შვეიცარიამ შექმნეს ჰიდრაულიკური ხერხი; 1280 წელს ბიზანტიაში — მენზურა; 1300 წელს იტალიაში — საზღვაო რუკები; 1320 წელს გერმანიაში — საუთოო მექანიზმი ... ადამიანის თვითშემეცნების სფეროში უდიდესი იყო 1279 წელს ფრანკისკანელი ჯონ პეკამის მიერ სარკის გამოგონება (მან მინა დაფარა ტყვიის თხელი ფენით). ვენეციელებმა მინის დამუშავება სრულყვეს. XV საუკუნეში მეტალურგიაშიც ახალი ნახტომი გაკეთდა: კალისა და ტყვიის შენადნობისაგან ჭურჭელი დაამზადეს; ასე შეცვალა თიხა ლითონმა. ამ დროს ჰოლანდიაში თევზსაჭერი ბადე გამოიგონეს. ამას თევზის კასრების დამარილება მოჰყვა, კასრიც ახალი გამოგონილი გახლდათ. გაიხსენა, შუა საუკუნეების დიოგენე ხომ თიხის კასრში იჯდა. დამარილება ადრეც იყო ცნობილი, მაგრამ კონსერვირებამ (კასრების პერმეტიზაცია) პროდუ-

ქუჯა სახელმწიფო სვაზილენდი სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის შუაშია მოქცეული, ჰყავს მეფე. აქ მილიონამდე ადამიანი ცხოვრობს. ძირითადად სვაზები, ათი ათასამდე ევროპელი და რამდენიმე ყოფილი საბჭოელი. აქვს 300 კმ-იანი რკინიგზა, სამაგიეროდ, გაეროს წევრია და დიპლომატიური ურთიერთობა აქვს რუსეთთან!

ჰოდა, ამ ციქცნა სახელმწიფოში მეფე მსვატი -ს ქვეშევრდომნი აუჯანყდნენ. ქუჩებში გამოვიდა ქვეყნის თითქმის ყველა მცხოვრები არსებული ფეოდალური ტრადიციების აღსკვეთად. ამის გამო მსვატი -მ ვეღარ აირჩია მერვე ცოლი სტადიონზე ჩამწკრივებულ, წელამდე შიშველ 20 ათას მშვენიერ ქალწულს შორის.

ამგვარი აქცია არ ახსოვს ჯუჯა სვაზილენდს. აფრიკული ადათით, 32 წლის მეფეს ყოველ წელიწადს აქვს თითო ცოლის მოყვანის უფლება. გაისად ღობამებს სტადიონზე კვლავ შეასრულებენ ულამაზესი ქალწულები სასურველი მამაკაცის მოსახიბლად საქონილო ცეკვა „გიიას“ — კანონი ხელმწიფის მხარეზე!

საიდუმლო პოტი მეთომქედი

უნიკალური მონეტა, რომელიც არა მხოლოდ ნუმისმატიკური თვალსაზრისით წარმოადგენს იშვიათ ფასეულობას, არამედ რელიგიურადაც, აღმოაჩინეს ისრაელელმა არქეოლოგებმა ისრაელის ერთ-ერთი ანტიკვარული მალაზიის დასახლ. ერთი შეკვლის ღირებულების მქონე ეს ბრინჯაოს მონეტა ჩამოსხმულია ჩვ. წ. აღ-მდე პირველი საუკუნის შუა წლებში. არქეოლოგიური მუზეუმის თანამშრომლებმა დანამდვილებით იციან, რომ ასეთი მონეტა სულ 12 ცალი არსებობდა, მუზეუმში კი 7 ცალი ინახება. უფრო მნიშვნელოვანი სხვა რამ არის — თითოეულ მონეტაზე ამოტვიფრული ფრაზის ნაწილი „გავრცობილია“ თორმეტივეზე. საფიქრებელია, რომ ფრაზა რაღაც რელიგიური და კაბალური მნიშვნელობისა იყო. მეცნიერებმა, ჯერჯერობით, ვერ შეძლეს ამ სიტყვის გაშიფრა. ძველი წყაროებიდან ცნობილია, რომ ყველა ამ უცნაურ მონეტასთან დაკავშირებული ადამიანი ძალადობით მოკვდა. თორმეტივე მონეტის შეგროვების იმედი დიდი ხანია აღარ ჰქონდათ. მიაჩნდათ, რომ დანარჩენი მონეტები გადამდნარი იყო და აღარ არსებობდა. ამ აღმოჩენამ კვლავ გააცოცხლა იმედი მონეტების პოვნისა. გამყიდველის დაკითხვით არაფერი გაირკვა. მან არც კი იცოდა, რა განძის პატრონი იყო და აპირებდა სრულიად მუქთად — რაღაც 100 დოლარად დაეთმო მყიდველისათვის.

ქტის დიდხანს შენახვის და ტრანსპორტირების საშუალება მისცა. ასე იქცა თევზი ევროპის ღარიბი ფენის მთავარ საკვებად. შუა საუკუნეებმა წარმოშვეს სამედიცინო პროფესია თანამედროვე გაგებით. ყველაფერი სამხრეთ იტალიის ქალაქ სალერნოში დაიწყო, სადაც X საუკუნიდან არსებობდა სამედიცინო სკოლა. აქ ეცნობოდა ევროპა არაბულ მედიცინას. 1140 წელს სალერნოს სკოლაში გამოსაშვები გამოცდებიც კი შემოიღეს, კურსდამთავრებულებს „დოქტორის“ ტიტული ენიჭებოდათ. სიტყვა „დოქტორმა“ დროთა განმავლობაში დაკარგა „მასწავლებლის“ მნიშვნელობა და ყველა ნასწავლ მედიკოსს უწოდებდნენ. 1224 წელს სიცილიის მეფემ ფრედერიკ -მ დაადგინა, რომ მკურნალობის უფლება მხოლოდ დიპლომიან სპეციალისტებს ჰქონდათ. მისივე დეკრეტით შეიქმნა ფარმაცევტიკა, როგორც მოღვაწეო-

ბის დამოუკიდებელი სფერო. ექიმებს კატეგორიულად ეკრძალებოდათ ნაწლების დამზადება. ამ დროიდან დაიწყო რეცეპტების გამოწერა და აფთიაქების გახსნა.

პირველი მკურნალები შამანები იყვნენ. უფრო გვიან ექიმებს ფილოსოფოსებს ან დალაქებს უწოდებდნენ. ინჟინრისა და მკურნალის ცალკე პროფესიის დადგენა ევროპის ცნობიერებაში ფუნდამენტურ გადატრიალებას ნიშნავდა.

იტოგი №23

მონარქია ანარქიის პირასაა

საყოველთაო გაფიცვა მოხდა პროფკავშირებისა და არალეგალური პოლიტიკური პარტიების თაოსნობით. ქვეყანამ ვერ ამატია მეფეს ფიცით განმტკიცებული დაპირება — უარს ვიტყვი მრავალცოლიანობაზე, კორუფციას მოვსაპო, დამნაშავეებს ციხეში ამოვაყოფინებ თავს და დემოკრატიულ რეფორმებს დავინწყებ.

ევროპის ერთ-ერთი უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულმა მსვატი -მ თავი გამოიჩინა, როგორც განათლებულმა მონარქმა. თავისი მმართველობის პირველსავე წელს მოაწესრიგა პარლამენტის მუშაობა, მაგრამ დეპუტატობის კანდიდატებს თავად ირჩევს და უპირატესობას თავისი მრავალრიცხოვანი ოჯახის წევრებს ანიჭებს. ქვეყნის მთავრობასაც თავად მეფე აყალიბებს. ქვეყნის პრემიერ-მინისტრად პრინცი მბლინი დანიშნა. ამის გამო ხუმრობით თავის თავს „აბსოლუტურ მონარქს“ უწოდებს.

მონარქს მოთმინების ფილა მაშინ აევსო, როდესაც 800-მა ფეხბურთის გულშემატკივარმა დაარღვია მეფის ოფიციალური აკრძალვა და სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკაში გადავიდა ფეხბურთის მატჩზე დასასწრებად. პოლიციამ შეკრა გზები და სვაზილენდელები შინ არ შემოუშვა. წესრიგის დამცველებმა მეფის ბრძანებით, ძალას მიმართეს, ხელკეტები დაატრიალეს, 80 ათასიანი მანიფესტაცია დაშალეს და უიარაღო ხალხს სისხლი ადინეს, ბევრი მათგანი სატუსალოში გამოამწყვდიეს.

მეფემ გადაწყვიტა, „რკინის ხელით“ დაემყარებინა წესრიგი თავის მინაზე. პოლიციის სპეცსამსახურებს უფლება მიეცათ, პროკურორის სანქციის გარეშე ორი თვით დააკავონ ოპოზიციონერები, ხოლო სახელმწიფო მოხელეები საგანგებოდ გააფრთხილა: მანიფესტანტებს შორის თქვენი გამოჩენა „სახელმწიფოს ღალატად“ ჩაითვლებოდა.

იზვესტია №241

ფავორიტი №21

„კიდეკ ბევრი რამ უნდა გავიგო მაიაკოვსკის შესახებ“ — პატრისია ტომპსონი

ნიუ-იორკში პატრისია ტომპსონს იცნობენ, როგორც აქტიურ ფემინისტ ქალბატონს. იგი ავტორია ფილოსოფიური, სოციოლოგიური და საოჯახო ეკონომიკური 15 თხზულებისა. მათ შორის არის „მაიაკოვსკი მანჰეტენზე“. პატრისია ტომპსონის დედა ელი ჯონსი 61 წლის მანძილზე საზოგადოებისგან საიდუმლოდ ინახავდა იმ ფაქტს, რომ მისი ქალიშვილის (პატრისიას) მამა იყო ცნობილი საბჭოთა პოეტი — ვლადიმერ მაიაკოვსკი. დღეს პატრისია ტომპსონი ნიუ-იორკის პრესტიჟული „ლემან კოლეჯის“ მასწავლებელია. მან არაერთხელ მოინახულა რუსეთი.

— რა გიზიდავთ რუსეთში? — რუსეთში სიცოცხლეს ვგრძნობ. ჯერ კიდევ 1991 წელს სტუმრობისას, რუსები გავაფრთხილეს, — ამერიკის მხრიდან დიდ საფრთხეს უნდა ელოდოთ-მეთქი... სულაც არ მინდა, რომ რუსებმა გადაიღონ ჩვენი გამოცდილება და შექმნან სინთეზური საზოგადოება. რუსეთი არ უნდა იქცეს ამერიკის ასლად. ყოველი ჩამოსვლა რუსეთში არის ჩემს ფესვებთან, წმინდა წყაროსთან შესება. რუსეთში თავს ისე ვგრძნობ, თითქმის დევნილი მაშისეულ სახლში დაბრუნდები.

— ბრძანეთ, რომ მაიაკოვსკის ქალიშვილი ხართ. ეს საბჭოთა კავშირის დაშლას და დამოუკიდებელი რუსეთის შექმნას დაუკავშირეთ? — სიმართლე გავამხილე მხოლოდ დედაჩემისა და ჩემი მაშინაცვალის გარდაცვალების შემ-

დეგ. დედა ყოველთვის გაუბრუნდა მაიაკოვსკისთან რომანის შესახებ საუბარს და ჩემი აღმზრდელი მაშინაცვლის მიმართაც ღალატად ჩამეთვლება, საიდუმლო რომ გამეცა...

— სად შეხვდნენ ერთმანეთს დედათქვენი და მაიაკოვსკი?

— ეს მოხდა მაიაკოვსკის ამერიკაში ჩამოსვლის დროს, 1925 წელს. მანჰეტენზე, ერთ-ერთ მიწებზე გაუცვნიათ ერთმანეთი. ეს იყო ერთი ნახვით შეყვარება. დედა 21 წლის მომხიზველი ქალიშვილი გახლდათ, მაიაკოვსკი — მასზე ათი წლით უფროსი. დედა მეტად ნიჭიერი, ინტელექტუალური ქალი იყო; იცოდა რუსული, ინგლისური, ფრანგული, გერმანული ენები, კარგად იცნობდა რუსულ კლასიკას. მაიაკოვსკისთან შესხედრის შემდეგ დაწერა ნიგნი — „როგორ იქმნებოდა პოეტები“. მათი ნაცნობობა მხოლოდ 5 თვეს გაგრძელდა.

— როდისმე გინახავთ მამათქვენი?

— ერთხელ. მაშინ სამი წლის ვიყავი. ეს იყო 1928 წელს, ნიცაში. ყველაზე უფრო მაშინგის „ცამდე მალალი“ ფეხები დამამახსოვრდა.

— აპირებთ თქვენი ფემინისტური შეხედულებების გაგრძელებას რუსეთში?

— ჩემი ფემინისტური შეხედულებები სრულიად გაუგებარია თქვენი საზოგადოებისთვის. ჯერ კიდევ ახალგაზრდობის წლებში ვსვამდი კითხვას: რატომ ლაპარაკობენ ბევრს მამაკაცები და ქალები დუმან? ამას მოჰყვა სტიქიური პროტესტი, რომელმაც მალე ორგანიზებული, მეცნიერული ფორმა მიიღო. ეტყობა, მამაჩემისგან გამოვემეამბოხე სული. მე ნამდვილი კაბიანი მაიაკოვსკი ვარ! ეს გენეტიკური კავშირი რუსეთში პირველად ჩამოსვლისას ვიგრძენი. მაშინ გავიგე, რომ მამას ჰქონდა ბავშვებისთვის მიძღვნილი ნიგნები. მეც მიწოდდა მენერა ბავშვებისთვის, ახალგაზრდობისთვის. ჩემი ნიგნის ერთი ეგზემპლარი მოსკოვში, მაიაკოვსკის მუზეუმში ინახება. სხვათა შორის, იქ არის ჩემი და დედაჩემის ფოტოსურათი. 2002 წელს რუსული თარგმანი გამოიცემა. მსურს ვაუწყო ყველას, რომ ვლადიმერ მაიაკოვსკი არ იყო მხოლოდ ბოლშევიკური რევოლუციის მქადაგებელი. იგი იყო ფაქიზი, ლირიკული და ნაზი პოეტი. ვიმედოვნებ, რუსეთში ნიგნის გამოცემის შემდეგ ექსპერტებიც და ახალგაზრდობაც სხვაგვარად აღიქვამენ მის შემოქმედებას და მის ცხოვრებასაც.

ვაშინგტონი, იზვესტია №223

„ნულოვან“ წელიწადს აჩივული აპეჩიკალი ლიდაჩი ყოველთა ილანაა(?!)

მათ „ტეკუშეს წყევლა“ სდევს თან. ტეკუშე იყო შაიენების ტომის ლეგენდარული ბელადი, რომელიც ინგლისელებთან ერთად იბრძოდა ამერიკელების წინააღმდეგ 1812-13 წლებში. ტეკუშეზე ამბობენ, რომ საკვირველი მაგიური ძალით იყო დაჯილდოებული. სიკვდილის წინ 45 წლის ტეკუშეს დაუწყევლია ამერიკის ყველა მომავალი პრეზიდენტი, ვისაც ნულოვან წელიწადს აირჩევენ, ვერც ერთმა მათგანმა პრეზიდენტობის ვადა ვერ დაასრულოს.

ჟურნალისტებმა ამ წყევლას „ნულოვანი ფაქტორი“ უწოდეს. 1860 წელს პრეზიდენტი გახდა აბრაამ ლინკოლნი, რომელიც 1864 წელს ხელმოწერა აირჩიეს. 1865 წლის 14 აპრილს იგი მეამბოხე მსახიობმა ბუტმა მოკლა.

1880 წელს არჩევენში გაიმარჯვა ჯეიმს

ჰარვილმა. 1881 წლის ივლისში ვაშინგტონის სადგურზე შემოიღმა ადვოკატმა გიტომ მას ზურგში ტყვია დაახალა.

1900 წელს აშშ-ის პრეზიდენტად უილიამ მაკ-კინლი აირჩიეს. 1901 წლის 6 სექტემბერს იგი უნგრელმა ემიგრანტმა, ანარქისტმა ჩაილ-გაშმა მოკლა.

1920 წელს თეთრ სახლს პატრონად უორენ ჰარდინგი მოეწვინა. იგი ალასკაზე მოგზაურობისას, ოფიციალური ვერსიით, შხამიანმა სოკომ მოწამლა.

1940 წელს ქვეყნის ლიდერად მესამედ აირჩიეს ფრანკლინ რუზველტი, რომელიც 1945 წლის 12 აპრილს შეცრადა გარდაიცვალა.

1960 წელს ამერიკამ უპირატესობა ჯონ კენედის მიანიჭა. ახალგაზრდა პრეზიდენტი 1963 წლის 22 ნოემბერს დალასში მოკლეს.

1980 წელს ქვეყნის მესაჭედ რონალდ რეიგანს ირჩევნ. იგი ერთადერთი ლიდერია, რომელიც „ნულოვანი ფაქტორის“ მსხვერპლი არ გამხდარა. მაგრამ 1981 წლის 30 მარტს ვაშინგტონში, სასტუმრო „ჰილტონის“ ახსოვლად ვინემანიკი — ჯონ ჰინკლი მოსაკლავად თავს დაესხა. მან 6-ჯერ ესროლა პრეზიდენტს. ერთმა ტყვიამ ფილტვები კი გაუხვრიტა, მაგრამ გაულამდე ვერ მიაღწია...

კომსომოლსკაია პრადეა

თავზე ხელი შემოიდეთ და ჩამოიფერით

მეცნიერება უკვე აღიარებს ადამიანებსა და ცხოველებში ბიოველის არსებობას. სწორედ მას უწოდებენ ბიოენერგოთერაპევტები „აურას“. სპეციალისტების აზრით, ბიოველის არსებობა მეცნიერულად ახსნილია: როდესაც მოლეკულათა ლიპიდები კანიდან ზედაპირზე გამოიყოფა, ჟანგბადს ხვდება და ხდება დაჟანგვა. ამ დროს ჩნდება სუსტი განათება — ბიოლუმინესცენცია, რომლის დანახვა ჩვეულებრივი თვალთა შეუძლებელია. მათი დაფიქსირება შესაძლებელია სპეციალური მოწყობილობით. „ბიოფიზიკამ“ დიდ წარმატებებს მიაღწია ბიოველის შესწავლის საკითხში. მაგალითად, მატარებლის მემანქანეს უდგას საგანგებო აპარატურა, რომელიც აფიქსირებს მთელმხარე ადამიანის ბიოველის ცვლილებას. ჩაქინდრავს თუ არა თავს მემანქანე, ავტომატი მაშინვე იწყებს რეაგირებას და ჩნდება წარწერა: „დააჭირეთ თითი წითელ ლილას“, მემანქანემ „ბრძანება“ თუ არ შეასრულა, ავტომატურად მუხრუჭი და მატარებელი თავისთავად ჩერდება.

პარაფსიქოლოგების აზრით, აურა ადამიანის ფაქიზი ენერგიის საგარეო პროექტიცაა და მიაწნიათ, რომ მისი დანახვა შეუიარაღებელი თვალთაგან შესაძლებელია... აქ კი ექსტრასენსორული, ზემოგრძნობიარე თვალთ

იგულისხმება. ნამდვილი ექსტრასენსები ხედავენ არა მარტო სხვის აურას, არამედ აურის მიხედვით სხვადასხვა დაავადებას ადგენენ. ჯანმრთელი ადამიანის აურა ოქროსფერია, ავადმყოფისა კი უფერული და დაღაქავებული. თუკი ადამიანი ადვილად ხვდება სხვისი ენერგეტიკული ზემოქმედების ქვეშ (გათვადვა), მისი აურა თანდათან „ირღვევა“ და იქიდან მისი სასიცოცხლო ძალა კოსმოსში მიედინება.

სხვათა შორის, ყოველ ადამიანს შეუძლია სხვისი ნეგატიური ზემოქმედებისგან თავი დაიცვას: ვთქვათ, ვინმემ უხეშად მოგმართათ, თავზე შემოიფლეთ ხელი და შემდეგ „ჩამოიფერთხეთ“ მინაზე, რითაც თქვენ მიერ „შეგროვილ“ „შავ ენერგიას“ ჩამოიშორებთ.

არგუმენტი ი ფაქტი №46

ათასწლეული არგენტინელებმა «დახსრეს»

ექვსი წელიწადია, საკონტინენტთაშორისო თასს სამხრეთ ამერიკისაკენ აღარ „გაუხედავს“. სამშაბათს ამერიკელთათვის უსიამოვნო სერია შეწყდა. ლიბერთადორესის თასის მფლობელმა, დიეგო მარადონას სათაყვანებელმა კლუბმა — არგენტინის „ბოკა ხუნიორსმა“ ჩემპიონთა ლიგის გამარჯვებულს — მადრიდის „რეალს“ სძლია და მსოფლიო საკლუბო ფეხბურთის ყველაზე ძვირფასი ჯილდო არგენტინის გზას გაუყვნა.

თამაშის ბედი პირველ 20 წუთში გადაწყდა. მატჩი ხეირიანად დაწყებულაც არ იყო, როცა „ბოკას“ ლიდერი მარტინ პალერმომ „სამეფო კლუბის“ მცველებს დაუძვრა და ახლო მანძილიდან ანგარიში გასხნა. გაშვებულმა გოლმა მადრიდელები ოდნავ დააბნია, შედეგად ხუთიოდე წუთში იმავე პალერმომ ანგარიში ორამდე გაზარდა. ამის შემდეგ „რეალი“ თავის თავს დამსგავსა და იერიშები მხოლოდ არგენტინელთა კარისაკენ ხორციელდებოდა. რობერტო კარლოსმა ჯერ ყუმბარისებური დარტყმით შეაზანზარა „ბოკა ხუნიორსის“ კარის ძელი, მეორემეტე წუთზე კი ანგარიშში სხვაობა შეამცირა. ეს იყო და ეს. გოლი ამ თამაშში აღარ გასულა, „რეალს“ რამდენჯერმე შეეძლო ანგარიშის გათანაბრება, რაულმა გოლიც კი გაიტანა, მაგრამ კოლუმბიელმა არბიტრმა რატომღაც არ ჩაუთვალა. თამაშის ბოლოს პალერმოს პეთ-თრიკის გახერხებაც შეეძლო, თუმცა მის დარტყმულს კასილიასი დაუხვდა მარჯვედ.

თამაშის შემდეგ ესპანელთა მწვრთნელმა ვისენტე დელ ბოსკემ მეტოქის დაუფასებლობა აღიარა, მსაჯსაც გაჰკრა კბილი და მეტოქის გამარჯვება შემთხვევითობით ახსნა — ფეხბურთში ყველაფერი ხდებაო. მარტინ პალერმომ აღტაცებას ვერ მალავდა : „ეს გამარჯვება არა მარტო „ბოკა ხუნიორსს“, არამედ მთელ არგენტინელ ერს ეკუთვნის, ჩვენ დავამტკიცეთ რომ არგენტინული ფეხბურთი საუკეთესოა მსოფლიოში“. საინტერე-

1990	მილანი (იტალია)	—	ოლიმპია (პარაგვაი)	3:0	
1991	ცრენა ზეზუდა (იუგოსლ.)	—	კოლო კოლო (არგენტინა)	3:0	
1992	სან პაულუ (ბრაზილია)	—	ბარსელონა (ესპანეთი)	2:1	
1993	სან პაულუ (ბრაზილია)	—	მილანი (იტალია)	3:2	
1994	ველეს სარსფილდი (არგენტინა)	—	მილანი (იტალია)	2:0	
1995	აიაქსი (ჰოლანდია)	—	გრემიო (ბრაზილია)	0:0 (პენ. 4:3)	
1996	იუვენტუსი (იტალია)	—	რივერ პლეტი (არგენტინა)	1:0	
1997	ბორუსია დ. (გერმანია)	—	კრუსეირო (ბრაზილია)	2:0	
1998	რეალი (ესპანეთი)	—	გასკუ და გამა (ბრაზილია)	2:1	
1999	მანჩესტერი (ინგლისი)	—	პალმეირასი (ბრაზილია)	1:0	
2000	ბოკა ხუნიორსი (არგენტინა)	—	რეალი (ესპანეთი)	1:0	

„ფრაიბურგი“ აღარ სუმრობს

შაბათ-კვირას მორიგი ტურები გაიმართა ევროპის მონიავრ საფეხურითო ქვეყნების ჩემპიონატებში. გერმანიის ბუნდესლიგის 15-ე ტურში წარმატებით იასპარეზა ორივე იმ კლუბმა, სადაც ქართველი ლეგიონერები გამოდიან. „კიოლნმა“ საკუთარ სტადიონზე 4:0 გაანადგურა მიუნხენ — 1860. ერთი გოლი არჩილ არველაძემაც გაიტანა. მეტად საპატიო ფრეს მიაღწია „ფრაიბურგმა“ — სტუმრად ბერლინში „ჰერტასთან“, მატჩი 2:2 დასრულდა, ბერლინელთა კარში ერთი გოლი ლევან კობიაშვილმა გაიტანა პენალტით. მან სრული 90 წუთი ითამაშა, იაშვილი ფინკემ მეორე ტაიმში შეიყვანა, რაც შეეხება ციტირშვილს, მას ამ შესვენდრაში მონაწილეობა არ მიუღია. აღსანიშნავია, რომ ფრაიბურგმა ბოლო სამ შესვენდრაში მესუთე ქულა მოიპოვა, მათ შორის ერთ-ერთი წინა ტურში მიუნხენის „ბაიერნთან“. ტურის ცენტრალური მატჩი კი მიუნხენში გაიმართა, სადაც „ბაიერნმა“ ლევერკუზენის „ბაიერს“ მოუგო 2:0. „ბაიერნი“ მთელი 90 წუთი უდიდეს უპირატესობას ფლობდა და

სოა, რომ ტოკიოში შეკრებილი 51.000 გულშემატკივრიდან, უმრავლესობა არგენტინელებს უჭერდა მხარს. ბუენოს აირესში მთელი დღე-ღამე ზეიმობდნენ ისტორიულ გამარჯვებას. მატჩის საუკეთესო მოთამაშისათვის დაწესებული პრიზი — უახლოეს მოდელის „ტოიოტას“ ჯიპი მარტინ პალერმოს გადაეცა.

ამ გამარჯვებით სამხრეთამერიკელებმა კიდევ უფრო გაზარდეს უპირატესობა ევროპელებთან, ამ თასის არსებობის მანძილზე (1960 წლიდან) ევროპელებს 18-ჯერ აქვთ მოპოვებული საკონტინენტთაშორისო თასი, სამხრეთამერიკელებს — 21-ჯერ. ყველაზე მეტჯერ ამ ჯილდოს „მილანი“ და ურუგვაის ორი კლუბი „ნასიონალი“ და „პენიაროლი“ ფლობდნენ (სამ-სამჯერ). „ტოიოტას“ პრიზი კი ორჯერ არც ერთ ფეხბურთელს არ მოუპოვებია. გაგაცნობთ ყველა ფინალის შედეგს, მოყოლებული 1990 წლიდან.

1990	მილანი (იტალია)	—	ოლიმპია (პარაგვაი)	3:0	
1991	ცრენა ზეზუდა (იუგოსლ.)	—	კოლო კოლო (არგენტინა)	3:0	
1992	სან პაულუ (ბრაზილია)	—	ბარსელონა (ესპანეთი)	2:1	
1993	სან პაულუ (ბრაზილია)	—	მილანი (იტალია)	3:2	
1994	ველეს სარსფილდი (არგენტინა)	—	მილანი (იტალია)	2:0	
1995	აიაქსი (ჰოლანდია)	—	გრემიო (ბრაზილია)	0:0 (პენ. 4:3)	
1996	იუვენტუსი (იტალია)	—	რივერ პლეტი (არგენტინა)	1:0	
1997	ბორუსია დ. (გერმანია)	—	კრუსეირო (ბრაზილია)	2:0	
1998	რეალი (ესპანეთი)	—	გასკუ და გამა (ბრაზილია)	2:1	
1999	მანჩესტერი (ინგლისი)	—	პალმეირასი (ბრაზილია)	1:0	
2000	ბოკა ხუნიორსი (არგენტინა)	—	რეალი (ესპანეთი)	1:0	

შეიძლებოდა ანგარიში ორჯერ ან სამჯერ დიდიც ყოფილიყო. პატარა სენსაცია მოახდინა გიორგი ქინკლაძის „დერბი ქაუნთიმ“. ქართველი ლეგიონერის არყოფნაში „ცხვრებმა“ სტუმრად მოუგეს „იფსვიჩს“. შეგახსენებთ, რომ აქამდე „დერბის“ არათუ სტუმრად, შინაც ერთადერთი მატჩი მოეგო.

მორიგ მატჩში გაიმარჯვა თემურ ქეცბაიას „ვულვერჰემტონს“ „ვულვერჰემტონსმა“ „ბარსელონამ“, რომელიც ვიგოში „სელტას“ დაუზავდა — 3:3. გიორგი ნემსაძის „დანდიმ“ შინ 1:1 ითამაშა „სენტ ჯონსონთან“, ქართველმა ნახევარმცველმა მთელი მატჩი ითამაშა, ფრედ 1:1 დაასრულა მორიგი შეხვედრა გელა შყვილაძის „ლიერსმაიც“, რომელიც ასევე შინ დაუზავდა „ბერესხოტს“.

შორისო თასის წამგებმა მადრიდის „რეალმა“ „ანდერლუხტთან“ მნიშვნელოვანი მატჩის წინ სტუმრად მოუგო „ოსასუნას“ 3:2, კვლავ ვერ მოიგო „ბარსელონამ“, რომელიც ვიგოში „სელტას“ დაუზავდა — 3:3. გიორგი ნემსაძის „დანდიმ“ შინ 1:1 ითამაშა „სენტ ჯონსონთან“, ქართველმა ნახევარმცველმა მთელი მატჩი ითამაშა, ფრედ 1:1 დაასრულა მორიგი შეხვედრა გელა შყვილაძის „ლიერსმაიც“, რომელიც ასევე შინ დაუზავდა „ბერესხოტს“.

მრიქსონი ინგლისელს ჯერჯერობით ვერ დაუმარება

პრემიერლიგის კლუბ „ლესტერის“ თავკაცი პიტერ ტეილორი ოფიციალურად დაინიშნა ინგლისის ეროვნული ნაკრების მწვრთნელად, თუმცა მხოლოდ 2001 წლის ივლისამდე. აქედან გამომდინარე, სწორედ ტეილორი უთავკაცებს ინგლისელებს შესარჩევი ტურნირის სამ უმნიშვნელოვანეს მატჩში, რომელიც გუნდმა ივლისამდე უნდა გამართოს. მოგეხსენებათ, 1 ივლისიდან ინგლისის ნაკრებს „ლაციოს“ ამჟამინდელი თავკაცი სვენ გორან ერიქსონი ჩაიბარებს. ინგლისის ფეხბურთის ასოციაცია ცდილობდა, როგორმე დაეყოლიებინა „ლაციოს“ ხელმძღვანელობა, ერიქსონი მანამდე გაეთავისუფლებინა, მაგრამ ამაოდ.

რონალდო დაბრუნებას იზნისისათვის გეგმავს

მილანის „ინტერისა“ და ბრაზილიის ნაკრების ბოლო ხანს მივიწყებული ვარსკვლავი რონალდო უახლოეს ორ კვირაში დატოვებს ბარიცას გამაჯანსაღებელ ცენტრს და ვარჯიშს შეუდგება. შეგახსენებთ, რომ მეორე წელია რონალდო უმძიმეს ტრავმას მკურნალობს. ბრაზილიელის მკურნალმა ექიმმა ფრანკო კობიმი განაცხადა, რომ გამოკვლევის თანახმად,

მზომა საუკეთესო აზრიკელია

2000 წლის აფრიკის საუკეთესო ფეხბურთელად დაასახლეს იტალიური „პარმას“ 30 წლის თავდამსხმელი პატრიკ მბომა. გამოკითხვაში, რომელიც აფრიკის ფეხბურთის კონფედერაციამ ჩაატარა, მან საგრძნობლად აჯობა მეორე და მესამე ადგილებზე გასულ ფეხბურთელებს, თანამემამულეებს ლორენ მეიერსა და ჯერემი ნჯიტაჰს. აფრიკის „ოქროს ბურთის“ მარშანდელი მფლობელი, ლონდონის „არსენალის“ ნიგერიელი ფორვარდი ნვანკო კანუ წელს მხოლოდ მესუთე ადგილზე გავიდა.

საინტერესოა, რომ მბომას აღიარებამდე კამერუნელი ფეხბურთელები ათი წლის განმავლობაში არ გამხდარან საუკეთესონი „შავ კონტინენტზე“. უკანასკნელად აფრიკის საუკეთესო მოთამაშის ტიტული კამერუნელებს 1990 წელს ერგო, 1990 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის ერთ-ერთ გმირს, ლეგენდარულ როჟე მილას სერიოზული კონკურენტი მაშინ არ ჰყოლია.

პირველი სერიოზული კონტრაქტი მბომამ ფრანგულ „პარი სენ ჟერმენთან“ გააფორმა, ამის შემდეგ თამაშობდა „მატორუსა“ და „მეც-

რატომ დარბიან ჟენიელები ხხვებზე ხნრადად

საინტერესო გამოკვლევა ჩაატარეს დანიის სპორტის ინსტიტუტის მედიკოსებმა. ისინი 18 თვის მანძილზე იმყოფებოდნენ კენიაში, რათა აეხსნათ, თუ რაში მდგომარეობს საიდუმლო იმისა, რომ კენიელ მორბენლებს მთელ დედამიწაზე ბადალი არ ჰყავთ.

მეცნიერები გამოკვლევას კალენჯანის პროვინციის ქალაქ ელდორეტში ატარებდნენ, ჩრდილო-დასავლეთ კენიაში. ამ პროვინციაში დასახლებული ტომების წარმომადგენლებია უმრავლესობა იმ მორბენალთა შორის, რომლებმაც თავიანთ ქვეყანას სახელი გაუთქვეს. სწორედ იქ დაადასტურეს დანიელმა მედიკოსებმა კენიელთა მიდრეკილება სწრაფი სირბილისადმი და საოცარი გამძლეობა სარბენ ბილიკებზე.

ბრიტანულ ტელევიზიაში მომზადებულ სპეციალურ გადაცემაში დანიელმა მეც-

პუჩინი რუსეთის ოლიმპიურ ნაქრახში?

რუსულ საინფორმაციო საშუალებებს თუ დავეყრდნობით, სავსებით შესაძლებელია, რუსეთის ძიუდოსიტთა ოლიმპიურ ნაკრებში ფრიად გავლენიანი პირი აღმოჩნდეს — თა-

შვედს რომაულ კლუბთან 30 ივნისამდე აქვს კონტრაქტი გაფორმებული, მანამდე კი კლუბის პრეზიდენტი სერჯიო კრანოიტი შვედის გამშვებას არ აპირებს.

„თავდაპირველად იმედი მქონდა, რომ ინგლისის ნაკრებს ფინეთთან, ალბანეთთან და საბერძნეთთან მატჩებში დავეხმარებოდი, რას ვიზამ, ვალდებული ვარ გავითვალისწინო იმ გუნდის ინტერესები, რომელთანაც კონტრაქტი მაკავშირებს, იმედია ინგლისის ნაკრები აღნიშნულ სამ თამაშში უჩემოდაც მიაღწევს წარმატებას“ — ნათქვამია სვენ გორან ერიქსონის მიმართევაში ინგლისის ფეხბურთის ასოციაციისადმი.

რონალდოს გამოჯანმრთელება მოსალოდნელზე უკეთესი ტემპით მიმდინარეობს და შესაძლოა, ფეხბურთელმა უკვე ივნისიდან დაიწყოს ინტენსიური ვარჯიში. ბარიცას ბრაზილიელი დეკემბრის შუა რიცხვებისათვის დატოვებს და საშობაოდ სამშობლოში გაემგზავრება, იანვრიდან კი კლუბის განკარგულე-

ბაში იქნება.

მზომა საუკეთესო აზრიკელია

ში“, საიდანაც იაპონიის „ჯეი ლიგაში“ გადავიდა. 1998 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის შემდეგ მბომა იტალიის „კალიარიმ“ მიიწვია, რომელიც იმხანად სერია „A“-ში გამოდიოდა. მოგეხსენებათ „კალიარიმ“ იტალიის უმაღლესი დივიზიონი დატოვა, მბომა „პარმაში“ გადავიდა და ალბერტო მალესანის გუნდის თავდასხმის ერთ-ერთ ლიდერად იქცა.

ნიერებმა განაცხადეს, რომ კენიელები ევროპელებისაგან განსხვავდებიან იმით, რომ მათი გულისცემა თეთრკანიანებთან შედარებით ბევრად ნელია. ეს ფენომენი დანიელებმა კენიელთა სპეციფიკური საცხოვრებელი პირობებით ახსნეს, ქალაქი ელდორეტზე ზღვის დონიდან 2130 მეტრის სიმაღლეზე იმყოფება, ასეთ სიმაღლეზე აფრიკელთა სისხლში გამო-მუშავდება ნითელი ბურთულების დიდი რაოდენობა (სწორედ ამისათვის იყენებენ სპორტსმენები დოპინგს), შედეგად ორგანიზმი მეტ ენერგიას გამოიმუშავებს. ამას დაერთო ისიც, რომ კენიელთა ნაბიჯის სიგრძე გაცილებით დიდია, ვიდრე ევროპელებისა. ასე რომ, თუ დანიელ მეცნიერებს დაუფჯერებთ, მსოფლიო სარბენ ბილიკებზე უახლოეს წლებშიც კენიელ სტაიერთა ბატონობას უნდა ველოდოთ.

ვად რუსეთის პრეზიდენტი — ვლადიმირ პუტინი! რუსეთის ძიუდოსიტთა ფედერაციის პრეზიდენტმა განაცხადა, რომ ვლადიმირ პუტინის ამჟამინდელი საჭიდაო ოსტატობა სრულიად შეესაბამება ნაკრების დონეს, უფრო მეტიც — რუსული ძიუდოს პირველმა კაცმა ისიც კი თქვა, ამ წონით კატეგორიაში (61კგ) ვლადიმირ პუტინს მთელ რუსეთში ბადალი არ ჰყავსო. ვერ გეტყვით მიიღებს თუ არა რუსეთის პრეზიდენტი ძიუდოსიტთა ნაკრების მინწევას, მაგრამ ფაქტია — ამ სპორტი-სადმი პუტინის დიდმა სიყვარულმა, ძიუდო ერთ-ერთ ყველაზე პოპულარულ საჭიდაო სახეობად აქცია რუსეთში. სტატისტიკოსებმა გამოიანგარიშეს, რომ უკანასკნელ 2 წელიწადში რუსეთში ძიუდოსიტთა რიცხვი ორჯერ გაიზარდა.

ცნობილი გახდა ისიც, რომ ვლადიმირ პუტინმა უარი განაცხადა „ძიუდოს სახელმძღვანელოს“ ჰონორარის მიღებაზე, პუტინი ნიგნის ერთ-ერთი თანაავტორია და თვლის, რომ უმჯობესია მისი წილი თანხა ამ სპორტის განვითარებას მოხმარდეს.

გაირანია. გუნდოსლიზა	ინგლისი — პრემიერლიზა	იტალია. სარია A	საფრანგეთი. I დივიზიონი
XV ტური	XVI ტური	IX ტური	XIX ტური
კიოლნ-მიუნხენი 4:0	განგესტარი — ტოტენჰემი 2:0	ლაციო-რეჟინა 2:0	მიცი-ლიონი 0:0
შტუტგარტი - დორტმუნდი 0:2	არსენალი — საუთჰემპტონი 1:0	პარმა — ატალანტა 2:0	ბასტია — ოსარი 3:1
მონდოკანო — შალკი 2:0	ლივერპული — ჩარლტონი 3:0	პოლონია — ვიჩენცა 1:1	ტრუა — პორტო 1:0
პონი — ბინტარსტი 2:1	ასტონ ვილა — ნიუკასლი 1:1	პერონა — გრეზა 2:1	ნანტი — ბენეაზი 2:1
პირა — ფრაიბურგი 2:2	ლესტერი — ლიდსი 3:1	ნაპოლი — ბარი 1:0	რანი — ლილი 2:0
ბაიერნი — ლივერპული 2:0	ვესტ ჰემი — მიდლსპრო 1:0	პარუზა — რომა 0:0	სადანი — ჰს.ჟ. 5:1
შტატინგინგინგი-მიტლინი ნისლის ბაგიო ბადილი	პრადფორდი — ძოვინტერი 2:1	უდინეზა — მილანი 0:1	მონაპო — სტრასბურგი 1:0
	იფსვიჩი — დერბი ძაუნთი 0:1	ლანი — ფიორენტინა 1:1	სტ. პიტინი — ტულუზა 1:0

არქეოლოგი მელა

(ნამდვილი ამბავი)

თბილისის ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმის არქეოლოგიური ექსპედიცია ოთარ ტყემლაშვილის ხელმძღვანელობით, 50-იანი წლების პირველ ნახევარში სადაზვერვო არქეოლოგიურ სამუშაოებს აწარმოებდა საქართველოს დედაქალაქის მიდამოებში. ექსპედიციამ მიაკვლია ძველი მატერიალური კულტურის ძეგლებს, რომელთა შორის განსაკუთრებულ ყურადღებას იპყრობდა სოფელ დილმისკენ მიმავალი შარავის მახლობლად მდებარე გორაკი, ე.წ. „ნატეხების გორა“. ამ გორაკის ჩრდილო-დასავლეთ ნაწილში, ფერდობზე, მელას სოროები გაუთხრია, თხრის დროს მინასთან ერთად ძველი ნივთებიც გამოუყრია. ამ ნივთებს შორის იყო გვიანი ბრინჯაოსა და ადრეული რკინის ხანის თიხის ჭურჭლის ნატეხები — ნაწილი ნაცრისფერი, უმეტესობა კი — შავად გამომწვარი. ჭურჭლის ნატეხები სხვადასხვა ხანის ორნამენტებითაა შემკული. დამზადების ტექნიკის მიხედვით მელას მიერ აღმოჩენილი ჭურჭელი წაგა-

ვდა მცხეთაში სამთავროს სამაროვანზე აღმოჩენილ გვიანი ბრინჯაოს და ადრეული რკინის ხანის ჭურჭელს. განსაკუთრებულ ყურადღებას იპყრობდა მელას მიერ აღმოჩენილი სპილენძის მონეტა. იგი ბერძნული წარმოშობისაა. დამზადების ტექნიკის მიხედვით თარიღდება ძვ. წ. აღ-ის V- საუკუნეებით. ამ მონეტის აღმოჩენის ფაქტმა კიდევ ერთი საბუთი მისცა სპეციალისტებს, ძველი იბერიის სახელმწიფოსა და მისი საეჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობის შესახებ მეზობელ სახელმწიფოებთან ძვ. წ. V- საუკუნეებში.

ნატეხების გორა ძველი ნამოსახლარია, რომელიც დასახლებული იყო, ძვ. წ. აღ-ის ათასწლეულის ბოლოდან ახალი წელთაღრიცხვის პირველი საუკუნეების ჩათვლით. და ამ ფრიად მნიშვნელოვანი ძეგლის მიკვლევაში დიდი დამსახურება მიუძღვის „არქეოლოგ“ მელას. მან სოროს გათხრისას ძველი ნივთიერი კულტურის ნაშთები ზედაპირზე ამოყარა და თავისდა უნებურად, მეტად საინტერესო ძეგლი აღმოაჩინა.

გალაქიონ ტაგანაშვილი

რენესანსის საეიმიტო ბარათი

იტალიის ხელოვნებაში უნიკალური პროექტი შეიმუშავა, — განაცხადა ქვეყნის კულტურის მინისტრმა ჯოვანა მელანდრიმ. 200 წლის მანძილზე პირველად სარესტავრაციოდ გაიგზავნება მოსკეს ქანდაკება, რომელიც მიქელანჯელოს ერთ-ერთ საუკეთესო ქმნილებად არის აღიარებული.

მარმარილოს ქანდაკებაზე მუშაობას მიქელანჯელომ 15 წელი მოანდომა. მოსე არის

პაპ იულიუს -ის საფლავის ანსამბლის ნაწილი, რომელიც დიდმა შემოქმედმა 1545 წელს შექმნა. იგი სან-პიერო ინ ვინკოლის (რომი) ეკლესიაში დგას. ამ ნამუშევრის გამო მიქელანჯელო არაერთხელ გაუკრიტიკებიათ, პაპთან უთანხმოებაზე კი მოუვიდა, რის შედეგადაც დატოვა რომი და ფლორენციაში გადავიდა. თუმცა, მალევე დაბრუნდა, რათა დაესრულებინა სასაფლაოს მონუმენტური კომპლექსი. მაგრამ, პონტიფიკატის ფინანსურმა გაჭირვებამ არ მისცა საშუალება, გრანდიოზული ჩანაფიქრი განეხორციელებინა. თუმცა, მოსე უამისოდ რენესანსის საეიმიტო ბარათად არის მიჩნეული. ქანდაკების რესტავრაცია გაისადა, იანვარში დაიწყება და 10 თვეს გასტანს. ძეგლის აღსადგენად საჭიროა 540 მილიონი ლირა (241.000 დოლარი).

კომსომოლსკაია პრაედა

კლონირებული ჰილიანცები

ბოლო დროს ლაბორატორიებში მიღებული ბრილიანტებს, ზურმუხტს, საფიროსა და ლალს პროფესიონალი იუველირიც კი ვერ გაარჩევს წმინდა წყლის სპეკლისგან და ეს შედეგს მიეცინიერება.

კლონირებული ძვირფასი თვლები ათი თვის მანძილზე იქმნება. ზუნებრივისგან განსხვავებით მცირე ზადიკი არა აქვთ. გარდა ამისა, ლაბორატორიულ პირობებში შესაძლებელია ნებისმიერ ფერითა გამოს, ფორმისა და ზომის მიღება. სინჯარიდან გამოაქვთ პირდაპირ ზუდეში ჩასასმელად მზა თვალი, რომელსაც დამატებითი დანახანგება არ ესაჭიროება. კლონირებული ბრილიანტები ძალიან მაღალხარისხისაა და შეძლებულ მყიდველთა შორის დიდი პოპულარობით სარგებლობს. მაგალითად, მილიონერ დონად ტრამპის მეუღლემ საქორწინო (რეკავარტინი) ბრილიანტი 110 ათას დოლარად გაყიდა და მისი სანაცვლოდ ბუქდის კლონირებული ასლი შეიძ-

ინა — 400 დოლარად. მისი ახალი ბეჭედი, გაუმჯობესებული ფორმის წყალბოი, უფრო მეტად ბრწყინავს.

იუველირთა აზრით, მამაკაცები მომავალშიც მითარბენ. სართმევენსათაყვანო ქალებს ბრილიანტის და ზურმუხტის სამკაულებს, მაგრამ ნამდვილს თუ კლონირებულს, ეს დამოკიდებული იქნება მათი გრძნობების სიძლიერეზე.

იზესტა №213

ჩა ვერ გაიყვანა-ძმს როზერითსებმა?

ის, რომ და-ძმა ხშირად ვერ ეგუება ერთმანეთს, ყველასათვის ცნობილია. პოლივუდში მსგავსი რამ ყოველ ფეხის ნაბიჯზე გვხვდება. არც 32 წლის ჯულია და 44 წლის ერიკ რობერტსები არიან გამოჩენილები.

უთანხმოება 1986 წელს დაიწყო. მაშინ ჯულია 18 წლის იყო, ის ნიუ-იორკში ჩაფრინდა მმასთან, რომელიც იმ დროს უკვე ცნობილი მსახიობი იყო. ერიკი დაეხმარა დას, მიეწვიათ ფილმში „ნათელი სისხლი“. დღეს ჯულია თითოეულ ფილმში 20 მილიონ დოლარზე ნაკლებს არ იღებს. სრული ბედნიერებისთვის არაფერი აკლია. ალბათ, ასეც იქნებოდა, რომ არა ერიკი, რომელსაც ახლა მაინცდამაინც კარგად არ მისდის საქმე და წამდაუნებო საყვედურობებს დას — როცა მჭირდებოდა, ჩემ გვერდით არასოდეს ყოფილხარ, მე კი თავის დროზე გზაზე დაგაყე-

ნეო. ერიკი მხოლოდ მეორეხარისხოვან როლებს თამაშობს საშუალო დონის ფილმებში. ერთი ხანობა თავის მოკვლაც სცადა. მერე ნარკოტიკებს მიეძალა. ამ ცოტა ხნის წინ კი განაცხადა, ვიმკურნალე და გამოვსწორდი. ახლა ევროპაში დასაბრუნებლად მას და სჭირდება, რომელსაც ნაცნობობაც აქვს და ფულიც.

უკვე 10 წელია და-ძმა ერთმანეთს არ ელაპარაკება. ერიკი ამბობს, რომ ბავშვობაში დედა ყოველდღე სცემდა, ხოლო ჯულიას ანებიერებდა და მაინც, მათ აქვთ შერიგების შანსი. ჯულიამ მისშვილს — 4 წლის ემას როლი უშოვა ფილმში, სადაც გოგონას პარტნიორი იყო თავად ჯონი დეპი. დეკემბრის დასაწყისში ფილმის პრემიერაზე ერიკი და ჯულია ერთად მივიდნენ, თუმცა, ერთმანეთს არ დალაპარაკებინან...

პოსლენი ნოვოსტი №47

მსოფლიოში

ერთადერთი კოფექცია

პრინცმა ჩარლზმა უნიკალურ მცენარეთა ბანკის გახსნის საზეიმო ცერემონიაზე ლენტი გაჭრა. მიწისქვეშა ლაბორატორიაში ინახება 300 მლნ სხვადასხვა სახის მცენარე, რომელთაგან 4,5 ათასი წითელ ნივთშია შეტანილი. ფლორის ასეთი დიდი კოლექცია მსოფლიოში ერთადერთია. აღსანიშნავია, რომ ექსპონატები დაცულია ყოველგვარი ფორს-მაჟორული გარემოებისგან. შენობა ისე მტკიცეა, რომ წყალდიდობა კი არა, ბომბის აფეთქებაც ვერაფერს დააკლებს.

პრინცი ჩარლზი დაინტერესდა სელექციონერთა შრომით; იგი გაეცნო მუშაობის ყველა დეტალს. ბოლოს, გადაწყვიტა, თვალყური ედევნებინა ორქიდეას განსაკუთრებული ჯიშის „დაძინებისთვის“. პრინცმა მსუხარებით აღნიშნა, რომ გარე სამყაროს მონამვის შედეგად 100 ათასი მცენარე აღიგავა ჯიშის აფეთქებაზე ვერაფერს დააკლებს.

ნოვო იზესტა №213

პირისაგან მიწისა. პრინცი და ცერემონიის მონაწილენი დედამიწის სხვადასხვა კუთხეში მცენარეთა საცავის შექმნის იდეას გაავრცელებენ.

ეიზენშაუერის საიდუმლო ბრძანება

დამოუკიდებელი კონგოს პირველი პრემიერ-მინისტრის პატრის ლუმუმბას ლიკვიდაციის თაობაზე ამერიკის პრეზიდენტმა დუაიტ ეიზენშაუერმა პირადად გასცა განკარგულება. ამის დასტურია ახლახან მიკვლეული საარქივო მასალები. სხდომის სტენოგრაფისტის რობერტ ჯონსონის თქმით, კონგოში არსებული სიტუაციის განხილვის შემდეგ ეიზენშაუერი მიუბრუნდა მამინდელ ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს უფროსს ალენ დალესს და უთხრა, ლუმუმბა ლიკვიდირებულ უნდა იქნასო. ამას მოჰყვა პაუზა, რომელიც დაახლოებით 15 წამს გაგრძელდა, ხოლო შემდეგ კაბინეტის წევრებმა განაგრძეს დისკუსია. თეთრ სახლში მისვლისას ეიზენშაუერმა მკაცრი წესი შემოიღო — სხდომების მხოლოდ შინაარსი გადაეცათ, არავითარი ციტატები! 1960 წლის სექტემბერში კონგოში საგანგებო დავალებით გაიგზავნა „სპეციალისტი“. მას უნდა ჩაეყარა საწინააღმდეგო ლუმუმბას საქმეში, მაგრამ ამის საჭიროება აღარ იყო. ცსს-ს აგენტებს დაასწრეს ლუმუმბას მონინალმდეგებმა: კონგოში მოაწყვეს ამბოხება და 1961 წლის 17 იანვარს მოკლეს იგი — მისი სხეული დაჩეხეს და ზედ გოგირდმჟავა გადაასხეს.

ფავორიტი №21

ითქვა ის, რისი თქმისაც ემინოდათ

ბოლოს და ბოლოს, ითქვა ის, რისი თქმაც უნდოდათ, მაგრამ ემინოდათ თეთრკანიანებს.

აშშ-ში სენსაციაა — არნახული წარმატებით სარგებლობს ახლახან გამოშვებული ნიგნი „ათი რამ, რაც არ შეიძლება ითქვას აშშ-ში“.

ნიგნის ავტორი, ცნობილი ამერიკელი იურისტი ლარი ელდერი ამტკიცებს, რომ ამერიკაში ზანგები უფრო რასისტები არიან, ვიდრე თეთრკანიანები და ასახელებს ცნობილ პიროვნებებს. მაგალითად, პოლიუდის ყველაზე ძვირად ღირებული მსახიობი უპუი გოლდბერგი აცხადებს, რომ მას ცოტას უხდინა მისი კანის ფერის გამო; დენზელ ვაშინგტონმა გადაღებების დროს უარი თქვა, ეკონა თეთრკანიანი მსახიობისათვის; რეპერი უილ სმიტი ამტკიცებს, რომ შიდა თეთრებმა გამოიგონეს და ბოლოს, ცნობილმა ჰო-

ლიუდელმა რეჟისორმა სპაიკ ლიმ დაგმო შერეული ქორწინებანი. ნებისმიერი მთგანის ადგილას თეთრკანიანები რომ ყოფილიყვნენ, ისინი საჯაროდ მოიხდიდნენ ბოდიშს და პასუხსაც აგებდნენ სასამართლოს წინაშე. მაგრამ, რადგან ისინი აფრიკელი ამერიკელები არიან, არავითარ აღმფთვებებს არ აქვს ადგილი. ლარი ელდერის შენიშვნის სამართლიანობის კიდევ ერთ დასტურად მისი ნიგნის გამოცემა გამოდგება. ნიგნის ავტორი რომ თეთრკანიანი ყოფილიყო, აშშ-ის პროგრესული ორგანიზაციები გამოცემლის ოფისის პიკეტირებას კარგა ხანია, დაიწყებდნენ. მაგრამ ლარი ელდერი აფრიკელი ამერიკელია და ამიტომ მისი ნიგნის მიმართ პრეტენზიას არავინ აცხადებს.

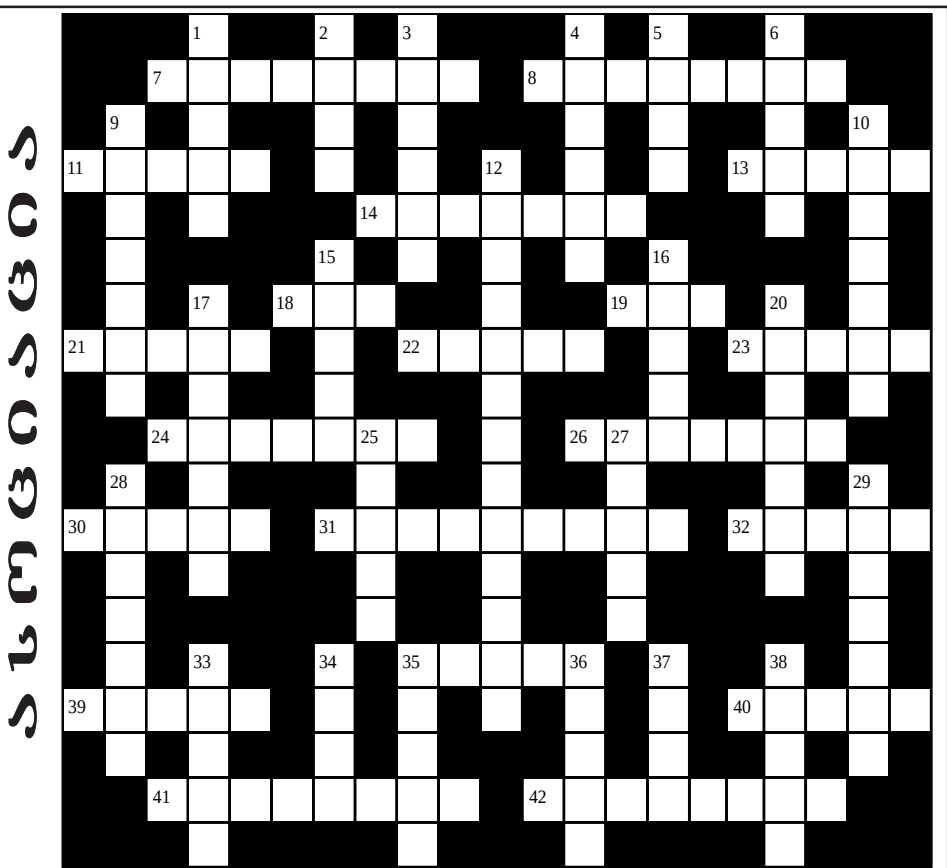
იტოგი №42

ახალი პრესია სეოუსის პირაპირის აპგაპლის შესახებ

მეცნიერებს დღემდე ალელვებთ საკითხი, თუ ვინ ააგო გიზის დიდებული პირამიდები, განსაკუთრებით, ყველაზე სახელგანთქმული ხეოფის პირამიდა. სეიდ ქერიმს, ეგვიპტის ისტორიის ფეტერანს მიაჩნია, რომ იგი ფარაონ ხეოფის მიერ არ არის აგებული. მისი მშენებელი არის არქიტექტორი იმხოტეპი. ეს დასკვნა კი იმის საფუძველზე გააქვთ, რომ სახელი „ხეოფუ“ ანუ „ხეოფსი“ 1924 წელს გამოჩნდა ბრიტანელი არქიტექტორის ჯონ დევისის მცდელობით. მან პირამიდის კედელზე აღმოაჩინა ფრაზა „ხეოფ ხეოფსი“, ამ სიტყვების გამოყენების შემდეგ ეგვიპტელი მეცნიერი იმ დასკვნამდე მივიდა, რომ სიტყვა „ხეოფ“ ნიშნავს „ღმერთ-მფარველს“, ხოლო „ხეოფუ“ — „დიდებულ ღმერთს“. ნიშნავს თუ არა ეს, რომ „ხეოფუ“ ან ხეოფსი ამ პირამიდის

მშენებელია? — სვამს კითხვას ქერიმი. მას მიაჩნია, რომ პირამიდა აგებული იყო არა როგორც აკლამა, არამედ როგორც ობსერვატორია. ამ თეორიის დამადასტურებელია მასზე ამოტივფრული ეიროგლიფები, რომლის თარგმანი „ობსერვატორიას“ ნიშნავს. ამ თეორიას საფუძვლად დაედო ის ფაქტი, რომ ეგვიპტეში აღმოჩენილ ყველა პირამიდაზე გვხვდება იეროგლიფი „ბენ ბენ“, რაც პირამიდას ნიშნავს. ხეოფის პირამიდა იეროგლიფების გამოყენების შემდეგ იწოდება „მუმიის სახლად“, ხოლო მიკერინის პირამიდა „აკლამადა“ — „სიკვდილის შემდგომ სახლად“. გაიზიარებენ თუ არა ამ ახალ ვერსიას ხეოფის პირამიდის ამშენებლის შესახებ, ამას შემდგომი კვლევები დაადასტურებს.

ფავორიტი №21

თარაზულად: 7. გემი, დირექტორი; 8. კედელი, ხალიჩა; 11. ბანქო, შარვალი; 13. ღვინო, მწილი; 14. კლავიში, პედალი; 18. ანი, ომეგა; 19. პუგაჩოვა, დუდავე; 21. სახელმწიფო, ატრიბუტი; 22. ხორუმი, ტანგო; 23. ჰოფმანი, ქალი; 24. ფესბურთი, თამაშგარე; 26. კოლმეურნეობა, რაზმი; 30. მანქანა, ჩარდახი; 31. მიმი, თეატრი; 32. ქორბუდა, ცხოველი; 35. კვანი, კახეთი; 39. შაქარი, სოფელი; 40. იხვი, გური; 41. გრიბი, გაფრცელები; 42. აფორა, გემი.

შეაშალა: 1. კურო; 2. ვაკე; 3. თელავი; 4. ეფანი; 5. არდი; 6. ანოდი; 9. მაიმური; 10. იმპერია; 15. აპოს; 16. კორექტურა; 17. ტიბრი; 20. ხბო; 22. სერ; 23. პრერია; 24. აფრია; 26. პიკნიკი; 27. ნინა; 29. გიტა; 30. კურორტი; 34. ანარა; 36. მარაო; 37. ლეკვი; 38. ჰიანი; 40. ტრიო; 41. ბატი.

თარაზულად: 7. დუმბაძე; 8. ჟარგონი; 11. დარკი; 12. ედემი; 13. ღვინო; 14. ტუნდრა; 17. ტენორი; 18. პერსონალი; 19. ლიხვი; 21. ბისკაი; 23. პრესა; 25. შპონი; 28. იგრევი; 31. ვექტორი; 32. ევრანი; 33. სტივი; 35. ამალი; 39. რკინა; 42. კისტა; 43. ეროტიკა; 44. ვატმანი.

შეაშალა: 1. კურო; 2. ვაკე; 3. თელავი; 4. ეფანი; 5. არდი; 6. ანოდი; 9. მაიმური; 10. იმპერია; 15. აპოს; 16. კორექტურა; 17. ტიბრი; 20. ხბო; 22. სერ; 23. პრერია; 24. აფრია; 26. პიკნიკი; 27. ნინა; 29. გიტა; 30. კურორტი; 34. ანარა; 36. მარაო; 37. ლეკვი; 38. ჰიანი; 40. ტრიო; 41. ბატი.

წინა სკანვორღის პასუხები

4/XII **პირველი მეოთხედი**

ნამლის ფასი საქართველოს ტერიტორიაზე სამი (3) დოლარის ექვივალენტს არ უნდა აღემატებოდეს ლარებში.

[illegible]

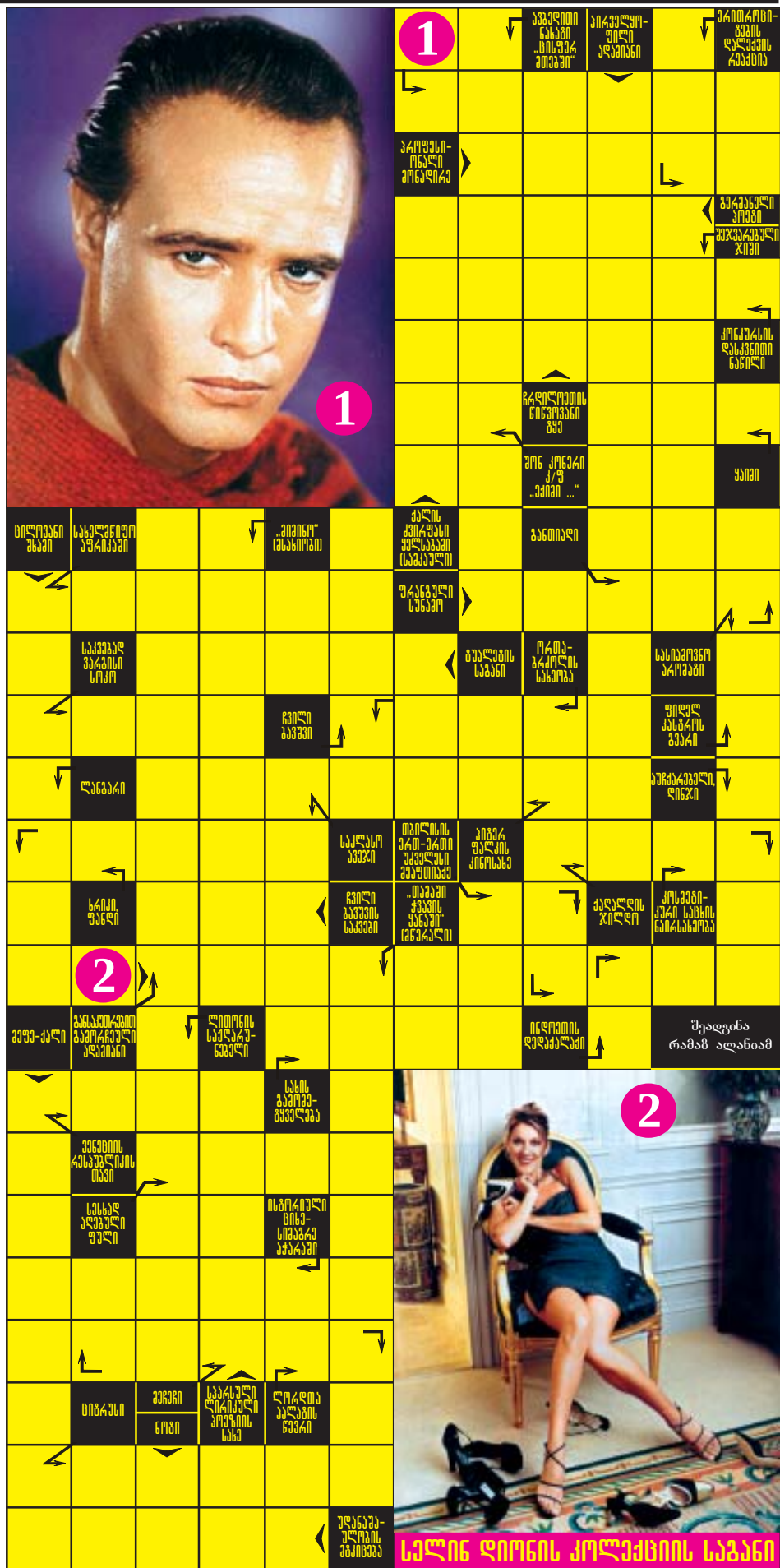
გურამიძე იანა ჰენრიხ პალიტრის“ (გაზეთის) საფოსტო
(საპორტის) ნაგებობაში მდებარე ყველაზე უფრო
დაცულია კაბინები. ©

განცხადების ტიპი

სიზუსტე და სიჩქარე

გთხოვთ, ტექსტი გარკვევით დაწეროთ: ხიტყვათა შიქსშიაღურა რაადგნობა
— 30 (შისაშინების და ტელეფონის ნომრის ნათვლით) გაურკვეველად
ნაწერი განცხადება არ გამოქვეყნდება

№49 ქვეთარი „კვირის პალიტრის“ ყუთებში ჩააგდეთ 7 დეკემბრის
(ხუთშაბათი) 13.00 სთ-მდე.

დენი დე ვიტომ თავის გოგონებს სკოლაში მიაკითხა, მაგრამ ბავშვები მანქანაში არ ჩასხდნენ და გაიქცნენ. სანამ გაკვირვებული მსახიობი მიზეზს ეძებდა, შვილებმა მობილური ტელეფონით დაურეკეს, — მაშინ კი, გემუდარებით, გამორთე მაგნიტოფონი. მეგობრებმა დაგვცინებენ, როცა გაიგონონ მაგ სულელური ვალსების ჰანგები.

მსახიობმა გაითვალისწინა შენიშვნა, რე დაარტყა სკოლას და ჭიშკარს „მეტალიკის“ გამამხრევებელი ჰანგებიც მიუახლოვდა.

განთი დაზოგუებულია და სედიმენტების თვისებები
პროცესის პრინციპები. რეაქტივის აზრი შესაძლოა არ ემთხვეოდეს
მასალის ავტორის მოსაზრებებს.
რეაქტივა პასუხს არ აგებს უსუბორი პრესიდან გადითარე-
ბის მიმართ, ფაქტების, ინფორმაციის სიზუსტეზე, აგრეთვე
მართლმადიდებლობის მართლმადიდებლობისა და სიწმიდისა

R ნიშნით აღნიშნული სტატიები იბეჭდება რეკლამის უფლებით.

**რედაქციაში შემოსული მასალები
ავტორებს არ უბრუნდებათ.**

მთავარი რედაქტორი ლალი გუნთაიშვილი

მთ. ჩადაშტორის მონადგილუბი:
ნუცა დუმბაძე, გიორგი თაყდორაშვილი.

საზედამცეთო კოლეზია.
მის.: აკურის ქ. №8 (სპორტის სასახლის ჟღან)

ტელ რედაქცია: 33-39-54
რეკლამა: 98-74-44

palitra@access.sanet.ge
palitra@geo.net.ge

სარეზინო-ტექნიკური ნომერი 1518
„კვირის პალიტრა“

გამოდის ორშაბათობით

გამოცემლობა „კოლორიში“.